BERNARD WERBER

ANGELŲ imperija

TYTO ALBA

BERNARD WERBER

ANGELŲ imperija

TYTO ALBA

BERNARD WERBER

ANGELŲ imperija

ROMANAS

Iš prancūzų kalbos vertė Virginijus Baranauskas

Vilnius 2008

UDK 840-3
Ve-142

Šis projektas finansuojamas remiant Europos Komisijai.
Šis leidinys atspindi tik autoriaus požiūrį, todėl komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateikiamos informacijos naudojimą.

Programa „Kultūra“

ISBN 978-9986-16-659-7

Veronikai

„Išminties pasireiškimo būdai yra trys:
Humoras,
Paradoksas,
Permaina.“

Danas Milmanas,
pasaulio parasparnių sporto čempionas

1.

ROJAUS UŽKULISIAI

1. AŠ MIRŠTU

„Vieną dieną žmogus numiršta.“

Šaltinis: atsitiktinis gatvėje apklaustas žmogus.

Taigi, aš mirštu.

Viskas įvyko staigiai ir triukšmingai.

Nelauktai. Pasigirdo didelis triukšmas. Atsigręžiau. Lange pamačiau *Boeingo 747* (greičiausiai pasiklydusio dėl oro uosto dispečerių streiko) nosį. Pramušęs sienas, jis šliaužė per svetainę, triuškino baldus, daužė mano niekniekius ir artėjo, nekeisdamas kvailos trajektorijos.

Veltui manome esą nuotykių ieškotojai, veltui jaučiamės esą tyrinėtojai, naujų pasaulių atradėjai, vieną dieną neišvengiamai susiduriame su problemomis, kurių įveikti negalime. Kad ir kaip būtų, lėktuvas, niokojantis mano kambarį, – neįveikiama problema.

Viskas įvyko lyg sulėtintame kadre. Daiktams triukšmingai aplink byrant į tūkstančius gabalų ir kylant didžiulėms dulkių bei nuolaužų voliutoms, nuo triukšmo kylant haliucinacijoms, pamačiau lakūnų veidus. Vienas jų – aukštas džiūsna, antras – mažas plikis. Abu nustebę. Turbūt pirmą kartą skraidino kelei-

vius tiesiai namo. Aukštojo džiūsnos veidas iškreiptas siaubo, antrasis apimtas baisios panikos. Nelabai gerai juos girdėjau dėl triukšmo, bet tas, kuris buvo išsižiojęs, staugti turėjo garsiai.

Nusigręžiau, bet įsibėgėjęs lėktuvas, juo labiau *Boeingas 747*, nesustoja iš karto. Nors tai ir juokinga, užsidengiau veidą rankomis, nutaisiau atgailaujančiojo miną ir stipriai užsimerkiau. Tą akimirką dar vyliausi, jog šis įsiveržimas tėra košmaras.

Tada ėmiau laukti. Neilgai. Gal dešimtąją sekundės dalį, bet ji man pasirodė labai ilga. Paskui smūgis. Galingas antausis mane pastūmė ir, prieš sumaldamas, priplojo prie sienos. Tada stojo tyla ir tamsa. Tokie dalykai visada stebina. Ne vien *Boeingų* skrydžius kontroliuojančių dispečerių klaidos, bet ir ištikęs likimas.

Nenoriu mirti šiandien. Esu dar per jaunas.

Nieko nebematysiu, nieko nebegirdėsiu, nieko nebejausiu.

Tsss... Tai negerai... Nervinė sistema dar šiek tiek veikia. Galbūt mano kūnas dar „pataisomas“. Jei pasiseks, pagalba atskubės laiku, vėl privers plakti širdį, atgaivins vieną kitą žuvusį organą. Ilgai vartysiuosi lovoje ir pamažu vėl būsiu toks, koks buvau. Aplinkiniai kalbės, kad išsigelbėjau per stebuklą.

Taigi, laukiu pagalbos. Ji netrukus atvyks. Bet kur ji? Suprantu. Tokiu metu visur turi būti automobilių spūstys.

Žinau, kad negalima pasiduoti. Mirtis būtų pernelyg didelis pasidavimas. Reikia priversti smegenis dirbti. Reikia galvoti. Apie ką?

Prisiminti vaikystės dainelę:

Kartą padarė mažą laivelį,
Kartą padarė mažą laivelį,
Kuris neplau – plau – plaukiojo tikrai,
Kuris neplau – plau – plaukiojo tikrai...

Kokie žodžiai toliau?

Na va, atmintis irgi pradeda streikuoti. Biblioteka užsidaro.

Mano smegenys nustojo funkcionuoti, jaučiu tai, bet aš... aš ir toliau mąstau. Dekartas klydo. Gali „nebebūti“ ir „toliau mąstyti“. Aš ne tik mąstau, aš puikiai suvokiu, kas vyksta. Viską suprantu. Niekada nebuvau toks sąmoningas.

Jaučiu, kad tuoj įvyks kažkas svarbaus. Laukiu. Taip ir yra. Jaučiu... Jaučiu, kad iš manęs kažkas išeina! Išsiskiria garas. Garas įgyja mano kūno formas. Tampa lyg permatoma mano kopija!

Ar tai mano „siela“? Tas vaiskus „antrasis aš“ lėtai atsiskiria nuo kūno per kaukolės viršų. Bijau ir kartu jaudinuosi. Paskui imu sūpuotis.

„Antrasis aš“ stebi senąjį kūną. Visur mėtosi jo gabaliukai. Ką gi, reikia pripažinti – net radęs labai gerą, dėlionėmis besižavintį chirurgą... kūno nebepataisysi.

Kas gi čia, koks netikėtas pojūtis! Sklendžiu. Kylu aukštyn.

Su senuoju kūnu mane dar jungia sidabrinė gija, lyg bambagyslė. Skrendu toliau, o toji sidabrinė gija tįsta.

Kartą padarė mažą laivelį
Kuris neplau – plau – plaukiojo tikrai.

Mažas laivelis tai aš. Mano kūnas plaukia. Aš skrendu. Tolstu nuo senojo aš. Dabar truputį geriau įžiūriu *Boeingą 747*. Lėktuvas susilamdęs. Matau visą senąjį būstą. Jis panašus į sluoksniuotą pyragaitį: sluoksniai suvirtę vieni ant kitų.

Sklandau virš stogų. Esu danguje.

Bet ką aš čia veikiu?

Esu Paryžiaus antropologijos fakulteto dėstytojas ir manau, jog galiu atsakyti į jūsų klausimą. Galima teigti, kad žmonijos civilizacija prasidėjo tada, kai primatai liovėsi mėtyti mirusius lyg šiukšles ir, priešingai, ėmė dabinti juos kriauklėmis ir gėlėmis. Pirmosios puoštos kapavietės aptiktos netoli Negyvosios jūros. Jų amžius nustatytas iš radioaktyvaus anglies C14 izotopo liekanų ir gali siekti iki 120 000 metų. Tai liudija, kad tais senais laikais žmonės tikėjo, jog po mirties prasideda „magiškieji" dalykai. Taip pat galima teigti, jog tuo pačiu laikotarpiu atsirado nevaizduojamasis menas, nes tą „magiją" bandyta aprašyti.

Vėliau pirmąją fantastiką sukūrė menininkai, bandę vaizduoti „pomirtinį gyvenimą". Jie, beje, turbūt norėjo patys nusiraminti...

Šaltinis: atsitiktinis gatvėje apklaustas žmogus.

Kažkas traukia mane aukštyn. Paslaptinga šviesa. Pagaliau sužinosiu. Kas laukia po gyvenimo? Kas yra virš regimo pasaulio?

Skrydis virš mano miesto.

Skrydis virš mano planetos.

Išeinu iš Žemės orbitos. Mano sidabrinė virvelė dar labiau ištįsta, pagaliau nutrūksta.

Dabar nelieka jokios galimybės grįžti. Mano gyvenimas Mikaelio Pensono (apskritai žavingo pono), kuris suklydo numirdamas, kūne tikrai baigėsi.

Dabar, kai palieku „gyvenimą", imu suvokti, kad visada maniau, jog mirtis – tai kažkas tokio, kas ištinka tik kitus. Legenda. Galų gale atsitiko tai, ko galėjau išvengti.

Vieną dieną mirsime visi. Man ta diena šiandien.

Manau, kad po mirties nėra nieko. Visiškai nieko. Manau, kad

nemirtingumas pasiekiamas gimdant vaikus, pastarieji pradės savo vaikus ir taip toliau... Būtent vaikai neš per laiką mūsų mažą deglą.

Šaltinis: atsitiktinis gatvėje apklaustas žmogus.

2. DIDYSIS ŠUOLIS

Žinau, kad nebeturiu iš ko rinktis. Žemė liko tik dulkelė tolumoje. Ten, Žemėje, likusias mano senojo kūno liekanas jau turėjo rasti gaisrininkai.

Keista, atrodo, jog girdžiu jų balsus. „Na, ir avarija! Ne kasdien pamatysi lėktuvą, pramušantį namo sienas. Kaip šioje betono magmoje reikės ieškoti kūnų?"

Tiek to, tai jau ne mano reikalas.

Bet paslaptingoji šviesa mane traukia. Judu savo Galaktikos centro link. Pagaliau jį pamatau. Mirusiųjų žemynas yra juodoji skylė Paukščių Tako viduryje.

Jis panašus į praustuvo skylę, verpetą, verčiantį viską aplink suktis spirale. Prisiartinu. Sakytum, plastanti gėlė, milžiniška orchidėja iš sūkuriuojančių šviesos miltelių.

Ta juodoji skylė traukia viską: Saulės tipo sistemas, žvaigždes, planetas, meteoritus. Ji traukia ir mane.

Prisimenu mirusiųjų žemyno žemėlapius. Septyni Dangūs. Artėju prie... Pirmojo Dangaus. Tai mėlynoji kūgio formos zona. Ten patenkama per žvaigždžių putas.

Kiekvienais metais Žemėje gimsta milijonai žmogiškųjų būtybių. Tonas mėsos, vaisių ir daržovių jos paverčia tonomis ekskrementų. Būtybės juda, dauginasi, paskui numiršta. Nieko ypatinga, bet tai ir yra mūsų egzistencijos prasmė. Gimti. Valgyti. Judėti. Daugintis. Dvėsti.

Kartais atrodo, kad esame svarbūs, nes mūsų burnos kelia triukšmą, juda mūsų kojos ir rankos. Manau, mes mažai ką reiškiame ir esame pasmerkti pavirsti puvėsiais, paskui dulkėmis.

Šaltinis: atsitiktinis gatvėje apklaustas žmogus.

Prie mirusiųjų žemyno slenksčio jau atskiriu ir daugiau atvykėlių. Kartu su manimi – ir daugiau mirusiųjų, jie lyg migruojantys drugeliai monarchai veržiasi į šviesą.

Eismo įvykių aukos. Nuteistieji, kuriems įvykdyta mirties bausmė. Nukankinti belaisviai. Neišgydomi ligoniai. Nelaimėlis praeivis, kuriam į galvą pataikė gėlių vazonas. Neapsiskaitęs iškylautojas, supainiojęs gyvatę su žalčiu. Mėgėjas meistrauti, nepaskiepytas nuo stabligės ir įsidrėskęs surūdijusia vinimi.

Kai kurie patys ieškojo problemų. Rūką mėgstantys lakūnai, visiškai nemokantys skristi pagal prietaisų parodymus. Iš trasos išsukę ir įtrūkio nepastebėję slidininkai. Parašiutininkai, kurių parašiutų audeklas suplyšo. Nepakankamai budrūs laukinių žvėrių dresuotojai. Motociklininkai, įsivaizdavę, kad jiems pakaks laiko aplenkti sunkvežimį.

Tai šios dienos mirusieji. Sveikinu juos.

Dar toliau vos neužkliudau ir atpažįstu daug artimesnius siluetus. Savo žmoną Rozą! Savo senąją meilužę Amandiną!

Prisimenu.

Tuo metu, kai *Boeingas 747* įsirėžė į mūsų namą Biut Šomone*, jos buvo gretimame kambaryje. Būtent su jomis aš patyriau įdomų „tanatonautų“ nuotykį.

Žodis kilęs iš *thanatos* – mirtis ir *nautês* – jūreivis.

* Paryžiaus rajonas šiaurės rytuose, ant Biut Šomono kalvos (čia ir toliau – *vert. past.*).

Terminą sugalvojo mano draugas Raulis Razorbakas. Kai atsirado mirtis, atsirado ir mokslas apie ją. O kai atsirado mokslas, atsirado ir pirmieji mokslininkai. Mes pastatėme tanatodromus, sukūrėme tanatologijos mokslą.

Mūsų tikslas buvo paneigti, kad tai, kas vyksta po mirties, yra *Terra incognita*. Savo tikslą pasiekėme. Atskleidėme šydą, dengusį paskutinę didžiąją paslaptį – žmonių mirties prasmę. Apie ją kalbėjo visos religijos, daugiau ar mažiau tiksliomis metaforomis ji aprašyta visuose mituose, mes pirmieji prakalbome apie ją kaip apie „normalaus“ žemyno atradimą.

Bijojome, kad nespėsime baigti pradėto darbo. Tai, kad *Boeingas 747* lyg netyčia įsirėžė į mūsų namą, yra įrodymas, jog užkliudėme „pernelyg aukštus dalykus“.

Dabar matau, ką mes atskleidėme, bet... negalėsiu to papasakoti. Nes mūsų saitai nutrūko ir puikiai suprantu, kad šį kartą tikrai nesugrįšiu į savo senąjį kūną. Kartu su vis siaurėjančia sūkurio srove leidžiamės gilyn į kūgį. Nusileidę atsiduriame prieš panašią į sieną minkštą ir nepermatomą membraną. Machas 1* buvo pirmoji garso siena, o mes su draugais kadaise pirmąją mirties sieną pavadinome Mochu 1. Šiandien visi kartu einame per ją.

Prieš pereidamas abejoju. Kiti traukia iš karto. Tiek to. Pajudu ir aš. Mes patenkame į...

Skandalas. Tikras skandalas. Esu paliatyviosios priežiūros slaugė. Kadangi tenka matyti žmonių agoniją, susikūriau teoriją apie mirtį. Manau, kad tai, kas vyksta, – skandalas. Supratau, jog sten-

---

* Macho skaičius – judančio kūno greičio ir jo atmosferoje skleidžiamo garso santykis.

giamasi elgtis taip, lyg mirties nebūtų. Vaikaičiai mato, kaip vieną dieną atvažiuoja greitosios pagalbos automobilis ir išsiveža jų senelį į ligoninę. Jo nemato keletą savaičių, o paskui vieną gražų rytą telefonu pranešama, kad jis mirė. Rezultatas: naujoji karta nemato, kas iš tikrųjų yra mirtis. Kai tie vaikaičiai suauga, pasensta ir patys susiduria su mirtimi, jie panikuoja. Ne tik dėl to, kad patys turi pasitraukti, bet todėl, kad susiduria su visiška nežinomybe. Norėčiau duoti patarimą vaikaičiams: „Nebijokite aplankyti senelių ligoninėje! Ten gausite didžiausią... gyvenimo pamoką.“

Šaltinis: atsitiktinis gatvėje apklaustas žmogus.

Pereinu pirmąją sieną ir patenku į... Antrąjį Dangų. Juodąją visų siaubų zoną.

Tie siaubai materializuojasi ir įgyja mano vaizduotės gelmėse tūnojusių pabaisų pavidalus. Tamsa. Krūpčiojimai. Mane pasitinka linksmi siaubūnai ir modernūs demonai.

Ant devynių vienas už kitą statesnių skardžių drąsiai žvelgiu į pačius bjauriausius savo košmarus. Bet pagrindinė šviesa negęsta ir veda mane tiesiai į priekį.

Prieblandoje drąsiai pasitinku visokius gąsdinimus. Paskui pasiekiu dar vienus vartus, nepermatomą membraną. Mochas 2. Pereinu ir atsiduriu...

Esu našlė, buvau su savo vyru iki pat jo paskutinių dienų. Buvo penkios merdėjimo fazės. Iš pradžių jis neketino mirti. Reikalavo, kad viskas būtų kaip iki šiol ir sakė, kad pasveikęs grįš namo. Kai gydytojai pasakė, jog jis pasmerktas, baisiai perpyko. Atrodė, jam reikia kaltininko. Apkaltino gydžiusį gydytoją, kad jis niekam tikęs. Mane – kad paguldžiau į prastą ligoninę. Neva noriu pasiglemžti jo pinigus ir viską padariau tyčia, kad kuo greičiau gaučiau palikimą.

Visiems priekaištavo, jog jį užmiršo ir retai lanko. Jis buvo toks atgrasus, kad net vaikai jį lankė nenoriai. Paskui nurimo ir prasidėjo trečioji fazė, apibūdinčiau ją kaip „pirklio fazę". Jis lyg derėjosi: gerai, aš pasmerktas, bet norėčiau išgyventi iki kito gimtadienio ar bent jau iki Pasaulio futbolo čempionato. Kad pamatyčiau pusfinalį. Ar nors ketvirtfinalį.

Kai suprato, jog nieko nebus, puolė į depresiją. Tai buvo baisu. Nebenorėjo kalbėti, nebenorėjo valgyti. Lyg staiga būtų visko atsisakęs. Nebekovojo, prarado visą energiją. Pasidarė panašus į nusenusį boksininką, nebegalintį kovoti, susmukusį ringo virvėse ir laukiantį paskutinio smūgio.

Pagaliau prasidėjo penktoji fazė – jis susitaikė. Vėl ėmė šypsotis. Paprašė grotuvo, kad galėtų klausytis mėgstamos muzikos. Ypač mėgo Doors, *nes tai priminė jam jaunystę. Mirė beveik šypsodamasis, su ausinėmis, klausydamasis* Here is the end*.

Šaltinis: atsitiktinis gatvėje apklaustas žmogus.

...raudoname savo vaizdinių pasaulyje. Po mėlyno prieškambario pasaulio ir juodo siaubo pasaulio. Čia materializavosi patys vėjavaikiškiausi mano troškimai.

Esu Trečiajame Danguje. Jaučiu malonumą, karštį, drėgną šilumą. Gašlumą. Panašu į mano pačius ekstravagantiškiausius seksualinius vaizdinius, labiausiai tramdytus ketinimus. Šiek tiek pasimėgauju jais. Smegenys atgaivina labiausiai dirginančias scenas. Pačios seksualiausios aktorės ir labiausiai gundantys topmodeliai maldauja manęs apkabinti.

Savo ruožtu žmona ir buvusi meilužė bendrauja su labai gražiais jaunuoliais.

---

* Štai ir pabaiga (*angl.*).

Noriu čia likti, bet lyg naras, bijantis nutolti nuo savo virvės, vėl imu žiūrėti į centrinę šviesą. Taip pereinu Mochą 3.

Mirtis, trokštama, kad jos nebūtų. Bet iš tikrųjų laimė, kad mirtis egzistuoja, jei jums įdomu, ką aš manau. Nes baisiausia, kas galėtų mums nutikti, tai mūsų pačių amžinumas. Neįsivaizduojate, koks nuobodus būtų gyvenimas. Netikite?

Šaltinis: atsitiktinis gatvėje apklaustas žmogus.

Ketvirtasis Dangus: oranžinė zona. Šioje zonoje patiri skausmą dėl bėgančio laiko. Matai iki begalybės horizonte besidriekiančią mirusiųjų virtinę; ji ne ką judresnė, negu eilė prie kino teatro durų.

Jei tikėsime, kad tai jų drabužiai, kai kurie, atrodo, laukia šimtmečius. Jei jie nėra žuvę filmuojant kokį nors filmą, tai akivaizdu, kad čia mindžikuoja mirusieji labai seniai.

Jie laukia.

Ši oranžinė zona, be abejo, yra tai, ką krikščionių religija vadina „Skaistykla". Suprantu, kad turėtume stoti į eilės galą ir laukti. Tačiau jau Žemėje turėjau labai blogą įprotį niekada nepaisyti eilių ir visus aplenkti. Beje, toks elgesys man kainavo atmintinų pokalbių, neapsieita ir be kumščių. Tiek to, lenkiame. Nors kai kurie protestuodami rėkia, kad neturime teisės taip elgtis, niekas mūsų nestabdo.

Kuo toliau traukiame išilgai laukiančiųjų minios, tuo į tolimesnes epochas patenkame: imu atpažinti Homero aprašytų kautynių herojus, apie kuriuos skaičiau mokykliniuose vadovėliuose, graikų filosofus, jau seniai iš žemėlapio išnykusių valstybių karalius.

Labai norėčiau paprašyti autografų, bet vieta visai tam netinkama.

Roza, Amandina ir aš skrendame virš mirusiųjų. Atrodo, lyg plati upė tekėtų šviesos link (Stiksas?). Įėjimas į oranžinę zoną yra ištakos, o kuo toliau keliauji, tuo labiau mirusiųjų eilė siaurėja ir pagaliau pavirsta į upeliuką. Gilumoje dar viena nepermatoma siena. Pereiname per Mochą 4.

Niekada negalvoju apie mirtį. Bijau, kad galiu ją prisišaukti vien tik mintimis. Gyvenu, gyvenu, paskui tebūnie, kas bus, pamatysime.

Šaltinis: atsitiktinis gatvėje apklaustas žmogus.

Pagaliau mes Penktajame Danguje. Geltonoji zona. Išminties pasaulis. Čia atskleidžiamos didžiosios žmonijos paslaptys. Pakeliui nusigvelbiu keletą vertingų žinių, bet, nelaimė, negalėsiu jų perduoti dar gyviems gentainiams.

Jaučiu didelę išmintį. Ramūs balsai aiškina man dalykus, kurių niekada gerai nesupratau. Vieną po kito išgirstu atsakymus į klausimus, kuriuos vėjavaikiškai uždavinėjau per savo paskutinį gyvenimą.

Mirusiųjų eilė dar susiaurėja.

Daug mirusiųjų užtrunka, sužavėti atsakymų į visada juos kamavusius klausimus. Upeliukas virsta upeliūkščiu. Stengiuosi nesižavėti tais proto gardumynais. Vėl žiūriu į šviesą. Palieku Mochą 5 ir patenku į...

Stebėjimasis.

Taip, sakyčiau, abipusis stebėjimasis. Esu neseniai paleistas iš kalėjimo už gerą elgesį, atlikau nemažinamą bausmę – trisdešimt metų kalėjimo. Tad galiu kalbėti visiškai atvirai. Nužudžiau keturiolika žmonių. Kai žudydavau, stebėdavausi matydamas, kad žmonės apstulbsta, net pasipiktina išgirdę, jog juos nužudysiu. Sakytum,

jie įsivaizduoja, kad gyvenimas – jų nuosavybė, kaip automobilis, šuo, namas.

Šaltinis: atsitiktinis gatvėje apklaustas žmogus.

...Šeštąjį Dangų. Žalioji zona. Čia randu Grožį. Sapnų vizija, spalvų ir harmonijos pojūtis. Jaučiuosi bjaurus ir neišprusęs. Beje, daugybė mirusiųjų iš velionių upės spiečiasi čia pakerėti Grožio.

Mano žmona Roza trukteli už rankos. Reikia keliauti toliau, kol mūsų neužbūrė spektaklis.

Keliaujame toliau. Mūsų vis mažiau.

Pereinu Mochą 6 ir patenku į... Septintąjį Dangų, baltąją zoną.

Atrodo, čia mirusiųjų kelionė baigiasi. Iš kalnų grandinės sklinda šviesa. Nuo aukščiausio kalno sklinda stipriausia šviesa. Pasuku tos viršūnės link. Keliukas veda į Teismo plokščiakalnį.

Centre ilga mirusiųjų upė pavirtusi į griovį. Ji vos vos juda. Kiekviena siela laukia, kol esančioji prieš ją bus pakviesta prie langelio, o ji galės žengti žingsnį į priekį ir atsidurti už nubrėžtos linijos.

Roza, Amandina ir aš įsispraudžiame į laukiančiųjų eilę.

Prie mūsų prieina skaidri būtybė. Vos užmetęs akį jau žinau, kas tai. Raktų saugotojas. Rojaus durininkas. Egiptiečiai jį vadino nekropolio valdovu Anubiu, induistai – mirusiųjų dievu Jama, graikai – keltininku per Stikso upę Charonu, romėnai – sielų palydovu Merkurijumi, o krikščionys – šventuoju Petru.

– Eikite su manimi...

Aukštas barzdotas žmogėnas, kiek pasipūtęs.

– Gerai.

Jis nusišypso ir linkteli galvą. Nuostabu, jis supranta, ką aš sa-

kau. Nuveda mus tiesiai į Teismo plokščiakalnį. Sustojame prieš tris teisėjus, šie tylėdami ima atidžiai mus tyrinėti. Girdžiu, kaip kažkur monotoniškai kalba šventasis Petras:

Pavardė: Pensonas
Vardas: Mikaelis
Pilietybė: Prancūzijos
Plaukų spalva paskutiniame gyvenime: tamsūs
Akys: rudos
Ūgis paskutiniame gyvenime: 1,78 metro
Ypatingos žymės: menkysta
Silpnybės: nepasitiki savimi
Stiprybės: smalsumas

Žinau, kas tie trys teisėjai. Jie mituose irgi skirtingai vadinami: Dzeusas, Temidė, Thanatos – graikams. Maatas, Oziris, Totas – egiptiečiams. Izanami, Izanagi, Omuagan – japonams, trys arkangelai: Gabrielius, Mykolas, Rafaelis – krikščionims.

– Tavo siela bus pasverta, – paskelbia aukščiausias iš visų trijų, Gabrielius.

Tai ši ektoplazma tikrai yra mano siela...

– Teks teisti visus tris kartu, – priduria storiausias, Rafaelis.

Teismas trumpas. Arkangelai apkaltina mus, kad savo tanatologijos mokslu per anksti ir per daug paviešinome Anapilio paslapčių, kurios priklausė tik Didiesiems išrinktiesiems. Mes neturėjome teisės atskleisti kitiems žmonėms nei gyvenimo, nei mirties prasmės.

– Kurstomi vien tik smalsumo, jūs išsiaiškinote, jog egzistuoja Septyni Dangūs, ir pranešėte apie tai žmonėms... nemokamai, lyg paprasti pasauliečiai!

– Niekas iš mūsų niekada nedavė jums leidimo skelbti šios slaptos informacijos.

– Bent jau būtumėte viską užmaskavę parabolėmis, pateikę kaip mitą...

– Bent jau būtumėte ją paskelbę kaip kokį šventą dalyką...

Arkangelai vardija visus pavojus, kuriuos galėjo sukelti mūsų skubotai paskelbtos mirusiųjų pasaulio paslaptys.

– Žmonės imtų žudytis vien tik iš smalsumo, norėdami kaip turistai „apsilankyti" Rojuje!

– Laimė, kad spėjome laiku įsikišti ir dar užuomazgoje nutraukti jūsų kenksmingą veiklą.

Arkangelai manė, kad jiems teks sunaikinti visas knygas apie tanatonautus, visus knygynus ir bibliotekas, kuriose yra tų veikalų. Jie manė, jog teks suklastoti žmonijos atmintį ir tokiu būdu sunaikinti mūsų paklydimų pėdsakus. Laimė, to neprireikė. Tanatonautų knyga liko nepastebėta. Keletas atsitiktinių skaitytojų pamanė, kad tai tik mokslinės fantastikos kūrinys, kokių daug. Mūsų knygos niekas nepastebėjo, ji paskendo naujų leidinių jūroje.

Taip šiandien veikia naujoji cenzūra. Jos principas – ne informacijos slėpimas, o jos perteklius. Nepageidaujamos knygos dingsta tarp gausybės menkaverčių.

Tad arkangelams nereikėjo patiems veltis į šį reikalą, bet jie sunerimo, o mes už tai privalome sumokėti. Vienintelis nuosprendis: kalti.

– Kokia bausmė? – klausia Amandina. – Keliausime į pragarą?

Visi trys arkangelai pasižiūri į ją atlaidžiai.

– Į pragarą? Apgailestauju, bet tokio nėra. Tėra tik Rojus... arba Žemė. Tie, kuriems nepasiseka, nuteisiami grįžti į Žemę ir ten reinkarnuotis.

– Taigi, galima sakyti, kad „pragaras – tai Žemė“, – pajuokauja arkangelas Rafaelis.

Arkangelas Gabrielius primena:

– Reinkarnacijos – tai lyg bakalaureato* egzaminai licėjuje. Jei neišlaikai, laikai antrą kartą. O jūs susikirtote. Taigi, jūs naujos sesijos starto linijoje.

Nuleidau galvą.

Mano žmona Roza, draugė Amandina ir aš, visi pagalvojome tą patį: „Dar vienas gyvenimas šuniui ant uodegos.“

Kiek žmonių lygiai taip pat dūsavo prieš mus?

Tačiau kiti mirusieji nekantrauja. Ragina užleisti vietą. Šventasis Petras palydi iki kalno. Pakylame į viršūnę. Iš jos sklinda galinga šviesa, atvedusi mus į Paskutinį teismą.

Matyti du tuneliai. Įėjimas į vieną iš jų apibrėžtas rusva spalva, į antrą – skaisčiai mėlyna. Per rusvąjį įėjimą keliaujama į Žemę reinkarnuotis, per mėlynąjį – į angelų šalį. Nuorodų nėra, bet čia ir taip iš karto viskas aišku.

Paskutinį kartą vos vos linktelėjęs, šventasis Petras palieka mus priešais rusvąjį tunelį.

– Iki pasimatymo po kito jūsų gyvenimo! – lakoniškai tarsteli.

Einame tuneliu. Pusiaukelėje prieiname nepermatomą plėvelę, panašią į Mochą prie Septynių Dangų. Perėję tą sieną, svirduliuosime į naują gyvenimą. Amandina žiūri į mane, ji pasirengusi keliauti.

– Sudie, draugai, pasistenkime susitikti būsimame gyvenime.

Ji santūriai žvilgteli į mane. Šiame gyvenime jai nepavyko tapti nuolatine mano palydove, tad ji tikrai tikisi, kad kitame pasiseks.

* Prancūzijoje – vidurinio mokslo baigimo egzaminai.

– Pirmyn į naujus nuotykius, – patetiškai šūkteli skubėdama.

Roza glaudžiasi prie manęs. Šnibždu jai į ausį tanatonautų slaptažodį, sukurtą tuo metu, kai vyko didieji mirusiųjų šalies kolonizavimo karai:

– Tu ir aš, mes kartu prieš kvailius.

Kadangi neturime kūnų, tai mudviejų ektoplazmos bučiuojasi nesusiglaudusios. Mano lūpos nejaučia nieko, bet visa būtybė spinduliuoja.

– Kartu... – pakartoja ji lyg aidas.

Sekundę susikabiname rankomis. Pirštų galiukais. Mūsų smiliai susijungia, liečia vienas kitą, paskui išsiskiria.

Roza nusigręžia, nes nenori, kad ši varginanti akimirka užsitęstų, ir greitai nukeliauja į savo naująją reinkarnaciją.

Ką gi, mano eilė. Drąsiai žengiu į koridorių ir kartoju sau, kad kitame gyvenime būtinai turiu prisiminti, jog buvau tanatonautas.

Keliaujant pirmyn dreba visa mano ektoplazma. Pagaliau sužinosiu, kas už šios sienos.

Kitoje mirties pusėje yra...

Tvirtai įsikabinti! Tai svarbiausia. Tvirtai įsikabinti ir niekada nepamiršti išsitrinti rankų talku. Aš – cirko akrobatas. Trapecininkas, dirbantis be apsauginio tinklo. Jei tvirtai įsikabinu, žinau, kad esu visiškai saugus. Beje, niekada negalvoju apie mirtį ir man nuo to tik geriau. Žinau, kad jei imsi žiūrėti į apačią, rizikuosi nukristi. Taigi, nežinau, kas yra mirtis. O jei atvirai, tai norėčiau kalbėti apie ką nors kita. Ar jau esate matę mano pasirodymą?

Šaltinis: atsitiktinis gatvėje apklaustas žmogus.

3. APELIACINIS TEISMAS

...ranka. Ranka sugriebia mano sielą ir neleidžia nė krustelėti.

Permatomas žmogelis nutraukia mano žygį ir įniršęs pareiškia negalįs pakęsti, kad mano byla buvo išnagrinėta jam nedalyvaujant.

– Procesas neteisėtas, viską teks pakartoti.

Amandinai ir Rozai viskas irgi galėjo susiklostyti kitaip, bet, jų nelaimei, dabar per vėlu. Jos pernelyg toli nuėjo koridoriumi. O mano bylą dar galima peržiūrėti.

Mano pašnekovas – nedidukas barzdočius karščiuojančiu žvilgsniu, kurį sunkiai slepia akiniai. Jis mane traukia, stumia, atkakliai reikalauja. Sako esąs mano „angelas sargas".

Aš turėjau angelą sargą? Kuris stebėjo, ką aš darau? Galbūt padėjo man... Ta žinia mane ir nuramina, ir nustebina. Taigi, aš buvau ne vienas. Visą gyvenimą mane kažkas lydėjo. Pažvelgiu atidžiau.

Trapus siluetas, barzdikė, devyniolikto amžiaus akiniai... Atrodo, kažkur esu jį matęs.

Žmogelis prisistato: Emilis Zolia.

– Ponas Emilis Zolia, *Žerminalio* autorius?

– Jūsų tarnas, pone. Bet ne laikas žarstyti komplimentus. Laikas nelaukia. Paskubėkime.

Ima aiškinti. Kad stebėjo mano gyvenimą nuo pat pradžių ir tikina: dabar privalau nenusileisti.

– Intriguojantis dalykas... karma buvo gera. Nuopuolio išvengė. Be to, nesilaikyta sielų teismo proceso taisyklių. Teismas neteisingas. Neteisingas. Antisocialus.

Emilis Zolia paaiškina: pagal galiojančius Rojaus teismo įsta-

tymus sveriant mano sielą angelas sargas privalėjo dalyvauti, kad esant reikalui galėtų pabūti advokatu.

Jis išstumia mane iš tunelio ir vedasi prie plokščiakalnio, kur iškilmingai tebesėdi trys arkangelai. Atsidūręs prieš teisėjus jis visus išstumdo, reikalauja bylą nagrinėti iš naujo. Grasina viską atskleisti. Tikina, jog jam dalyvaujant viskas taps teisėta. Reikalauja laikytis Rojaus gyvenimo taisyklių. Šėlsta:

– Kaltinu arkangelus, kad neteisingai pasvėrė mano kliento sielą. Kaltinu arkangelus, kad skubotai išnagrinėjo jiems nepatikusią bylą. Galų gale kaltinu dangiškąjį teismą, kad turėjo tik vieną tikslą – kuo greičiau atsikratyti sielos, kurios vienintelė nuodėmė – smalsumas!

Trys arkangelai tikrai nesitikėjo tokio spektaklio. Juk ne kasdien atsiranda drįstančiųjų užginčyti kokį nors jų sprendimą.

– Pone Zolia, prašyčiau. Gerbkite dangiškojo teismo nuosprendį.

– Apie tai negali būti nė kalbos, pone arkangele Gabrieliau. Sakau ir galiu pakartoti, jog nagrinėdami tik tanatonautų veiksmus, teisėjai, kaip privalėtų, neišnagrinėjo mano kliento gyvenimo ir veiklos. Tačiau pradėti reikia nuo to. Tvirtinu, jog Mikaelis Pensonas gyveno pavyzdingai. Geras vyras, geras šeimos tėvas, geras pilietis, puikus draugas, artimieji žinojo, jog gali juo pasikliauti. Gyveno teisingai ir dorai. Visiems buvo dosnus, o koks atlygis? Nuteisiamas grįžti kentėti į Žemę. Neleisiu, kad jo siela taip lengvabūdiškai būtų pasmerkta.

Šiek tiek patylėjęs vėl prabyla Rafaelis:

– Na... Kokia jūsų nuomonė, pone Pensonai? Man atrodo, jog galų gale jūs labiausiai suinteresuotas. Ar pageidaujate dar kartą stoti prieš mūsų teismą?

Dabar greta manęs nebėra tų, kuriuos mylėjau: Rozos, Aman-

dinos, Raulio, Fredžio, ir aš nematau prasmės. Tačiau turiu pripažinti, kad Emilio Zolia įkarštis daugiau nei užkrečiamas, ir pagalvoju – jei jis nebūtų gynęs Dreifuso, pastarojo byla, be abejo, niekada nebūtų peržiūrėta.

– Noriu, kad mano byla būtų... peržiūrėta.

Emilis Zolia švyti.

Teisėjų veidai apsiniaukia.

– Gerai, tiek to, tiek to, pasversime sielą iš naujo, – nusileidžia arkangelas Mykolas.

Po motinos mirties ėmiau manyti, jog gyvenimas nebeturi prasmės. Aš gyvas, sutinku, bet gyvenu tik prisiminimais apie ją. Man ji buvo viskas. Dabar aš žuvęs.

Šaltinis: atsitiktinis gatvėje apklaustas žmogus.

Pagaliau mano byla gali būti nagrinėjama laikantis procedūrų. Trys arkangelai imasi nagrinėti mano buvusį gyvenimą ir pradeda aiškinti, ką padariau gera ir ką bloga. Mano veiksmai vertinami remiantis tokiais kriterijais: evoliucija, empatija, dėmesys, noras daryti gera. Mano gyvenimas slenka lyg trumpų akimirkų mozaika, lyg vaizdajuostės kadrai, vieni pagreitinti, kiti sulėtinti. Kartais ties kuriuo nors kadru sustojama, kad galėčiau geriau suprasti, kas iš tikrųjų tada įvyko.

Pagaliau aiškiai iš toli galiu pažvelgti, ką padariau, kai buvau Mikaelis Pensonas. Iki mane nuteis, teisiu save pats. Keistas jausmas. Tai toks buvo mano gyvenimas? Pirmiausia mane sukrečia, kad iššvaisčiau nemažai laiko. Bijojau. Suprantu, jog mane visada kaustė nežinomybės baimė.

Būtybei, kurios pagrindinis bruožas yra smalsumas, tai didžiausias pasiekimas ir paradoksas.

Kiek pastangų toje baimėje! O didžiulis smalsumas leido man išvengti sąstingio, įvairiausių sklerozių. Galėjo būti ir blogiau.

Žvelgdamas į save, dar prisimenu polinkį į „atsiskyrėlio gyvenimą". Kiek sykių norėjau būti vienas, ramus, toli nuo savo gentainių kokioje nors negyvenamoje saloje ar namelyje, patupdytame ant kalno...

Matau savo gyvenimą kaip meno kūrinį, o arkangelai, uolūs jo kritikai, aiškina, kaip dar būčiau galėjęs jį patobulinti ir kuo jis buvo nepakartojamas. Nedvejodami sveikina mane už kai kuriuos itin girtinus darbus.

Kitos mano gyvenimo akimirkos ne tokios šlovingos. Dažniausiai smulkios niekšybės. Beveik visos dėl nuolatinės ramybės.

Kiekvienas darbas ilgai aptarinėjamas. Mano advokatas daro viską, ką gali.

Arkangelas Mykolas suskaičiuoja gerus ir blogus taškus. Girdėjau, jog turiu surinkti 600, kad mane atleistų nuo prievolės reinkarnuotis. Skaičiuojama labai tiksliai: kiekvienas mažas melas, kiekvienas širdies polėkis, kiekvienas išsižadėjimas, kiekviena iniciatyva vertinami gerais arba blogais taškais. Pagaliau arkangelas Mykolas paskelbia rezultatą: 597 iš 600.

Nepavyko. Trūko labai nedaug, bet vis dėlto nepavyko.

Mano advokatas pašoko.

– Kaltinu, jog šie skaičiai sufalsifikuoti, ir reikalauju perskaičiuoti. Pradėkime nagrinėti visus faktus po vieną iš eilės. Kaltinu...

Už mūsų girdžiu nekantriai dūsaujančias sielas, laukiančias eilės, kol bus pasvertos. Arkangelas Gabrielius, aiškiai nebegalintis pakęsti visų tų „kaltinu", nuolat kartojamų mano angelo sargo, pasiduoda: arkangelams susitarti pakanka sekundės, taip dabar jie skuba mūsų atsikratyti. Naujas nuosprendis:

– Gerai, labai gerai, pakaks, jūs laimėjote. Suapvalinsime iki 600. Jūs atleidžiamas nuo reinkarnacijų ciklo. Galite sakyti, jums pasisekė, kad turėjote tokį atkaklų angelą sargą, – sako šventasis Mykolas.

Sužavėtas Emilis Zolia ploja.

– Teisybė visada nugali.

Arkangelai praneša, jog, surinkęs 600 taškų, tapau šešetuku.

– O kas yra šešetukas?

– Būtybė, kurios sąžinės laipsnis šeši. Dabar panorėjęs galėsi visiškai atsikratyti savo kalėjimo – kūno.

Taigi, galiu rinktis. Galiu grįžti į Žemę ir ten reinkarnuotis į Didįjį Įšventintąjį, kurio pareiga – gyventi su žmonėmis ir skatinti jų evoliuciją; tokiu atveju apie Rojų liks tik migloti prisiminimai. Kitas sprendimas – tapti angelu.

– O kas yra „angelas"?

– Šviesos būtybė, globojanti trijų žmonių sielas. Angelo užduotis – padaryti, kad bent viena iš jų evoliucionuotų ir taip pat išeitų iš reinkarnacijų ciklo. Kaip Emiliui Zolia pavyko tai padaryti su tavimi.

Mąstau. Abu sprendimai gundantys.

– Paskubėk, už tavo nugaros dar aibė klientų, – niurna arkangelas Gabrielius. – Taigi, ką renkiesi?

Mirtis? Nėra ko bijoti. Žinau, jog turiu angelą sargą, saugantį nuo visų pavojų. Kai kartą ėjau per gatvę, intuicija man pašnibždėjo, kad reikia žengti žingsnį atgal. Tikėsite ar ne, vos žengtelėjau atgal, mane vos užkliudė motociklas, nebuvau jo pastebėjęs. Esu įsitikinęs, jog mane perspėjo angelas sargas.

Šaltinis: atsitiktinis gatvėje apklaustas žmogus.

4. ANGELAS

– Renkuosi angelą.

– Teisingas pasirinkimas, nesigailėsi, – patikina Emilis Zolia.

Arkangelai skubina mus užleisti vietą kitiems. Angelas sargas vedasi mane prie įėjimo į antrąjį kalno tunelį. Sienos skleidžia ryškiai mėlyną šviesą, lyg tai būtų iš vidaus apšviestas deimantas.

Emilis Zolia palieka mane prieš šią didelę apšviestą olą, bet nepamiršta paskutinį kartą paspausti rankos. Žengiu į tunelį. Kelią užtveria membrana. Pakeliu ją lyg teatro uždangą. Kitoje pusėje koridoriaus viduryje pamatau nerūpestingą išsitempusią būtybę.

– Sveiki atvykę pas angelus, aš – jūsų angelas instruktorius.

– Angelas instruktorius? Kokia dar naujiena?

– Po angelo sargo angelas instruktorius toliau formuoja sielą, – praneša man lyg savaime suprantamą dalyką.

Stebiu jį.

Jis panašus į Kafką. Atsikišusios ilgos ausys. Akys lyg migdolai. Trikampis lapės snukutis. Karščiuojantis žvilgsnis.

– Mano pavardė Velsas.

– Velsas? Tas Velsas?

Jis išspaudžia šypseną.

– Ne, ne. Aš – Edmondas Velsas, nieko bendra su H. G. Velsu arba Orsonu Velsu. Tai mano homonimai, jei juos turėjote galvoje... Nesvarbu, man patinka mano pavardė. Žinote, ką tai reiškia angliškai? „Šulinys." Manykite, jog esu tas, iš kurio galite „semti", kiek tik norite. Kadangi teks būti kartu, sakykime vienas kitam tu.

– Aš – Pensonas, Mikaelis Pensonas. Nieko bendra su paukščiu*.

---

* *Pinson* prancūziškai reiškia kikilis.

Jis smagiai pliaukšteli man per petį, bet nieko nepajuntu.

– Malonu susipažinti, angele Mikaeli.

Man keista girdėti žodį „angelas", tariamą prieš vardą, panašiai kaip „gydytojau" arba „advokate".

– Kas buvote aname gyvenime? – klausiu.

– Paskutiniame gyvenime, prieš išeidamas iš reinkarnacijų ciklo? Na, panašiai kaip tu, sakykime, buvau savos srities tyrinėtojas. Bet domėjausi ne „nepaprastomis aukštybėmis", o labiau „nepaprastomis gilybėmis"... Požemiu.

– Požemiu?

– Taip, gyvybe po planetos luobu. Tikrais girių kaukais.

Einame greta tuneliu, kuris perėjus kalną nesibaigia. Staiga sustoju.

– Edmondas Velsas. Edmondas Velsas...

Susimąstęs kartoju tą pavardę. Skaičiau ją laikraštyje. Mąstau, kol kai ką prisimenu. Viskas aišku:

– Nebuvote įpainiotas į insekticidų gamintojų žmogžudystės bylą?

– Karščiuoji?

„Tikrais girių kaukais"... Suraukiu kaktą.

– Juk jūs sukūrėte mašiną, kad būtų galima bendrauti su skruzdėlėmis!

– Pakrikštijau tą aparatą „Rozetės akmeniu", nes jis tapo tarpininku tarp dviejų pačių tobuliausių planetos civilizacijų, nors abi jos negalėjo susikalbėti ir viena kitos įvertinti: tai žmonės ir skruzdėlės.

Man dingtelėjo, jog jis pajuto ilgesį savo išradimui, paskui tęsė:

– Išmokysiu tave angelo amato, sužinosi pareigas, darbo metodus ir įgaliojimus. Svarbiausia, niekada nepamiršk, kad būti čia jau savaime yra DIDŽIULĖ PRIVILEGIJA.

Jis aiškiai dėsto:

– AR BENT JAU SUPRANTI, KAD NEBEATGIMTI YRA GERIAUSIA DOVANA, KURIOS GALI TIKĖTIS ŽMOGUS?

Pradedu suprasti, kad išsilaisvinau iš reinkarnacijų ciklo.

– Tai ko jūs mane mokysite, pone Velsai?

5. ENCIKLOPEDIJA

GYVENIMO PRASMĖ. „Viso ko tikslas yra tobulėjimas."

Pradžioje buvo...

Nulis: tuštuma.

Tuštuma evoliucionavo į materiją. O iš materijos atsirado...

Vienas: mineralas.

Paskui mineralas evoliucionavo į gyvą būtybę. O iš to atsirado...

Du: augalai.

Paskui augalai evoliucionavo į judančias būtybes. O iš to atsirado...

Trys: gyvūnai.

Po to gyvūnai evoliucionavo į sąmoningą būtybę. Iš to atsirado...

Keturi: žmogus.

Paskui žmogus evoliucionavo tiek, jog jo protas tapo išmintingas. O iš to atsirado...

Penki: protingas žmogus.

Paskui protingas žmogus evoliucionavo tiek, jog tapo grynu, nuo materijos išlaisvintu protu. O iš to atsirado...

Šeši: angelas.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

6. EDMONDAS VELSAS

– Taigi, aš esu šešetukas?

– Taigi, tu esi „angelas“, – pataiso Edmondas Velsas.

– Visada įsivaizdavau angelus su aureolėmis virš galvos ir sparniukais ant nugaros.

– Tas įvaizdis susijęs su senais laikais. Aureolė yra pakreipta metalinė plokštelė, romėnai jomis pridengdavo krikščionių šventųjų statulas, kad apsaugotų jas nuo paukščių išmatų. O sparneliai ant nugaros atsirado iš Mesopotamijos tradicijos, kai ataugos ant nugaros reiškė dangišką kilmę. Būta sparnuotų žirgų, jaučių, liūtų...

– O kas pasikeičia, kai tampi angelu?

Žiūriu į savo ranką. Įvairiaspalvis ratilas, kurio dar nebuvau matęs, juosia mano kūną švytėdamas ryškiai mėlyna šviesa.

– Fizinės modifikacijos nėra svarbiausias dalykas, – tęsia Edmondas Velsas, – naujoji būsena pirmiausia modifikuoja tavo požiūrį į gyvas būtybes ir negyvus daiktus.

Edmondas Velsas papasakoja, koks bus mano naujasis amatas. Man bus patikėtos trys inkarnuotos sielos. Turėsiu suktis taip, kad bent viena iš jų evoliucionuotų iki 600 taškų, taptų šešetuku ir išeitų iš reinkarnacijų ciklo. Man teks stebėti, padėti ir lydėti trijų žemiečių gyvenimus. Jiems mirus, kai trys arkangelai svers jų sielas, būsiu jų advokatas.

– Kaip ką tik man buvo Emilis Zolia?

Edmondas Velsas patvirtina.

– Dėl šios sėkmės Emilis Zolia galėjo pereiti į aukštesnį angelų evoliucijos lygį.

Dabar supratau, kodėl Emilis Zolia buvo toks atkaklus su mano teisėjais, o paskui džiūgaudamas išsinešdino.

– Ką reiškia „aukštesnis angelų evoliucijos lygis“?

Mano mentorius aiškina, jog po kiekvieno etapo įgysiu atitinkamų žinių. Tad jei noriu patekti į aukštesnį pasaulį, pirmiausia turiu stengtis būti geras angelas.

Besišnekučiuodami pasiekėme tunelio galą. Išėjimas, kaip ir įėjimas, švyti ta pačia ryškiai mėlyna deimanto šviesa. Prieš mus driekiasi „angelų šalis“.

Angelai? Ne, gaila, bet aš jais netikiu. Visa tai tėra mados reikalas. Kartais madingi angelai, kartais nežemiškos kilmės būtybės. Atsiranda apie ką mąstyti dykinėjantiems ir prietaringiems žmonėms. Tada jie pamiršta nedarbą ir ekonominę krizę.

Šaltinis: atsitiktinis gatvėje apklaustas žmogus.

7. ANGELŲ ŠALIS

Žiūriu į atsivėrusią prieš akis bekraštę panoramą.

– Tu neprivalai vaikščioti žeme, – paaiškina Edmondas Velsas. – Čia nėra gravitacijos, mes esame išlaisvinti iš materijos diktuojamų sąlygų. Gali judėti erdvėje, kur nori, kaip nori.

Jei paviršius nebūtų skaidrus ir balsvokas, galėtum pamanyti esąs „normalioje“ žmogui įprastoje aplinkoje.

Edmonas Velsas nurodo keletą orientyrų.

– Vakaruose – lyguma, kur angelai vaikštinėja, kai nori pasikalbėti. Šiaurėje – statūs kalnai su pirmykščių žmonių olomis, kad angelai galėtų pabūti vieni, kai nori ramybės. Eime, lipkime.

Nuo čia teritorija panaši į akį. Iš tikrųjų, šio balto ištįsusio migdolo centre matyti apvalus turkis. Lyg akies rainelė. Tai blyškiai melsvų medžių giraitė.

Viduryje rainelės lyg akies vyzdys spindi juodas ežeras. Bet ežeras nėra apvalus kaip žmogaus vyzdys, jis labiau... širdies formos. Imu manyti, jog Rojus yra į mane žiūrinti turkio akis su juoda širdimi centre.

– Tai Pradėjimų ežeras, – praneša Edmonas Velsas.

Priartėjame prie šios tamsesnės zonos. Ją supantys turkio medžiai panašūs į itališkas pušis tankiomis plokščiomis viršūnėmis.

Po medžiais – angelai. Dauguma sėdi po šakomis, parietę kojas, levituodami, metras virš paviršiaus, prieš juos – trikampiu po tris išdėstyti rutuliai. Angelai labai susidomėję juos stebi. Vieni nervinasi, kiti susijaudinę ir nuolat kilnojasi nuo vieno rutulio prie kito.

Driekiasi kilometrai – tūkstančiai tokių stebinčių angelų. Stebiu juos, bet mano instruktorius jau traukia mane aukštyn.

– Kokie čia medžiai?

– Tai netikri medžiai, jų paskirtis – priimti ir skleisti iš žemės sklindančias bangas.

Apsisukame. Pietuose pastebiu slėnių, kuriuose angelai renkasi į „nedidelius sambūrius“.

Pasukame į šoną.

Vakaruose – kitas įėjimas, spindintis žalia deimantine šviesa. Viskas šviesu ir skaidru, spinduliuoja. Ežeras spinduliuoja juodai, medžiai – turkio spalva, paviršius – balta perlamutrine.

– Safyro vartai – įėjimas į angelų šalį, tu pro juos įėjai.

Edmondas Velsas rytuose parodo olą, spindinčią žaliai.

– Tai – Smaragdo vartai, išėjimas, pro juos išeisi, kai baigsi angelo misiją. Eime pasikalbėti į vakarų lygumas. Žinau ten ramų kampelį, kur mums bus patogu bendrauti per pirmąją pamoką.

Pirmosios Edmundo Velso pamokos tema – skaičių paslaptis. Jis paaiškina, jog Vakaruose naudojami simboliai yra indėniškos kilmės ir mums nurodo, kaip evoliucionuoja gyvenimas. Horizontalus brūkšnys reiškia prieraišumą; kreivė – meilę; susikertančios tiesės – pasirinkimą.

1: mineralas. Paprastas vertikalus brūkšnys be kreivės ar horizontalios linijos. Jokio prieraišumo, jokios meilės. Mineralas nejautrus.

2: augalas. Linija leidžiasi į paviršių: šaknys ją pritvirtina prie paviršiaus. Viršuje meilės kreivė nukreipta į dangų: lapai arba žiedai mėgsta šviesą.

3: gyvūnas. Dvi meilės linijos. Gyvūnui patinka ir žemė, ir dangus. Bet nėra horizontalaus brūkšnio, tad jis nėra prie nieko prisirišęs. Taigi, jį valdo emocijos.

Pagalvoju, jog jau girdėjau tokią teoriją. Kodėl man ją kartoja? Gal mane vertina kaip kvailą būtybę?

– Informacija, kurią perduoda indėnų simbolių formos, – tęsia Velsas, – tau atrodo paprasta, tačiau ji atskleidžia visus slėpinius, visas paslaptis, visus proto evoliucijos vingius. Todėl svarbu ją kartoti ir nuolat prisiminti. Pasaulis evoliucionuoja pagal indėnų simbolių reikšmes.

Edmondas Velsas vėl grįžta prie brėžinių ant debesų grindų.

– 4: žmogus. Jo simbolis – kryžius. Vadinasi, jis gali rinktis. Jis yra kryžkelėje, kurioje tenka rinktis, kuria kryptimi eiti toliau. Taigi, žmogus turi alternatyvą: grįžti į trečią – gyvūno – stadiją ar kilti aukščiau.

Pirštų galais instruktorius nubraižo penketą.

– 5: išmintis. Tai horizontali linija, simbolizuojanti prisirišimą prie dangaus, ir meilės kreivė, krypstanti į žemę. Ji plevena žmogaus galvoje, o žmogus myli žemę...

– Galima teigti, jog tai dvejetuko priešingybė, – sakau jam, – pagaliau įsitraukęs į pamoką.

– ...Penketukas bando evoliucionuoti... jis labiau linkęs į protą. Visada nori daugiau laisvės. Visada linkęs į sudėtingus dalykus. Penketukas nori išsilaisvinti iš kūno gniaužtų, nes kūnas kelia baimę ir skausmą. Jis nori tapti šešetuku.

Velsas rašo 6.

– Šešetukas tėra viena kreivė. Meilės kreivė, nes angelas myli. Pažiūrėk į šią spiralę. Jo meilė – iš dangaus. Paskui leidžiasi į žemę ir vėl kyla į savo centrą. Ta meilė apeina viską ratu ir siekia, kad jis imtų mylėti pats save.

– Visi šešetukai yra tokie?

– Ne, visi šešetukai yra gabūs, tai ir viskas. Tikiuosi tave pakeisti tiek, kad taptum vertas to vardo.

– O septynetukai?

Edmondas Velsas iš karto paniursta.

– Šiandien pamoką baigsime ties šešetukais. Tu gali pažinti tik tiek, koks pats esi. Susitelk į dabarties darbą ir nesiblaškyk. Nesu mašina, galinti atsakyti į visus klausimus. Eikš!

Jis vėl pakyla virš paviršiaus. Turiu įprasti, kad galiu judinti savo kūną trimis matmenimis, lyg paniręs po vandeniu. Bet panėrus judesius varžo ir lėtina vandens pasipriešinimas, o čia kiekvienas judesys lengvas.

Yra ir daugiau naujovių, prie kurių turėsiu priprasti, pavyzdžiui, nekvėpuoti. Konstatuoju, jog beveik nevalingai mano kūnas judėjo plaučių ritmu. Lyg subtilus metronomas skanduotų visus mano judesius. Čia jo nebeliko. Esu beribiame laike ir nematerialus.

Edmondas Velsas praneša, jog dabar pasirinksime figūras, su kuriomis turėsiu sužaisti savo partiją. Nutempia mane virš

juodo, širdies formos ežero centre. Gerai įsižiūrėjęs atskiriu paviršiuje atsispindinčius vaizdus. Ežeras atrodo lyg platus horizontalus ekranas, sudarytas iš tūkstančių mažų ekranų mozaikos. Kiekviename juda nuogi apsikabinę žmonių kūnai. Negaliu pasitrinti akių, nes jų neturiu. Aš nesapnuoju, ten tikrai mylisi poros.

– Tai... pornografinių filmų kampelis?

Jis gūžteli pečiais.

– Tai Pradėjimų ežeras, neseniai virš jo perskridome. Čia tu pasirinksi tėvus tų būtybių, kuriomis užsiimsi.

Aplink mus sklando kiti angelai su savo instruktoriais ir taip pat stebi tuos mažus ekraniukus, banguojančius ežero paviršiuje.

– Žiūrėdamas, kaip jie mylisi?

– Būtent. Bet prieš tai atskleisiu didelę paslaptį. Sielos sandarą.

8. ENCIKLOPEDIJA

SIELOS SANDARA. Iš pradžių žmogaus sielą buvo galima apibūdinti trimis veiksniais: paveldėjimu, karma, laisva valia. Proporcijos buvo tokios:

25 procentai – paveldėjimas,

25 procentai – karma,

50 procentų – laisva valia.

Paveldėjimas: tai reiškia, jog iš pradžių ketvirtadalį sielos veikia genų kokybė, auklėjimo kokybė, gyvenimo vieta, tėvų gyvenimo aplinkos kokybė.

Karma: tai reiškia, jog iš pradžių ketvirtadalį sielos veikia elementai iš ankstesnio gyvenimo – nenumalšinti troškimai, klaidos, žaizdos ir t. t., tai nuolat plevena jo pasąmonėje.

Laisva valia: tai reiškia, jog iš pradžių siela pusę sprendimų priima pati, be jokio išorės įsikišimo.
25 procentai, 25 procentai, 50 procentų – tokios proporcijos iš pradžių. Su 50 procentų laisvos valios žmogus paskui gali sudėtį modifikuoti. Jis gali atsikratyti paveldėjimo įtakos labai jaunas vengdamas tėvų poveikio. Arba atsikratyti karmos nekreipdamas dėmesio į pasąmonės veikimą. Arba priešingai – gali atsisakyti laisvos valios ir sutikti būti tik savo tėvų ir pasąmonės žaisliuku. Taip ratas užsidaro. Didžiausias paradoksas yra tas, jog žmogus laisva valia gali atsisakyti... laisvos valios.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

9. TRYS PRADĖJIMAI: GIMIMAS – 9 MĖNESIAI

Žiūriu į tuos žmones labai jaudindamasis. Jei gerai supratau, rinkdamasis poras lemsiu 25 procentus paveldėjimo žmonių, su kuriais teks dirbti.

Sklandau virš Pradėjimų ežero. Žiūrinėju ekranus. Poros iš visų žemynų, visų šalių, visų tautų.

Vieni glėbesčiuojasi lovose, kiti juda ant virtuvės stalų, liftų kabinose, paplūdimiuose, tankiuose miškuose...

Keisti vaizdai tų žmonių, užkluptų tokiu metu, kuris laikomas vienu slapčiausių, vienu intymiausių. Kaip išsirinkti? Įpratęs pasikliauti intuicija, galiausiai sustoju prie poros, kurios judesiai gana harmoningi. Vyras tamsiaplaukis, išblyškusio, rimto veido. Moteris taip pat tamsių, ilgų plaukų, malonios išvaizdos. Parodau į juos pirštu.

– Šitie, – sakau.

Edmondas Velsas paaiškina, jog tai prancūzų šeima iš Perpinjano. Pavardė Nemrodai. Pasiturintys knygyno savininkai. Šeima gausi. Keturios dukros. Dar katė. Instruktorius lengvai stukteli į ekraną ir tokiu būdu praneša, jog pradėjimas rezervuotas.

– Dabar joks kitas angelas negalės jo iš tavęs atimti.

Paskui nagrinėja pradedančiųjų DNR ir paskelbia rezultatą:

– Mmm...

– Kas?

– Nieko rimta. Kvėpavimo takų ligos iš gimdytojo pusės. Jis kosčios.

– O iš gimdytojos pusės?

Mano mentorius vėl tiria.

– Rausvi plaukai.

Imu vaizduotis, kaip spermatozoidas susitinka su neapvaisintu kiaušinėliu. Matau, kaip dvidešimt trys vyriškos chromosomos susilieja su dvidešimt trimis moteriškomis chromosomomis.

– Bus mergaitė ar berniukas?

Jis atidžiai stebi, kaip susilieja dvi ląstelės ir praneša:

– XY, bus berniukas. Paieškokime kitos poros.

Ilgai ieškau ir galų gale išrenku porą medaus spalvos oda. Nuogi jie abu tokie gražūs, jog iš jų susijungimo gali gimti tik nuostabus kūdikis.

– Juodaodžiai amerikiečiai iš Los Andželo, – praneša Edmondas Velsas.

Motina manekenė, tėvas aktorius. Pavardė Šeridanai. Pasiturintys. Stambieji buržua. Tai pirmas jų vaikas, labai jo trośko, norėdama pastoti, motina gydėsi specializuotoje ligoninėje, prieš tai ilgai bijojo, jog yra nevaisinga. Gimdytojų DNR daugiau nei geras. Fizinis luošumas neįmanomas.

– XX, bus mergaitė.

Mąstau, jog klasifikacija XX, XY sutampa su aprašytąja Biblijoje. Garsusis Adomo „šonkaulis" galbūt tėra paprasčiausia apatinė X dalis, pavirtusi į Y.

Rinkdamasis paskutinę porą vėl pasikliauju intuicija.

– Rusai iš Sankt Peterburgo, – praneša Edmondas Velsas. – Čekovai. Skurdžiai. Tėvas su motina bedarbiai. Tai jų pirmas vaikas.

Pora susipažino neseniai ir gyvena atskirai. Turbūt šeima nebus pilna. Gimdytojų DNR puikus. XY, gims labai tvirtas berniukas.

Edmondas Velsas ilgai kažką tikrina bangomis, kurių dažnį iš mudviejų žino tik jis. Pakelia galvą ir praneša:

– Du berniukai ir mergaitė, puikus rinkinys. Prancūzas bus prastos sveikatos, amerikietė normalios, rusas labai geros. Taip pat galėsime patikrinti, ar tikrai jų sveikata bus tokia.

Pasitrina rankas.

– Nuostabu, iš tiesų nuostabu! – šūkteli, sukuria savo smegenyse tris registracijos korteles ir tuoj pat perrašo jas į mano smegenis.

Dar pamąsto ir priduria:

– Iš to, ką galiu nuspėti dabar, prancūzo vardas bus... Žakas, amerikietės... Venera, o ruso... Igoris. Na štai, trys puikūs „klientai".

– „Klientai"?

– Tai techninis čia vartojamas terminas kalbant apie sielas, su kuriomis teks dirbti. Nes mes lyg ir advokatai, ginantys klientus.

– O ką dabar turiu daryti su savo „klientais"?

– Laukti septynis mėnesius, kol sužinosime, kokią karmą jie gaus.

– Septyni mėnesiai, tai ilgai!

– Apačioje taip, čia ne. Čia laikas reliatyvus, o ne absoliutus.

Velsas nusišypso.

– Beje, laikas reliatyvus visiems, nes kiekvienam jis slenka nevienodai.

Ima atmintinai cituoti:

– Jei nori sužinoti, kiek verti metai, paklausk studento, kuris neišlaikė egzamino.

Jei nori sužinoti, kiek vertas mėnuo, paklausk motinos, kuri pagimdė prieš laiką.

Jei nori sužinoti, kiek verta savaitė, paklausk savaitraščio leidėjo.

Jei nori sužinoti, kiek verta valanda, paklausk įsimylėjėlio, belaukiančio pasimatymo.

Jei nori sužinoti, kiek verta minutė, paklausk skubančio žmogaus, kuris pavėlavo į autobusą.

Jei nori žinoti, kiek verta sekundė, paklausk to, kuris prarado artimą žmogų automobilio avarijoje.

Jei nori žinoti, kiek verta tūkstantoji sekundės dalis, paklausk olimpinių žaidynių sidabro medalio laimėtojo.

Pokštaudamas mano mentorius priduria:

– Jei nori sužinoti, koks bus žmogaus likimas, paklausk savo angelo instruktoriaus. Mes nesileidžiame į smulkmenas, į nereikšmingus mūsų klientų gyvenimo tarpsnius. Nagrinėjame tik svarbiausias akimirkas ir lemiamus sprendimus.

Edmondas Velsas nutolsta. Reikia instruktuoti kitus pradedančiuosius angelus.

Aš sužavėtas lieku stebėti, kaip ežere atsispindi tūkstančių besimylinčių porų pradėjimai, čia bus pradėta naujoji žmonija. Kyla noras juos padrąsinti, nes kuo daugiau malonumo jie pajus pradėdami, tuo, manau, tie pradėjimai bus sėkmingesni.

10. ENCIKLOPEDIJA

GEMALINĖ LĄSTELĖ. Ilgai buvo manoma, jog kiaušialąstę apvaisina greičiausias spermatozoidas. Šiandien žinoma, kad taip atsitinka ne visada. Šimtinė spermatozoidų vienu metu pasiekia kiaušialąstę, bet ji priverčia juos laukti. Lyg laukiamojoje salėje.

Ko ji laukia?

Ji renkasi iš pretendentų. Koks pasirinkimo kriterijus? Apie jį sužinojome neseniai.

Kiaušialąstė išsirenka spermatozoidą, kurio genetinė formulė labiausiai skiriasi nuo jos. Lyg šioje pradinėje stadijoje ląstelės jau žinotų, jog gamta turtėja dėl skirtumų, o ne dėl panašumų. Ieškodama „svetimiausio“ spermatozoido, ląstelė paklūsta svarbiausiam biologijos dėsniui: vengti kraujomaišos. Nes kuo abi genetinės formulės artimesnės, tuo didesnė su kraujomaiša susijusių ligų rizika.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

11. NETIKĖTAS SUSITIKIMAS

– Na, mažasis nuodėmiautojau, spoksome?

Krūpteliu. Girdėtas balsas!

– Visi tie santykiaujantys mirtingieji man bjaurūs. Jie prakaituoja ir šnopuoja. Be to... be to, tai galų gale nuvilia, nes matome tuos žmones besimylinčius, o mes jau niekada nebepažinsime kūniškų malonumų.

Atsisuku.

Raulis RAZORBAKAS!

Aukštaūgis keverza, liesas, pailgo stačiakampio veido, smailia

nosimi, grobuoniškos išvaizdos. Jis žaidžia savo didelėmis rankomis ilgais pirštais. Visiškai nepasikeitęs nuo to laiko, kai pirmą kartą sutikau jį Per Lašezo kapinėse. Visada juo žavėjausi.

Jo nesivaržymas, pasitikėjimas savimi ir savo svajomis pakeitė mano gyvenimo suvokimą.

– Rauli, ką tu čia veiki?

Jis ramiai klūpėjo, parietęs kojas po rankomis.

– Pasiprašiau, kad mane reinkarnuotų į augalų ciklą, nes norėjau šiek tiek pailsėti. Man buvo leista išimties tvarka. Taigi, tapau vynuoge, subrandinau uogas, mano kekes nuskynė. Perdarytas į vyną buvau išgertas, paskui grįžau čia ir išsaugojau surinktus taškus. Mano angelas sargas padarė viską, kad gaučiau angelo statusą.

– Niekada nemaniau, jog sutiksiu tave Rojuje!

– Rojuje? Tu juokauji! Toks Rojus blogiau nei senių prieglauda! Tai geri pojūčiai ir draugija. Rezultatas toks, kad baisiai nuobodžiauju. Meskime visa tai ir toliau tyrinėkime visatą, po velnių!

Jis sujuda.

– Čia tik milžiniškas administracinis aparatas. Mirtingieji valdomi, stebimi, prižiūrimi. Kalbi apie malonumą! Man, kurį persekiojo baimė, kad tapsiu valdininku. Ak, Mikaeli, geriau būtume grįžę į Žemę ir tapę Didžiaisiais Įšventintaisiais. Apsigavome. Sakai, angelai! Jei nieko nedarysime, liksime angelais šimtą tūkstančių metų ir žiūrėsime, kaip vieną klientą keičia kitas. Katorga!

Nors jis ir įniršęs, džiaugiuosi susitikęs geriausią draugą. Staiga pasijuntu nurimęs. Esu nebe vienas. Buvęs draugas, kurį sutinki aukštybėse, yra tikrai netikėta sėkmė.

Jis rodo į mus supančią debesų kalnų grandinę.

– Sakau tau, čia pats pražūtingiausias kalėjimas. Žiūrėk – mes suspausti tarp šių sienų. Čia tikras pragaras!

– Rauli, tu piktžodžiauji.

– Visai ne. Gerai žinau, jog pragaro nėra, bet jeigu atvirai – nuobodu žiūrėti vis į tą patį vaizdą. Daug smagiau būtų atsidurti tarp katilų, gaubiamų gašlių liepsnų, harpijų ir velniūkščių, rausvoje ir ištvirkusioje aplinkoje, panašiai kaip Trečiajame Danguje, supranti? O matau tik baltą ir mėlyną spalvas, permatomus debesis, draugus ir nieko linksmesnio horizonte. Ak, reikia mauti iš čia, judėti, vėl imtis dvidešimt pirmo amžiaus tyrinėtojų veiklos. Skverbtis į pažinimo gelmes. Vėl imtis tanatonautų epopėjos. Žygiuoti tolyn į nežinomybę.

Apkabina mane per pečius.

– Nuo to meto, kai egzistuoja žmonija, buvo žmonių, norinčių sužinoti, „kas yra už kalno“. Mudu su tavim, Mikaeli, esame tie, kurie visada būna pirmi. Buvome tyrinėtojai, tyrinėtojai ir liksime. Tad, drauge, siūlau tau keliauti ieškoti kitos *Terra incognita*.

Atidžiau pasižiūriu į Raulį. Jis išlaikė Šerloko Holmso manieras ir aš vėl greta jo atrodau kaip ištikimas daktaras Vatsonas. Ką dar sumanys? Jei jau atsidūrėme Rojuje, tai žinome viską, ką dar galėtume tyrinėti?..

Mirtis? Taip, aš apie ją mąsčiau. Norėčiau mirti miegodamas. Po mirties norėčiau būti sudegintas. Mano šeimai būtų pigiau. Nedidelę urną jie padėtų ant židinio, ir nereikėtų sodinti augalų ant mano kapo. Palikimas... hmm! Na, tiek to, pasakysiu. Paslėpiau pinigų begemoto statuloje rūsyje, už didelės Liudviko XV stiliaus komodos. Pakanka ją nustumti. Tas, kas ras lobį, galės jį pasilikti.

Šaltinis: atsitiktinis gatvėje apklaustas žmogus.

12. SIELŲ PASIRINKIMAS. PO DVIEJŲ MĖNESIŲ

Edmondas Velsas tapšnoja man per petį.

– Tavo klientų kūnuose netrukus įsikurs sielos. Negalime gaišti. Eik su manimi.

Palieku Raulį. Instruktorius veda mane į ramią zoną pietuose ir pasiūlo parietus kojas atsisėsti prie įėjimo. Iš aukštai matome visą angelų šalį.

– Puiki vieta patogiai stebėti, kaip klostysis įvykiai.

Paima mano plaštakas ir atsuka delnus į dangų. Įvyksta nepaprastas dalykas. Iš horizonto mūsų link atplaukia trys rutuliai ir sustoja tarp mano rankų. Vienas – virš kairiosios rankos, kitas – virš dešiniosios, o paskutinis sustoja aukščiau, tarp anų dviejų. Visi kartu levituodami sudaro trikampį.

– Per šiuos rutulius tu ne tik matysi klientų sielas, bet ir girdėsi jas, galėsi kontroliuoti jų elgesį.

Jis iš eilės paliečia visus tris rutulius ir jie nušvinta. Viduryje matau savo klientus, lyg turėčiau kamerą ir filmuočiau jų motinų pilvuose. Mano rutuliai oranžinės spalvos, nes klientai plaukioja gimdos vandenyse.

– Išmokysiu tave daugiau iš angelų žargono. Šiuos rutulius sieloms kontroliuoti mes vadiname „kiaušiniais“. Nes mes juos perime kaip kiaušinius.

Edmondas Velsas įsitaiso greta manęs.

– Dabar sielos gaus dovaną.

– Galime rinktis sielas?

Jis nusišypso.

– Ne. Dabar veiks viršesni už mus, septintas lygis.

Laukiame. Visi trys rutuliai vienas po kito nušvinta vaivorykštės spalvomis, lyg būtų gavusios elektros iškrovą. Edmondas Vel-

sas apžiūri pirmąjį nušvitusį rutulį ir praneša, jog Žakas jau gavo pueblo genties indėno, paskutinį kartą gyvenusio prieš šimtmetį, sielą. Tai klajojantis pasakotojas, jis keliavo iš vienos genties į kitą ir pasakojo vaikams garsiąsias tautos legendas. Buvo užkluptas, kai stovyklą, kurioje glaudėsi, užpuolė aukso ieškotojai. Jis slėpėsi, bet užpuolikai jį persekiojo ir sugavo. Nupjovė ilgas juodas, lokio riebalais išteptas kasas, kuriomis jis labai didžiavosi, paskui pakorė.

Kai buvo sveriama siela, surinko 350 taškų.

Edmondas Velsas apžiūrinėja antrąjį nušvitusį rutulį. Igoriui teko prancūzo astronauto siela. Šis buvo vienišius, sunki vaikystė su vaidinga motina. Sėdėjo kalėjime, bet atpirko kaltę vykdydamas pavojingas užduotis, savanoriškai sutiko keliauti į erdves. Sielvartaudamas dėl meilės nusižudė po labai rizikingos ekspedicijos...

Kai buvo sveriama siela, surinko 470 taškų.

Trečiajame nušvitusiame rutulyje Venera priglaudė turtingo, daugiau nei prieš du šimtmečius dingusio kino sielą. Epikūrietis, nors ir nekokios sveikatos, dievino skanų valgį ir gražias moteris. Draugavo su pačiu imperatoriumi ir lankėsi pas įtakingus žmones uždraustame mieste. Buvo pagrobtas plėšikų, kai keliavo į provinciją. Jį apiplėšė ir palaidojo gyvą. Ilgai blaškėsi po žeme. Žiauri mirtis.

Kai buvo sveriama siela, surinko 320 taškų.

– Puikus pasirinkimas, – pareiškia Edmondas Velsas. – Dvi tavo sielos viršija 333 taškus.

– Ką reiškia 333 taškai?

– Kalbame apie vidutinį žmonių sąmonės lygį. Jei sudėsime šešių milijardų žmonių sielų taškus ir apskaičiuosime vidurkį, gausime 333. Tai reiškia, jog vis dėlto daugiau žmonių yra arčiau grindų nei lubų... Mes turime pakelti vidurkį, – padrąsino instruktorius.

Stebiu „kiaušiniuose“ savo „klientus“.

– Tikslas, – tęsia Edmondas, – pakelti jų sąmonės lygį. „Kai kyla sąmonės lygis, kyla visa žmonija.“

– Norite pasakyti, kad jei man pavyks pakelti lygį bent vienam iš trijų mano klientų, žmonija galės pakilti nuo 333 iki 334?

– Pažanga ne tokia akivaizdi. Kad vidurkis pakiltų vienu punktu, reikėtų, kad daug žmonių evoliucionuotų vienu metu, – paaiškino mentorius.

Jis prašo manęs dalyvauti gimstant mano globotiniams ir, vos jie išeis iš motinos pilvo, uždėti angelų antspaudą. Toks veiksmas sutvirtins sandorį tarp angelo sargo ir saugomo mirtingojo. Nuo tada jie pamirš turėtą karmą.

– Tau tereikės paspausti po nosimi ir atsiras latakas.

Pirštu pakartoja judesį ant mano veido.

– Bet po to draudžiama grįžti į Žemę, – niurna. – Draudžiama!

13. ENCIKLOPEDIJA

BENDRADARBIAVIMAS–SAVITARPIŠKUMAS–ATLEIDIMAS.

1974 metais Anatolis Rapaportas, Toronto universiteto filosofas ir psichologas, iškėlė mintį, jog „efektyviausi“ būdai bendrauti su kitu žmogumi yra šie: 1) bendradarbiavimas; 2) savitarpiškumas; 3) atleidimas. Vadinasi, kai individas ar struktūra, ar žmonių grupė susitinka su kitais individais, jie siūlo sąjungą, paskui, remdamiesi savitarpiškumo taisykle, duoda kitam tai, ką gavo patys. Jei vienas padeda, padedama ir jam, jei reiškia agresiją, jam atsakoma tokia pačia agresija. Paskui tenka atleisti ir vėl pasiūlyti bendradarbiauti.

1979 metais matematikas Robertas Akselrodas surengė turnyrą tarp savarankiškų skaičiavimo mašinų, galinčių elgtis lyg žmo-

nės. Vienintelis suvaržymas: kiekviena programa turėjo turėti paprogramę, kuria galėtų bendrauti su kaimynais.

Roberto Akselrodo kolegos iš kitų universitetų, susidomėję šiuo turnyru, atsiuntė jam 14 diskelių su programomis. Kiekviena programa turėjo skirtingus tikslus (paprasčiausios tik dvi eilutes užduočių, sudėtingiausios – šimtą). Tikslas – surinkti kuo daugiau taškų. Vienos programos buvo sukurtos tam, kad kuo greičiau galima būtų pasinaudoti kitos programos duomenimis, juos pavogti, paskui pakeisti partnerį. Kitos buvo pritaikytos veikti pačios, saugoti savo taškus, vengti sąlyčio su galinčiomis apvogti programomis. Trečių tikslas buvo toks: „Jei partneris agresyvus, jį reikia perspėti, kad liautųsi, paskui nubausti." Ketvirtų: „Bendradarbiauti, paskui netikėtai išduoti."

Kiekviena programa turėjo 200 konkurentų.

Visas įveikė Anatolio Rapaporto programa, užprogramuota BSA (Bendradarbiavimas–Savitarpiškumas–Atleidimas).

Dar daugiau: programa BSA, pasirinktinai įterpta tarp kitų, iš pradžių pralaimėdavo agresyvioms programoms, bet galų gale nugalėdavo, o paskui netgi „užkrėsdavo" kitas, priklausomai nuo to, ar jai pakakdavo laiko. Kitos programos, pajutusios, jog ji greičiau renka taškus, ėmė elgtis panašiai.

Laikas parodė, kad BSA – produktyviausia programa. Kiekvienas gali tai patikrinti kasdieniame gyvenime. Reikia pamiršti pažeminimus, kuriuos patirsite iš kolegų darbe ar iš konkurentų, ir nuolat siūlyti jiems dirbti kartu, lyg nieko nebūtų įvykę. Ilgainiui metodas pasiteisins. Tai joks mandagumas, jūs pats suinteresuotas, nes tai įrodė informatikos mokslas.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

14. VAISIUS ŽAKAS. PO 2 MĖNESIŲ

Keista... Aš plūduriuoju. Esu maiše, pilname ne visai skaidraus skysčio. Mano motina? Be abejonės.

Prisimenu gyvenimą prieš tai. Buvau Amerikos indėnas. Vakarais sekiau pasakas. Paskui atėjo baltieji. Jie mane nužudė. Pakorė.

Dabar vėl grįšiu į pasaulį. Bet kur? Kokioje šalyje, kokioje epochoje, kas bus mano tėvai? Nerimauju.

Kažkas garsiai kalbasi. Greičiausiai mano naujoji mama. Ką ji sako? Stebiuosi, kad taip gerai ją suprantu. Mama kalba apie mane. Ji sako, jog pavadins mane Žaku. Ji sako, kad naktį aš spardausi, ir tada ji ant savo pilvo mato mano kojų pirštų galiukus. Na, gerai! Jai tai patinka? Labai gerai, pasispardysime.

Ji sako ketinanti vėl imtis haptonomijos.

– Kas ta haptonomija?

– Būdas, leidžiantis tėvui dalyvauti nėštume. Jis uždeda delnus ant žmonos pilvo ir taip parodo vaisiui, jog yra ir antras juo besidomintis žmogus.

Tai tiesa. Jau vakar jaučiau tas rankas. Taigi, yra ne tik mama, yra ir tėtis.

Mama aiškina, jog aš, kūdikis Žakas, puikiai jaučiu tėvo rankas ir einu prie jų, vos tik jis uždeda jas ant jos pilvo.

Pastumiu bambagyslę. Man čia nuobodu. Galvoju, kaip bus, kai atsidursiu lauke.

15. VAISIUS VENERA. PO 2 MĖNESIŲ

Taigi, aš esu.

Keista. Žinau, kad esu tik gemalas, vis dėlto kažką jaučiu. Ne išorėje. Greta savęs.

Esu suspausta ir negaliu to pakęsti. Man kvaršina galvą mintis, jog mano kūnas negali judėti. Kaip įmanydama bandau nustatyti, kas mane spaudžia, ir staiga suprantu, kad greta manęs yra brolis dvynys.

Turiu brolį dvynį!

Atspėju, jog mudu sujungti su mama bambagyslėmis, ir dar, o stebukle, turime tiesioginį ryšį. Taigi, galime bendrauti.

– Kas tu?

– O kas tu?

– Maža mergaitė mamos pilve.

– O aš – mažas berniukas.

– Man labai smagu, kad esu ne viena. Visada maniau, jog vaisiaus gyvenimas – vieno gyvenimas.

– Nori, kad papasakočiau apie save?

– Žinoma.

– Ankstesniame gyvenime nusižudžiau. Turėjau dar šiek laiko iki mirties, todėl mane pasiuntė čia, į Žemę, kad užbaigčiau savo karmą. O tu?

– Aš anksčiau buvau senas kinas, turtingas ir galingas mandarinas. Turėjau daugybę moterų ir tarnų.

Sujudu. Tokie prisiminimai sukelia norą sukiotis ir rąžytis.

– Aš tau kliudau?

– Man šiek tiek ankšta, iš tikrųjų. Bet ir aš tikriausiai tau kliudau.

– Man tai nesvarbu, sesute. Geriau susispausti, bet turėti gerą draugiją, nei patogiai jaustis vienam šioje prieblandoje.

16. VAISIUS IGORIS. PO 2 MĖNESIŲ

Taigi, aš esu.

Nelabai ką skiriu. Tik rausvai oranžinę aplinką. Girdžiu

triukšmą. Širdies plakimą. Judėjimą žarnyne. Mamos balsą. Ji kalba nesuprantamus dalykus.

– Ne-no-riu-to-kū-di-kio.

Vapaliojimas.

Perkratau skiemenis, kad suprasčiau jų pirmykštę reikšmę ir galėčiau sujungti.

Vyro balsas. Turėtų būti tėtis.

– Esi paprasčiausia kvailė. Jau davei jam vardą, Igoris. Kai daiktai gauna vardą, jie ima egzistuoti.

– Iš pradžių norėjau, bet dabar nebenoriu šio vaiko.

– Sakau tau – per vėlu. Turėjai pamąstyti anksčiau. Dabar joks gydytojas nesutiks nutraukti nėštumo.

– Niekada nebūna per vėlu. Neturime iš ko išlaikyti vaiko, reikia jo tučtuojau atsikratyti.

Šaipymaisi.

– Tu esi šiukšlė! – rėkia mama.

– Pamatysi, galų gale tu jį pamilsi, – spyriojasi tėtė.

Moters rauda.

– Jaučiuosi, lyg mano kūne augtų auglys ir mane ėstų. Nepakenčiu.

Krenkštimas.

– Na, daryk, ką nori! – pratrūksta tėtė. – Man jau įgriso nuolatiniai tavo skundai. Išeinu. Žinokis.

Pokšteli durys. Mama verkia, paskui ima kaukti.

Pauzė. Paskui staiga gaunu seriją smūgių kumščiu! Tėtė išėjo. Vadinasi, mama pati daužo sau per pilvą.

Gelbėkit.

Ji manęs nenužudys. Bandau atsikeršyti serija juokingų silpnų smūgių koja. Lengva pulti silpnesnį už save, ypač kai kitas įkalintas ir negali pabėgti.

17. ENCIKLOPEDIJA

HAPTONOMIJA. Baigiantis Antrajam pasauliniam karui, Francas Veldmanas, olandų gydytojas, išsigelbėjęs iš koncentracijos stovyklų, manė, jog pasaulis žlunga todėl, kad vaikai nėra mylimi nuo mažų dienų.

Jis pastebėjo, jog tėvai, dažniausiai užsiėmę darbu arba karu, retai rūpinasi savo palikuonimis iki jų paauglystės. Tad ėmėsi ieškoti būdų, kaip sudominti tėvą nuo pirmųjų dienų, net nuo tada, kai motina dar nėščia. Kaip? Uždėti rankas ant nėščiosios pilvo. Jis sugalvojo haptonomiją, iš graikų *hapto* (liesti) ir *nomos* (galia).

Lietimo galia.

Tik rūpestingai glostydamas įsitempusią motinos odą, tėvas gali parodyti vaikui, jog jis yra, ir užmegzti su juo pirmąjį ryšį. Patirtis įrodė, kad labai dažnai vaisius iš daugelio prisilietimų sugeba tiksliai atpažinti, kuris iš jų tėvo. Gabiausi tėvai netgi sugeba priversti vaisių sukiotis nuo vienos rankos prie kitos. Haptonomija anksti sukuria trikampį „motina–tėvas–vaikas“, jos nuopelnas tas, jog tėvas labiau jaučia atsakomybę. Be to, motina nesijaučia vieniša nėštumo metu. Ji dalijasi savo jausmais su tėvu ir gali jam papasakoti, ką jaučia, kai draugo rankos liečia ją ir jos vaiką. Haptonomija tikrai nėra panacėja, garantuojanti laimingą vaikystę, bet ji tikriausiai atveria naujus kelius ir motinos, ir tėvo, ir vaisiaus emocijoms. Kadaise senovės Romoje buvo paprotys apsupti nėščią motiną draugėmis (pažodžiui *cum mater*: „lydinčios motiną“). Bet aišku, kad geriausias motinos draugas esant tokios būklės yra tėvas.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

18. RAULIO IDĖJOS

Stebiu savo kiaušinius.

Žako tėvai užsiima haptonomija. Geros inkubacijos sąlygos.

Igoris gauna smūgių. Labai blogos inkubacijos sąlygos.

Didelei mano nuostabai, Venera turi brolį dvynį. Nežinau, gerai tai ar blogai.

– Gaištame čia savo laiką. Būkime savimi. Pažiūrėkime, ką galime nuveikti. Išplėskime pažinimo ribas, – kalba man Raulis, vėl pristojęs, vos tik pasitraukė Velsas.

Rutuliai ir toliau lėtai sukasi prieš mane. Rodau į juos smakru.

– Nesaugosiu jų visų, nuolat prilipusių prie manęs. Kaip galiu jų atsikratyti?

Raulis parodo, jog pakanka pasukti delnus žemyn, ir kiaušiniai nuskris. Jie skrieja į šiaurės rytus lyg radijo bangomis valdomi lėktuvėliai.

– Kur jie skrenda?

– Kažkur į kalnus.

Pasukų delnus į viršų – visi trys rutuliai pasirodo šiaurės rytų horizonte ir vėl automatiškai atsiduria mano rankose. Raulis suirzta.

– Liaukis linksmintis. Man reikia tavo pagalbos, Mikaeli. Prisimink mūsų šūkį šlovingaisiais tanatonautikos laikais: „Tolyn, visada tolyn į nežinomybę."

Pakeliu akis į neįtikėtiną dangų.

– Nežinomybės nebėra. Tik atsakomybė už mūsų gemalus.

Raulis kviečia mane skristi į rytus. Pakeitėme stebėjimo vietą, bet visada yra tai, ko nežinome. Nežinome, kas yra virš angelų pasaulio. Pasiekiame rytinę jų teritorijos ribą.

– Ką ketini daryti?

Jis galva parodo Smaragdo vartus.

– Gerai žinai, kad žengsime per tuos vartus, kai būsime išgelbėję vieną žmogų, – sakau.

Ilgi Raulio pirštai juda ore.

– Tu dar nesupratai? Visi mūsų klientai yra kretinai ir niekada neevoliucionuos.

19. VAISIUS ŽAKAS. PO 1 MĖNESIO

Nervinuosi. Kadangi judu motinos viduje, tai kabinuosi į bambagyslę. Ji apsivynioja aplink mano kaklą ir suprantu, jog galiu pasismaugti. Panikuoju, paskui sustingstu. Nustoju judėti, ir man pavyksta išsilaisvinti.

20. VAISIUS VENERA. PO 1 MĖNESIO

Vaisiaus vandenys tampa kartoki. Kas čia vyksta?

– Ei! Dvyny! Kas nors atsitiko? Tu miegi?

Dvynys atsako ne iš karto.

– Aš tik jaučiuosi pavargęs, labai pavargęs... Atrodo, tuštėju iš vidaus.

Stengiuosi suprasti, kas vyksta, nes aš pati dabar siurbiu puikų maistą. Skystis pilnas proto, cukraus ir meilumo. Krūpteliu:

– Aš siurbiu tavo energiją!

– Taip, iš tikrųjų, – sumurma jis. – Žinau tą reiškinį.

Kalba sunkiai.

– Esame dvyniai: perpilantysis–prisipildantysis. Žinau tai, nes ankstesniame gyvenime buvau akušeris. Kai kurios žinios išliko.

– Paaiškink.

– Klausyk, tarp mudviejų atsirado ryšys. Mes tiesiogiai sujungti nedidele kraujagysle, nesisiejančia su mūsų motinos organais. Tai tik nedidelė gysla, bet ganėtinai plati, kad ja tarp mudviejų organizmų cirkuliuotų skysčiai. Todėl mes taip puikiai sutariame. Bet dėl tos pačios priežasties vienas iš mudviejų, šiuo atveju tu, negali nesiurbti medžiagų iš kito. Jei mūsų iš čia per artimiausias dienas neištrauks, tu mane greitai susiurbsi.

Sudrebu:

– Ir?..

– Ir aš mirsiu.

Išsekęs jis nutyla, bet aš nenurimstu:

– Ar tie, išorėje, žino?

Atsako ne iš karto.

– Jie greičiausiai žino, jog yra dvyniai, bet nežino, kad tu mane siurbi. Beje, vakar mums abiem davė vardus. Tu miegojai, bet aš viską girdėjau. Tavo vardas Venera, o aš – Žoržas. Laba diena, Venera!

– Hm... Laba diena, Žoržai!

Įsiutusi imu spardytis.

– Ei, jūs, lauke, darykite ką nors! Sukelkite gimdymą. Žoržas miršta!

Trepsiu kiek išgalėdama. Jis mane ramina.

– Baik, per vėlu. Aš gyvensiu tavyje. Visada būsiu tavyje, mano Venera.

21. VAISIUS IGORIS. PO 1 MĖNESIO

Miegu kaip zuikis. Mama verkia. Kalbasi pati su savimi ir geria daug degtinės. Ji apgirsta, ir aš šiek tiek apsvaigęs. Manau, ji ban-

do mane nunuodyti. Bet mano kūnas prisitaiko ir priešinasi. Aš pakeliu alkoholį.

Mama, taip tu manęs neatsikratysi. Aš noriu gimti. Mano gimimas bus kerštas.

Staiga šiurkštus smūgis. Virstu visu ūgiu. Mano veidas susiploja. Kas čia dedasi? Suvokiu, ką ji galvoja: „Atsikratysiu tavęs, atsikratysiu. Tu pastipsi, man pavyks."

Stengiuosi suprasti, kas vyksta išorėje, ir manau, jog atspėjau. Ji griūva pilvu ant žemės ir stengiasi mane sutraiškyti!

Laikausi, kiek galėdamas. Galų gale ji liaujasi.

Nekantriai laukiu kito puolimo. Ko dar galiu tikėtis? Virbalo? Laikykis, Igori. Tvirtai laikykis. Lauke turėtų būti gražu...

22. SEPTYNETUKŲ PASLAPTIS

Raulis tempia mane prie senos ponios-angelo. Ją prisimenu iš nuotraukų laikraščiuose: Motina Teresė.

– Žemėje ji visus žavėjo didžiadvasiškumu. Tikra šventoji tarp šventųjų. Dabar ji turi jau ketvirtą kartą klientų ir toliau dirba. Taigi, jei Motina Teresė netaps septynetuku, niekas, tikrai niekas to nesugebės.

Atrodo, jog senoji moteris iš tikrųjų sumišusi žiūri į savo rutulius ir nuolat susierzinusi šūkčioja, lyg būtų nusiplikiusi traukdama iš puodo tikrus kiaušinius.

– Edmondas Velsas man sakė, jog gyvenime susidurdavome tik su tokiomis problemomis, kurias buvome pajėgūs spręsti.

Raulis žiūri su panieka.

– Manai, jog viską supranti? Mūsų žinių nepakanka net tam, kad žinotume, ko nežinome.

– Geltonasis pažinimo pasaulis atskleidė atsakymus į klau-

simus, kurie kildavo man kaip mirtingajam. Edmondas Velsas išmokė mane, jog sąmonės evoliucijos paslaptis – indėnų skaitmenų formose. Tai viskas, ką reikia suprasti.

– Taip manai? Kadaise buvome tanatonautai, protaujantys žmonės. Penketukai. Dabar tapome angelais. Šešetukais. Kitas etapas – tapti septynetukais. Taigi, kas yra septynetukas?

– Septynetukas yra būtybė, surinkusi 700 taškų, – ryžtuosi...

Supratau, kad Raulis būtų ėmęs krėsti mane kaip kriaušę, jei nebūčiau nematerialus.

– O kas yra septynetukas iš tikrųjų? Superangelas? Kita esybė? Jei įžvelgi skirtumą tarp vargšų penketukų ir mūsų, šešetukų, manau, jog turi kilti klausimas, kas gali būti septynetukai.

Mano draugas veltui stengiasi, aš lieku atsargus. Jis ima svajoti.

– Būti septynetuku galbūt yra didinga. Ieškojau tekstuose. Parašyta, jog aukščiau angelų yra „cherubinai", „serafinai". Tai „viršenybės", „sostų" klausimas. Tačiau aš manau, jog aukščiausias angelų laipsnis tikrai galėtų būti...

Šnibžda, lyg bijotų, kad jį kas nors išgirs:

– Dievai.

Atpažįstu savo senąjį draugą, visada kūrusį pačias ekstravagantiškiausias hipotezes.

– Kodėl sakai „dievai", o ne „dievas"?

Matyt, jis viską gerai apmąstęs.

– Hebrajų kalboje Dievas vadinamas „EL", tačiau knygose rašoma „ELOHIM", o tai daugiskaita.

Vaizduojame, jog vaikštinėjame dėliodami kojas ant pseudožemės, kaip kadaise darėme Žemėje.

– Kalbėjai apie tai su kitais angelais? Ką jie mano?

– Šiuo klausimu angelai niekuo nesiskiria nuo mirtingųjų. Pusė tiki Dievą. Trečdalis ateistai ir juo netiki. Lieka ketvirtadalis agnostikų, kurie, kaip ir mes, pripažįsta nežinantys, ar Dievas yra.

– Pusė, trečdalis ir ketvirtadalis yra daugiau nei suma, šiek tiek daugiau.

– Normalu. Yra tokių, kurie vienu metu turi dvejopas pažiūras arba jas kaitalioja, – pripažįsta mano draugas.

Trumpai primena:

– Ketvertukai – žmonės; penketukai – išminčiai; šešetukai – angelai; septynetukai – dievai. Atrodo logiška, ar ne?

Atsakau ne iš karto. Mirtingieji neišmano, yra Dievas ar jo nėra, jie neturi jokių įrodymų ir galėtų būti kuklesni.

Mikaelis Pensonas, kuriuo buvau, buvo padorus žmogus ir tikras agnostikas (žodis kilęs iš *agnôstos* – nepažinus). Mano nuomone, agnosticizmas puikiai dera su garsiosiomis Blezo Paskalio lažybomis, kai jis manė, jog verta statyti už Dievo buvimą. Aš Žemėje tikėjau, jog yra viena galimybė iš dviejų, kad po mirties yra gyvenimas, viena galimybė iš dviejų, kad yra angelai, viena galimybė iš dviejų, kad yra Rojus. Tanatonautų pavyzdys įrodė, jog neklydau. Dabar nemanau, kad būtina didinti ar mažinti tikėjimo Dievu galimybes. Man Dievas buvo hipotezė, patikima 50 procentų.

Raulis tęsė:

– Čia kalbama, jog „iš aukščiau“ nuleista tokia direktyva: baigta su stebuklais, mesijais, pranašais, „naujomis“ religijomis. Kas gi gali turėti pakankamai galios numatyti įvykius laike, kad priimtų tokį sprendimą, jei ne dievas arba dievai?

Raulis patenkintas padarytu įspūdžiu. Jis mato, jog aš sumišęs. Ar mano misija tapti dievu? Nedrįstu apie tai net galvoti.

– Šie vartai veda į Olimpą, esu tuo įsitikinęs, – kala Raulis Razorbakas, rodydamas į Smaragdo vartus.

Sutrikęs apsimetu, kad žiūriu į įsivaizduojamą laikrodį, galintį parodyti kiaušinių brandumo laipsnį.

– Gerai. Turiu keliauti į Žemę ir stebėti savo klientų gimimą, – sakau.

– Palydėsiu tave.

Tai jau kitas reikalas.

– Nori su manimi keliauti į Žemę?

– Taip, – atsako. – Seniai ten nesilankiau. Jei tiksliau, tai nuo paskutinio palaiminimo.

– Gerai žinai, kad draudžiama lankytis Žemėje kitais tikslais.

Raulis padaro dvigubą salto, norėdamas parodyti, jog skrisdamas toli nori atsipalaiduoti.

– Draudžiama drausti. Pirmyn, Mikaeli, gerai žinai, kad esu ir būsiu maištininkas!

Pagaliau sustoja prieš mane ir nutaisęs pačią angeliškiausią miną, atmintinai cituoja ištrauką iš Edmondo Velso *Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedijos* IV tomo.

23. ENCIKLOPEDIJA

PAŽEIDĖJAS. Visuomenei reikalingi pažeidėjai. Ji leidžia įstatymus, kad jie būtų laužomi. Jei kiekvienas laikytųsi galiojančių taisyklių ir paklustų normoms – normaliam mokslui, normaliam darbui, normaliai pilietybei, normaliam vartojimui, tai visuomenė būtų „normali“ ir stagnuotų.

Vos tik pažeidėjus suseka, juos įskundžia ir pašalina, tačiau kuo

labiau evoliucionuoja visuomenė, tuo daugiau ji slapta gamina nuodų, kurie privers gaminti antikūnus. Taip ji išmoks įveikti vis sunkesnes kliūtis.

Nors ir reikalingi, pažeidėjai aukojami. Juos nuolat puola, viešai ir triukšmingai niekina, kad vėliau kiti „neatitinkantys normalių žmonių normų" individai, kuriuos galima vertinti kaip „pseudopažeidėjus", galėtų daryti tuos pačius pažeidimus, bet dabar švelnesnius, apmąstytus, kodifikuotus, nukenksmintus. Būtent jie skins pažeidimo išradimo vaisius.

Bet neapsigaukime. Net išgarsėję, „pseudopažeidėjai" sugebės tik imituoti pirmuosius tikrus pažeidėjus. Pastarieji bus pamiršti ir numirs įsitikinę, jog buvo nesuprasti pranašai.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

24. IŠVYKA Į ŽEMĘ

Žengiame per skaisčiai mėlynus Safyro vartus.

Santūriai, nenorėdami, kad mus pastebėtų arkangelai, patenkame prie Stikso ir keliaujame išilgai jo. Įveikiame septynias mirusiųjų žemyno zonas, išeiname iš pagrindinio kūgio, atsiduriame tamsioje erdvėje ir skrendame į Žemę. Kadangi aš dabar angelas, tai skrendu greičiau nei tada, kai miriau. Atrodo, jog skrieju greičiu, artimu šviesos greičiui. Pagaliau iš toli įžiūrime mūsų gimtąją planetą. Perskrodžiame atmosferą kartu su įvairiausiais smulkiais meteoritais, kurie ten patekę užsiliepsnoja – mes juos vadiname krintančiomis žvaigždėmis.

Visą laiką leidžiamės. Prasilenkiame su lėktuvu, iš kurio šoka laisvo kritimo mėgėjai. Raulis įsitaiso greta vieno mirtingojo, šis, žinoma, jo nemato, ir linksminasi krisdamas greičiau. Prašau

liautis krėsti vaikiškus pokštus. Manęs laukia tuoj prasikalsiantis kiaušinis.

Nusileidžiame kažkur Toskanos lygumoje.

Nostalgija. Įspūdis toks, kokį turėjo jausti po užduoties atlikimo grįžę pirmieji astronautai. Tačiau dabar mūsų „namai" yra ne „žemai", o „aukštai"... Man atrodo, kad tapau svetimas savo namuose.

Raulis duoda ženklą, jog nebegalime gaišti. Reikia greitai pasiekti Perpinjano ligoninę, kur laukia mano pirmas klientas – Žakas Nemrodas.

25. ŽAKO GIMIMAS

Taigi, aš tuoj gimsiu.

Pirmiausia, ką pamatau, tai akinama šviesa tunelio gilumoje. Mane stumia. Mane traukia.

Prisimenu ankstesnį gyvenimą. Buvau pueblo genties indėnas, pakartas aukso ieškotojų. Paskutinė mintis buvo: „Neturi teisės manęs nužudyti taip, kad kojos būtų toli nuo žemės." Jie mane pakorė. Aš uždusau. Aš dūstu.

Greitai. Raulis sako, jog reikia veikti greitai. Aiškina, ką reikia daryti: duoti Žakui „angelo bučinį".

Mano atmintyje iškyla paskutinių žudynių vaizdai. Mūsų strėlės prieš jų kulkas. Mūsų lankai prieš jų šautuvus. Liepsnojanti stovykla. Mane pagauna. Man nupjauna kasas ir ant kaklo užneria virvę.

Žaką vis dar ištikęs šokas dėl jo mirties. Jis per daug nervinasi. Šnibždu jam: „Na, pamiršk praeitį." Raulis liepia uždėti jam angelo žymę. Ką turiu daryti? Paaiškina, jog reikia prispausti smilių virš burnos, lyg norėčiau nutildyti.

Prispaudžiu pirštą po nosimi ir po mažytėmis šnervėmis padarau griovelį.

Žakas nurimsta.

Nežinau, kas čia nutiko. Apsireiškimas? Kad ir kaip ten būtų, apie savo ankstesnį gyvenimą pamiršau viską. Žinau, kad turėčiau ką nors prisiminti, bet nebežinau ką. Beje, ar prieš tai gyvenau tik vieną gyvenimą? Ne, nemanau.

Taigi, aš tuoj gimsiu.

Mane traukia į šviesą. Girdžiu šauksmus.

Mano motina.

Girdžiu įsakmų balsą:

– Stumkite, ponia. Nagi, stumkite trumpais postūmiais. Lekuokite kaip šuo.

Motina pradeda dejuoti.

Kitas balsas:

– Tai jau tęsiasi kelias valandas. Vaikas gimsta sunkiai. Reikėtų daryti Cezario pjūvį...

– Ne, ne, – sako motina, – palikite mane ramybėje. Viską padarysiu pati.

Aha, vėl stumia. Jaučiuosi lyg nešamas bangų. Slenku pirmyn tamsiu kūno tuneliu. Kojytėmis slystu į akinamą šviesą. Kojų pirštai patenką į ledinę aplinką. Noriu grįžti į šilumą, bet guminėmis pirštinėmis apmautos rankos mane nustveria ir traukia į šaltį.

Mano kojos jau lauke, paskui užpakalis, tada pilvas. Vėl traukia. Saugios tik rankos ir galva. Likusi kūno dalis dreba nuo šalčio. Vėl traukia, bet smakras tvirtai užsikabinęs ir aš jo nenuleisiu.

– Nieko neišeis, nepraeina, – sako akušeris.

– Praeis, praeis, – dejuoja motina.

– Nedidelis pjūvis, – pataria balsas.

– Ar jis būtinas? – klausia visai nesusižavėjusi motina.

– Jei taip trauksime, rizikuojame pažeisti galvą, – atsako jai.

Kurį laiką kūnas šąla, galva šilumoje, rankos prispaustos prie ausų. Prieš mano smakrą atsiranda ašmenys. Pjūvis, ir spaudimas sumažėja. Mane paskutinį kartą trukteli už kojų ir dabar galva pralenda.

Atsimerkiu. Šviesa gręžia galvą. Skubiai užsimerkiu.

Mane sugauna. Neturiu laiko susivokti, kas su manimi atsitiko. Mane pakabina galva žemyn, laiko už kojų. Ai! Ai! Ai! Gana mane kankinti. Rėkiu iš pykčio. Jie taip pat rėkia.

Ilgai prisiminsiu savo gimimą! Staugiu kuo garsiausiai. Atrodo, jiems tai labai patinka. Jie juokiasi. Gal jie iš manęs tyčiojasi? Abejodamas verkiu. Jie vis juokiasi. Keliauju iš rankų į rankas. Ei, aš vis dėlto ne žaisliukas! Kažkas apčiupinėja organą ir sako:

– Berniukas.

Jeigu vertintume objektyviai, angelo akimis jis gana bjaurus... Raulis žiūri į naujagimį ir prapliumpa juoktis kaip kadaise.

– Tiesa, jis bjaurus.

– Manai, pagražės?

Gydytojas paskelbia, kad mano klientas sveria tris kilogramus tris šimtus gramų. Raulis pliaukšteli man per nugarą, lyg tai būtų mano nuopelnas.

– Visi naujagimiai šiek tiek susiraukšlėję, kai išeina iš savo motinos. O kai juos ištraukia su medicininėmis replėmis, būna dar blogiau, jie panėši į gofruotą skardą.

Aš gimiau.

– Koks jis gražutis! – džiaugiasi balsai, kurių vis dar nesuprantu.

Šioje planetoje visi staugia. Negi jie nemoka šnibždėti? Per daug šviesos, per daug skersvėjų, per daug triukšmo, per daug kvapų. Man čia visiškai nepatinka. Gal galiu grįžti ten, iš kur atkeliavau? Niekas neklausia mano nuomonės. Jie šnekasi nežinia apie ką ir mano, jog tai labai svarbu.

– Kokį vardą duosite savo berniukui?

– Žakas.

Klegesys netyla. Prie mano drebančio kūno artėja žirklės. Gelbėkit! Jie nukerpa bambagyslę, labai šalta.

26. VENEROS GIMIMAS

Prisimenu savo ankstesnį gyvenimą. Buvau labai turtingas ir galingas kinų pirklys. Keliaudavau palankine su savo žmonėmis. Mus užpuolė plėšikai. Jie sugavo visus, paskui privertė mane išsikasti kapą ir nuleido į jį. Maldavau dovanoti man gyvybę, nors negalėjau išsipirkti. Jie įmetė paskui mane vieną tarnaitę. „Imk, paliekame ją tau, kad būtų linksmiau.“ Paskui užpylė mus žemėmis. Jos užlipdė man akis. Tarnaitė užduso pirmoji, aš jaučiau, kaip gyvybė palieka jos kūną. Pabandžiau išsivaduoti kasdamas mane spaudžiančią žemę, bet buvau per storas, kad galėčiau išsilaisvinti. Per daug gardžių vakarienių...

Dūstu. Negaliu pakęsti šios siaubingos nelaisvės. Atsimerkiu. Kai buvau kinų pirklys, miriau juodoje aplinkoje. Akis pramerkiau rausvoje aplinkoje. Esu vis dar suspaustas. Greta tebėra prisispaudęs lavonas!

Tai Žoržas, mano brolis dvynys, nužudžiau jį nenorėdama.

Dūstu, noriu ištrūkti iš čia. Oro, oro! Stengiuosi ištrūkti. Šiandien mano kūnas ne toks sunkus. Beldžiuosi, daužausi, gestikuliuoju. Tikrai yra kas nors, kas galėtų man padėti išeiti iš čia.

Pagaliau mes prie Veneros galvūgalio.

Kažkas negerai jos smegenyse. Bandau įsiskverbti į kūdikio sielą, bet suprantu, jog nepavyks. Tai mūsų, angelų, darbo ribos. Mes negalime skaityti klientų minčių.

Ją turėtų kamuoti praeitis. Skubu uždėti angelo žymę, bet ji susijaudinusi, nesiliauja blaškytis ir man sunku įspausti savo antspaudą.

– Jai klaustrofobijos priepuolis, – sako Raulis.

– Jau?

– Žinoma. Kartais buvusios mirties prisiminimai sukelia komplikacijų. Ji negali pakęsti uždarų erdvių. Neturime laiko uždėti žymės. Reikia skubiai kažką daryti.

– Įteigsiu gydytojui akušeriui mintį, jog reikia daryti Cezario pjūvį.

Šviesa. Pagaliau laisvė! Rankos išlaisvina mane iš kalėjimo, bet kažkas dar įsikabinęs į mane.

Tai Žoržo lavonas! Jis vis dar mane apsikabinęs, lyg nenorėtų niekada manęs palikti. Kaip bjauru! Miriau būdamas vyras su moters lavonu ant rankų, o atgimstu moterimi su prilipusiais vyro palaikais.

Seselės priverstos miniatiūrinėmis žnyplėmis vieną po kito priversti Žoržo pirštus mane paleisti.

– Gana, pamiršk praeitį.

Vos tik jos kūnas atsiduria lauke, uždedu virš jos lūpų angelų ženklą. Pernelyg užsiėmę Žoržo atplėšimu, gydytojai nežiūri į Veneros veiduką. Jei būtų žiūrėję, būtų pamatę, kaip staiga po nosimi atsirado griovelis.

27. IGORIO GIMIMAS

Taigi, aš tuoj gimsiu.

Prisimenu, kad buvau astronautas. Prisimenu, jog buvau puolęs į neviltį.

Pagaliau mes prie Igorio. Jis irgi nervinasi. Prisimena ankstesnį gyvenimą ir patirtas traumas. Skubu artyn ir nedelsdamas uždedu angelų žymę. „Gana, pamiršk praeitį." Jis nenurimsta. Spaudžiu stipriau, tiek to, jei griovelis bus gilus. Pagaliau jis šiek tiek atgauna ramybę.

Mano motina ką tik nugriuvo gatvėje. Kadangi ji nepaisė simptomų, to ir reikėjo laukti. Pykinimas. Galvos svaigimas. Kiekvieną kartą už bausmę gaudavau smūgių. Lyg tai būtų mano kaltė!

Šį kartą nutekėjo vaisiaus vandenys, aš atsidūriau sausumoje, o ji dar ir nualpo.

Ją pakėlė žmonės. Jie nustebę šūkavo, paskui kažkas pasakė, kad ši ponia turėtų būti nėščia. Kitas šūktelėjo, kad reikia ją skubiai vežti į ligoninę.

– Man geriau, – dėsto mama, atgavusi sąmonę, – nualpau tik todėl, jog per daug išgėriau.

Laimė, jos niekas nepaklausė.

Įstaiga toli. Automobilis važiuoja greitai. Atspėju tai iš kresčiojimų.

– Kvėpuokite lėtai, – pataria moters balsas.

– Smulkmena, noriu namo, – kartoja mama.

Imu dusti. Mirsiu, ir tada ji bus laimėjusi. Prasideda sąrėmiai. Atėjo laikas. Automobilyje sėdinti pora (žinau, jog tai pora, nes girdžiu ir vyro, ir moters balsus) susijaudina. Automobilis ima važiuoti dar greičiau. Kratymas stipresnis, sąrėmiai taip pat. Pasirengiu.

PIRMYN. AŠ PASIRENGĘS.

– Nežinau, ką turiu daryti, – dūsauja vyras savo draugei. – Niekada nedalyvavau gimdant, esu kepėjas.

– Tai įsivaizduok, jog trauki duoną iš krosnies, apsukruoli!

– Jis mirs, jis mirs, – dejuoja vyras.

Bet mano nuomonės neatsiklausta. Nepaisydamas priešiškai nusiteikusios gimdytojos ir šių dviejų nevykėlių, aš noriu gyventi, ir gyvensiu.

Štai išėjimas: *Exit*.

Iškišu galvą. Tai sunkiausia. Atsimerkiu ir nieko nebematau. Viskas migloje.

– Suvyniok jį į savo švarką, – įsako ponia.

Gerai, sunkiausia įveikta. Aš gimiau. Ateitis turėtų būti linksmesnė.

– Tikrai maniau, jog mums nepavyks. Nežinojau, kad gimdymas gali būti toks sunkus.

– Greitai pamirši, – guodžia mane Raulis. – Matei, gerai pa-

dariau vykdamas kartu. Dviejų mūsų nebuvo per daug, kad paveiktume kitus vairuotojus ir išvengtume avarijos.

– Jie gana jaudinantys...

– Tu kalbi... tai pabaisos, tikrai! O košmaras tik prasideda. Dabar pamatysi blogesnių dalykų.

– Ką tokio?

Raulis vaizduoja nuliūdusį.

– LAISVA VALIA! Žmonių laisva valia yra jų teisė gyventi taip, kaip jie nori. Taigi, ir teisė klysti. Taip pat sukelti katastrofas. Ir niekam neatsiskaityti. Neįsipareigoti. Tad jie ir nesivaržo. Prašau tavęs, netikėk tais dviem fatališkais žodžiais: „laisva valia".

28. ENCIKLOPEDIJA

NĖŠTUMAS. Normaliomis sąlygomis žmogaus vaisius išsivysto per aštuoniolika mėnesių. Taigi, baigiantis devintam mėnesiui būtina jį pašalinti iš motinos kūno, nes jo galva jau per stambi ir, jei dar tektų laukti, nebeprasiskverbtų pro motinos dubenį. Panašiai būtų, jei nesutaptų sviedinio ir pabūklo kalibras.

Taigi, vaisius palieka motinos pilvą dar galutinai nesusiformavęs. Išvada: būtina pratęsti devynių mėnesių vaisiaus gyvenimą gimdoje dar devyniais mėnesiais nebe gimdoje.

Per šį labai atsakingą laikotarpį motina vaisiumi turi itin rūpintis. Tėvai turi sugalvoti emocinį įsivaizduojamą pilvą, kuriame naujagimis jaustųsi saugesnis, mylimesnis ir labiau priimtas nei jautėsi prieš gimdamas. Po devynių mėnesių įvyksta tai, kas vadinama „kūdikystės laidotuvėmis", nes vaikas ima

suprasti, kad skiriasi nuo aplinkos. Dabar jis gali atpažinti save veidrodyje ir suvokti, jog skiriasi nuo kitų daiktų. Tai ir yra jo tikrasis gimimas.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

29. KLIENTŲ VALDYMAS

Edmondas Velsas manęs laukia prie Safyro vartų. Pamatęs Raulį šiek tiek susiraukia, nes supranta, jog į Žemę mane lydėjo nelabai ortodoksiškas angelas, bet kadangi jis nėra tiesioginis jo angelas instruktorius, lieka apdairus.

– Kaip pavyko krikštynos? – nerūpestingai klausia.

– Jokių problemų!

Edmondas Velsas siūlo keliauti į pietvakarių zoną. Aplink mus angelai kalbasi akis į akį ir dūksta lyg kregždžių poros. Mano mentorius išskečia rankas norėdamas pasisukti į kairę, seku iš paskos.

– Atėjo laikas išmokyti tikro darbo.

Jis išrenka ramų kampą kalnuose ir mes imame leistis.

– Privalai nukreipti klientus į doros kelią. Kiekvieno jų kelias skirtingas. Jie jau seniai nusibrėžė savo sielų misijas. Kiekvieno tikslai yra asmeniški ir skirtingi, per kiekvieną gyvenimą jie stengiasi tobulėti. O tu nieko nežinai apie jų misijas. Žinoma, tu gali nuspėti iš jų elgesio, bet vienintelis objektyvus jų evoliucijos kriterijus lieka taškų suma per Teismą. Jei pasirinks gerą kryptį, po kiekvieno svėrimo matys vis gerėjantį įvertinimą. Nepamiršk, 600 taškų, ir klientas išeina iš žaidimo.

– Kuo galiu jiems padėti?

Jis paima mano plaštakas, pasuka jas ir iškviečia tris mažus

spalvotus rutulius. Judanti jų ekranų šviesa šokinėja mūsų peršviečiamuose veiduose.

– Tu turi penkis svertus: 1) intuicijas; 2) svajas; 3) ženklus; 4) mediumus; 5) kates.

Įsidėmiu. Jis tęsia:

– Intuicija. Tu nukreipi klientą tinkama linkme, bet darai tai taip subtiliai, jog jis vos vos pajėgia tai pajusti.

– Svajos?

– Žinoma, mums kils pagunda tiesiogiai per sapnus pasiūlyti problemų sprendimo būdus. Tačiau neturime tokios teisės. Sapnuose galime tik įterpti simbolinę nuorodą. Jei tavo klientui, pavyzdžiui, gresia pavojus, pasiųsk sapną, kad jam iškrito dantys arba nuslinko plaukai. Sapnų problema ta, kad jis juos arba pabudęs pamirš, arba supras kitaip. Kad perduotum informaciją, kartais reikia ją kartoti keletą naktų iš eilės ir naudoti skirtingus simbolius, tačiau nuolat išsaugoti tą patį informacijos branduolį. Didysis angelų talentas yra būti sapnų režisieriais. Kiekvienas klientas turi savo žinyną, kurį svarbu naudoti apgalvotai. Todėl visi kūriniai, registruojantys sapnų simboliką, yra niekiniai ir negaliojantys.

Jis paglosto Veneros kiaušinį.

– O ženklai?

– Jie veikia panašiai kaip intuicijos. Kalbama apie tiesioginį poveikį, bet jis ne visada suveikia. Seniau žmonės priiminėdavo sprendimus stebėdami paukščių skrydį arba tyrinėdami vištos vidurius. Mums lengviau. Dabar mes turime sugalvoti ženklus. Šuo loja duodamas ženklą, jog čia eiti negalima... Surūdiję vartai nesisukioja ant vyrių...

– Mediumai?

– Juos reikia pasitelkti atsargiai. Mediumai yra žmonės, įgiję

gebėjimų suprasti angelų kalbą. Bet yra du pavojai. Pirmasis – jie kartais mus supranta klaidingai. Be to, jie kartais bando panaudoti savo dovaną darydami įtaką besiklausančiųjų veiksmams. Taigi, juos dera pasitelkti tik kritišku atveju.

– O... katės?

– Katės beveik visos yra šiokie tokie mediumai. Tačiau jos pranašesnės už žmones, nes šios savybės nenaudoja, kad gautų valdžią ar pinigų. Bet yra didelė kliūtis: jos nekalba ir negali pačios perspėti.

Mąstau. Intervencinės priemonės atrodo gana menkos, kad būtų galima kovoti su daugybe laisvos valios išraiškos formų.

– Yra dar kokių nors svertų?

Edmondas Velsas glosto Igorio rutulį.

– Apsukriai vartojami, penki svertai jau gali leisti pasiekti labai gerų rezultatų.

Rąžausi.

– Super, visada svajojau vadovauti žmonėms. Tikri vyrai, tikra moteris jaudina daug labiau negu tokie videožaidimai kaip „pabandykite išsaugoti gyvą veikėją pavojingoje aplinkoje".

– Atsargiai, tu neturi teisės daryti to, kas šaus į galvą. Turi savo klientams didelių įsipareigojimų. Privalai pildyti jų norus. Jei aš sakau norus, vadinasi, turiu galvoje absoliučiai visus norus.

– Net tokius, kurie prieštarauja jų pačių interesams?

– Jie turi didžiulę 50 procentų laisvos valios privilegiją. Tau draudžiama kištis. Privalai gerbti pačius klaidingiausius jų pageidavimus.

Raulis buvo teisus. Mūsų priešas ne velnias ar kokia kita pikta aukštybių dvasia. Mūsų priešas – laisva žmonių valia.

30. ŽAKAS. 1 METAI

Gyvenu kūdikio gyvenimą.

Nemėgstu, kai tėvai ima mane už pažastų. Patinka, kai sugriebia už sėdynės ir galiu sėdėti jų delnuose.

Tėtė dažnai mėto mane į orą. Galiu atsitrenkti į lubas. To aš bijau. Kodėl tėtės mano, jog privalo mėtyti savo vaikus į orą?

Viskas man kelia nerimą. Noriu slėptis po antklode, noriu, kad visi paliktų mane ramybėje.

Man parodė mergaitę ir pasakė, jog ji mano sesuo. Atrodo, ji patenkinta mane matydama, nes nuolat ką nors kaišioja į burną ir sako: „Nagi, kūdiki, reikia valgyti." Įkiša mane į savo lėlės vežimėlį ir bėgioja rėkdama: „Kūdikis nešvarus! Reikia įkišti jį į vonią ir ištrinkti šampūnu!"

Ji ne vienintelė mergaitė, vaizduojanti mano seserį. Jų yra ir daugiau, manau, jos įdomios, bet gali būti ir pavojingos. Vienos mane bučiuoja, kitos tampo už plaukų. Vienos duoda žinduką, kitos kutena.

Pastebėjau, kad šeimoje yra ir katė. Man atrodo, ji yra ramiausia būtybė namuose. Jos kailis toks pat švelnus, kaip mano meškiukų pliušas, ir ji rimta murkia, o man tai patinka.

Seserys bando išmokyti mane vaikščioti. Kartą jau nugriuvau ir, prisimindamas mėlynes, nelabai noriu vėl bandyti. Padėtis stačiomis man kelia nerimą. Keturpėsčiam tenka virsti iš mažesnio aukščio.

Be katės, namuose yra ir daugiau saugių daiktų: puodas ir televizorius. Kai sėdžiu ant puodo, niekas manęs netrukdo. Televizoriuje visąlaik kažkas juda, be to, jis murkia kaip katė.

Televizorius nuolat kažką rodo. Man patinka įvairūs nuotykiai. Jie padeda pamiršti nerimą.

31. VENERA. 1 METAI

Mane apipila bučiniais, dėmesiu. Mama kartoja, jog esu gražiausia mergaitė pasaulyje. Mačiau savo atvaizdą veidrodyje – tikrai esu žavi. Turiu ilgus juodmedžio spalvos plaukus, mano medaus spalvos oda plona ir švelni kaip šilkas, mano akys šviesiai žalios. Atrodo, jog gimusi, priešingai nei visi kūdikiai, netgi nebuvau raukšlėta. Mama paaiškino, jog taip yra todėl, kad išėjau tiesiai iš jos pilvo, o jai nereikėjo stengtis mane išstumti.

Be to, jie man parodė seną poną, mamos tėvą. Jie vadina jį „seneliu", o jis erzina mane seilėtais bučiniais. Nekenčiu seilėtų bučinių. Jei senelis drįsta taip seilėtis, tai, matyt, jam tikrai trūksta švelnumo.

Vakare reikalauju, kad prie lovos būtų uždegta naktinė lempelė ir man netektų skendėti tamsoje. Kitaip manyčiau, jog po čiužiniu slepiasi koks nors niekdarys ir gali griebti mane už kojų.

Taip pat nepakenčiu, kai mane vynioja į antklodę. Noriu, kad mano kojos visada būtų laisvos. Kitaip mane viskas nervina, nervina. Be to, jei pabaisa iš po lovos staiga išlįstų, aš būsiu supančiota ir negalėsiu paspruktı.

Valgau ne viską. Mėgstu tik tai, kas švelnu ir saldu. Man patinka viskas, kas yra gražu, miela, saldu.

32. IGORIS. 1 METAI

Turiu saugotis motinos.

Išsprūstu jai iš rankų vonioje, kai ji ketina mane nuskandinti.

Išsprūstu lovoje, kai ji ketina mane uždusinti pagalve.

Moku būti slidus.

Moku išvengti pavojaus.

Moku nubusti naktį nuo menkiausios šviesos.

Mano puiki klausa ir sugebu atspėti, kai ji atsiranda greta manęs.

Moku būti guvus ir greitas.

Greitai išmokau vaikščioti.

Kad lengviau galėčiau pasprukti.

33. ENCIKLOPEDIJA

MOTINOS INSTINKTAS. Daugelis mano, jog motinos meilė yra natūralus ir įgimtas jausmas. Nėra nieko klaidingesnio. Iki devyniolikto amžiaus pabaigos dauguma moterų, priklausančių Vakarų šalių buržua klasei, atiduodavo vaikus žindyvei ir jais nesidomėdavo.

Ne geresnės buvo ir valstietės. Kūdikius labai stipriai suvystydavo, paskui pakabindavo ant sienos netoli krosnies, kad nebūtų šalta.

Vaikų gimstamumas buvo labai didelis, tad tėvai pasikliovė likimu, nes žinojo, jog tikimybė, kad jų vaikas sulauks paauglystės, yra vienas su dviem.

Tik dvidešimto amžiaus pradžioje vyriausybės suprato garsaus „motinystės instinkto" ekonominę, socialinę ir karinę reikšmę. Tik pradėjus surašinėti gyventojus pastebėta, jog yra daug prastai maitinamų, nekenčiamų, mušamų vaikų. Pagaliau padariniai galėjo būti liūdni šalies ateičiai. Informuojant, taikant prevenciją, po truputį pasiekta medicinos pažangos gydant vaikų ligas ir dabar tėvai tikrai galėjo tikėtis, jog jų vaikai nemirs per anksti. Tada imta kalbėti apie „motinystės instinktą".

Ėmė rastis nauja rinka: sauskelnės, žindukai, motinos pieno pakaitalai, puodukai, žaisliukai. Pasaulyje paplito Kalėdų Senio mitas.

Vaikų prekių gamintojai negailėjo pinigų reklamai ir sukūrė rūpestingos motinos įvaizdį, o vaiko laimė tapo savotišku moderniu idealu.

Paradoksas, bet tuo metu, kai imta puikuotis motinos meile, kai ši meilė ėmė ginti savo teises ir pražydo bei tapo vieninteliu neginčijamu jausmu visuomenėje, suaugę vaikai nuolat priekaištauja savo motinoms, jog nepakankamai jais rūpinosi. Vėliau jie psichoanalitikui išlieja... savo apmaudą ir pagiežą motinai.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

34. AUKŠTYBIŲ PASAULIS

Kontroliniais rutuliais stebiu klientus iš bet kokios pozicijos, lyg turėčiau dvidešimt stebėjimo kamerų. Pakanka panorėti ir matau viską panoraminiu planu, plačiu planu, amerikietišku planu, stambiu planu. Mano kameros sukasi aplink klientus, kad galėčiau geriau apžiūrėti antraeilius veikėjus, statistus. Keičiu ne tik filmavimo kampus, bet ir apšvietimą. Galiu stebėti savo veikėjus net ir tamsoje, aiškiai matau net per liūtį. Galiu žvelgti per jų kūnus, matyti, kaip plaka širdis, virškina skrandis. Negaliu tik skaityti jų minčių.

Raulis ne toks entuziastas kaip aš.

– Iš pradžių ir mane tai jaudino. Bet galų gale supratau, jog esu bejėgis.

Jis pasižiūri į Igorio rutulį.

– Hm, nelabai kas.

Atsidūstu.

– Nerimauju dėl Igorio. Motina jį galų gale nužudys.

– Motinos nekenčiamas vaikas... – svarsto Raulis.– Tai nieko tau neprimena?

Mąstau, bet nieko nesugalvoju.

– Feliksas, – sufleruoja.

Krūpteliu. Feliksas Kerbozas, mūsų pirmasis tanatonautas! Jo irgi nekentė motina. Pakurstytas iš arčiau peržvelgiu Igorio karmą ir iš tikrųjų atpažįstu, kad mūsų buvęs draugas, tanatonautikos pionierius, reinkarnavosi į mano rusą.

– Kaip tai galėjo atsitikti?

Raulis Razorbakas gūžteli pečiais.

Tuo metu terminas „tanatonautas“ retai buvo vartojamas, angelų teismas Feliksą identifikavo kaip „astronautą“.

Prisimenu tą šiek tiek naivoką vaikiną, norėdamas greičiau išeiti iš kalėjimo, jis bandydavo pavojingus vaistus ir dėl amnestijos savo valia sutiko dalyvauti tanatonautų skrydyje. Taigi, buvo pirmas, pabuvojęs mirusiųjų žemyne ir sugrįžęs. Vis dėlto manau, jog šiek tiek per žiauru, jau turėjus praėjusiame gyvenime nekentusią motiną, gauti dovanų dar blogesnę gimdytoją.

Raulis teigia, jog tai normalu. Kai kokia nors problema neišsprendžiama gyvenime, ji automatiškai persikelia į kitą gyvenimą.

– Kadangi Felikso Kerbozo sielai nepavyko nei pranokti savo motinos, nei ją suprasti, ji bandys tai padaryti savo naujame, Igorio Čekovo, gyvenime. Tai, be abejo, nusprendė septintukai, „žmonės iš aukštybių“, arba „dievai“. Jei jam ir vėl nepavyks išspręsti savo problemos su motina dabartiniame gyvenime, tai kokią baisią gaus kitame?..

Susiraukiu.

– Neįsivaizduoju blogesnės motinos nei Igorio...

Raulis Razorbakas šaiposi.

– Na, gali pasikliauti „žmonėmis iš aukštybių". Jų laki vaizduotė, kai reikia sugalvoti naujų išbandymų žmonėms. Būsima Igorio-Felikso metamorfozė gal ir duos jam puikią motiną, tačiau ji bus labai valdinga ir slėgs jį pavydžia meile.

– Bet tai nesikeičianti karma!

Mano draugo veidas persikreipia, o rankos ima judėti lyg grobuonies nagai.

– Matau, pradedi suprasti. Ten, aukštybėse, taip viskas ir vyksta, jie neriasi iš kailio ką nors kaldami į galvas mūsų klientams, kol šie ryžtasi veikti. Jie mano, kad tik baseino gelmėse žmogus sugeba atsispirti ir iškilti į paviršių. Nežinau, kas yra tie „dievai", bet netikiu, jog jie trokšta žmonijai gero.

– Kuo vis dėlto galiu jam padėti?

Raulis Razorbakas sugniaužia kumščius.

– Deja, ne kažin kuo! Mes esame šviesos būtybių kariuomenės pėstininkai. Esame pirmosiose linijose ir privalome dalyvauti pragaištinguose įvykiuose, bet kas yra strategai karininkai, esantys užnugaryje ir priimantys sprendimus?.. Be to, nežinome, kokie jų motyvai.

Staiga pasijuntu bejėgis. Raulis įniršęs mane purto.

– Todėl mes bet kokia kaina turime sužinoti, kas tie karininkai ir kas juos įkvepia, kas tie septynetukai, kas tie „dievai", kurie išnaudoja ir mus, angelus, ir juos, mirtinguosius.

Pirmą kartą, turbūt dėl Igorio nelaimės, įsiklausau į savo drąsiojo draugo argumentus. Tačiau dar nemanau galįs pažeisti angelų šalies įstatymus.

35. KŪDIKIS ŽAKAS. 2 METAI

Šiandien tėvų nėra, o auklė nuėjo į balkoną parūkyti ir pasikalbėti telefonu. Kelias laisvas. Kryptis į virtuvę. Tai nuostabi vieta, visada trokštu geriau ją pažinti. Daug mirksinčių šviesų: baltų, raudonų ir net žalių. Tvyro aptirpusio cukraus aromatas ir pieno kvapas, užvirintos kakavos ir sūrymu dvelkiantys garai. Šiomis dienomis nuolat uostau. Be to, ėmiau mokytis laipioti.

Nagi, kas ten aukštai?

Laimė, šalia viryklės yra kėdė. Užlipęs ant jos, galėčiau pasiekti.

Žakas gali nusiplikyti patraukęs už rankenos puodą su verdančiais lakštiniais! Reikia jį gelbėti. Prisimenu penkis svertus.

Intuicija.

Pabandau įsiskverbti į žindyvės protą. „Kūdikis, kūdikiui virtuvėje gresia pavojus!"

Bet ji viską pamiršo plepėdama telefonu su savo draugužiu.

Bandau įsiskverbti į mažojo Žako protą, bet jo kaukolė nepažeidžiama kaip seifas.

Ženklai.

Žvirbliai sutupia ant palangės ir čirškauja linksmindami vaiką. Bet, sutelkęs dėmesį į puodą, Žakas jų nemato ir negirdi.

Mediumai. Aplink nėra nė vieno.

Ką daryti?

Rankena per toli. Turiu dar toliau ištiesti ranką. Pasieksiu tą aukštai kyšančią ilgą lazdą ir pažiūrėsiu, kodėl ji garuoja ir triukšmauja.

Katės.

Dar turiu katę.

Laimė, namuose yra katė! Skverbiuosi į jos protą. Iš karto apie ją daug ką sužinau. Pirmiausia – tai patelė, jos vardas Mona Liza. Keista, žmonių protas mums visiškai nepasiekiamas, tačiau katės – kuo pralaidžiausias. „Reikia gelbėti berniuką!“ – pakišu jai mintį. Problema ta, jog Mona Liza tikrai išgirsta mano prašymą, bet visiškai neketina paklusti. Mona Liza gimė šiuose namuose ir niekada nebuvo iš jų išėjusi. Kadangi visą dieną nejudėdama drybso prieš televizorių, nutuko. Ji keliasi tik tris kartus per parą ir ryja minkštus makaronus arba itin mėgstamas chemines granules.

Ji niekada nemedžiojo, niekada nesipešė, niekada nebuvo išėjusi į kiemą.

Vangiai gulinėjo bute, stebėdama televizorių. Mona Liza turi mėgstamas programas ir labai domisi tokiais žaidimais, kuriuose kandidatams užduodami maždaug tokie klausimai: „Kas yra Dramblio Kaulo Kranto sostinė?“

Ši katė žavisi, jei žmogus suklysta arba jam vos vos nepavyksta išlošti didelės sumos. Žmonių nesėkmės stiprina jos įsitikinimą, kad geriau būti kate.

Ji visiškai pasikliauja savo šeimininkais. Iš tiesų ji nemano, jog tai jos šeimininkai, ji mano, jog tai... jos pavaldiniai. Neįtikima! Šis gyvūnas mano, kad būtent katės valdo pasaulį ir tuos didelius dvikojus, užtikrinančius gerovę.

Sakau:

– Pajudėk, gelbėk mažąjį žmogutį.

Jai nė motais.

– Esu labai užsiėmusi, – atsako įžūlus gyvūnas. – Ar nematai, kad žiūriu televizorių?

Dar giliau skverbiuosi į Monos Lizos smegenis.

– Jei neatsikelsi, berniukas mirs.

Ji ir toliau ramiai laižosi.

– Man vis vien. Jie pasidarys dar. Kad ir kaip būtų, vaikų namuose per daug. Kiek triukšmo, bėgiojimo! Galų gale jie visada ima skaudžiai pešioti ūsus. Nemėgstu mažųjų žmonių.

Kaip priversti šią katę gelbėti vaiką?

– Klausyk, kate, jei tuoj pat nepulsi gelbėti Žako, sugadinsiu televizoriaus anteną.

Nežinau, ar sugebėčiau tai padaryti, svarbu, jog ji tuo patiki. Atrodo, iš tikrųjų ima abejoti. Matau, kaip jos smegenyse atgimsta vaizdai, kai transliuoti laidas trukdė audros, ekranas mirgėjo. Be to, ji prisiminė, jog televizorius gedo, kai streikuodavo darbuotojai; tada ji būdavo labai nepatenkinta.

– Nagi, kate, labas. Tu pirmą kartą ateini glaustytis prie manęs. Tu labai miela, kaip malonu glostyti tavo kailį! Mieliau pažaisiu su tavimi nei su ta lazda aukštai.

36. KŪDIKIS VENERA. 2 METAI

Vakar ilgai žiūrėjau į veidrodį. Maiviausi, bet netgi maivydamasi patinku pati sau.

Tėvai užmovė man rožines švelnias sauskelnes. Jie sako, kad daryčiau į jas „sisi" ir „kaka". Nesuprantu, apie ką jie kalba. Klausiu, „kas yra sisi?", ir mama rodo. Apžiūriu geltoną skystį. Pauostau. Bjauru. Kaip toks gražus kūnas kaip mano gali išskirti tokį bjauriai dvokiantį skystį? Pykstu. Tai labai neteisinga. Be to, dėvėti sauskelnes – pažeminimas!

Atrodo, visi žmonės be perstojo daro „sisi“ ir „kaka“. Šiaip ar taip, taip sako tėtė ir mama, bet aš tuo netikiu. Tikrai yra tokių, kurie tos nelaimės išvengia.

Man skauda galvą.

Man dažnai skauda galvą.

Atsitiko kažkas labai svarbaus, ką aš užmiršau. Žinau, jog kol neprisiminsiu, man skaudės galvą.

37. KŪDIKIS IGORIS. 2 METAI

Mama nori mane nužudyti.

Vakar ji mane uždarė kambaryje su plačiai atvertu langu. Ledinis vėjas persmelkė mane kiaurai, bet aš darausi atsparus šalčiui. Atlaikiau. Kad ir kaip būtų, pasirinkimo neturiu. Žinau, jei susirgsiu, ji manęs neslaugys.

Man į tave nusispjauti, mama. Aš vis dar gyvas. Ir kol tu neišdrįsi suvaryti man peilio tiesiai į pilvą, apgailestauju, bet gyvensiu.

Ji manęs nesiklauso. Ji jau guli lovoje ir pagirioja nuo degtinės.

38. SMARAGDO VARTAI

Mudu su Rauliu ieškome kito būdo patekti į septynetukų pasaulį. Plevename į rytus, pakylame iki kalno viršūnės, pabandome ją perskristi, bet kažkoks nematomas barjeras kliudo judėti toliau.

– Jau sakiau, kad angelų šalis yra kalėjimas, – liūdnai murma Raulis.

Prieš mus lyg netyčia išnyra Edmondas Velsas.

– Na, na, ką gi čia rezgate?

– Mums jau įkyrėjo toks darbas. Uždavinys neįgyvendinamas, – kerta Raulis, įsisprendęs į šonus, lyg mesdamas iššūkį.

Edmondas Velsas supranta, jog reikalas rimtas.

– Ką tu apie tai manai, Mikaeli?

Raulis atsako už mane:

– Vos prasikalę, kiaušiniai jau išvirti. „Jie" įbruko jam nerimaujantį ir nerangų Žaką, narcizišką lengvabūdę Venerą ir Igorį, kurį nori pribaigti motina. Puikios dovanos!

Edmondas Velsas nežiūri į mano draugą.

– Kalbu su Mikaeliu. Ką tu apie tai manai, Mikaeli?

Nežinau, ką atsakyti. Mano instruktorius neatstoja:

– Vis dėlto nesiilgi mirtingo žmogaus gyvenimo? Prisimink savo buvusią inkarnaciją.

Jaučiuosi tarp dviejų ugnių. Plačiu mostu Edmondas rodo į horizontą.

– Tu kentėjai. Tu bijojai. Tu sirgai. Dabar esi išgryninta dvasia. Išlaisvinta iš materijos.

Taip kalbėdamas keliose vietose mane perduria.

Raulis pasidygėjęs gūžčioja pečiais.

– Bet mes praradome lytėjimo pojūtį. Netgi negalime normaliai atsisėsti. Jis vaizduoja besisėdantį ir griūva, lyg būtų perskrodęs nesančią kėdę.

– Mes nebesenstame, – tęsia Edmondas Velsas.

– Bet nebesuvokiame slenkančio laiko, – atsikerta Raulis. – Nebeliko sekundžių, minučių, valandų, naktų, dienų. Nebeliko metų laikų.

– Mes amžini.

– Bet nebegalime švęsti gimtadienių!

Argumentai tirpsta.

– Mes nebekenčiame...

– Bet nieko nebejaučiame.

– Bendraujame mintimis.

– Bet nebesiklausome muzikos.

Edmondas Velsas nesileidžia išmušamas iš vėžių.

– Mes skraidome svaiginamu greičiu.

– Bet net nebejaučiame, kaip vėjas glamonėja mūsų veidą.

– Mes nemiegame.

– Bet ir nebesapnuojame!

Mano mentorius bando rasti daugiau argumentų, bet mano draugas nenusileidžia:

– Nebeturime malonumų. Nebegauname sekso.

– Bet taip pat nebejaučiame skausmo! Ir galime sužinoti bet ką, – atremia tokiais pat argumentais Edmondas Velsas.

– Nebeturime net... knygų. Rojuje nėra net bibliotekos...

Mano instruktorių sujaudina toks argumentas.

– Iš tikrųjų, knygų neturime... bet, bet...

Pamąsto, paskui sugalvoja:

– Bet... mums jų nereikia. Kiekvieno mirtingojo gyvenime yra jaudinanti intriga. Įdomesnė už visus romanus, įdomesnė už visus filmus. Stebėti paprasto žmogaus gyvenimą su jo staigiais posūkiais, netikėtumais, vargais, aistromis, meilės nusivylimais, sėkmėmis ir nesėkmėmis. Dar ne viskas, tai TIKRI įvykiai!

Dabar Raulis Razorbakas nebesugalvoja, ką atsakyti. Tačiau ir Edmondas Velsas nesipuikuoja.

– Kadaise ir aš buvau toks kaip jūs, maištininkas.

Pakelia galvą, lyg norėtų pasižiūrėti į lietaus debesis. Ir nusileidžia:

– Na... Eime. Pabandysiu šiek tiek patenkinti jūsų smalsumą ir atskleisiu paslaptį. Sekite paskui mane.

39. ENCIKLOPEDIJA

DŽIAUGSMAS. „Kiekvieno žmogaus pareiga – puoselėti vidinį džiaugsmą.“ Tačiau daug religijų pamiršo šią taisyklę. Dauguma šventyklų tamsios ir šaltos. Liturginė muzika iškilminga ir liūdna. Kunigai apsirengę juodai. Per apeigas garbinamos kankinių kančios ir varžomasi, kas parodys daugiau žiaurumo scenų. Lyg pranašų iškęsti kankinimai pabrėžtų jų autentiškumą.

Argi džiaugtis gyvenimu nėra geriausias būdas padėkoti Dievui, jei jis yra, už gyvenimą? O jei Dievas yra, tai kodėl jis turi būti paniuręs?

Vienintelės garsios išimtys: *Tao tö-king**, viena iš filosofinių-religinių knygų, siūlanti tyčiotis iš visko, net ir iš savęs, ir *gospels*, himnai, kuriuos džiaugsmingai gieda Šiaurės Amerikos juodaodžiai per mišias ir laidotuves.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

40. IGORIS. 5 METAI

Po daugybės bandymų mama, atrodo, atsisakė ketinimų mane nužudyti. Ji geria, geria ir varsto mane piktu žvilgsniu. Staiga

* Kinų filosofo Lao-Tsen (Lao-Zi), gyvenusio VI a. pr. Kr., poema.

sviedžia į mane stiklinę. Skubiai palenkiu galvą ir, kaip visada, ji su dideliu triukšmu sudūžta į sieną.

– Galbūt nepavyks tavęs nužudyti, bet tu nebeilgai nuodysi man gyvenimą, – praneša.

Užsitraukia striukę, paima mane už rankos, lyg eitume pirkinių, bet aš tikrai netikiu, kad ji ketina vaikščioti po parduotuves. Įtarimai pasitvirtina, kai ji mane nuveda, tiksliau – numeta bažnyčios šventoriuje.

– Mama!

Ji greitai nubėga, paskui staiga grįžta ir meta man paauksuotą medalioną. Viduje – tipelio su dideliais ūsais nuotrauka.

– Tai tavo tėvas. Belieka jį susirasti. Jis labai džiaugsis galėdamas tavimi pasirūpinti. Sudie!

Atsisėdu ant šlapio sniego. Privalau gyventi. Reikia gyventi. Krinta snaigės ir netrukus mane užklos stora balta skraistė.

– Ką čia veiki, mažyli?

Pakeliu apšalusią galvą į uniformuotą poną.

41. VENERA. 5 METAI

Dieną aš piešiu, o naktį neramiai miegu. Dažnai sapnuoju. Sapnuoju, kad mano galvoje įkalintas žvėris, kuris veržiasi į laisvę. Tai triušiukas, jis iš vidaus graužia man galvą. Grauždamas nuolat kartoja tuos pačius žodžius: „Privalai mane prisiminti." Kartais nubundu kamuojama siaubingos migrenos. Šią naktį skausmas didesnis nei paprastai. Keliuosi ir einu pas tėtį ir mamą. Jie miega. Kaip jie drįsta miegoti, kai man taip skauda galvą? Tikriausiai nelabai mane myli.

Piešiu savo skausmą ir būtybę, kuri, manau, tūno manyje ir mane graužia.

42. ŽAKAS. 5 METAI

Aš bijau. Nežinau, kodėl bijau. Vakar vakare per televiziją rodė filmą, kurį jie vadina „vesternu". Mane sukaustė baimė ir siaubas. Drebėjo visas mano kūnas. Šeima nustebo.

Šį rytą seserys vaidina kaubojus ir mane gąsdina. Bėgu į kitą buto galą. Jos mane pasigauna svetainėje. Bėgu į virtuvę. Jos mane pasigauna virtuvėje. Bėgu į vonią. Jos mane pasigauna vonioje.

– Tave nuskalpuosime, – rėkia Matilda, jauniausioji.

Kodėl ji kalba tokias baisybes!

Seserys vejasi mane iki tėvų kambario. Paskui bando sugauti skalbykloje, bet prasmunku pro jų kojas. Einu iš proto. Kur pasislėpti? Kyla mintis. Užsidarau tualete. Kad būčiau saugesnis, užstumiu skląstį. Jos daužo į duris, bet aš nieko nebijau, durys tvirtos. Tualete jaučiuosi kaip tvirtovėje, o jos daužo vis smarkiau. Staiga liaujasi. Girdžiu pašnekesį.

– Kas čia dedasi? – klausia tėtis.

– Žakas užsidarė tualete, – cypsi seserys.

– Tualete? Bet ką jis ten veikia? – stebisi tėvas.

Tada man šauna išganinga mintis. Ištariu sakinį, kurį visada sako tėtė, kai nori ramiai pabūti tualete, nors tai erzina mamą:

– Skaitau knygą.

Už durų stoja tyla. Žinau, jog namuose žodis „knyga" iš karto sukelia pagarbą.

– Tai laužiame duris? – mandagiai pasiūlo Matilda.

Abejonės.

Paskui girdžiu, kaip tėtė niurna:

– Jei jis tualete skaito knygą, reikia palikti jį ramybėje.

Įsimenu pamoką. Kai jau visai striuka, užsidarai tualete ir skaitai knygą.

Atsisėdu ant unitazo ir dairausi. Dešinėje – krūva laikraščių, virš galvos – lentyna, kur tėtė įsitaisė biblioteką. Pasiimu knygą. Puslapiai pilni viena su kita sulipdytų raidžių, negaliu jų iššifruoti. Apžiūriu kitų veikalų viršelius. Laimė, randu knygą vaikams su daug paveikslėlių. Prisimenu. Tėtė man jau skaitė ją prieš miegą. Joje kalbama apie milžino gyvenimą tarp nykštukų ir nykštuko tarp milžinų. Manau, žmogaus vardas Guliveris. Žiūrinėju paveiksliukus ir bandau iššifruoti raides bei sudėlioti iš jų žodžius. Per sunku. Ilgiau žiūriu į paveikslėlį, kuriame supančiotas milžinas tarp minios nykštukų.

Vieną dieną išmoksiu skaityti ir ilgam užsidarysiu tualete, ilgam, ir skaitysiu taip įnikęs, jog pamiršiu viską, kas dedasi už durų.

43. KETURI LIKIMŲ RUTULIAI

Edmondas Velsas veda mus prie šiaurės rytų kalnų uolingo įėjimo. Instruktorius parodo, pro kur galima patekti vidun, ir mes smunkame į tunelių labirintą, kol patenkame į didžiulę olą, apšviestą keturių maždaug penkiasdešimties metrų aukščio balionų, plevenančių ore per du metrus nuo žemės.

Angelai instruktoriai skraido aplink juos lyg muselės aplink pakabintus švytinčius melionus.

– Šią vietą turėtų lankyti tik angelai instruktoriai, – paskelbia mūsų mentorius. – Bet kadangi jūs taip trokštate pamatyti tai, ko

kiti angelai nemato ir, beje, nesistengia pamatyti, noriu šiek tiek numalšinti jūsų smalsumą.

Prisiartiname.

Visi keturi balionai vienodo dydžio, bet jų turiniai skiriasi.

Pirmajame – mineralų pasaulio siela.

Antrajame – augalų pasaulio siela.

Trečiajame – gyvūnų pasaulio siela.

Ketvirtajame – žmonių pasaulio siela.

Einu prie pirmojo rutulio. Viduje dreba spindintis branduolys. Gal tai Žemės siela, garsioji Gaja, *Alma Mater*, apie kurią kalbėjo senovėje?

– Argi Žemė turi sielą?

– Taip. Viskas yra gyva, o tai, kas gyva, turi sielą, – atsako Edmondas Velsas.

Paskui nerūpestingai priduria:

– O viskas, kas turi sielą, nori tobulėti.

Pakerėtas stebiu rutulius.

– Tikrai viskas gyva? Net ir akmenys?

– Netgi kalnai, netgi upeliai, netgi akmenys, bet jų siela netobula. Kad galėtum ją išmatuoti, pakanka stebėti branduolio švytėjimą ir iš jo intuityviai apytikriai nustatyti sielos būseną.

– Taigi, – sakau, – jei taikytume kosmogonijos standartus, mineralas būtų pirmoje stadijoje ir turėtų gauti 100 taškų, augalas – 200, gyvūnas – 300, o žmogus – 400...

– Matas!

Aš tikrai suvokiu, kas yra Žemės siela, bet ji tikrai neturi lygiai 100 taškų, ji turi daug daugiau... 163 taškus!

Antrasis rutulys – girių, laukų ir gėlių – irgi turi ne 200 taškų, bet 236. Gyvūnų – 302. O žmonių – 333.

– Kaip? – stebiuosi. – Žmonija neturi 400 taškų?

Edmondas Velsas patvirtina:

– Kaip tau jau sakiau, čia ir yra mūsų darbo esmė. Prisidėti prie to, kad žmonės pagaliau taptų žmonėmis. Tikrais ketvertukais. Bet, kaip supranti, žmonės dar neužima jiems skirtos vietos. Jie netgi nepasiekė pusiaukelės tarp gyvūnų trejeto ir penketukų išminties. „Trūkstama grandis“ yra jie patys. Žinote, mane labai juokina Nyčės kalbos apie „antžmogius“! Kol taps antžmogiais, tegul pirma tampa žmonėmis!

Pasilenkiu prie žmonijos rutulio ir geriau įsižiūriu į šešis milijardus burbulų, kiekvienas turi po švytintį branduolį.

Raulis Razorbakas nutyla, ir aš suprantu, kad jį labai žavi galimybė stebėti visų žmonių sielas.

Edmondas Velsas pasilenkia prie rutulio.

– Štai mūsų „klientų“ visuma. Čia vyksta pagrindinis žaidimas. Manau, jei žmonija pati nenutars susinaikinti per kelis šimtmečius, žmonės taps tikrais žmonėmis, tikrais ketvertukais. Bet mums, angelams, teks daug padirbėti, kad juos ten nuvestume.

Instruktorius sujaukia mūsų protus. Jis – optimistas. Žmonija greitai daro pažangą. Dėl modernių transporto priemonių, taigi, ir daugėjančių kelionių, dėl pasaulinio masto ryšių priemonių, dėl kultūrų susiliejimo planetoje, dėl vis gausesnių ir prieinamesnių visuomenės informavimo priemonių išminčiai (arba penketukai) dabar gali greitai įgyti įtakos.

– Pažiūrėkime, kaip žmonės gyveno anksčiau ir kaip gyvena dabar. Kadaise visi bijojo grobuonių. Šiandien jie uždaro juos zoologijos soduose. Jie bijojo bado, buvo priversti sunkiai dirbti. Šiandien už juos tuos pačius darbus nudirba robotai ir kompiuteriai. Todėl žmogus turi vis daugiau laisvo laiko mąstyti. O kai žmogus mąsto, jam kyla klausimų.

Prasidėjus trečiajam tūkstantmečiui atsirado geresnės negu bet kada sąlygos augti žmonių sąmoningumui. Seniau, pavyzdžiui, senovės Graikijoje, gerbiami buvo tik „piliečiai", tai yra laisvi žmonės, arba atleistiniai. Taigi, svetimšaliai ir vergai buvo atstumti. Paskui po truputį visi tie „marginalai" tapo piliečiais.

44. ENCIKLOPEDIJA

TOLERANCIJA. Kiekvieną kartą, kai žmonės praplečia sąvoką „gentainiai", jie į jų skaičių įtraukia naujų kategorijų, vadinasi, pripažįsta, jog būtybės, anksčiau vertintos kaip žemesnės, iš tikrųjų yra ganėtinai panašios į juos pačius ir vertos užuojautos. Tada sunkią kliūtį įveikia ne tik tos būtybės, bet ir visa žmonija pakyla vienu evoliucijos laipteliu aukščiau.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

45. GERIEJI IR BLOGIEJI

Žmonių rutulys... Suprantu, jog čia kiekvieną kartą sugrįžta mūsų kiaušiniai, kai nukeliauja į šiaurės rytus. Suprantu, jog taip sulipusios sielos viena kitą veikia ir gerai sutaria. Tad garsioji Edmondo Velso frazė vėl skamba mano ausyse: „Pakanka, kad pakiltų viena siela, ir pakils visa žmonija." Gal tai ir bus garsusis Tejaro de Šardeno „naujasis rutulys", kuriame susilieja visų žmonių sąmonė?

– Bet jei mes, angelai, nieko nedarysime, argi jie galės evoliucionuoti vieni patys? – netikėtai klausia Raulis.

– Mes esame piemenys, kurie nukreipia bandą reikiama link-

me. Bet negincytina, jog dėl ankstesnės angelų veiklos jie jau teisingame kelyje.

– Taigi, dabar galbūt galima juos palikti...

Edmondas net nesiteikia atsakyti.

Raulis neatstoja:

– O koks mūsų kitas evoliucijos laipsnis? Dievų pasaulis?

Edmondas Velsas kilsteli antakius.

– Jūs, jaunieji angelai, mane juokinate. Norite viską sužinoti iš karto. Jūs nepajėgiate išsivaduoti iš senųjų žmogiškų įpročių. Bet atidžiai pasižiūrėkite į savo kiaušinius ir suprasite, jog mirtingųjų įpročių likučiai tebėra jums sunki našta. Užuot nuolat kalbėję apie žmonių problemas, elkitės, kaip dera angelams.

Tada, visiškai nusivylęs, mūsų mentorius atsuka mums nugarą ir greitai pasišalina. Jis skuba prie Motinos Teresės, ketindamas duoti jai pipirų. Kiek teko čia išgirsti, tarp Motinos Teresės klientų yra vienas valstybės vadovas, ji nuolat perša jam mintį, jog reikia labiau apmokestinti didelius turtus. Edmondas Velsas kala jai į galvą, kad persekiojant turtinguosius vargšai netaps laimingesni.

Prisiartinu, kad geriau girdėčiau.

– Brangioji Motina Terese, kartais jūs samprotaujate tikrai pernelyg primityviai. Kaip sakydavo vienas mano draugas, „nepakanka, kad tau sektųsi, taip pat turėtum pasidžiaugti, jog kitiems nepasisekė“. Jis pokštavo, bet jūs iš tikrųjų palaikote tokią nuomonę. Jūs tikite, jog žmogus lengviau iškęs skurdą, jei visa žmonija gyvens skurde. Priešingai, reikia stengtis, kad visi žmonės būtų turtingi!

Motina Teresė atrodo kaip užsispyrusi mokinė ir nė už ką nesutinka nusileisti.

O aš manau, jog Motina Teresė visada gyveno tarp skurdžių

ir ketina čia sukurti buvusią aplinką, kad galėtų susivokti, ką jai reikia daryti. Ji visada pažinojo vargšus. Su turtuoliais daug sudėtingiau. Šventajai moteriai teko domėtis svyravimais rinkoje, mados naujovėmis, vakarienėmis, garsiais restoranais, depresijomis, aukštuomenės alkoholizmu, svetimoteriavimu, talasoterapija, trumpai – visais turtingųjų rūpesčiais.

Motina Teresė klausosi Edmondo Velso priekaištų, nepatenkinta mąsto ir praneša:

– Gal privalėčiau paraginti savo prezidentą paskelbti gimimų reguliavimo kampaniją neturtingųjų kvartaluose? Darykite tik tiek vaikų, kiek pajėgsite išauklėti, kitaip jie paskęs narkotikų ir nusikaltimų liūne. Jūs to norite?

– Pabandyti verta, – atsidūsta Edmondas Velsas. – Tai jau geriau.

Manau, mūsų instruktorius vis dėlto yra labai kantrus pedagogas. Jis savaip gerbia... laisvą angelų valią.

Raulis ištiesia rankas horizonto link ir nuskrenda. Aš iš paskos.

– Edmondas Velsas žino, kas tie septynetukai. Jis tikrai žino, kas yra virš mūsų.

– Jis mums nieko nepasakys, jau matei, kaip jis reaguoja, – atsakau.

– Jis niekada neprasižios. Bet yra jo knyga...

– Kokia knyga?

– Jo *Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija.* Ta pati, kurią pradėjo būdamas mirtingas ir kurią tęsia danguje. Gerai žinai, jog jis nuolat cituoja ištraukas. Joje jis kaupia visas savo žinias, dėsto tai, ką atrado, ir tai, kas jį domina visatoje. Pirmuosius tris tomus parašė Žemėje, kur jį galėjo konsultuoti mirtingieji. Bet ketvirtąjį rašo čia.

– Ko tu sieki?

Draugas apsuka ratą, paskui grįžta ir sklendžia greta manęs.

– Edmondas Velsas labai nori skleisti savo mokslą, todėl atkakliai ieško būdų materializuoti ketvirtąjį savo tomą, kaip ir tris pirmuosius.

– Dabar Edmondas Velsas nebeturi nei pieštuko, nei parkerio, nei rašomosios mašinėlės, nei kompiuterio. Jis gali sukaupti tiek informacijos, kiek panorės, bet ji visiems laikams liks eteryje.

Mano argumentai Raulio nesustabdo.

– Manai, jis toks kvailas, jog nesugebės užrašyti didžiųjų Rojaus paslapčių į kokį nors materialų rankraštį kur nors Žemėje?

Raulis lieka ramus.

– Prisimeni ištrauką iš *Enciklopedijos* – „Ezoterizmų pabaiga"? Ten aiškiai pasakyta: „Šiandien visos paslaptys gali būti prieinamos visiems. Turime pripažinti: supranta tik tie, kurie nori suprasti."

Mes plevename virš Rojaus.

– Visas, IŠSKYRUS septynetukų paslaptis! Vis dėlto negalima įsivaizduoti, kad Edmondas Velsas būtų patikėjęs Žemėje kokiam nors mediumui Rojaus „paslapčių", kad šis viską perrašytų į knygą...

Mano draugas vaizduoja sužavėtą, lyg būtų laukęs šių žodžių.

– Ką gali žinoti?

46. ENCIKLOPEDIJA

EZOTERIZMŲ PABAIGA. Kadaise tie, kurie turėjo daugiausia žinių apie žmogaus prigimtį, negalėjo jų iš karto atskleisti. Todėl pranašai kalbėjo parabolėmis, metaforomis, simboliais, aliuzi-

jomis, užuominomis. Jie bijojo, kad žinios nesklistų pernelyg greitai. Jie bijojo, kad bus klaidingai suprasti. Jie kruopščiai atsijodavo tuos, kurie buvo verti gauti svarbią informaciją. Jie sukūrė apsišvietusiųjų hierarchiją.

Laikai keitėsi. Šiandien visos paslaptys gali būti prieinamos visiems. Turime pripažinti: supranta tik tie, kurie nori suprasti. „Noras žinoti" yra galingiausias žmonijos variklis.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

47. IGORIS. 7 METAI

Uniformuotas ponas buvo policininkas. Gražus. Didelis. Stiprus. Dvelkiantis švara. Jis paėmė mane ant rankų.

Nupurtė nuo manęs sniegą ir nuvedė į artimiausią našlaičių prieglaudą. Pagaliau atsidūriau toliau nuo didelio pavojaus. Mamos. Esu čia jau dveji metai.

Prieglaudoje yra ir daugiau pamestinukų. Mes – visuomenės atmatos, nemylimi, nepageidaujami, tie, kurie niekada neturėjo gimti.

Nusispjaut. Aš gyvas.

Čia panašu į beglobių šunų prieglaudą, skirtumas tik toks, jog rečiau lankosi veterinaras ir mažiau ėdalo.

Vaikėzai nervingi. Laimė, esu stiprus. Kai kyla problemų, nesvarstau – puolu ir smogiu. Taikau į priešininko pilvą. Įgijau smurtininko reputaciją, bet man tai patinka, nes manęs bent jau bijo. Iš pradžių reikia įvaryti baimės, paskui susidraugauti. Greitai suvokiu, kad žmonės, kai tu esi švelnus, mano, jog esi silpnas. Nesu švelnus. Nesu silpnas.

Miegamajame esame keturiese. Be manęs, yra trys „V".

Vania – mažas ukrainietis, alkoholiko tėvo pernelyg dažnai liūliuotas į sieną.

Vladimiras – storiausias būryje. Nežinau, kaip jis įsigudrino būti apkūnus, kai mus taip maitina.

Vasilijus – tyliausias grupėje. Kai jis nutaria prabilti, visada pasako įdomių dalykų, bet kalba retai. Tai jis išmokė mus žaisti pokerį.

Pokeris – puikus dalykas. Per vieną vakarą pasieki laimės viršūnę arba nelaimės dugną, viskas įvyksta labai greitai. Kai Vasilijus žaidžia, jo veidas pasidaro it marmurinis. Jis sako: „Svarbu ne tai, geros ar blogos tavo kortos, svarbu mokėti žaisti su blogomis." Dar sako: „Svarbu ne tai, kokios kortos tavo rankose, bet tai, kokias tave įsivaizduoja turint priešininkas." Vasilijus nuolat žiaumoja kokią šakelę.

Išmokė mus siųsti klaidingus džiaugsmo arba nusivylimo signalus ir tokiu būdu apgauti kitus dėl turimų kortų. Jo padedamas mokausi pokerio ir daug išmokau iš šio žaidimo – tapau puikus stebėtojas. Man tai labai patinka. Aplink pilna smulkmenų, kurios suteikia būtinos informacijos.

Vasilijus sako:

– Kai kurie profesionalūs žaidėjai tokie stiprūs, jog net nebežiūri į savo kortas. Tada jie tikri, kad veidas jų neišduos.

– Bet kaip tada jie sužino, kas laimėjo?

– Jie tai sužino paskutinę sekundę. Kai statymas baigtas, jie atverčia kortas ir pamato, laiminga jų ranka ar ne.

Pats Vasilijus nebuvo pamestinukas. Tėvai jo nekūlė. Jis paspruko būdamas šešerių metų. Policija jį sugavo, bet taip niekada ir neiškvotė, nei kas jis toks, nei iš kur. Kadangi farai turi ir daugiau darbų, ne tik narplioti bėglių bylas, atsiuntė jį pas mus.

Vasilijus niekada nekalba apie save. Gali būti, jog jo tėvai tur-

tingi, bet jis nebenori jų matyti. Paliko juos, nes taip jam šovė į galvą, panoro nuotykių. Vasilijus – tikrai aukšta klasė.

Kartais vaikai palieka prieglaudą, nes juos įvaikina tėvais trokštantys būti žmonės. Iš pradžių svajojau apie tai. Staiga atsiranda tėvai ir mus išgelbsti... Bet greitai supratau, jog tai tik gundantis blizgutis. Sklinda visokių kalbų. Atrodo, tie vadinamieji įvaikintieji dažniausiai įtraukiami į vaikų prostitucijos tinklą arba patenka į slaptas dirbtuves, kur siuva futbolo kamuolius arba surinkinėja žaislus vakariečių vaikams.

Nekenčiu vakariečių vaikų. Jiems dirbama ne tik gamyklose. Prieglaudos požeminiuose aukštuose yra tariamosios „kūrybinės rankdarbių dirbtuvės", kur mus verčia surinkinėti lėles arba elektroninių žaidimų dalis. Mus išnaudoja už ačiū, taip!

Kai įvaikinami draugai kraunasi mantą, iš jų visi tyčiojasi ir pavymui šaukia: „Tai prostitucija ar nelegalus darbas?" Bet iš tikrųjų mes jiems pavydime, nes jie, ko gero, rado tėvus, o mes – ne.

Vakar Vanią apkūlė Piotro gauja. Parėjo ašarodamas. Piotras privertė jį parodyti mūsų nedegamąją spintą ir jie pavogė visas mūsų cigaretes. Taip tęstis nebegali.

Tuoj pat nueiname į Piotro miegamąjį. Durys neužrakintos, bet viduje nieko nėra. Pernelyg ramu. Aišku, kad mūsų laukia spąstai.

Voras greitai lipa lubų link, ir tai man atrodo kaip jo siunčiamas ženklas. Nerimą keliantis ženklas. Voras, spąstai.

Per vėlu. Piotras su draugeliais slėpėsi po lovomis. Jie iššoka ir grasina mums peiliu su iššokančia geležte.

Voras buvo teisus.

Prieš šaltąjį ginklą mano svarūs kumščiai nieko verti. Stovime nuleidę rankas, o Piotras įsako sėbrams mus išrengti ir sudeginti

mūsų drabužius. Paskelbia, jog nuo šiol, kai pavogsime cigarečių, turėsime pusę atiduoti jam, kitaip ir vėl neišvengsime pylos.

– Jei, mažyliai, norite taikos, turite tik susimokėti.

Paskui atsisuka į mane, vedžioja peilio smaigalį aplink mano bambą ir dėsto:

– O tau vieną dieną išgražinsiu marmūzę.

Esu bejėgis prieš jo peilį. Nuogi einame pro kitus vaikus. Gandai apie nuotykį greitai pasklido, ir mes suprantame, jog apsijuokėme.

Lauke sninga, šventės, bet čia niekas netiki Kalėdų Seneliu. Jei Kalėdų Senelis būtų, jis būtų davęs mums tėvus, kurie mumis rūpintųsi. Vis dėlto per Kalėdas kiekvienas iš mūsų turi teisę gauti po apelsiną ir ne visai nugramdytų tikrų avies stuburo gabaliukų. Nulupu savo apelsiną ir sugalvoju norą. Jei Kalėdų Senelis kur nors manęs klausosi, „kad Piotras gautų gerą peilio dūrį į pūzrą".

48. VENERA. 7 METAI

Šią naktį sapnavau keistą sapną. Sapnavau, kad vaikai mušėsi, o vienas iš jų kreipėsi į mane tokiais žodžiais: „O tau vieną dieną išgražinsiu marmūzę."

Vakar vakare mačiau televizijos laidą apie plastinę grožio chirurgiją. Tas vaizdas, be abejo, sukėlė košmarą. Joje tiksliai aiškino, kaip išgražinti marmūzę. Mama irgi buvo prilipusi prie ekrano. Paprastai, kai per televiziją rodo kraują, tėvai varo mane miegoti, bet šį kartą jie buvo taip sužavėti, jog pamiršo tai padaryti.

Mama pareiškė, kad irgi norėtų gultis ant operacinio stalo ir pasikeisti veidą. Ji sakė, jog geriau nedelsti, nes kuo esi jaunesnis, tuo geresnis rezultatas.

Tėtė atsikirto, kad operacija kainuoja per daug, bet mama atsakė, jog grožis neįkainojamas, ypač jei jis būtinas profesijai. Tėtė pareiškė, kad jam gera išvaizda irgi būtina, bet jam labiau prie širdies sportuojant išvystyti raumenys, o ne skalpeliu.

Tėtė ėmė prikaišioti mamai, jog ji smuko moraliai ir ėmė pernelyg išlaidauti. Paskui norėjo ją pabučiuoti, bet mama jį atstūmė. Ji pasakė, kad jis į ją nebežiūri, nes būtų pamatęs jos raukšles ir pats būtų pasiūlęs jas pašalinti. Ji pasakė, jog moteris niekada nebūna tobula ir sulaukusi tam tikro amžiaus privalo pasirūpinti savo veidu.

Negi ji sako tiesą? Argi grožis nėra brangenybė, kurią gauni kartą visiems laikams?

Jie susibarė. Mama prikišo tėtei, kad šis lankosi pas jaunesnę vištytę. Tačiau aš nepastebėjau bute jokio paukščio. Tėtė pareiškė, jog neturi vištytės, bet jam jau per akis visų tų priekaištų. Mama atsikirto, kad bet kuriuo atveju kiekviena moteris turi teisę rūpintis savo išvaizda, ir jei jis atsisako mokėti už operaciją, ji nesivaržydama paims pinigų iš bendros sąskaitos.

Tėtė tarė: „Neturėsi iš to jokios naudos." Abu ištarė ritualinį sakinį: „Ne prie mergaitės", ir nuėjo į savo kambarį. Ten rėkė toliau. Į grindis arba į sienas dužo daiktai. Paskui stojo tyla.

Suaugusiųjų elgesys dažnai mane stebina. Dar šiek tiek pasėdėjau prie televizoriaus – žiūrėjau laidos tęsinį.

Paskui savo kambaryje, kaip dažnai vakarais, atsisėdau prie veidrodžio ir ėmiau mąstyti. Jei mamai reikia plastinės operacijos, kad būtų dar gražesnė, tai man irgi.

Ką reikėtų pakeisti, kad būčiau gražesnė? Apžiūriu veidrodyje veidą ir nustatau: nosį.

Mano nosis per ilga. Kalėdų Seneli, jei jūs mane girdite, štai mano karščiausias noras: plastinė nosies sutrumpinimo operacija.

49. ŽAKAS. 7 METAI

– Nustokite klausinėjęs, Nemrodai.

– Bet...

– Jūs mane nervinate, Nemrodai. Pakaks, jei išmoksite pamoką, daugiau nieko nereikia. O dabar visą laiką žiopsote ir nesiliaujate klausinėti. Man pakaks jūsų atsakymų.

Juokas klasėje. Nuleidžiu galvą. Mokykloje esu nelaimingas. Mokytoja nuolat liepia mums mokytis atmintinai, o mano atmintis nekokia. Labai stengiuosi šiais metais įsikalti sudėties ir atimties lenteles. Ikimokyklinėje grupėje man sunkiai sekėsi išmokti abėcėlę ir užrašyti pavardę bei adresą. Neįmanoma prisiminti asmenavimo. Neįstengiu prisiminti net nuosavo namo durų kodo. Kiek kartų veltui šaltyje rinkau įvairiausius skaičių derinius?

Nekokie mano santykiai ir su kitais mokiniais. Nes esu rudaplaukis ir nešioju akinius. Jie mane vadina „morka su okulioriais" arba „surūdijusia vinimi". Manau, kad gimiau ne toje planetoje.

Geriau jaučiuosi tik su Mona Liza. Ji visada gera patarėja. Vakar turėjau keblumų spręsdamas matematikos uždavinį su trimis įmanomais atsakymais. Tada Mona Liza skubiai letenėle parodė teisingą!

Jei aš ne iš šios planetos, gal esu iš kačių planetos?

Praėjusią savaitę ėjau pro žaislų parduotuvę ir pamačiau nepaprastą erdvėlaivį su mirksinčiomis švieselėmis. Galbūt su tokiu aparatu galima keliauti kosmose ir súsirasti savo tikrąją planetą? Tikiu, jog toje planetoje dauguma gyventojų yra rusvaplaukiai, o šviesiaplaukiai ir tamsiaplaukiai vadinami „kukurūzų burbuolėmis" ir „karvių mėšlo krūvomis".

Mano planetoje nė iš vieno niekas nereikalauja mokytis ką nors atmintinai, nes supranta, jog tai nereikalinga. O sugrįžus

namo nereikia rinkti durų kodo. Netrukus Kalėdos. Paprašysiu Kalėdų Senelio, kad atneštų man tą erdvėlaivį.

Pasikalbėjau apie tai su Mona Liza. Atrodo, ji pritaria mano pasirinkimui.

50. NORAI

Sėdžiu parietęs kojas, sklandau ore po turkiškos girios medžiu. Pradėjimų ežeras pliuškena man iš dešinės. Trys rutuliai plasta virš mano rankų. Kiekvieną kartą, kai prisijungiu prie savo klientų, jaučiu nedidelį skausmą. Tarsi susijungęs su kūniškomis būtybėmis vėl būčiau atgavęs šiek tiek kūniškų pojūčių.

Pasirodo Edmondas Velsas. Pirštu paliečia Igorio rutulį, uždeda ranką ant Veneros rutulio.

– Dabar jau bent žinai kiekvieno svarbiausią svertą. Igoriui tai – ženklų stebėjimas. Venerai – sapnai. Žakui – katė. Bet atsargiai, kartais jie naudoja kelis svertus, kartais juos keičia. Nepasiduok rutinai. Taigi, ko jie nori Kalėdoms?

– Igoris nori... kad vienas jo draugas gautų peilio dūrį į pilvą. Venera nori plastinės operacijos, kad susitrumpintų nosį, o Žakas geidžia plastikinio tarpžemyninio erdvėlaivio. Ar aš iš tikrųjų turiu įvykdyti visus jų norus?

Mano instruktoriaus kantrybė baigėsi.

– Pasirinkdamas angelo būtį tu įsipareigojai šio klausimo nesvarstyti. Tau nereikia aiškintis jų prašymų kokybės, tavo užduotis tik nertis iš kailio, kad juos patenkintum.

– Kas sugalvojo tokias taisykles? Kas suinteresuotas, kad jų norai būtų išpildyti? Dievas?

Edmondas Velsas apsimeta, jog klausimo neišgirdo. Iškan-

kinto prasto virėjo mina jis pasilenkia prie kiaušinių. Žiūri vienu, paskui kitu kampu, pamąsto, paskui dėsto:

– Dabar, kai sužinojai, kas yra penki svertai, paaiškinsiu apie tris taktikas. Nuo paprasčiausios iki pačios sudėtingiausios. Pirmoji taktika – „lazdos ir pyrago“. Klientą reikia priversti veikti arba pažadant atlygį, arba grasinant nubausti. Antroji taktika – „šilta šalta“. Reikia labai dažnai kaitalioti geras ir blogas naujienas, kad klientas pasidarytų lankstesnis. Trečioji – „biliardo rutulio taktika“. Reikia veikti žmogų, kuris veiks tavo klientą.

Patenkintas, jog pažėrė dienos išmintį, mano mentorius nusklendžia. Vos tik jis nutolsta, vėl pasirodo mano gundytojas Raulis Razorbakas.

– Pasekime jį.

Atsargiai judame tarp medžių iki įdubimo, kur sukryžiavęs kojas sėdi Edmondas Velsas, atkišęs delnus jis atidžiai stebi ne tris, o vieną kiaušinį. Gal instruktoriams tenka tik itin atidžiai persijotos sielos?

Vienintelis kiaušinis spinduliuoja.

Edmondas Velsas judina lūpas. Jis kalba kiaušiniui:

– Ar tu pasiruošęs, Odisėjau Papadopulai? Štai dar viena žinia *Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedijai.*

Ir ima dėstyti skyrių apie kalbų įtaką mąstymui. Netikiu savo ausimis. Edmondas Velsas diktuoja informaciją žmogui. Bet ne bet kokiam žmogui, tuoj pat imu sau priekaištauti. Raulis buvo teisus. Mūsų instruktorius mediumui perduoda savo žinias, nes labiausiai bijo, kad jo mintys, neužrašytos į materialų pagrindą, dings.

– Šis mirtingasis, šis Odisėjas Papadopulas, žino daugiau nei angelai savo teritorijoje, – šnibžda mano draugas. – Leiskimės jo aplankyti. Turėtų būti įdomu...

51. ENCIKLOPEDIJA

KALBOS PROBLEMA. Kalba, kuria mes kalbame, daro įtaką mūsų mąstymui. Pavyzdžiui, prancūzų kalba, turinti daug sinonimų ir daugiaprasmių žodžių, labai naudinga diplomatijos srityje. Japonų kalboje žodžio intonacija lemia jo reikšmę, tai reikalauja nuolatinės kalbančiojo emocijų kontrolės. Be to, japonų kalboje yra keli mandagumo lygiai, verčiantys pašnekovus iš karto nurodyti savo vietą socialinėje hierarchijoje.

Kalba atlieka ne tik lavinimo, kultūros funkcijas, joje taip pat yra esminių visuomenės elementų: jausmų valdymas, mandagumo kodas. Kalboje žodžių „mylėti", „tu", „laimė", „karas", „priešas", „pareiga", „gamta" sinonimų kiekis atskleidžia nacijos vertybių skalę.

Taip pat reikia žinoti, jog revoliucijos nesukelsi, jei iš pradžių nepakeisi senosios kalbos ir žodyno. Nes būtent jie paruošia arba neparuošia protus mentaliteto pokyčiams.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

52. ŽAKAS. 7 METAI

Per Kalėdas gavau erdvėlaivį. Radau jį dėžutėje po eglute. Buvau labai patenkintas! Pabučiavau savo tėvus, paskui valgėme riebius dalykėlius ir „šventėme". Žąsų kepenėlės, rūkyta lašiša su krapų padažu, kalakutas su kaštonų padažu, Kalėdų pyragas su sviestu.

Nesuprantu, ko jie taip žavisi tais šventiniais patiekalais.

Vyriausioji sesuo Siuzona aiškina, jog kepenėlės išimtos iš prievarta penimų (tol, kol užauga didžiulės kepenys) žąsų, jaunesnioji sesuo Marta dar įspūdingiau pasakoja, kad omarai gyvi

metami į verdantį vandenį, o mama prašo mūsų patikrinti, ar austrės tikrai gyvos, – išspausti ant jų citrinos. Jei jos judės, galima valgyti.

Skaniai pavalgę pasakojome anekdotus. Tėtė prisiminė vieną, jis mane labai prajuokino.

– Šis pasakojimas apie tipą, kurį partrenkė sunkvežimis. Jis pakilo, tada jį pargriovė motociklas. Jis pakilo, tada jį nusviedė arklys. Jis pakilo, tada tiesiai į galvą pataikė lėktuvas. Tuo metu kažkas pradėjo rėkti: „Sustabdykite karuselę, sužeistas žmogus!"

Supratau ne iš karto, bet kai susivokiau, juokiausi visą valandą. Anekdotai, kurių nesuprantu iš karto, mane labiausiai linksmina paskui.

Anekdotai panašūs į trumpas pasakas. Geruose anekdotuose turi būti aplinka, veikėjas, krizinė situacija arba kulminacinė akimirka, kurią reikia perteikti labai greitai ir labai glaustai. Privaloma nelaukta atomazga, o tai nėra taip paprasta sugalvoti. Turiu išmokti kurti anekdotus, manau, jog tai puikios pratybos.

Anekdotai įdomūs tuo, jog jų poveikį įvertini iš karto. Papasakoji ir išsyk matai, ar jie prajuokino. Nepasukčiausi. Jei žmonės nesupranta arba mano, jog tai nejuokinga, jie neskubės juoktis. Išbandžiau laimę.

– Ar žinote, kaip renkami pa-pajų vaisiai?

Visi atsakė, jog ne.

– Su ša-šakėmis!

Visi nusišypsojo. Nė vienas nenusijuokė. Nepataikiau.

– Jis mielas, – tarė mama taršydama man plaukus.

Įsižeidęs sprukau į tualetą ir užstūmiau sklendę. Tai buvo mano kerštas. Taip, užėmiau tualetą ir niekas negalėjo ten užeiti. Po ilgų įkalbinėjimų dėdė pasiūlė išlaužti duris. „Vis dėlto ne", – atsakė tėtė. Laimėjau. Tualetas tikrai pati saugiausia vieta.

Kitas dienas linksminausi su savo erdvėlaiviu. Kad jis galėtų nusileisti planetoje, iš tualetinio popieriaus, klijų ir plastikinių butelių žiedų padariau kosminę nusileidimo aikštelę ir penkis žmogeliukus. Mano planeta raudona, su raudonu dangumi ir raudonu vandeniu. Viską nudažiau raudonai mamos nagų laku, bet ji dar neapsižiūrėjo.

Paskui pradėjau aprašinėti savo herojų nuotykius. Tai pasakojimas apie keturis astronautus, jie išsilaipina raudonoje planetoje, kurioje gyvena tik nežemiški, labai stiprūs ir bebaimiai kariai. Astronautai susidraugauja su jais ir išmoksta jų garbės kodeksą bei kovos meną, labai besiskiriantį nuo žemiškojo.

Vieną astronautą sugraužė Mona Liza. Tada man kilo mintis įtraukti dar vieną veikėją – pabaisą, milžiną Angorą, nuo kurio visi turės slėptis. Dabar pageidaučiau susirasti ką nors, kas skaitytų mano pasakojimą. Jei jis skirtas tik man vienam, tai kam tada rašyti?

53. VENERA. 7 METAI

Viskas įvyko labai greitai.

Su mama matavomės drabužius prabangių drabužių vaikams parduotuvėje Beverli Hilse, prie mūsų priėjo vyras ir paglostė man galvą. Mama visados kartojo: „Nesileisk, kad tave liestų, neimk iš nepažįstamojo saldainių, jei tau siūlo, ir niekada neik su juo." Bet šį kartą ji buvo su manimi ir nenuvijo pono.

– Noriu ją nufotografuoti. Esu žinomo vaikiškų drabužių katalogo fotografas, – prisistatė.

Mama atsakė, jog ji pati yra manekenė, žino, koks tai darbas, ir nenori, kad jos dukra patektų į tą pragarą.

Paskui, nežinau kodėl, jie pradėjo kalbėti apie skaičius. Kiekvieną kartą, kai tipas pasakydavo kokį nors skaičių, mama pasakydavo didesnį. Atrodė, kad jie žaidžia. Mamos žodis buvo paskutinis ir mes grįžome namo.

Po savaitės mama nusivedė mane į labai šviesią patalpą. Visi sukosi aplink. Mane padažė. Sušukavo. Aprengė. Visi sakė, kad esu graži, bet tai aš jau pati seniai žinau. Viena ponia aiškino, jog esu „daugiau nei graži". Tobula.

Tiek to, jei jie patys nepastebi mano silpnosios vietos – per ilgos nosies, aš jiems nepriminsiu. Iš pradžių mane pasodino ant kėdės, kad nufotografuotų iš visų pusių. Man labai patinka blykstės garsas. Iš pradžių blykstė niurna lyg pulti pasiruošęs žvėris, tada plyksteli žaibas, ir viskas iš naujo.

Paskui vaidinau, kad debesų fone žaidžiu su lėle. Mama išdidi stebėjo mane. Ponas irgi buvo čia, ir jie vėl ėmė žaisti su skaičiais, ir mama vėl, atrodo, laimėjo. Mama pabrėžė, jog padariau nepaprastą darbą ir kaip atlyginimą leido sugalvoti norą. Kad ir koks jis būtų, bus išpildytas.

Pageidavau tapti tikrai tobula.

– Tu tobula, – atsakė mano motina.

Prapliupau raudoti.

– Ne. Mano nosis labai ilga. Noriu plastinės operacijos.

– Juokauji? – ėmė juoktis motina.

Nenusileidau:

– Tu pati operavaisi. Savo „raukšles", „apdribusį užpakalį"...

Tyla. Mama abejojo, paskui pareiškė:

– Labai gerai, įeisi į istoriją kaip jauniausia mergaitė, pasidariusi plastinę operaciją. Eime.

Atsidūriau specializuotoje klinikoje, kur chirurgu dirbo dr. Ambrozijas Di Rinaldis, buvęs skulptorius, persikvalifikavęs į

gydytojus ir darantis operacijas. Jis pravardžiuojamas „skalpelio Mikelandželu". Atrodo, sukūrė daugelį madingų aktorių, tik ne jų atstovus spaudai ar agentus. Chirurgai yra tikri talentų kūrėjai. Tik ša, tai paslaptis, plačioji publika to nežino. Ambrozijas toks talentingas, kad sugeba operuoti atsižvelgdamas į mano būsimą brendimą.

Mane užmigdė ant stalo, o kai nubudau, veidas buvo sutvarstytas. Norėjau kuo greičiau pasižiūrėti į savo nosį, bet turėjau pakentėti keletą dienų, kol viskas sugis.

Laukdama, kol išnyks operacijos pėdsakai, buvau savo kambaryje. Žiūrėjau mėgstamiausią filmą – *Kleopatrą* su Liza Teilor. Liza Teilor yra gražiausia pasaulio moteris. Kai užaugsiu, būsiu Liza Teilor. Atrodo, jog tikrosios Kleopatros nosis irgi buvo per ilga. Gal tai visų pernelyg gražių žmonių užkeikimas? Aš pranašesnė už ją. Kleopatros laikais dar nebuvo išrasta plastinė grožio chirurgija, nors jau mokėta tvarstyti.

Nosies operacija tėra pirmas plačiosios publikos užkariavimo etapas.

Šiandien mano noras yra tapti žvaigžde.

54. IGORIS. 7 METAI

Po pergalės prieš mus Piotras padidino savo reikalavimus. Jis išplėtė reketą į visus miegamuosius. Peilis su iššokančia geležte leidžia jam diktuoti savo įstatymus.

Dirbtuvėje mes neseniai pradėjome pakuoti cigaretes. Taigi Piotras įsakė reguliariai nušvilpti jam po pakelį. Jis ėmė varyti tokią prekybą, kad jam pavyko sukompromituoti daugelį suaugusių mūsų prižiūrėtojų.

Piotras apsisupo artima gvardija su savo vyresnybe, ji mūsų gretose sėja didelę baimę, juo labiau, kad juos palaiko sargai. Kai pastarieji iš mūsų ko nors užsimano, jiems padeda Piotro tarpininkas, mokantis priversti mus paklusti. Jis sugalvojo ištisą bausmių sistemą užsispyrėliams arba tiems, kurie bamba dėl duoklės, vadinamos „Piotro mokesčiais". Pradedama nuo deginimo cigarete iki rėžių peiliu ir įvairiausių pažeminimų.

Man čia jau įkyrėjo. Net trys mano draugai V – Vasilijus, Vania ir Vladimiras galų gale pakluso Piotro valdžiai, o šis reikalauja, kad su juo būtų elgiamasi kaip su „caraičiu".

Prieš jo grupę ir struktūrą mano jėga nieko nepadės. Pakaks tik vieną apkulti ir visi mane užgrius.

Bandymų poligonu Piotras pasirinko Vanią. Dėl bet kokio nieko jo parankiniai įtaiso Vaniai mėlynių ir apdrasko. Keletą kartų bandėme jį apginti, bet tada patys gavome pipirų, o prižiūrėtojai net nebandė mūsų ginti.

Vasilijus įvertino padėtį. „Reikia sprukti iš šios velnio prieglaudos", – pareiškė. Nutarėme išrausti tunelį ir pabėgti. Mūsų miegamasis nelabai toli nuo apsauginės tvoros. Jei gerai seksis, galėsime visi keturi pasprukti į laisvę – be Piotro, jo sėbrų ir prižiūrėtojų.

Šiandien ryte mane iškvietė direktorius. Ėjau vilkdamas koją už kojos ir radau jį su kažkokiu aukštu uniformuotu vyru. Pamatęs krūvą medalių, demonstratyviai kabančių ant to tipo plastrono, supratau, jog tai turi būti ultrasvarbus tipas.

Direktorius prakalbo švelniai:

– Igori, apgailestauju.

– Aš nieko nepadariau, pone, tai ne aš, – atsakiau spontaniškai, pamanęs, jog jie aptiko tunelį.

Direktorius apsimetė, kad neišgirdo.

– Igori, apgailestauju, jog netrukus turėsi palikti mūsų įstaigą, kuri tau yra, aš tai žinau, šeima. Tau prasidės naujas gyvenimo etapas...

– Kalėjimas?

– Jokiu būdu! – šūktelėjo jis. – Tave įvaikins.

Išgirdus tuos žodžius, širdis ėmė smarkiau plakti. Direktorius patikslino:

– Ponas Afanasjevas pageidavo susitikti su tavimi prieš įvaikindamas. Žinoma, tavo žodis bus lemiamas.

Mane įvaikins?

Stebiu žmogėną. Jis man švelniai šypsosi. Malonios išvaizdos. Akys švelniai mėlynos. Ir tiek medalių... Uniformuoti vyrai su daugybe medalių man daro įspūdį.

Prieinu arčiau. Vyras skaniai kvepia. Jo žmona, be abejo, negali turėti vaikų, ir todėl jie nori mane įsivaikinti. Būsimasis tėtis pirštu pakelia mano smakrą.

– Pamatysi, pas mus tau patiks. Mano žmona kepa nuostabius pyragėlius, ypač su šokoladu.

Pyragėliai! Ima tįsti seilės. Čia jų gauname tik per prezidento gimtadienį, be to, su kiaulės taukais ir sacharinu, skonis šlykštus. Pas šiuos dorus žmones valgysiu pyragėlius kiekvieną dieną, be to, su šokoladu. O, šokoladas... Jau įsivaizduoju savo būsimąją mamą. Jukią blondinę. Su švelniomis putliomis baltomis rankomis, galinčiomis minkyti tešlą.

– Maniau, esu per senas, kad mane įsivaikintų.

– Ponas Afanasjevas yra karinių oro pajėgų pulkininkas. Jis turi teisę rinktis. Jis nepanoro kūdikio, jam reikėtų jau didelio, sveiko vaiko.

Miegamajame niekas nenorėjo tikėti mano pasakojimu. Vladimiras kirto iš peties:

– Liūdniausia tai, jog jie išleidžia mus iš kalėjimo tam, kad įkištų į dar blogesnę vietą.

– Taip, – autoritetingai pareiškė Vania. – Be to, jie neslėpė, jog pasirinko tave dėl sveikatos.

Vladimiras pridūrė:

– Karinių oro pajėgų pulkininkas... ten su jaunais šauktiniais vyksta visokiausių dalykėlių. Žinom.

Klausiu:

– Ką tu manai, Vasilijau?

Vasilijus gūžteli pečiais ir pasiūlo sužaisti partiją pokerio. Pirmąją partiją pralošiu. Vasilijus susižeria mano statymą ir nutaria duoti išmintingą patarimą:

– Manau, geriau būtų, jei padėtum mums rausti tunelį.

Iš pradžių jo abejingumas išmuša mane iš vėžių, nes Vasilijus visada duoda gerų patarimų, bet šį kartą, manau, nugalėjo jo egoizmas.

– Jūs visi pavydite, nes aš turėsiu tėtį ir mamą, o jūs tuo metu būsite įkalinti čia.

Noriu baigti tą pokalbį, bet pokerį žaidžiu ir toliau. Vladimiras prideda dvidešimt cigarečių, paskui... nežiūrėdamas į mane sako:

– Tu mums reikalingas tuneliui rausti.

Prapliumpu.

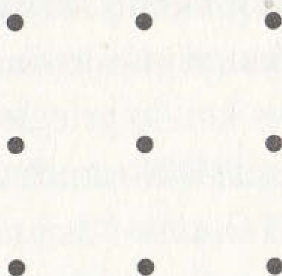
– Tunelis, jūs jo niekada neišrausite! Būsite čia ir po metų!

Netrukus nebebūsiu našlaitis. Turėsiu tikrą šeimą. Mano draugai jau praeitis. Išsiskyrimas bus skausmingas, bet kuo anksčiau nutrauksiu ryšius su trimis V, tuo man bus geriau.

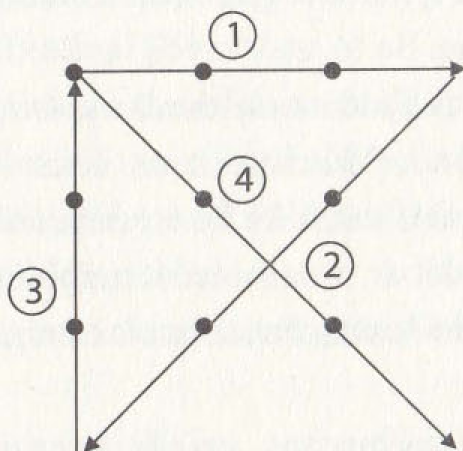
Dabar, kai turiu tikrą tėtį, noriu tik vieno – ištrūkti iš čia.

55. ENCIKLOPEDIJA

IŠTRŪKTI IŠ ČIA. Enigma: kaip sujungti devynis taškus keturiais brūkšniais neatitraukiant rašiklio?

Sprendimas:

Dažnai sunku rasti sprendimą, nes mūsų protas stengiasi jį aptikti piešinio ribose. Tačiau niekur nėra sąlygos, kad negalima ribų peržengti.

Moralas: norint suvokti sistemą, reikia... iš jos išeiti.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

56. PAPADOPULAS

Edmondas Velsas paskelbia, jog baigta su visa ezoterika; tikrai, ką nors slėpti jam visai nesiseka.

Jo Odisėjas Papadopulas yra vienuolis atsiskyrėlis. Jis pasistatė namą, ten sukaupė daug maisto atsargų, tiek, kad pakaktų iki gyvenimo pabaigos, paskui užmūrijo duris.

Savo būsto nestatė bet kur. Jo prieglobstis pastatytas ant vienos aukščiausių ir labai nuošalios Andų kalnų grandinės atšakų, netoli Kusko, Peru.

Jame Odisėjas Papadopulas medituoja ir rašo. Jis pats – neaukšto ūgio vyras juoda garbanota barzda, labai ilgais nagais ir nelabai švarus. Kadangi jis jau dešimt metų užsidaręs dvidešimties kvadratinių metrų kambaryje, tad nelabai bekreipia dėmesio į drabužius ir higieną. Be to, atsiskyrėlį lanko tik vorai.

Kai užsukame pas jį, vienuolį randame labai užsiėmusį – jis rašo paskutinį Edmondo Velso aforizmą. Tekste teigiama: kad suvoktum sistemą, reikia iš jos išeiti. Šis teiginys sužavi mano draugą Raulį. Ar ne tai mes dabar ir darome? Kruopščiai. Mums besiartinant, kad iššifruotume tekstą, Papadopulas staiga liaujasi rašęs.

– Kas ten?

Šaltas dušas. Mūsų buvimą susekė mirtingasis! Greitai už spintos.

Jis niurna.

– Jaučiu jus. Jūs čia, ar ne?

Šis žmogelis tikrai mediumas, neturintis sau lygių. Jis sukiojasi lyg pelę pajutęs katinas.

– Jaučiu, kad jūs čia, šventasis Edmondai.

Stengiamės prislopinti aureolių spindulius.

– Jūs čia, šventasis Edmondai. Žinau, jaučiu.

Ar galėjau pamanyti, jog tapsiu žmonių bijančiu angelu...

– Jau seniai jūsų laukiu, – tyliai murma raštininkas. – Absoliutaus pažinimo suvokimas vienas dalykas, bet vienatvė – kas kita.

Mudu su Rauliu sustingstame.

– Klydau manydamas, kad esu mistikas, aš irgi turiu ribas. Jūs man pranešėte, jog sapne padiktuosite tai, ką turėsiu užrašyti. Nuo tada, žinoma, kiekvieną rytą mano galvoje pilna minčių, bet kad pamatyčiau jus...

Dar labiau susiglaudžiame. Jis rėkia:

– Pagaliau pamačiau jus, šventasis Edmondai!

Jis prieina, ketina patraukti spintą, paskui staiga apsigalvoja ir grįžta į kambario vidurį.

– Na, ką gi, jei jūs taip elgiatės, aš nedalyvauju! – sviedžia perpykęs. – Apgailestauju, bet pykstu, jei su manimi elgiamasi nemandagiai.

Įsiaudrinęs graikų vienuolis griebia didžiulį medinį plaktuką ir ima daužyti plytas, kuriomis užmūrytos durys.

Dėl mūsų raštininkas nori palikti atsiskyrėlio buveinę! Baksteliu alkūne Rauliui Razorbakui.

– Negalime jam to leisti. Edmondas Velsas mums to niekada nedovanos.

– Grįžtu į pasaulį! Grįžtu pas gražias merginas! – iš visos gerklės rėkia susierzinęs vienuolis. – Atsisakau skaistybės įžado! Atsisakau visų įžadų! Tylėjimo įžado! Įžado melstis! Restoranai ir prabangūs viešbučiai vėl mano, vėl gyvensiu iš tikrųjų!

Kiekvieną sakinį patvirtina plaktuko smūgiu.

– Praradau dešimt metų perrašinėdamas filosofinius aforizmus, labai ačiū! O kai filosofas ateina pas mane, tai nei labas, nei sudie. Daugiau manęs neapgaus. Religija yra spąstai jauniems vienuoliūkščiams. O aš, naivuolis, vos tik man pasirodė angelas

ir paprašė pasitraukti į kalnus ir užrašinėti jo mintis, iš karto paklusau...

– Vienas iš mūsų turi pasiaukoti, – sakau.

– Tu, – atsako Raulis.

– Kodėl aš? Tu.

Iš visos širdies mojuodamas plaktuku, graikas niūniuoja „The Wall", *Pink Floyd* dainą.

– *... We don't need your education...*

Plytų gabalai skraido ore kartu su dulkėmis. Stipriai pastumiu Raulį iš už spintos. Kunigas sustingsta. Jis pamatė. Tai tikras, daug sugebantis mediumas. Jis sustingsta apkvaišęs ir sudėjęs rankas klaupiasi.

– Apsireiškimas. Sulaukiau! – žavisi sau į barzdą.

– Hm... pradeda Raulis, vėl leidžia savo aurai spindėti ir taip sustiprina įspūdį.

Na, ir komediantas! Bet malonumas, kad tave mato kūno ir kraujo žmonės, didesnis už bet kokius kitus. Odisėjas Papadopulas du kartus persižegnoja. Mus matantiems mirtingiesiems tikrai turime daryti labai didelį įspūdį. Aš irgi noriu pasirodyti ir padvigubinti įspūdį, bet atsiskyrėlis ir taip jau vos neištiktas apopleksijos. Jis vis greičiau žegnojasi ir sukniumba prie Raulio kojų.

– Hm... Ką gi... – murma mano draugas, nes nori laimėti laiko. – Na, žinoma... aišku... taip... iš tikrųjų... štai ir aš.

– O, kokia laimė! Aš jus matau, aš jus matau, šventasis Edmondai. Matau jus savo akimis.

Galbūt šiek tiek graužiamas sąžinės, Raulis pataiso:

– Na, aš ne Edmondas, aš – Raulis, Edmondo „kolega", to paties, kuris tau diktuoja *Enciklopediją*. Jis negalėjo atvykti ir atsiprašo, bet įgaliojo mane jam atstovauti.

Papadopulas blogai girdi ir Raulis turi po kelis kartus kartoti tuos pačius sakinius, kartais sakyti paraidžiui, kad šis suprastų. Jis ištiesia rankas į neįskaitomu raštu parašytą knygą.

– Po šventojo Edmondo šventasis Raulis! Šventasis Raulis! Šventasis Raulis! Aš palaimintas. Manimi domisi visi šventieji! – rėkia Papadopulas.

– Labai gerai, – sako Razorbakas. – Pasakyk, ar enciklopedijoje kalbama apie skaičių 7?

– Skaičių 7? – nustemba vienuolis. – Hm... Žinoma, šventasis Rauli, žinoma. Apie jį kalbama daugelyje vietų.

– Parodyk, – įsako angelas.

Vienuolis skuba, pagarbiai suvilgo nykštį ir greitai sklaido puslapius. Pirmiausia suranda trumpą tekstą apie skaičiaus 7 simboliką taro kortų žaidime. Antrasis, ilgesnis, kalba apie simbolio 7 svarbą mituose ir legendose. Trečiasis – apie 7 pakopas Jokūbo laiptuose...

Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedijos problema ta, jog ji yra tikra maišalienė. Mūsų mentoriaus mintys vienu metu sukasi apie daugelį dalykų. *Enciklopedijoje* rasime ne tik filosofinių apmąstymų, bet ir kulinarinių receptų, mokslinių anekdotų, mįslių, sociologinių studijų, trumpų biografijų, naujų žinių apie Žemės vystymąsi. Kažkoks chaosas! Kad viską perskaitytume, turėtume dažniau čia atkeliauti!

Raulis aiškina raštininkui, kad reikėtų sudaryti turinį ar bent jau registrą ir sunumeruoti puslapius. Jis sklaido lapus. Psichologiniai testai! Interviu su žvaigždėmis! Pagaliau kažkas įdomaus. Pradžia leidžia spėti, jog geografiniu požiūriu 7 pasaulis nesusijungs su 6 pasauliu. Taigi, jo reikia ieškoti „ten, kur mažiausia vilčių rasti."

Staiga mes, nebejaučiantys nei karščio, nei šalčio, pajuntame ledinį dvelksmą.

– Klajojančios sielos! – sunerimsta Raulis.

Iš tikrųjų prieš mus išsirikiuoja dvylika vaiduoklių. Jie panašūs į mus, tik, užuot spinduliavę šviesą kaip mes, ją sugeria.

Raulis, labiau patyręs Rojuje, aiškina, jog tos ektoplazmos yra savižudžiai, mirę prieš laiką, arba nužudytieji, kurių sielos dar labai kenčia, jie linkę likti Žemėje ir bandyti spręsti praeities problemas, o ne pakilti į dangų ir apsivalyti kitame gyvenime.

– Tai žmonės, kurie ir mirę nesutinka nurimti?

– Arba to negali padaryti. Kai kurie trokšta atsikeršyti ir verčiau būti vaiduokliais, kad dažniau galėtų vaidentis savo skriaudikams.

– Ar jie gali mums pakenkti?

– Mums ne. Bet Papadopului taip.

Nesutinku:

– Bet mes esame angelai, o jie – paprastos klajojančios sielos.

– Jie liko artimesni žmonėms nei mes.

Raulis bijo, jog būtent mes atvedėme jas pas graiką vienuolį. Klajojančios sielos nuolat ieško kūnų, kuriems galėtų vaidentis, tad nusileidę į Žemę mes jiems nurodėme mediumą.

Vaiduoklių vis gausėja. Dabar jų ne mažiau kaip trisdešimt. Jie atrodo taip pat kaip mirties valandą. Matome inkų karius su konkistadorų arkebuzų padarytomis žaizdomis. Gali įsivaizduoti patekęs į H. P. Lavkrafto romaną! Tas, kurį manome esant jų vadą, dar baisesnis. Jis be galvos. Prisispaudžiu prie Raulio ir klausiu:

– Kaip mes juos įveiksime?

57. VENERA. 7 METAI

Veidrodis. Su naująja nosimi atrodau dar gražesnė. Mane įrašė į daktaro Hatkinso metodu dirbančią mokyklą vaikams-žvaigž-

dėms. Mums leidžiama daryti viskas, ką norime, kaip norime, kada norime, kad galėtume laisvai išlieti savo energiją ir sumažinti kamuojantį nerimą. Dažniausiai tenkinuosi piešdama žmogeliuką-kalinį.

– Kas tai? – klausia pedagogė. – Tavo tėtė? Tavo mama?

– Ne. Tai Kitas.

– Kas kitas? Žavingasis princas?

Aiškinu:

– Ne, tai Kitas, tas, kurį kartais matau sapnuose.

– Na, gerai, tas kitas turi vardą, tai žavingasis princas, – aiškina pedagogė. – Aš taip pat jo ieškojau, kol susitikau savo vyrą.

Niekas taip manęs neerzina, kaip suaugusieji, kurie neklauso vaikų ir įsivaizduoja viską žinantys. Rėkiu:

– Ne, Kitas neturi nieko bendra su žavinguoju princu. Tai kalinys. Jis uždarytas ir nori ištrūkti į laisvę. Aš vienintelė galiu jam padėti, bet, norėdama tai padaryti, turiu prisiminti.

– Ką turi prisiminti?

Negaliu gaišti laiko. Atsuku nugarą. Aną savaitę iliustruotas žurnalas pasikvietė mane fotografavimo seansui. Tai mamos, nuolat mane reklamuojančios visur, kur tik eina dirbti, užmačios. Pozavau dvi ar tris valandas sėdėdama ant taburetės su puokšte gėlių. Manau, jog tai kalendoriui. Mama liko užkulisiuose ir žaidė tą žaidimą, kuriame reikia sakyti vis didesnius skaičius ir užbaigti žodžiu „doleris“.

Mama pareiškė, jog tampu labai įžymi. Ji man pasakė, jog esu naujoji Širlė Templ. Nežinau, kas ta mergina, be abejo, tai viena iš nesuskaičiuojamų senų aktorių, kurios suteikia mano motinai informaciją. Kad ir kaip būtų, man jos visos, išskyrus Lizą Teilor, bjaurios.

58. ŽAKAS. 7 METAI

Jau kelios savaitės mokykloje yra nauja mokinė. Kai atvyksta naujokų, visada noriu padėti jiems adaptuotis.

Ta naujokė šiek tiek ypatinga. Ji gal kiek vyresnė už mus. Jai aštuoneri metai. Jai, be abejo, teko kartoti kursą, nors ji ir nepanaši į tinginę. Gyvena cirke. Kadangi nuolat reikia keisti gyvenamąją vietą, nėra lengva mokytis.

Mergaitė vardu Martina. Ji dėkinga man už sutikimą, priima mano pasiūlymus ir paklausė, ar moku žaisti šachmatais. Atsakiau, jog ne, tad ji išsitraukė iš kuprinės nedidelę plastikinę dėžutę ir ėmė mokyti mane žaisti. Man patinka, kad šachmatų lenta atrodo lyg nedidelis teatras, kuriame lėlės šoka ir grumiasi. Ji man paaiškino, jog kiekviena figūrėlė turi savo elgesio mini kodą. Vienos juda lėtai, tai pėstininkai. Kitos keliauja toli, pavyzdžiui, rikiai. Trečios gali šokinėti per galvas, tai žirgai.

Martina turi ypatingą talentą žaisti šachmatais. Tokia jauna, ji jau rungiasi turnyruose su keliais suaugusiais žaidėjais vienu metu.

– Tai nesunku. Suaugusieji nesitiki, kad vaikai pradės pulti, todėl aš puolu. Tada jie pradeda gintis. Kai jie ginasi, tampa nuspėjami ir ima daryti klaidų.

Martina tvirtina, jog norint laimėti reikia laikytis trijų svarbiausių taisyklių. Pradėjus žaisti kuo skubiau įtraukti į žaidimą antrosios linijos figūras. Paskui užimti centrą. Pagaliau svarbiau stiprinti stipriąsias, o ne silpnąsias vietas.

Šachmatai tapo aistra. Su Martina žaidžiame partijas laikui, kai reikia numatyti ne vieną, bet ir kitus šešis ėjimus, jie visi turi būti gerai apmąstyti.

Martina sako, jog gerai puolu, bet nekaip ginuosi, ir aš prašau jos išmokyti mane geriau gintis.

– Ne, prisimink. Geriau stiprinti stipriąsias, o ne prisidaryti daugiau silpnųjų vietų. Aš tau paaiškinsiu, kaip dar veiksmingiau pulti, tada tau nebereikės mokytis gintis.

Taip ji ir padarė. Imu mąstyti vis greičiau. Žaisdamas įsivaizduoju, jog erdvė ir laikas susitelkia šachmatų lentoje, kur mezgasi drama. Kiekvieną kartą paeidamas jaučiuosi taip, lyg mano galvoje it labirinte karštligiškai bėgiotų pelė ir tyrinėtų visus įmanomus kelius norėdama kuo skubiau išsirinkti geriausią.

Martina papasakojo anekdotą iš Edgaro Po apsakymo *Šachmatininkas iš Maelzelio*. Tai pasakojimas apie automatą, kuris visus nugali žaisdamas šachmatais. Pabaigoje paaiškėja, jog tai buvo nykštukas, pasislėpęs mašinos viduje. Nuostabi pabaiga! Virpu iš malonumo! Be to, atrodo, tai tikras faktas.

Martina, Edgaras Alanas Po ir šachmatai suteikė mano gyvenimui naują prasmę. Dabar mano pasakojimuose atsirado daug įtampos, daugiausia susijusios su šachmatais. Dažnai mano veikėjai žaidžia žaidimą, kurio taisyklių nežino, nes jas valdo nežinomi dėsniai, kurių jie nepajėgūs net įsivaizduoti.

Pasisiūlau Martinai perskaityti pasakojimą. Ji sutinka. Negi pagaliau būčiau radęs skaitytoją? Šnibždu jai į ausį istoriją apie du baltus kūnelius, kurie naršo po žmogaus kūną ieškodami mikrobo. Suradę nustato, jog jis turi tik vieną norą – įsilieti į žmogaus kūno ląstelių bendruomenę. Pabaigoje mikrobas priimamas į kūną, bet tik į tą vietą, kurioje jis galės būti naudingas.

– Taigi?

– Į virškinimo sistemą, kad padėtų skaidyti maistą.

Ji juokiasi:

– Neblogai sugalvota. Kodėl to ėmeisi?

– Mačiau televizijos laidą apie mikrobus.

– Ne, aš tavęs klausiu, kodėl tau kilo noras ieškoti geresnės vietos, nes tavo mikrobas iš tikrųjų ieško idealios visumos.

– Manau, jog mūsų organizmas jau yra ideali visuma. Jame niekas nesivaržo, nėra viršininkų, visi vienu metu yra ir skirtingi, ir papildo vienas kitą, visi dirba bendram tikslui.

Martina sako, jog mano istorija labai graži. Ji pakšteli man į skruostą, noriu atsakyti tuo pačiu, bet ji mane atstumia.

– Kai parašysi daugiau, labai noriu, kad man perskaitytum, – šnibžda.

59. IGORIS. 7 METAI

Naujieji tėvai šį vakarą turi ateiti manęs pasiimti. Apsivilkau smokingo imitaciją iš juodo nailono; juos gavome per šventes. Lydytais kiaulės taukais išblizginau batus. Susikroviau lagaminą. Su kitais nebekalbu. Vidudienį nepietavau. Labai bijau išteplioti kostiumą. Bibliotekoje pavarčiau gero elgesio vadovėlį. Dabar žinau, jog šakutė dedama kairėje lėkštės pusėje, o peilis – dešinėje. Žinau, kad prie mėsos patiekiamas baltasis vynas, o prie žuvies – raudonasis. Nors gali būti ir priešingai. Žinau, jog reikia įteikti savo vizitinę kortelę kitiems sutiktiems turtuoliams, kad vėliau galėtum su jais susitikti ir nebebendrauti su vargšais.

Pasiskaičiau ir apie medalius. Mano būsimo tėčio medaliai liudija, jog jis ne tik priklauso ginkluotųjų oro pajėgų elitui, bet ir yra numušęs priešo lėktuvų. Ginkluotosios oro pajėgos... Jaučiu, jog tuoj imsiu niekinti pėstininkus, artileristus ir laivyną. Tegyvuoja aviacija! Skrendi virš priešo ir žudai iš toli, nei jų matyda-

mas, nei su jais susidurdamas. Tegyvuoja kariuomenė! Tegyvuoja karas! Mirtis priešams! Mirtis Vakarams!

Kai oficialiai tapsiu „pulkininko sūnumi", tikriausiai žinosiu, ką veikia mūsų kariuomenė, man papasakos apie slaptas užduotis, apie kurias spauda nė necypteli. Esu įsitikinęs, jog nuo mūsų slepia tai, kas iš tikrųjų įdomu: žudynes, ginkluotos jėgos panaudojimą ir t. t. Trys kambario V varo mane į neviltį. Netrukus būsiu turtingos šeimos narys, o skurdžiai pradeda gadinti man nervus.

Vidurdienis, trylikta valanda, septyniolikta valanda. Sakau „iki pasimatymo" prižiūrėtojams, atsisėdu su savo gražiu sekmadieniniu smokingu šiek tiek traškančiomis rankovių siūlėmis ir laukiu devynioliktos valandos. Ateina Vania, piktai žiūri į mane, paskui sviedžia:

– Esu įsitikinęs, kad tavo pulkininkas – pedofilas.

– Taip sakai, nes pavydi. Tu net nežinai, kas tai yra pyragėlis su šokoladu.

– Tu paprasčiausias išdavikas!

Suprantu, kad Vania tikėjosi mano globos ir pagalbos, bet negaliu nuolatos būti visų tarnas. Nurimstu.

– Vieną dieną ir tau pasiseks, tada darysi visai taip pat kaip aš.

Mano naujasis tėtis turi atvykti manęs devynioliktą valandą. Devynioliktą trisdešimt aš tikrai būsiu šeimoje ir valgysiu pyragėlius, tikrus pyragėlius su tikru sviestu ir tikru šokoladu.

Aštuoniolika trisdešimt. Dar truputį ilgiau nei pusvalandis ir su šia prieglauda atsisveikinsiu. Turėsiu šeimą ir būsiu mylimas.

Aštuoniolika valandų keturiasdešimt penkios minutės. Prieš mane išdygsta keistai atrodantis Vasilijus. Kviečia eiti su juo į dušo kabinas. Ten susirinkęs nedidelis šurmuliuojantis būrelis. Visi žiūri į lubas, o prie lubų kabo pakartas Vladimiras su pla-

katu ant kaklo: „Slėpė cigaretes, nes nenorėjo mokėti mokesčio.“ Turėjo būti sunku taip aukštai pakabinti mano apkūnųjį bičiulį. Jis pamėlęs ir groteskiškai iškišęs liežuvį, tad vaizdas dar baisesnis.

– Tai Piotras... tai Piotras... jį nužudė! – sunkiai taria žodžius Vania.

Vasilijus tyli, bet jo žvilgsnis nuožmus. Prieina prie manęs, suima už peties ir vedasi į įsirengtą slėptuvę, apie kurią nežinojau. Iš audeklo gabalo išvynioja ilgą žvilgantį daiktą. Peilį.

Apžiūriu jį. Vasilijus jo nerado ir nenusipirko. Pasidarė. Patyliukais pasidarė dirbtuvėse, kai ten nevykdavo užsiėmimai. Panašus į tikrą karišką durklą.

– Tu stipriausias iš mūsų. Turi atkeršyti už Vladimirą.

Sustingstu. Galvoju apie naują tėtį, aviacijos pulkininką. Vieną dieną jis pasisodins mane į savo lėktuvą... Vieną dieną išmokys mane skraidyti... Prisimenu tą maišą Vladimirą, visada ryjantį, visada su pirštu nosyje, kiaulę. Vėl matau, kaip jis valgo, seiliodamasis ir garsiai riaugėdamas. Vladimiras.

– Apgailestauju, – sakau Vasilijui. – Pasiieškok ko nors kito. Mano naujieji tėvai atvyksta po pusvalandžio. Peštynės čia man neberūpi.

Nusisuku ir už savęs išgirstu šnibždesį:

– Bet ir Igoris... Igoris taip pat nesumokėjo mokesčio...

Piotras.

– ...tas išsipustęs Igoris. Tikras buržujaus sūnelis. Nuostabus smokingas, iš jo išeis puikūs skudurai dulkėms valyti.

Vasilijus nepastebimai bando įsprausti į ranką durklą. Neimu.

– Nuo likimo nepabėgsi, – tyliai šnibžda man į ausį.

– Na, Igori, mušimės ar tyliai leisi pagražinti tavo švarką, kad būtų madingesnis?

Jo sėbrai raitosi iš juoko.

Nesileisk išprovokuojamas. Išsilaikyk dar dvidešimt minučių. Tik dvidešimt minučių. Jei lydės sėkmė, galbūt būsimasis tėtė pasirodys anksčiau.

Bandau sprukti, bet man pakerta kojas. „Caraitis" ir jo gauja artėja. Dar galiu rinktis. Laukti, kas bus, arba parodyti drąsą.

Vaikai iš kitų miegamųjų priėjo arčiau ir apsupo mus, kad nepraleistų spektaklio.

– Ei, Igori, bijai? – šaiposi Piotras.

Dreba rankos. Kad tik dabar visko nesugadinčiau.

Piotras meiliai palaižo savo peilio su iššokančia geležte ašmenis. Vasilijaus durklas visai prie mano rankos.

– Šį kartą nesublefuosi, – šnibžda mano eksdraugas. – Neturi iš ko rinktis, turi mušti savo kortomis.

Gerai žinau, ko neturiu daryti. Svarbiausia – nepaliesti durklo. Vėl prisimenu pyragėlius su šokoladu, skrydžius lėktuvu, pulkininko medalius. Laikytis. Išsilaikyti dar keletą minučių. Tausoti nervus. Vadovautis protu. Kai atsidursiu pulkininko namuose, visa tai liks tik kaip dar vienas blogas prisiminimas.

– Pažiūrėkite, kaip jis leidžia į kelnes. Igoris bailys! Pagražinsiu tavo veiduką.

Gal mano kūnas ir atsisako paklusti, bet burna lieka ištikima.

– Nenoriu muštis, – vos ne vos ištariu.

Taip, taip, aš – bailys. Noriu naujų tėvų. Pakaks, jei bėgsiu koridoriumi, kol manęs nepasieks peilis su iššokančia geležte. Bėgti. Bėgti. Dar turiu laiko.

Tada Vania įdeda durklą tiesiai man į delną, versdamas jį paimti. Mano pirštai sujuda. Ne, ne, ne, jūs nesugniaušite šios rankos, draudžiu jums. Vania po vieną užlenkia mano pirštus.

Vėl pamatau mamos veidą. Man skauda skrandį. Akys pasrūva krauju. Nieko nebematau. Tik jaučiu, kaip durklas sminga į minkštą kūną, į Piotro pilvą, tiksliai į tą vietą, kur man skauda.

Piotras nustebęs žiūri į mane. Lyg galvotų: „Nesitikėjau tokio smūgio. Galų gale tu ne toks bailiukas, kaip aš maniau."

Piotras gyvenime gerbė tik jėgą, net ir savo priešininkų. Gal jis visada ieškojo to, kuris nušluostys jam nosį.

Laikas sustojo. Vasilijus išspaudžia lengvą šypseną, sujuda tik lūpų kertelės. Jo žvilgsnyje pirmą kartą skaitau: „Tu šio to vertas."

Vaikai aplink ploja. Net Piotro smogikai žavisi. Jie tikrai nesitikėjo, kad aš nugalėsiu. Žinau, jog dabar galiu jų visai nebijoti. Atsidūriau kitoje erdvėje. Praleidau geriausią progą turėti šeimą ir vis dėlto jaučiuosi gerai. Rėkiu lyg gyvulys. Pergalės riksmas įveikus priešininką, bet pralaimėjus prieš lemtį.

Atkeršijau už Vladimirą, o pats... pats visko netekau.

Mano pirštai sudrėksta nuo Piotro kraujo. Linkėjau Piotrui peilio dūrio į pilvą. Mano linkėjimas išsipildė. Kaip dabar gailiuosi! Atstumiu sėbrus, ieškančius naujo vado ir ketinančius mane iškilmingai nešti ant rankų.

Tą patį vakarą mūsų pasiimti atvažiuoja automobilis su grotomis. Manęs ir Vanios. Kad išvežtų į naują gyvenimo etapą – nepilnamečių nusikaltėlių pataisos centrą Novosibirske.

60. ENCIKLOPEDIJA

STRUKTŪRA. Atomas turi savo struktūrą.

Molekulė turi savo struktūrą.

Ląstelė turi savo struktūrą.

Gyvūnas turi savo struktūrą, virš jo struktūras turi planeta,

Saulės sistema, Galaktika. Bet visos struktūros priklausomos vienos nuo kitų.
Atomas veikia molekulę, molekulė – hormoną, hormonas – gyvūno elgesį, gyvūnas – planetą.
Ląstelei reikia cukraus, tad ji reikalauja, kad gyvūnas jo gautų ir ją pamaitintų. Medžiodamas maistui žmogus pajuto norą plėsti savo teritoriją, tas noras tapo toks didelis, jog žmogus galų gale ėmė gaminti ir siųsti raketas už planetos ribų.
Įvyks mainai, kadangi astronautas patirs avariją, jei gaus skrandžio opą, ir todėl, kad gaus skrandžio opą, jei kai kurių atomų, sudarančių jo skrandžio sienelę, elektronai atsiskirs nuo branduolio.
Apžiūrėkime atomą erdvėje iš visų pusių.
Jei žiūri iš šių pozicijų, gyvos būtybės mirtis tėra tik savo formą keičianti energija.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

61. DIDYSIS INKŲ VALDOVAS

Klajojančios sielos apsupa Odisėją Papadopulą. Kiekviena jam šnibžda į ausį:

– Įsileisk mane į savo kūną.

– Kodėl jūs norite patekti į mano kūną, šventasis Rauli? – klausia Papadopulas.

– Matai, – apgailestauja Raulis, – šis mirtingasis lengviau suvokia klajojančių sielų siunčiamus signalus nei mūsų.

Staiga man šauna mintis – gali būti, kad pranašai, tvirtinę, jog bendravo su angelais, iš tikrųjų kalbėjosi su jais apsimetančiomis klajojančiomis sielomis.

– Leisk man įsiskverbti į tavo kūną, – kartoja vaiduoklis.

Graikas kunigas sumišęs. Jis „mato“ Raulį, tačiau nesupranta, kodėl staiga pastarasis pakeitė balsą ir prašo tokių dalykų. Abejodamas ima melstis. Bet kol jis meldžiasi, jo siela ima lįsti iš kūno. Pavojus.

Imuosi tarpininkauti:

– Ei, vaiduokliai! Kodėl jūs nepaliekate Žemės?

Vienas teikiasi pasitraukti nuo grobio ir atsako:

– Privalome atkeršyti mus nužudžiusiems konkistadorams. Šis vienuolis – vienas iš jų atstovų, taigi mes jį persekiosime, ir joks egzorcistas neišvys mūsų iš jo kūno.

– Ei, vaikinai! – rikteli Raulis, – ar jums ne gėda užsipulti vargšą žmogų? Pasirinkite savęs vertus priešininkus!

Priekaištas jų visiškai nesujaudina.

– Prasidėti su angelais? Koks tikslas? Mums labiau patinka smūgiuoti į jūsų silpnąsias vietas. Jūsų „klientams“, kaip jūs sakote.

Nelaimė, besimelsdamas vienuolis jau baigia išlįsti iš savo kūno. Klajojančios sielos apspinta jo galvą, virš jos ima ryškėti aiškiai įžvelgiama balta ektoplazma.

Rėkiu:

– Ne, pasilik savo kūne! Nustok melstis!

Tačiau vienuolis manęs negirdi, o klajojančios sielos grūdasi aplink jį ir nori padėti greičiau išsivaduoti iš kūno.

Vargšas Papadopulas laikosi kūne tik ant plono sidabrinio tįstančio siūlelio. Naivuolis mano, jog tai tikra mistinė ekstazė, nors jis paprasčiausiai bus išmestas iš savo kūno.

Norėdamas laimėti laiko, bandau užmegzti pokalbį su priešininkais. Klajojančios sielos nustebusios, kad domiuosi jomis.

Jos sutinka atstoti nuo Papadopulo ir aiškina, jog kenčia. Tai

klajojančių sielų ypatybė, jos – kenčiančios būtybės. Jos ima pasakoti apie jas ištikusią tragediją.

Papadopulas atgauna sąmonę ir nualpsta.

Vaiduoklių pasakojimas apie jų buvusį gyvenimą jaudina. Kartu pereinu jų Golgotos kelią ir suprantu juos. Susipažįstu su jų protėvių kultūra. Matau jų ramų gyvenimą iki užkariautojų iš Rytų įsiveržimo. Įsivaizduoju Kusko apylinkes iki tragedijos, saulės kulto apeigas, kasdienio toli pažengusios civilizacijos gyvenimo detales. Pradedu suprasti inkus ir iš tikrųjų mano rūpestis iš pradžių juos nustebina, paskui nuramina.

– Gal galite mums padėti patekti į dangų? – pagaliau klausia vienas inkų karys.

Atsakaū, jog nežinau, paskui užsimerkiu ir suprantu, kad galiu. Tai viena iš angelų privilegijų. Kad šios klajojančios sielos patektų į Rojų, reikia, kad jos įsiskverbtų į mano kūną, pereitų per stuburą ir išlįstų laukan per kaukolės viršų.

Tačiau inkai vaiduokliai pareiškia negalį keliauti, kol jų valdovas neatgavo savo galvos. Begalvis vaiduoklis yra Atahualpa, paskutinis inkų valdovas, 1533 metais jį nužudė Franciskas Pisaras. Taigi, ispanas, pakoręs savo priešą, atskyrė galvą nuo kūno būtent todėl, kad sukliudytų aukai pakilti į Rojų. Nes užkariautojai išmanė inkų tikėjimą. Jų tikėjimas skelbė, jog reinkaracija neįmanoma, jei prieš dievus stosi be kurios nors kūno dalies. Tad Pisaras tyčia paslėpė galvą, kad įbaugintų visus gyventojus.

Vaiduoklis aiškina mums girdėjęs, kad tarp nužudytojo kūno ir galvos egzistuoja „šviesos takelis“, taigi būtų galima pabandyti juos sujungti.

– Ar ne šis mitas įkvėpė Peru maoistinį judėjimą, pasivadinusį „Šviesos taku“? Devintąjį dešimtmetį jis sukėlė apie save daug kalbų.

– Iš tikrųjų. Mes įkvėpėme maištininkus. Tuo metu buvome pasiryžę padaryti bet ką, kad sujungtume mūsų karaliaus kūną.

Su Rauliu bandome spręsti problemą. Peržiūrime slaptus Vatikano bibliotekos archyvus ir sužinome, kur yra galva. Ji duobėje netoli Kipajano, paskutinės vietovės, kur inkai įveikė savo priešus. Įkvepiame amerikiečiams mintį surengti archeologinę ekspediciją, rasti galvą ir sujungti su kūnu, esančiu viename Peru muziejuje.

Sujungus inkų valdovo kūną, jo siela sušvinta.

Tiek metų jis laukė šios akimirkos... Dabar savo ruožtu pasisiūlo mums padėti, kiek tik sugebės. Paaiškiname mūsų paieškų tikslą: esame angelai ir norime sužinoti, kas yra virš angelų.

Atahualpa mąsto.

Aiškina, jog, būdamas inkų imperatorius ir Saulės Sūnus, jis, aišku, išmanė savo tautos kosmogoniją. Jis mano, jog virš angelų yra Dievas, bet nelabai nutuokia, kaip galėtume tai patikrinti.

Raulis jam aiškina, jog virš angelų yra septintukų šalis. Ar šis skaičius turi kokią tikslią prasmę?

Tada inkų imperatorius papasakoja, jog vieną dieną jis, klajojanti siela, apsilankė Pietų Korėjos ambasadoje Peru ir sutiko nepaprastą merginą. Ji ne tik atrodė daug išmananti, bet ir atrodė atkeliavusi iš labai toli. Būtybės, besilankančios praeities gyvenimuose, Atahualpos teigimu, yra aukštesnės būtybės nei žmonės, taip pat aukštesnės ir už angelus. Jis nenustebtų, jei ji, paprasta mirtingoji, sieloje saugotų septintukų pasaulio paslaptis. Nes, kaip matėme iš Papandopulo pavyzdžio, šviesos būtybės kartais mielai naudojasi žmonėmis ir slepia juose savo paslaptis ir gėrybes. Jie paslepia tai mirtingųjų pasąmonės gelmėse.

– Kas tas žmogus? – klausia Raulis.

Atahualpa mandagiai pasilenkia prie mūsų ir sušnibžda:

– Natalija Kim, Korėjos ambasadoriaus Peru duktė.

Paskui Amerikos indėnų monarchas nutaiso patyrusio žmogaus miną ir įsako savo kariams susiburti aplink jį. Pasiruošti kilti į Rojų.

Po vieną inkai skverbiasi į mūsų kūnus pro pėdas, kyla aukštyn nugara ir išsprunka lauk per kaukolę. Mudu su Rauliu raukomės iš skausmo, nes kiekvieną kartą, kai per mus keliauja klajojanti siela, mes pajuntame buvusių kančių nuotrupas.

Kai jie nutolsta ir mes vėl liekame vieni, klausiu:

– Natalija Kim? Tu ją pažįsti? Kas ji?

– Viena iš mano klienčių, – atsako susimąstęs Raulis.

62. VENERA. 8 METAI

Kenčiu somnambulizmo priepuolius. Atsikeliu naktį ir vaikštinėju ant stogo. Nepakenčiu, kai kūnas pabėga nuo manęs. Lyg manyje įkalintas Kitas norėtų judėti.

Pabudus mane kamuoja migrena. Galbūt Kitas vaikščiojo per mažai, tad graužia mane iš vidaus...

Po pirmųjų mano, kaip manekenės, pasirodymų pasiūlymų ėmė daugėti. Mane kviečia vis dažniau. Mama tvarko formalumus su agentūromis ir derasi už mane.

Man aštuoneri metai ir aš užsidirbu pragyvenimui. Šiaip jau visi turėtume džiūgauti iš laimės, tačiau tėtė su mama nesiliauja kivirčijęsi. Jie kalba apie „mažylės pinigus". Jie, be abejo, užsimena apie mane, tai dar vienas nesuprantamas suaugusiųjų terminas. Mama sako, kad ji derasi, todėl normalu, jog kaip tarpininkė turi teisę į procentus. Tėtė atšauna, kad „tą vaiką pasida-

rėme kartu, ar ne?", paskui priduria: „Be to, ji panašesnė į mano motiną, o ne į tave."

Man labai patinka, kai tėvai mano grožį vertina kaip savo asmeninį nuopelną. Tačiau mama rėkia vis garsiau. Ji paskelbia, jog nusamdė privatų detektyvą, kad šis sektų tėtę, ir sviedžia jam į veidą fotografijas, kuriose jis „nuogas su savo vištyte".

Tėtė atsako mamai:

– Vis dėlto tu sensti, vargšele, tad turiu rimtai galvoti, kuo tave pakeisti.

Mama atsako tėčiui, jog jis nemoka mylėtis. Meluoja. Dievinu, kai tėtė apipila mane bučiniais ir tvirtina mane mylįs. Tėtė atsako, kad nėra nepajėgių vyrų, yra tik netikusios moterys.

Mama skelia jam antausį.

Tėtė duoda grąžos.

Mama sako, jei jau taip, tai ji grįžtanti pas savo motiną. Čiumpa statulėlę ir sviedžia tėtės kryptimi. Tada abu ištaria ritualinį sakinį: „Ne prie mažosios." Nueina į savo kambarį, ten staugia visais balsais, paskui stoja tyla ir mama ima dejuoti „taip" ir „ne", paskui „o, o, o", tada vėl „taip, taip" ir „ne, ne", lyg negalėtų apsispręsti.

Niekas neatėjo manęs pabučiuoti lovoje ar ko nors papasakoti prieš miegą. Viena verkiau kambaryje, o paskui sukalbėjau maldelę. Noriu, kad tėvai rečiau bartųsi ir labiau rūpintųsi manimi.

63. ŽAKAS. 8 METAI

– Ei, mažyli! Nori muštis?

– Ne, – atsakau aiškiai ir kategoriškai.

– Bijai mūsų?

– Taip.

– Hmm... Labai mūsų bijai?

– Labai.

Mano elgesys sutrikdo reketininkus. Paprastai berniukai visada atsako nebijantys. Šiaip sau, iš nutrūktgalviškumo. Kad išlaikytų orumą. Man nusispjauti į orumą. Nenoriu pasirodyti drąsus.

Gaujos vadas laukia, kol aš žvilgtelsiu į jį mesdamas iššūkį, bet aš stebiu mėlyną horizonto liniją, lyg jų visai nebūtų.

Martina išmokė mane nežiūrėti į akis pavojingiems šunims, chuliganams ir girtuokliams, nes jie tai supranta kaip iššūkį. Žaidžiant šachmatais, priešingai – patartina stebėti priešininko nosies kaulą ir tarpuakį. Tai neleidžia jam susikaupti. „Jis mano, jog tu permatai kiaurai", – sako Martina.

Ši mergina iš tikrųjų mane išmokė daugelio dalykų. Paaiškino, jog reikia gerbti priešininką. Jos nuomone, tikra pergalė turi būti pasiekta teisingai. „Jei priešininką nugali pernelyg lengvai, tokios pergalės nevalia įskaityti."

– Ei, tu tyčiojiesi iš mūsų? – klausia vyriausias reketininkas.

– Ne.

Dar vienas Martinos patarimas. Pakaks, jei protingai kalbėsi su besinervinančiais, tada juos išmuši iš vėžių.

Ramiai einu savo keliu. Chuliganai abejoja. Abejojantis agresorius praleidžia progą, tai supratau žaisdamas šachmatais. Pasinaudoju tuo ir kuo ramiausiai juos pralenkiu.

Kvėpavimas reguliarus, širdies plakimas taip pat. Adrenalino nė kvapo. Gerai, bandymą išlaikiau puikiai, bet žinau, jog po kelių minučių, kai suvoksiu, kad pavojus praėjo, mane apims panikos priepuolis. Širdis ims daužytis, aš drebėsiu iš baimės. Bet priešas tada bus toli ir nepatirs malonumo džiaugtis dėl man sukelto siaubo.

Keistas reiškinys, visada bijau gaišaties. Iš karto, kad ir kas

nutiktų, išlieku šaltakraujiškas, atrodau ramus, bet paskui, po pusvalandžio, galvoje viskas susijaukia.

Įdomu.

Papasakojau apie tai Martinai. Ji sako, kad tai reakcijos forma, kurią turėjau įgyti visai mažas. Kai pirmą kartą patyriau agresiją, taip išsigandau, jog mano protas sugalvojo būdą, kaip apsisaugoti. Ji mano, kad mano polinkis rašyti taip pat susijęs su ta sena baime. Rašydamas aš keršiju, išsivaduoju iš baimės. Kiek piktadarių, pabaisų, drakonų, žudikų virtualiai sutriuškinau padedamas tik rašiklio?

Rašymas – mano apsauga, išsigelbėjimas. Kol rašysiu, nebijosiu blogų žmonių. Tikiuosi, jog rašydamas sugalvosiu ir daugiau gudrybių, kaip išsisukti iš padėties.

Martinos paragintas parašau dar vieną apsakymą. Tai pasakojimas apie baikštų ir labai bailų berniuką, kuris susitinka moterį, padedančią jam susivokti savyje ir jį globojančią.

64. IGORIS. 8 METAI

Skundžiausi gyvenimu Sankt Peterburgo prieglaudoje; be reikalo. Novosibirsko nepilnamečių nusikaltėlių pataisos centras daug blogiau. Prieglaudoje mitome tik mėsos nuograndomis, bet jos bent jau buvo šviežios. Čia jos pašvinkusios. Nuo tada, kai čia pakliuvau, įgijau supergynybinį imunitetą.

Prieglaudoje patalynė buvo šiek tiek apipelijusi. Čia joje knibžda blakių, storų kaip mano nykštys. Jų bijo net pelės. Prieglaudoje visur tvoskė šlapimu, čia dvokia dvėsena.

Ilgai gailėjausi, kad pasirinkau kerštą už Vladimirą, o ne išvykau su pulkininku, tačiau netrukus išgirdau, jog mano eksbūsi-

masis tėtė suimtas. Jis iš tikrųjų priklausė pedofilų tinklui. Bičiuliai buvo teisūs. Jei jau negali pasitikėti kariškais medaliais, tai...

Dar pirmomis dienomis, kol miegojau, pavogė visus mano daiktus. Naktį netyla triukšmas. Išgirstu riksmus ir mano vaizduotė ima karštligiškai veikti, o aš negaliu jos nuraminti.

Vania irgi čia. Kadangi jis man perdavė durklą, direktorius jį įvertino kaip nusikaltimo bendrininką. Jau pirmą dieną jam pavyko gauti į akį. Gali pamanyti, kad jis traukia smūgius... Išgelbėjau jį. Jis pasakė būsiąs man amžinai dėkingas. Vania pasidarė man kaip broliukas.

Čia irgi dirbama dirbtuvėse. Našlaičiai, nusikaltėliai, kaliniai, kiek daug pigios darbo jėgos pramonininkams. Ir čia gaminu žaislus Vakarų vaikams.

65. APIE NATALIJĄ KIM

Išbandžiau taktiką „šalta karšta“ su Venera, kaitaliodamas manekenės darbo patrauklumą su jos tėvų barnių niekingumu.

Išbandžiau „biliardo“ taktiką su Igoriu įkvėpęs jo draugus paskatinti jį suprasti, kas jis toks po konflikto su Piotru.

Išbandžiau „lazdos ir pyrago“ metodą su Žaku sužadindamas norą patikti Martinai ir sykiu įvarydamas baimės susitikus su chuliganų gauja. Jų sielos formuojasi. Savo darbe taip pat naudoju intuicijas, sapnus ir kates. Vis dėlto suprantu, jog tegaliu pastūmėti įvykius, kad jie patys riedėtų nuožulnuma. Edmondas buvo teisus, banda keliauja pati viena. Įžiebiu savo rutulius ir pastebiu, jog rezultatas vis dėlto nėra toks, kokio tikėjausi. Iš tikrųjų banda pati nejuda. O kai juda, pasirenka ne patį tiesiausią kelią.

Matydamas mano nusivylimą Raulis vaizduoja linksmą.

– Iš tikrųjų jiems negalime padėti. Galime tik sutrukdyti jiems padaryti pačias didžiausias kvailystes.

Puikiai žinodamas, jog mano draugas tikras pesimistas, keičiu temą.

– O ta garsioji inkų valdovo minėta Natalija Kim?

Raulis atsako pasidomėjęs, ir ši mergaitė tikrai nėra kuo nors ypatinga. Beje, jis nesuprantąs, kuo ji galėtų išsiskirti. Net jei tai įrašyta jos karmoje, paveldėjimo genuose ar pirmuose jos laisvos valios žingsniuose, ji pradeda patį įprasčiausią žmogaus gyvenimą.

– Paaiškink?

– Aiškinu – ji krečia kvailystes.

Paduoda man apžiūrėti kiaušinį.

Pavardė: Kim
Vardas: Natalija
Pilietybė: Korėjos
Plaukai: juodi
Akys: juodos
Ypatingos žymės: labai juki
Silpnybės: naivumas
Stiprybės: labai subrendusi, labai drąsi

Apskritas kaip mėnulis veidas, ilgos rudos kasos, migdolo formos juodos akys; Natalija Kim yra išdykusi dvylikos metų mergiščia. Rengiasi kaip aštuntojo dešimtmečio hipiai – indėniškas apavas ir drabužiai, gyvena su šeima Limoje, Peru, kur jos tėvas – Pietų Korėjos ambasadorius.

Geri tėvai, tinkamai perintas kiaušinis, įvertinimas gimus: 564.

Pašokau.

– 564! 564 iš 600! Bet ji... praktiškai išėjusi iš žaidimo.

Raulis Razorbakas nutaiso nusivylusio žmogaus fizionomiją.

– Kalbi niekus! Tai tik sena siela. Kadangi antramečiavo kaip kokia mokinė, ji galų gale padarė pažangą. Bet vis tiek jie visi mindžikuoja prie finišo linijos.

– Graži kaip saulė, turtinga, protinga, gyvena su mylinčiais tėvais, štai kas iš tikrųjų yra tavo Natalija Kim, *Rolls Royce'as* tarp „klientų".

– Vis dėlto nepuoselėju pernelyg daug iliuzijų.

Dar kartą apžiūriu nepaprastąjį kiaušinį. Ambasadoje Nataliją Kim ir du vyresnius jos brolius moko mokytojai. Peru jie labai nuobodžiauja, nes negali eiti kur panorėję, todėl susigalvoja užsiėmimų tik jiems trims. Dabar Natalija skaito broliams veikalą apie hipnozę, kukliai pavadintą *Hipnozė visiems.* Pasilenkiu prie kiaušinio ir matau, kad ji dabar testuoja vyresnįjį brolį, penkiolikmetį Džeimsą.

Paprašo paauglio užsimerkti, atsipalaiduoti ir įsivaizduoti, jog jis – kietas kaip lenta. Džeimsas užsimerkia, pabando susikaupti ir prapliumpa juoktis.

– Nieko nebus! – apgailestauja Natalija.

– Pradėkime iš naujo, pažadu nebesijuokti, – sako Džeimsas.

Bet Natalija kategoriška.

– Knygoje parašyta, jog jei vieną kartą nusijuokei, tai netinki hipnozei.

– Pradėk iš naujo, man pavyks.

– Apgailestauju, Džeimsai. Labai nedaug žmonių tinka hipnozei, veikale teigiama, jog vos 20 procentų, o tu jiems nepriklausai. Neturi tokios dovanos. Hipnotizuojamasis turi būti labai motyvuotas, jei nori, kad pasisektų, nes būtent jis ir atlieka pagrindinį vaidmenį. Hipnotizuotojas tik parodo, kad jis gali pasiekti tą būseną.

Trylikametis Vilis pasisiūlo savanoriu naujam bandymui. Jis labai stipriai užsimerkia, labai stengiasi, nes matė, jog vyresniajam broliui nepavyko, tad nori įrodyti seseriai, jog jis – hipnotizuotinas. Lyg tai būtų garbės titulas.

– Tu esi kietas kaip lenta, – vienodu balsu uždainuoja Natalija. – Tavo raumenys sustingę, nebegali judėti.

Berniukas sugniaužia kumščius, suraukia akių vokus, įsitempia, trūkčioja.

– Tu esi sustingęs, kietas, nejautrus, dabar tu – kietas medžio gabalas.

Natalija duoda Džeimsui ženklą stotis už jo ir paskelbia:

– Tu esi lenta ir atrodai kaip lenta, dabar griūsi atbulas.

Vilis, tiesus, įsitempęs, virsta atbulas. Džeimsas paima jį už pečių, Natalija – už kojų. Jie padeda jo galvą ant vienos kėdės atlošo, kojas – ant kitos. Jo niekas neprilaiko, tačiau jis nenukrinta.

– Pavyko! – šūkteli susižavėjęs Džeimsas.

– Knygoje rašoma, jog kūnas tampa toks standus, kad gali ant jo ir atsisėsti.

– Tiki tuo? Ar nesulaužysime jam stuburo?

Mergaitė ryžtasi užsiropšti ant sustingusio brolio, bet jis nesulinksta. Ji atsistoja jam ant pilvo. Džeimsas paseka jos pavyzdžiu. Abu paaugliai džiūgauja tokiu būdu patikrinę, kad *Hipnozė visiems* nemelavo.

– Žmogaus mintis slepia savyje nežinomų jėgų, – gėrisi Natalija. – Dabar pastatykime jį vėl ant kojų.

Jie vėl paima Vilį už kojų ir rankų; jo akys lieka užmerktos, o kūnas įsitempęs.

– Dabar pradedu skaičiuoti iš kito galo, ir kai pasakysiu nulis, tu pabusi, – paskelbia Natalija.

– Trys, du, vienas... nulis!

Tačiau nesujuda nei Vilio kūnas, nei vokai. Žaidimas tapo tikrai ne toks įdomus.

– Nieko nesuprantu. Jis nepabunda, – sunerimsta Natalija.

– Galbūt jis mirė? Ką pasakysime tėvams? – susijaudina Džeimsas.

Mergaitė nervingai vėl paima knygą.

– „Jei bandomasis nepabunda, labai įsakmiai pradėkite skaičiuoti iš naujo ir, tardami nulis, garsiai suplokite rankomis."

Jie pradeda skaičiuoti iš naujo, garsiai suploja ir šį kartą „hipnotizuojamasis" atsimerkia.

Palengvėjimas.

– Ką tu jautei? – klausia hipnotizuotoja.

– Nieko, nieko neatsimenu, bet pojūtis gana malonus. Kas įvyko?

Raulis Razorbakas, atrodo, abejoja. O aš manau, jog Natalija Kim iš tikrųjų yra nepaprasta. Atidžiau peržiūriu jos praeities trajektoriją. Iki dabartinės egzistencijos korėjietė buvo šokėja Balyje. Paskandinta.

Anksčiau ji keletą gyvenimų buvo menininkė, mušė tamtamą Dramblio Kaulo Krante, tapė miniatiūras Maltoje, drožė medines skulptūrėles Velykų saloje. Kai buvau žmogus, nelabai tikėjau reinkarnacijomis. Stebėjausi, jog visi žmonės įsivaizdavo praeityje buvę karo vadais, tyrinėtojais, menininkais, žvaigždėmis, dvaro damomis arba dvasininkais. Trumpai – istorijos knygų herojais. Kai žinai, jog iki 1900 metų 95 procentai žmonių giminės dirbo žemės ūkio darbus, tai gali pasirodyti keista.

Pastebiu, jog tarp dviejų gyvenimų Natalija Kim dažniausiai daug laiko praleidžia Skaistykloje.

– Kodėl ji taip neskuba reinkarnuotis?

Raulis bando paaiškinti:

– Kai kurios sielos nekantrios ir alkūnėmis skinasi kelią mirusiųjų minioje, norėdamos kuo greičiau stoti prieš teismą. Kitos visai neskuba, pats matei.

Iš tikrųjų prisimenu, kad oranžiniame pasaulyje mačiau slenkančių sielų, kurios į teismą judėjo nerūpestingai, visiškai neskubėdamos.

– Kai kurie žingsniuoja šimtmečių šimtmečius. Kiti, vos tik jų gyvenimas baigėsi, op, skuba grįžti į ringą ir pabandyti iškovoti reinkarnacijų ciklo pabaigos laurus. Buvęs gyvenimas, be abejo, ją išbandė. Taigi ji nutarė atsipūsti prieš nutardama vėl atgauti kūnišką apvalkalą.

Raulis aiškina, jog jo Natalija jau reinkarnavosi šimtą trylika kartų, bet tik aštuoni gyvenimai buvo įdomūs.

– Ką reiškia „įdomūs gyvenimai“? Kas dedasi „neįdomiuose gyvenimuose“?

– Iš tikrųjų nieko ypatinga. Gimstama, tuokiamasi, daromi vaikai, susigraibomas ramus darbas ir po aštuoniasdešimties metų numirštama savo lovoje. Tai betikslis gyvenimas, neatlikus jokios misijos, nieko ypatinga nesukūrus, neįveikus didelių sunkumų.

– Tai tie gyvenimai visiškai betiksliai?

Raulis taip nemano. Jis mano, jog tokie monotoniški gyvenimai labai reikalingi, kai nori pailsėti tarp dviejų „svarbių“ gyvenimų. Kai kurie kankiniai, kai kurie nesuprasti menininkai, kai kurie pralaimėję kovotojai patenka į Rojų tokie pavargę nuo savo gyvenimo, jog maldauja skirti jiems ramių reinkaracijų.

– Mano Natalija gyveno šimtą penkis ramius ir aštuonis įdomius, bet greičiausiai sunkiai ištveriamus gyvenimus.

Pastebiu, jog iš tikrųjų, jei patalpintume į muziejų visus jos

darbus, sukurtus per kiekvieną gyvenimą, tektų ilgai vaikščioti po prašmatnias, skirtingas sales.

– Tai kodėl ji dar neišlaisvinta iš reinkaracijų ciklo?

– Ji beveik pasiekė tikslą, – sako Raulis. – Tačiau jos elgesys niekada nebuvo tiek dvasingas, kad galėtų peržengti paskutinę ribą.

– Koks jos trūkumas?

– Meilės stoka. Mano Natalijos siela pernelyg jautri aistrų rizikai. Ar ji būtų reinkarnuota į vyrą, ar moterį, niekada nepasitiki partneriais. Ji niekada nesiaukojo visiškai ir, beje, dažniausiai buvo teisi. Bet stengdamasi „nesuklysti", ji negavo pakankamai informacijos, išgyvenimų – viso to, kas nelaimingai sielai atneša visuotinę meilę.

Geriau suprantu savo draugo pesimizmą, jo klientė įstrigo ne dėl kvailumo, o būtent dėl sveiko proto!

Grįžtame jos stebėti Korėjos ambasadoje Limoje. Jaunuoliams patiekti pavakariai. Vyresnysis dievina tortą su citrina, jaunesnysis – putėsius su šokoladu, o Natalija – plaukiojančias salas.

Plaukiojančios salos...

66. ENCIKLOPEDIJA

PLAUKIOJANČIOS SALOS RECEPTAS. Pradėti nuo geltono ir saldaus „vadenyno", kuriame plaukios sala, angliško kremo paruošimo.

Užvirinti pieną. Sumušti 6 kiaušinius, baltymus atskirti nuo trynių. Moliniame dubenyje suplakti trynius su 60 g cukraus. Supilti karštą pieną. Išmaišyti. Leisti kremui sutirštėti kaitinant ant silpnos ugnies ir nuolat maišant. Neužvirinti.

Vandenynas pasiruošęs priimti „salą": baltą ledkalnį.

Suplakti baltymus su 80 g cukraus ir žiupsneliu druskos.

Dubenyje sutrinti 60 g karamelinio cukraus. Supilti išplaktus baltymus. Virti 20 min. vandens tynėje. Palikti atvėsti. Supilti kremą į gilų dubenį, paskui ant viršaus atsargiai užpilti baltymus. Patiekti labai šaltą.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

67. SENAS DRAUGAS

Raulis Razorbakas nepakeitė nuomonės, kad Natalija Kim yra tokia pat klientė kaip ir kiti. Norėdamas tęsti mūsų sumanytus darbus, jis iškelia kitą mintį.

– Eime su manimi.

Kartu skrendame į pietryčius. Ant kalvos vyksta angelų, lyg fanai aplipusių mėgstamą dainininką, susirinkimas. Menininkas spalvingas, kalba gestikuliuodamas. Atpažįstu jį iš karto...

Fredis Mėjeris!

Jis nepasikeitė, tas senas aklas rabinas. Mažas, storas, plikas, apvali nosis prilaiko storus juodus akinius, tik čia aklumas jo nebevaržo. Dvasių pasaulyje aklas angelas mato taip pat kaip ir kiti.

Raulis stukteli man alkūne. Priminimas nereikalingas, prisimenu pats. Kai yra Fredis, bet koks bandymas tirti, atrasti, tyrinėti bus išgirstas. Tanatonautų epopėjoje jis buvo pats smarkiausias, pats entuziastiškiausias, labiausiai siekiantis tobulybės tarp visų herojų. Jam kilo mintis sujungti sidabrinius siūlus ir taip užtikrinti grupinių skrydžių saugumą. Jis sukūrė pirmąsias ektoplazminių karų strategijas. Kas gali būti labiau egzaltuoto, nei leistis su juo ieškoti nuotykių!

Prisijungiame prie žiūrovų būrelio ir taip pat imame klausytis mūsų draugo. Jis pasakoja... anekdotą.

– Tai pasakojimas apie krintantį alpinistą, kuris ranka užsikabina už medžio šakos virš svaiginančios bedugnės. „Gelbėkite! Gelbėkite! Ar kas nors gali mane išgelbėti?“ – rėkia iš nevilties. Atskrenda angelas ir sako: „Aš – tavo angelas sargas. Pasitikėk manimi. Noriu tave išgelbėti.“ Alpinistas minutę mąsto, paskui mesteli: „Na... gal atsirastų kas nors kitas?“

Angelai pratrūksta juokais. Aš taip pat imu kvatoti. Tai angeliškas humoras. Turėsiu prie jo priprasti.

Nepaprastai džiaugiuosi vėl susitikęs seną bendrą. Kas sakė, jog Rojuje nuobodu? Su Fredžiu mes išgelbėti. Duodu jam ženklą. Jis mus pamato ir atlekia.

– Mikaeli! Rauli!

Stipriai apsikabiname.

Prisimenu visas kartu praleistas akimirkas: pirmuosius susitikimus, darbelius, pirmąsias sėkmes, pirmąsias keliones į Rojų, pirmuosius ektoplazminius karus su asasinais.

– Noriu pristatyti jums naujų bičiulių gaują! – rėkia Fredis.

Mus apsupa kohorta šviesos būtybių ir tarp jų išskiriu keletą pažįstamų veidų: Groučo Marksą, Oskarą Vaildą, Volfgangą Amadėjų Mocartą, Basterį Kitoną, Aristofaną, Rablė...

– Mus pravardžiuoja Rojaus komikų gauja. Prieš patekdamas čia nežinojau, kad Mocartas buvo toks pokštininkas. Niekada nepraleisdavo progos papasakoti smagaus anekdoto! Visai nepanašus į Bethoveną, šiam labiau patiko drumsti džiaugsmą.

Klausiu:

– O tavo klientai?

Fredis gūžteli pečiais. Jis nebetiki savo, kaip angelo, darbo prasme. Visiškai nebesirūpina savo sielomis. Pernelyg daug kli-

entų jį nuvylė. Žmonės jam jau įsipyko. Juos gelbėti? Jis tuo nebetiki. Visiškai taip pat, kaip ir Raulis, yra įsitikinęs, jog tobulinti žmones yra neįveikiamas uždavinys net patiems talentingiausiems angelams.

Aristofanas sako, jog turėjo šešis tūkstančius penkis šimtus dvidešimt septynis klientus ir lygiai tiek pat nesėkmių. Basteris Kitonas skundžiasi, kad jam tenka tik dėl šviesos stygiaus demoralizuoti lapiai. Oskaras Vaildas jam atsako, jog tai niekis, palyginti su jo indais, jų anytomis, kurios padega savo marčių sarius, kad gautų draudimą. Groučo Marksas šiaip taip sukasi su raudonaisiais khmerais, kurie nesiliauja suvesdinėję sąskaitų džiunglėse. Rablė pakelia rankas į dangų prisiminęs San Paulo lūšnynų berniūkščius, kurie nuo ryto iki vakaro uosto klijus ir kurių gyvenimo trukmės tikimybė – ne daugiau kaip keturiolika metų.

Gali pamanyti, jog dramatiškiausi likimai patikimi būtent komikams.

– Tai per sunku. Daugelis mūsų galų gale meta į ringą rankšluostį. Žmonėms padėti negalima.

Primenu Edmondo Velso argumentą:

– Vis dėlto jau mūsų buvimas čia yra įrodymas, kad įmanoma išeiti iš reinkarnacijų ciklo. Jei pavyko mums, tai tikrai gali padaryti ir kiti.

– Galbūt su žmonėmis yra taip, kaip su pirmtakais spermatozoidais, – sako Raulis. – Vienam iš trisdešimties milijonų pavyksta peržengti kiaušinėlio durų slenkstį. Bet man nepakaks kantrybės išbandyti trisdešimt milijonų sielų belaukiant, kol pagaliau gausiu leidimą žengti per Smaragdo vartus.

Mano draugas aiškiai patenkintas, jog nėra vienintelis, ketinantis atsisakyti. Jam pritaria Fredis Mėjeris. Jis taip pat nebegali nei prisiversti rūpintis paliktomis ramybėje savo sielomis, nei

pats nori tobulėti. Nebeturi jokių ambicijų. Tikisi savo egzistencijos likutį praleisti juokdamasis, pamiršęs mirtingųjų pasaulį. Dėl žmonijos prarado bet kokią viltį. Dabar tiki tik humoru.

Kas atsitiko, kad džiaugsmo kupinas Elzaso rabinas tapo tokia nusivylusia šviesos būtybe?

– Holokaustas, – šnypščia jis. – Žydų genocidas per Antrąjį pasaulinį karą.

Lyg būtų nugalėtas, nuleidžia galvą.

– Iš čia geriau matyti. Viską supranti. Gali gauti bet kokią informaciją. Dabar žinau viską apie tai, kas iš tikrųjų dėjosi, ir tai blogiau nei visa tai, ką galėjau perskaityti gyvendamas Žemėje. Tai pranoksta siaubą.

– Aš...

– Ne, tu nežinai. Eilės, laukiančios prie dujų kamerų, iš motinų glėbių išplėšti vaikai, kad po to jų galvos būtų sutraiškytos į krematorijaus krosnies sieną, medicininiai bandymai su gyvais žmonėmis... Reikia atsidurti čia, kad viską pamatytum ir viską pajustum.

Bandau paaiškinti:

– Gal tie žiaurumai galėjo vykti todėl, jog angelai liovėsi dirbti, kaip tu dabar.

Bet Fredis manęs nesiklauso. Griebia mane už peties ir pratrūksta juoktis.

– Aš nebenoriu nieko daugiau žinoti. Noriu tik juoktis, juoktis, juoktis... svaigintis juoku ir anekdotais iki visko pabaigos. Nagi, juokimės, draugai. Juokimės ir pamirškime.

Kaip jis pasikeitė, mano mielasis Fredis! Negi humoras jį užvaldė kaip narkotikai? Jis pliaukšteli delnais.

– Nagi, čia ima darytis nuobodu. Gerą anekdotą, greitai, skubus reikalas. ANEKDOTĄ! – reikalauja senasis tanatonautų rabinas.

Sunku pereiti prie kitos temos po tokių reminiscensijų, tačiau Oskaras Vaildas ryžtasi, norėdamas pagaliau išsklaidyti paskutinį pelėsių kvapą po niūrių Fredžio prisiminimų.

– Papasakosiu, kaip Kristus keliavo su savo motina. Jis sustojo mažame miestelyje ir pamatė svetimavusią moterį, kurią buvo rengiamasi užmėtyti akmenimis. Tada Jėzus įsikišo ir tarė: „Tegul tas, kuris niekada nenusidėjo, pirmas meta į ją akmenį." Minioje kilo šurmulys, paskui visi numetė akmenis šalin. Jėzus visiems plojant ketina išlaisvinti jaunąją moterį, bet orą perskrodžia didžiulė plyta ir pritrėškia nelaimingąją. Jėzus atsisuka ir taria: „Na, mama, ar tau neatrodo, jog kartais tu kiek persistengi."

Juokas šiek tiek priverstinis.

– Laimė, kad čia nėra Kristaus, – kaip visada rimtai sako Basteris Kitonas. – Jis nemėgsta, kai juokaujama apie jo motiną...

Groučo Marksas įsikiša:

– Papasakosiu apie tipelį, kuris nuolat skundėsi, jog neišlošia loterijoje. Jam pasirodo angelas sargas ir sako: „Labai norėčiau padėti, kad išloštum, bet... bent jau nusipirk bilietą!"

Anekdotą girdėję visi, bet vis dėlto prapliumpa juoktis.

Mudu su Rauliu nedalyvaujame visuotinėse linksmybėse, nes manome, jog jos šiek tiek netikusios.

Būtent dabar pasirodo Merlin Monro. Ji skubiai puola Fredžiui į glėbį. Nors ir angelė, ji išsaugojo žavesį, kerus, kurie iš Normos Džeinės Beiker sukūrė legendą. Manau, neteisinga, kad žvaigždės, mirusios jėgų žydėjime, čia irgi išlieka nuostabios, o tos, kurios mirė sulaukusios gilios senatvės, kaip Luiza Bruks arba Greta Garbo, visiems laikams lieka nepataisomai sužalotos metų tėkmės.

– Nepristatau jums šios panelės, – erzina rabinas.

Jis glosto jos strėnų linkį ir, jei nežinočiau, kad čia visi prara-

dę seksualumą, nesunkiai įsivaizduočiau, jog juos sieja emocinis ryšys. Jie iš tikrųjų linksminasi kartodami senus intymius judesius, nors jų pirštai nieko nebeužčiuopia. Galvoju, ką ta gražuolė įžvelgia tame putlutyje, plikame žmogelyje, ir aiškiai nušvinta atsakymas: humorą. Fredžiui Merlin atiduoda savo žavesį. Jis mainais siūlo savo juoką.

– Mis Monro, atveskite jį į protą, – sako Raulis.

– Apgailestauju, aš irgi esu traumuota holokausto baisumų. Žinote, prieš ištekėdama už Arturo Milerio, buvau atsivertusi į judaizmą.

Norėčiau paklausti, kokia tikroji jos mirties priežastis, bet laikas visai netinkamas.

– Iš pradžių, – tęsia Merlin, – Fredis nusileisdavo į senųjų koncentracijos stovyklų vietas, kad galėtų padėti ten dar tebeklaidžiojančioms sieloms pakilti į Rojų. Paskui liovėsi. Paprasčiausiai visko per daug. Per daug žmonių kentėjo milžiniškas kančias, o dangus ir tautos visiškai abejingai tylėjo. Rūšis, galinti daryti tokius nusikaltimus, neverta, kad ją gelbėtų. Aš tai suprantu ir taip pat nebenoriu su žmonėmis turėti jokių reikalų, – drožia Merlin, nebeslėpdama pykčio.

– Užuot nusivylus, ar ne geriau būtų suprasti? – dėsto Raulis.

– Labai gerai. Tuomet užduosiu tau klausimą. Kodėl tokie nusikaltimai padaryti nebaudžiamai? Klausiu tavęs, kodėl? Kodėl? KODĖL??!! – rėkia Fredis.

Akimirka sumišimo, paskui Raulis susigriebia:

– Todėl, kad Anapilio sistema sudėtingesnė, negu gali atrodyti. Mes privalome sužinoti, kas valdo virš mūsų, angelų, pasaulio. Kol galutinai neišsiaiškinsime viso kosminio mechanizmo, holokaustas liks paslaptis ir gali kilti pavojus, jog tai pasikartos. Užuot užsidaręs savo skausme, geriau padėtum mums įsiskverbti

į septynetukų pasaulio paslaptis, kad galėtume neleisti kilti naujoms skerdynėms.

Tačiau rabinas Mėjeris užsispiria:

– Žmonija nesugeba evoliucionuoti. Viskas rodo, jog prasideda susinaikinimo procesas. Žmonės nemyli vieni kitų. Jie linki vienas kitam blogo. Visur atgimsta fanatizmas, nacionalizmas, integrizmas, ekstremizmas... niekas nepasikeitė. Niekas iš tikrųjų nepasikeis. Netolerancija šiandien gajesnė nei kada nors anksčiau.

Mano eilė ginti mirtinguosius:

– Žmonija veikia neryžtingai. Trys žingsniai pirmyn, du atgal, bet vis dėlto ji eina į priekį. Dabar ji pasiekė 333 ir, atrodo, netrukus pasieks 334. Tai neginčijami pasiekimai. Jei jau mes, angelai, atsisakysime, tai kas galės išgelbėti žmones?

Lyg pavargęs nuo mūsų prašymų Fredis staiga mums atsuka nugarą.

– Tegul mirtingieji tvarkosi patys. Kai pasieks patį dugną, gal tada atbus išgyvenimo instinktas ir jie vėl ims kilti.

Prisidėjęs prie savo draugų jis dar kartą sušuko:

– Nagi, vaikinai, juokimės ir palikime žmoniją jos likimui!

68. ENCIKLOPEDIJA

VANUATU. Vanuatu archipelagą septyniolikto amžiaus pradžioje atrado portugalai vienoje dar netyrinėtoje Ramiojo vandenyno zonoje. Jo gyventojai – keletas dešimčių tūkstančių individų, gyvenančių savitą gyvenimą.

Pavyzdžiui, jie neturėjo įpročio, kad dauguma primestų savo valią mažumai. Jei gyventojai nesutardavo, diskutuodavo tarpusavyje, kol prieidavo vieningą nuomonę. Aišku, diskusijoms

reikia laiko. Kai kurie užsispirdavo ir nesileisdavo įtikinami. Todėl Vanuatu gyventojai praleisdavo trečdalį laiko postringaudami, nes norėjo įsitikinti visų nuomonių pagrįstumu. Jei būdavo diskutuojama dėl žemės, diskusijos galėjo trukti metų metus, net šimtmečius, tol, kol būdavo pasiekiamas sutarimas. Problemos sprendimas tuo metu būdavo atidedamas.

O kai pagaliau po dviejų ar trijų šimtų metų visi sutars, problema bus tikrai išspręsta ir neliks apmaudo, nes nebus nugalėtojų.

Vanuatu civilizacija rėmėsi klanais; kiekvienas klanas vertėsi vis kitokia ūkio veikla. Buvo klanų, kurie specializavosi žvejyboje, klanų, besispecializuojančių žemės ūkyje, puodininkystėje ir t. t. Tarp klanų vyko mainai. Pavyzdžiui, žvejai leisdavo prieiti prie jūros mainais už leidimą prieiti prie šaltinio girioje.

Kadangi klanai buvo specializuoti, jei žemdirbių klane gimęs vaikas parodydavo įgimtų gabumų puodininkystei, jis išeidavo iš saviškių būrio į puodžių šeimą, kuri padėdavo ugdyti šį talentą. Taip pat būdavo su puodžių vaiku, turinčiu potraukį žvejų verslui.

Pirmieji vakariečiai tyrinėtojai buvo sutrikę dėl tokio papročio, nes iš pradžių manė, jog Vanuatu gyventojai vieni iš kitų vaikus vagia. Žmonių negrobdavo, vykdavo mainai, kad kiekvienas individas optimaliai ugdytų savo gebėjimus.

Konfliktų atveju Vanuatu gyventojai naudojosi sudėtinga sąjungų sistema. Jei klano A vyras išprievartaudavo merginą iš klano B, šie du klanai nepradeda kariauti tarpusavyje. Jie kreipiasi į savo „atstovus karo reikalams“; tai yra į kitą klaną, su kuriuo susiję priesaika. Taigi, klanas A prašys pagalbos iš klano C, o klanas B iš klano D. Ši tarpininkų sistema gera tuo, jog kariaus nelabai suinteresuoti vienas kitą skersti žmonės, nes jie tiesiogiai vieni iš kitų žalos nepatyrė. Praliejus pirmą kraujo lašą, kiekviena pusė norės susitaikyti, nes manys, jog jau atliko

pareigą sąjungininkui. Taigi, karai Vanuatu būna be neapykantos ir nearšūs, nes karių nekursto bergždžias išdidumas.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

69. ŽAKAS. 14 METŲ

Mokyklos aplinka – mano kalėjimas. Mano prieglauda – tualetas. Kai ten atsiduriu, aišku, imu save vertinti. Mano pažymiai šiek tiek geresni, bet neturiu labai geros atminties, tad niekada puikiai nesimokysiu.

Martina išėjo iš licėjaus. Cirkas, kuriame dirba jos tėvai, iškeliauja. Sibelijus, jos tėvas, yra hipnotizuotojas. Manau, kad esu jį matęs per televizorių. Po turnė Perpinjano regione menininkai išskrenda į Peru. Prieš mane palikdama, Martina pakartojo:

– Stiprink savo stipriąsias vietas, užuot bandęs gausinti silpnąsias.

Taigi, Martina išvyko, o aš manau, jog be jos praradau daug savo jėgų. Šiais metais mokykloje prancūzų kalbą dėsto jauna mokytoja, moteris ilgais rausvais plaukais ir pernelyg aptempta palaidinuke, panelė Van Lyzebet. Ši spindinti būtybė visiems daro įspūdį. Norėdama geriau su mumis susipažinti ji paprašė, kad parašytume apsakymą pačių pasirinkta tema.

Bruzdesys klasėje. Įprasta mokyklos sistema neišmokė mūsų savarankiškumo. Mokiniai niurna. Kiti skundžiasi.

– Bet, panele, mes to nemokame. Mums reikia duoti temą.

– Vis dėlto pabandykite. Netrukus pamatysite rezultatą.

Tai pirmas kartas, kai mokytojas atleidžia pavadį. Nepatirta laisvė man labai patinka. Imu kurti pasakojimą, pavadinu jį *Puspopiežius*. Įsivaizduoju, jog per kitą konklavą tarp papabilių

užims vietą kompiuteris. Atstovauti krikščioniškajam mokymui geriausiai gali kompiuteris. Neliks galimybės eiti į kompromisus su verslo ar politiniais sluoksniais. Taigi, kardinolai sudės didžiuosius krikščionybės principus į informacinę programą, o ją įdiegs į humanoidinį robotą, kurį pakrikštys „Pijaus 3,14" vardu. Jį rinkdami jie matys tik teigiamybes. Tik Pijus 3,14 gali būti išrinktas iki gyvos galvos ir nereikės baimintis, jog kada nors nusens. Jei koks nors netekęs pusiausvyros žmogus jį sugadins, visada bus galima atkurti jo programą. Be to, Pijus 3,14 nebus susietas su konkrečiu žmonijos istorijos periodu, galės gauti informaciją priklausomai nuo visuomenės išsivystymo lygio ir ją suvokti. Robotas nuolat pats „atsinaujins" ir prisitaikys prie pakitusių papročių. Tokiu būdu, įdiegus naujausias technologijas, krikščionybė su savo išpažinėjais pasieks aukščiausią harmoniją.

Pijus 3,14, aišku, aprūpintas dirbtinio intelekto programa, todėl remdamasis teisingai suprastomis Jėzaus idėjomis gali plėtoti savo paties loginį mąstymą, susietą su paties pastebėjimais ir išvadomis iš žemiško gyvenimo.

Mano apsakymo pabaigoje Pijus 3,14, informacinis popiežius, pradėjo suvokti, kas iš tikrųjų yra Dievas, o tai, mano akimis žiūrint, yra tikrojo popiežiaus misija. Problema štai kokia: jis konstatuoja, jog Dievas taip pat klysta, todėl geriau būtų jį taip pat pakeisti kompiuteriu... Tokia mano kūrinio pabaiga.

Kai kitą savaitę panelė Van Lyzebet grąžino mums darbus, pradėjusi nuo geriausiai įvertintų, manąjį atidėjo į šalį ir paprašė, kad pasilikčiau po pamokos.

– Tai, ką tu parašei, nuostabu, – tarė. – Kokia vaizduotė! Visa tai susiradai žiūrėdamas televizorių?

– Greičiau knygose.

– Kokiose?

Vardiju:

– Kafka, Edgaras Alanas Po, Tolkienas, Levis Karol, Džonatanas Sviftas, Stivenas Kingas...

– Kodėl apsiriboji fantastine literatūra, o nesidomi didžiaisiais klasikais?

Ji pasilenkia, rausiasi stalčiuje ir paduoda man Gustavo Flobero *Salambo.*

– Imk, paskaityk. Dar vienas klausimas – kokius dažniausiai turėjai prancūzų kalbos pažymius?

– Tarp 6 ir 9 iš 20, panele, bet... dažniausiai 6.

Ji atiduoda man apsakymą, viršuje raudonu rašalu parašyta 19/20, o paraštėje pagražinimas: „Daug originalių minčių. Turėjau didelį malonumą jus skaitydama."

Panelė Van Lyzebet labai mėgsta pasikalbėti su manimi po pamokos. Kalbamės apie pasaulio istoriją ir literatūrą. Tai gali būti teisėjo Ti kvotos, aprašytos Van Guliko, arba *Mahabharata,* bet mokytoja man atveria naujus horizontus. Vieną vakarą ji pasiūlo automobiliu parvežti mane namo. Nustembu, kad važiuoja ne tuo keliu, bet nedrįstu nieko sakyti. Ji išjungia variklį tuščiame kelyje ir žiūri tiesiai man į akis. Aš vis tyliu, kai jos ranka nuslysta nuo vairo ir atsiduria ant manosios.

– Tu daug pasieksi literatūroje, – pareiškia.

Paskui jos ranka slysta žemyn ir atsega mano marškinius.

– Mėgstu būti pirmoji. Juk aš tikrai pirma, ar ne?

– Aš... pagaliau... tai priklauso kur... Na... tai yra... – burblenu.

Jos ranka tęsia tyrinėjimus varginamai lėtai.

– Ar tu jau skaitei Žano de Lafonteno erotinius kūrinius?

– Hm... ne... tai įdomu?

Ji neatsako, o jos ranka atsiduria labai jautriose zonose. Nesipriešinu, nes esu nustebęs tiek dėl jos iniciatyvos, tiek dėl to, jog

padėtis neįprasta. Lyg slapukaujantis žvėriukas jos dešinė ranka išlaisvina mano kūną iš drabužių pančių, o kairioji atsikrato ją pačią varžančių įvairių elastingų dalykėlių, medžiagos ir sagų.

Mane apima visiška panika, nesuvaldoma baimė, paskui po truputį grįžta pasitikėjimas ir galų gale imu labai gyvai domėtis Žano de Lafonteno kūryba, kurios turbūt mokiausi paviršutiniškai.

70. IGORIS. 14 METŲ

Pradėjau gerti. Kuo toliau, tuo labiau nekenčiu Vakarų. Vieną dieną tarp mūsų ir turtingų Vakarų šalių kils karas. Noriu kuo greičiau tai pamatyti. Kiekvieną kartą, kai iš manęs tyčiojamasi, kiekvieną kartą, kai sutraiškau blakę, kiekvieną kartą, kai man pritaiko naujus apribojimus, galvoju, jog dėl to kaltos Prancūzija, Anglija ir Jungtinės Valstijos.

Numestame laikraštyje perskaičiau straipsnį apie merginą, vardu Venera Šeridan, visai tokio amžiaus kaip aš, Amerikoje ji yra topmodelis milijonierė. Mąstau, kai užgrobsime dekadentiškas šalis, parodysiu jai, ką sugeba tvirtas ir darbštus slavų vaikinas, ne toks kaip tie ištižėliai, kurie, aišku, ją supa.

Naktį pro langą stebiu žvaigždes. Viena jų tikrai yra Veneros planeta. Mintyse myliuosi su amerikiečių žvaigždės atvaizdu. Žinau, jog vieną dieną sutiksiu ją iš kūno ir kraujo. O tada...

71. VENERA. 14 METŲ

„Su gimtadieniu, Venera."

Armija veltėdžių – mano motinos draugių – užvaldė svetainę. Negali būti nė kalbos, kad išeisiu iš savo kambario. Vakar pirmą

kartą man prasidėjo mėnesinės. Įsivaizduodama, kad daro man malonumą, motina pareiškė, jog dabar aš „pagaliau tikra moteris“ ir galiu „pažinti vyrų meilę“.

Nekenčiu šio kūno. Keletui dienų užsidarau savo kambaryje, nenoriu su niekuo matytis, kad nebandytų manęs raminti.

Bet studijos prožektorių šauksmas stipriausias iš visų. Įsitikinau, jog gyvenimas tęsiasi.

Baigta su vaikiškais drabužiais. Dabar aš jau paauglė, visur reklamuojama būsimoji žvaigždė. Filmuojuosi gazuoto gėrimo reklamoje. Rodoma, kaip aš iš gražaus vaikino nugvelbiu butelį ir provokuodama geriu jo akivaizdoje.

Vakarais namie nesiliauja riksmai. Nuo šiol tėvai atvirai rodo vienas kitam neapykantą. Tarp jų paskelbtas karas.

Galų gale supratau, jog „babkės“ – tai pinigai, ir kuo daugiau jų uždirbu, tuo labiau tėvai barasi. Bet tie doleriai nepriklauso nei tėtei, nei mamai, tik man vienai...

Tikiu, jog jie nelies jų ir atidarys taupomąją sąskaitą, kad jų daugėtų, kol sulauksiu tinkamo amžiaus ir galėsiu jais disponuoti.

Jau žinau, kaip leisiu savo turtą. Prisipirksiu papuošalų, darysiuosi naujų plastinių grožio operacijų (duobutė smakre, pavyzdžiui, štai kas man tiktų; Ambrozijas tai atliks tobulai).

Dabar mano ausims ypač reikia *Quies* kamščių. Kiekvieną vakarą kauksmas. Kiekvieną vakarą girdžiu, kaip tėtė ir mama šaukia: „Jei ne mažylė, manęs jau seniai čia nebebūtų.“

Tie vaidai stumia mane į neviltį.

Vieną rytą kilo mintis, kaip atkreipti jų dėmesį. Nebevalgysiu.

Išbandau per vakarienę. Atsisakau visų patiekalų. Reakcija pranoksta visus mano lūkesčius. Jie kalbasi su manimi. Tik su

manimi ir abu vienu metu. To jau seniai nebuvo. Jie man sako: „Turi valgyti." Atsakau: „Kuo mažiau manekenai valgo, tuo geriau." Mama prieštarauja. Tėtė bara mamą už tai, kad įkalė man visokių debiliškų idėjų. Jie vėl ketina kivirčytis, bet aš pakeliu akis ir kažkas juos sulaiko. Jie vėl imasi manęs ir bando įtikinti, jog turiu nuryti nors kelis kąsnius.

Sutinku, bet kitomis dienomis didinu įtampą dar mažindama porcijas.

Esu patenkinta. Radau būdą kontroliuoti tėvus. Kai nevalgau, jie nustoja vaidytis, be to, domisi manimi.

Laikau juos.

Žinoma, nėra lengva atsisakyti to mažo malonumo – valgyti, bet žaidimas atsiperka. Beje, kuo mažiau valgau, tuo mažiau noriu valgyti. Tai man į naudą, nes kūnas kaip tik ima atitikti normas, jei noriu sėkmės topmodelio darbe. Figūra pasidaro kaip slieko, tikra šakelė. *Super*! Išmokau tvarkyti savo kūną be chirurgo pagalbos.

Be to, kai nustojau valgyti, dingo mėnesinės. Dviguba nauda. Jei tik anksčiau būčiau aptikusi tokį paprastą būdą vienu metu kontroliuoti savo kūną ir savo tėvus!

Dabar, kai jie manimi domisi, niekados nebenoriu daugiau girdėti, kaip jie vaidijasi.

72. NUOLANKŪS PRAŠYMAI

Įsitaisau ant Pradėjimų ežero kranto po plačia itališka turkio spalvos pušimi. Pasižiūriu į delnus ir pasirodo trys rutuliai, jie iš lėto sukasi priešais mane. Mano sielų spalvos kaitaliojasi. Apžiūriu juos iš visų pusių ir suvedu keturiolikos metų balansą. Žakas –

prastas mokinys, bet rašo apsakymus. Jo kūrinys apie popiežių puikus, siunčiu jam sapnuose dar originalesnių minčių.

Venera paviršutiniška, bet jau užsidirba pragyvenimui pozuodama kaip manekenė. Ji trokšta, kad tėvai nustotų vaidytis... hmm... paskatinsiu juos skirtis. Igoris įkalintas pataisų centre, bet lengvai susiranda draugų ir pagal savo amžių yra labai subrendęs. Išbandysiu nedidelį „biliardo" triuką su aplinkiniais, nes noriu jį išlaisvinti iš šios įstaigos. Jau laikas jam susipažinti su kitais žmonėmis.

Prieš mane išnyra Edmundo Velso siluetas.

– Kaip sekasi tavo klientams?

Rodau savo šeimyną, labai patenkintas, kad dar nenusvilau nagų.

– Turiu tave kai ko pamokyti, – sako instruktorius. – Šie trys tau buvo patikėti neatsitiktinai. Jie atskleidžia tavo prigimtį, tavo sielą. Kiekvienas jų atitinka vieną tavo bruožą, kurį reikia tobulinti. Visų trijų klientų asmenybių suma ir yra angelas. Igoris plius Žakas, plius Venera lygu Mikaelis. Tu esi trejybė.

Štai kas! Prižiūrėdamas tris kiaušinius tampu savotišku superpsichoanalitiku... Edmondas Velsas, tikriausiai įpratęs prie apreiškimo keliamo įspūdžio, paima mane už rankos.

– Argi nepastebėjai, ką turi bendra su savo klientais? Norėjai rašyti kaip Žakas. Norėjai būti nieko nebijantis kaip Igoris. Norėjai patikti kaip Venera.

– Taigi, Žakas būtų mano vaizduotė, Igoris – mano drąsa, o Venera – mano gundymas...

– Žakas taip pat gali būti tavo bailumas, Igoris – tavo brutalumas, o Venera – tavo narciziškumas. Tavo klientai kartu yra tavo atpirkimas ir sąžinės įvertinimas; tokio, koks buvai.

Taigi, veikdamas juos, aš netiesiogiai veikiu save patį... Vėl imu

manyti, kad žaidimo taisykles suprantu tik iš dalies, tokios jos sudėtingos. Edmondas Velsas nutolsta, Raulis Razorbakas prisiartina.

– Jis tau pasakė? Dabar gėriesi? Nežinau, kas ten, aukštybėse, trauko virvutes, bet tai iškrypėliška pramoga! Tie septynetukai, arba dievai, linksminasi mūsų sąskaita. Jie atskleidžia įvairius mūsų bruožus ir stebi, kaip mes reaguosime.

– Ar tau neatrodo, kad septynetukai stebi angelus taip, kaip mes stebime mirtinguosius?

Mano draugas sutinka.

– Viskas susideda į viena, kaip rusiškos matrioškos. Stebėtojas yra stebimas.

– Taigi, gali būti, jog septynetukus stebi aštuonetukai ir taip toliau.

– Na, na! Tai jau mokslinė fantastika, – erzina mane Raulis. – Pakaks, jei dabar pasidomėsime tais, kurie manipuliuoja mumis, – septynetukais!

Raulis ištarė šį žodį su iššūkio gaidele. Dabar tai jo priešininkai. Pažįstu jį, jis nekenčia, kai yra verčiamas ką nors daryti prieš savo valią. Jo didžiausias pasididžiavimas – įsivaizduoti, jog yra laisvas.

Raulis tyrinėja kiaušinius.

– Tu nuolat vykdai visus jų pageidavimus?

– Taip.

Jis šaiposi.

– Iš pradžių ir aš vaidinau gerutį angelėlį. Pamačiau, kas iš to išėjo. Kuo labiau stengiesi suteikti jiems malonumą, tuo jie darosi įnoringesni.

– Koks skirtumas, mes neturime pasirinkimo, galime tik jiems padėti, ar ne?

– Atsipeikėk, – pareiškia Raulis. – Mes taip pat galime siųsti jiems „išbandymų“. Edmondas turėjo tau paaiškinti apie pyra-

gą ir lazdą. Pabandęs švelniai vertinti jų pokštus, nusprendžiau stuktelti koja, kad jie imtų judėti. Patikėk manimi, tai daug paveikiau! Jie visi kaip vaikai. Geriausias būdas – įkrėsti į užpakalį.

– Ką praktiškai reiškia tavo „įkrėsti į užpakalį"?

– Žinoma, aš tenkinu jų pageidavimus, bet skiriu jiems išbandymų, kurie juos verčia pasitempti ar bent jau pradėti galvoti. Patarimas: nebijok sukurti jiems krizinės situacijos, tada jie bus priversti mąstyti. Pats Edmondas Velsas kalba apie šį metodą savo *Enciklopedijoje.* Jį pavadino KA, „Krizės apmąstymui".

– O kokį metodą tu vertini?

– Užuot saugojęs savo klientus, sukelk jiems pavojų. Užuot saugojęs juos nuo bedugnės, įstumk į ją, taip jie geriau išmoks pažinti savo galimybes, taigi ims labiau pasitikėti savo jėgomis. Patikėk, aš tikrai netausoju savo klientų, ir galų gale jie pradeda elgtis geriau. Jie geriau pažįsta gyvenimą. Jų pageidavimai darosi labiau apgalvoti: išgyventi, nebesirgti... Visų didžių žmonių sielos kentėjo įveikdamos sunkius išbandymus. Tai irgi prisidėjo prie legendų apie juos...

Aš vis dar netikiu.

– Nemanau, kad pajėgsiu šiurkščiai elgtis su savo klientais. Pradedu per daug prie jų prisirišti.

Raulis beviltiškai varto akis.

– Tai ir toliau tupinėk apie juos ir pamatysime, kurie, tavo ar mano, klientai gaus geresnius karmos įvertinimus.

– Tai iššūkis?

– Jei taip nori, – sutinka jis. – Kiekvienas turi savą angelo kontrolės metodą, ir pažiūrėsime, kas laimės.

Klausiu, kaip jam sekasi su Natalija. Jis išsikviečia kiaušinius ir mes stebime sielas, mažas žuvytes, judančias rutuliniuose akvariumuose.

– Supratai, kodėl inkų valdovas patarė mums vertinti ją kaip raktą menant septynetukų mįslę?

– Taip manai, – atsidūsta draugas. – Nuo tada nenuleidžiu nuo jos akių. Natalija, Natalija, Natalija... Vienoje Pietų Amerikos ambasadoje dykinėjanti mergiščia.

– O kas buvo tavo Natalija prieš pradėdama žmogiškuosius gyvenimus?

– Gyvūnas. Perlinė kriauklė. Jos nesurinko. Mirė nuo senatvės, su savo perlu.

Apeinu rutulį.

– Dar kartą peržiūrėkime jos ankstesnius gyvenimus. Mes tikrai kažką praleidome. Neįmanoma, jog toks įžvalgus žmogus, kaip inkų valdovas, būtų suklydęs.

Žiūrime filmą iš pradžių, stebime visas ankstesnes merginos karmas. Staiga pašoku. Datos! Milžiniški tarpai tarp mirčių ir gimimų datų. Vis dėlto mes apsirikome, ji nebuvo Skaistykloje.

– Žinoma, – pritaria Raulis. – Tu teisus. Nei Žemėje, nei Rojuje... Bet kur gi ji tada buvo? Dar viena nuo mūsų paslėpta kosminio mechanizmo detalė... be Žemės ir Rojaus, yra dar kažkokia vieta, kur keliauja sielos...

– Ji skirta ypač gabiems, kaip Natalija Kim? Tu manai, tai galėtų būti septynetukų pasaulis?

– Kodėl ne? Ji vienintelė tai žino.

73. ENCIKLOPEDIJA

MOTERS KULTAS. Daugelio civilizacijų pradžioje būta deivės motinos kultų, kuriuos išpažino moterys. Jų apeigų pagrindas – trys svarbiausi moters gyvenimo įvykiai: 1) menstruaci-

jos; 2) vaikų gimdymas; 3) mirtis. Vėliau vyrai pabandė kopijuoti tuos primityvius tikėjimus. Kunigai iš moterų pasiskolino ilgas sukneles.

Ir Sibiro šamanai per savo įšventinimus būtinai rengiasi kaip moterys, ir visuose tikėjimuose esti įkūrėja motina deivė.

Norėdami išaukštinti katalikų tikėjimą prieš pagonis, pirmieji krikščionys iškėlė Mergelę Mariją, šios naujos deivės originalumas pasireiškė tuo, kad ji buvo skaisti.

Tik Viduriniais amžiais krikščionybė nutarė nutraukti ryšius su praeities moters kultais. Prancūzijoje įsakyta persekioti „juodąsias mergeles", visur liepsnojo „raganų" laužai (daug daugiau nei „raganių").

Nuo tada vyrai visomis priemonėmis stengiasi išstumti moteris iš mistinio pasaulio. Nebeliko ne tik moters kulto, nebėra ir kunigių. Žegnojamasi Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios vardu.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

74. ŽAKAS. 16 METŲ

Šiais metais panelę Van Lyzebet perkėlė toli nuo Perpinjano. Esu toks pat sukiužęs kaip ir tada, kai išvyko Martina. Kodėl moterys palieka mane tuomet, kai jos man labiausiai brangios?

Mane palikdama panelė Van Lyzebet, kaip ir Martina, davė patarimą. „Ieškok savo vietos. Kai ją surasi, tau nebereikės kovoti", – pasakė ji man. Ir davė spausdinto teksto puslapį apmąstymams.

Likęs vienas, atidžiai perskaičiau savo paveldėjimą. Nukopijuotas lapas iš Edmondo Velso *Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedijos* II tomo.

Panelės Van Lyzebet parinktame tekste kalbama apie Nansi mieste 1989 metais vykdytą eksperimentą su žiurkėmis.

Štai kas rašoma šiame tekste:

„Žiurkės yra puikios plaukikės. Norėdami patikrinti šią jų savybę, Nansi universiteto elgsenos studijų departamento mokslininkai padėjo narvą, turintį vienintelį išėjimą, ir mažo baseino vandenyje nutiesė tunelį. Į paviršių iškilti neįmanoma, nes tunelio viršus uždengtas plokšte. Taigi, žiurkės privalėjo per baseiną plaukti nekvėpuodamos ir susirasti maisto prie grūdų dalytojo kitame baseino gale. Iš pradžių plaukti bandė visos žiurkės. Bet paskui pamažu pasidalijo vaidmenimis. Narve su šešiomis žiurkėmis spontaniškai atsirado dvi žiurkės išnaudotojos, dvi išnaudojamosios, viena savarankiška žiurkė ir viena skriaudžiamoji.

Išnaudojamosios plaukdavo ieškoti grūdų, o išnaudotojos atimdavo jų lobį. Kai išnaudotojos pasisotindavo, išnaudojamosioms leisdavo maitintis pačioms.

Savarankiška žiurkė plaukdavo pasiieškoti grūdų ir grįžusi aršiai kaudavosi, kad galėtų pati juos suėsti. Jei kalbėsime apie skriaudžiamą žiurkę, ji nesugebėjo nei plaukti, nei terorizuoti kitų, ji neturėjo kitos išeities, tik tenkintis trupiniais.

Visos žiurkės pastarąją skriaudė, visos išnaudotojos mušė išnaudojamąsias, be abejo, norėdamos, kad kiekviena žinotų savo vietą. Bet įdomiausia tai, jog suleidus visas išnaudotojas į vieną narvą, jos pešis visą naktį, o ryte vėl paaiškės, kad narve – dvi išnaudotojos, dvi išnaudojamosios, viena savarankiška ir viena skriaudžiama žiurkė.

Tas pats nutiks, jei suleisime kartu išnaudojamąsias, savarankiškąsias arba skriaudžiamąsias. Pasiskirstymas vaidmenimis liks toks pats visais atvejais.

Eksperimentuotojai žiurkių skaičių narve padidino iki dviejų

šimtų. Naktį vyko ilgas mūšis. Ryte jau buvo susiformavusi superišnaudotojų klasė, pavergusi pavaldinių sluoksnį, kad turėtų didesnį autoritetą ir pačios mažiau vargintųsi. Joms jau net nebereikėjo terorizuoti išnaudojamųjų, už jas tai darė kitos. Dar vienas netikėtumas – kitame socialinių laiptų gale skriaudžiamosios kankinamos dar labiau. Lyg perspėjimas kitoms trys iš jų savo gentainių buvo sudraskytos į gabalus ir nukryžiuotos ant narvo grotų.

Nansi mokslininkai tęsė savo tyrinėjimus. Jie atvėrė tyrimo objektų kaukoles ir išskrodė smegenis. Nustatė, jog tos, kurios turėjo daugiausia streso molekulių, nebuvo išnaudojamosios arba skriaudžiamosios, bet tikrai išnaudotojos, jos drebėjo, kad neprarastų privilegijuotųjų statuso ir būtų priverstos pačios plaukti pasiieškoti maisto."

Vis iš naujo skaitau šį straipsnį, nes noriu suvokti jo prasmę. Kodėl panelė Van Lyzebet stengėsi, kad aš perskaityčiau būtent šį tekstą? Be abejo, norėdama padėti rasti „savo vietą", kaip sakoma. Kai žmonių yra daugiau nei du, tarp jų taip pat atsiranda išnaudotojai ir išnaudojamieji. Todėl ir *Baunčio* sukilėliai, iš pradžių maištininkai ir idealistai, galų gale ėmė žudyti vienas kitą. Tuo galima paaiškinti, kodėl žlugo komunizmas, kodėl žlugo krikščionybė. Kodėl žlunga visi politiniai judėjimai, nesvarbu, maištingi jie, utopiniai ar dvasiniai.

Tas Edmondas Velsas teigia, jog gyvenimas grupėmis yra prakeikimas. Nesvarbu, kokie pradiniai ketinimai, visada atsiras norinčiųjų užlipti kitiems ant galvų. Ir jei išnaudotojai nenorės atlikti savo vaidmens, juos privers išnaudojamieji! Darbininkai reikalauja iš savo šeimininkų, mokiniai – iš guru, o piliečiai – iš prezidentų. Žmonės baisiausiai bijo laisvės, jie labai bijo galvoti patys, jie labai bijo būti patys savimi...

Aš noriu būti Savarankiškas.

Savarankiškas... Be to, noriu būti ASA: Anarchistas, Savarankiškas, Agnostikas.

75. VENERA. 16 METŲ

Mano noras išsipildė. Tėvai nustojo vaidytis. Prieš šešis mėnesius tėtė, užuot pasakęs „iki pasimatymo", suriko: „Nebegaliu gyventi su isterike ir anoreksike! Skiriuosi, advokatas išdėstys sąlygas." Man šešiolika metų. Esu didelė. Užsidirbu pragyvenimui. Nebenoriu gaišti laiko ir maldose prašyti, kad jie susitaikytų. Prašysiu to, kas suteiktų man malonumą.

Vakar vakare sapnavau: laimėjau grožio konkurse. Visi buvo prie mano kojų ir sakė, jog aš pati liekniausia ir pati gražiausia. Man atrodo, turiu siekti naujo tikslo. Turiu būti atrinkta į konkursą „Mis Pasaulis". Žavingai skamba – „Mis Pasaulis"... Atrodo, teisėjai įsitikinę, kad už Žemės ir žmonių ribų visame kosmose nėra kito grožio...

76. IGORIS. 16 METŲ

Pataisos centre tobulinu pokerio meną. Man pavyksta iššifruoti ne tik fizionomijas, bet ir išdavikiškus rankų, pečių judesius, menkiausius akių rainelių susitraukimus.

Man pavyksta net nežiūrint tiesiai į žmogų pajusti, kada jo antakių plaukai vos vos sujuda iš nuostabos ar džiaugsmo. Moku skaityti ir iš kraujagyslių: smilkinių ar kaklo gyslos staiga ima smarkiau tvinksėti. Adomo obuolys parodo, kada ryjamos seilės. Bet daugiausia galiu išskaityti iš lūpų.

Neįtikėtina, kaip tie du rausvi raumenys išduoda priešininkų mintis. Tik nedaugelis žaidėjų geba valdyti savo burną. Aš radau būdą – užsiauginau ūsus, kad pridengtų burną. Be to, jie slepia griovelį po nosimi, jis šiek tiek per gilus, todėl atrodo, jog turiu kiškio lūpą.

Žaidžiu su sargais. Lošiame iš cigarečių. Jie ragina mane gerti degtinę, nes įsivaizduoja, kad girtam man prasčiau seksis. Jie nežino, jog degtinė man pažįstama dar nuo tada, kai buvau motinos pilve. Vaizduoju lengvai apsvaigusį. Ir vėl išlošiu.

– Gelbėkit!

Atpažįstu Vanios balsą. Bėgu, palikęs kortas su garantuotais penkiais kirčiais ir dviejų šimtų cigarečių banką. Mano draugas vėl įsivėlė į neįtikimą situaciją. Drūtas žaliūkas tuoj jį nudobs. Kaip ir kiekvieną kartą, išgelbsčiu savo globotinį, bet Vania pasinaudoja proga, kad laikau priešininką, čiumpa butelį ir suskaldo jam kiaušą. Šis sunkiai griūva.

Atbėga sargai. Po kelių minučių pasirodo direktorius. Klausia, kas įvykdė piktadarystę. Vania rodo į mane. Staiga suprantu, kad jis manęs nekenčia. Jis nekenčia manęs nuo Sankt Peterburgo laikų ir prieglaudos, nes visada buvo man už viską skolingas. Po kiekvieno karto, kai jam padėdavau, imdavo dar labiau manęs nekęsti. Negalėdamas atsilyginti už susikaupusias skolas, jis paskendo neapykantoje.

Galima atleisti daug ką, tik ne už tau suteiktą pagalbą.

Tai antroji šiame centre išmokta pamoka. Padėti galima tik tiems, kurie ištvers pagalbą ir vėliau už tai nepriekaištaus. O tokių nėra daug.

Paskui viskas vyksta greitai. Net nesistengiu, kad būtų atskleista tiesa, žinau, jog manimi nepatikės. Visi mato, koks nugeibęs Vania ir koks drūtas aš, tad iš karto aišku, kuris iš dviejų nusikalto.

Nenorėjau gyventi pataisos centre. Puiku. Mane išsiunčia į pavojingų pamišėlių prieglaudą Brest Litovske.

77. SIBELIJUS

Nedidelė salė išmušta raudonai. Natalija Kim su savo broliais dalyvauja hipnozės seanse. Kaip aistringi mėgėjai, jie sėdi pirmoje eilėje. Skelbimuose puikuojasi Sibelijus, hipnotizuotojas iš Prancūzijos. Plieskia prožektoriai, vos pakilus uždangai, vilkėdamas juodą smokingą šilkiniais apvadais pasirodo Sibelijus ir ima girti įtaigos galias. Paskui paskaito trumpą mokslinio stiliaus paskaitėlę, iš kurios paaiškėja, jog pakanka tvirtai teigti tai, ką nori, ir žmonės jumis patikės. Jis garantuoja galįs įtikinti bet ką, kad šis pavirsiantis lenta. Bandymui kviečia savanorius. Trinktelėjus kėdės sėdynei, atsistoja džinsus mūvintis jaunuolis.

Sibelijus greitai patikrina, ar bandomasis triušis paklus jo nurodymams. „Jūs standus, jūs labai standus, - kala, paskui kerta: - Jūs - lenta! Kietas kaip lenta, jūs nebegalite judėti, jūs sustingęs, jūs - lenta, lenta!“ Padedamas paauglės asistentės, ne vyresnės už Nataliją, jis paguldo užhipnotizuotąjį tarp dviejų kėdžių. Galva - ant vienos, kojos - ant kitos. Paskui pakviečia tris žiūrovus užsiropšti ant bandomojo triušio pilvo, o šis, lyg tikra lenta, nelinksta.

Ovacijos.

Natalija karštai ploja. Šis triukas jai lyg atpildas už jos pačios darbą. Galima sakyti, jog menkai tepasiruošusi, ji nuveikė tiek pat, kiek profesionalas.

Sibelijus kviečia į sceną penkis savanorius. Su savo indėniško muslino sijonais ir senoviška melsvai violetine palaidine, ant pečių krintančiais juodais šiurkščiais plaukais, Natalija puola pirmoji.

Hipnotizuotojas išdalija pakviestiesiems bananus ir pasiūlo juos nusilupti ir paragauti. Vienas po kito jie praryja bananus.

– Koks šio vaisiaus skonis? – klausia Sibelijus.

– Kaip banano, – atsako visi choru.

– Labai gerai. Dabar aš jums įteigsiu, jog tai ne bananas, bet citrina. Citrina, citrina, rūgšti citrina!

Natalija pradeda atidžiai apžiūrinėti rankose laikomą bananą ir Sibelijus tuoj pat ją pašaukia.

– Jūs nešiojate gražius paauksuotus akinius, panele. Jūs trumparegė ar toliaregė?

– Trumparegė, – atsako mergina.

– Tada apgailestauju. Šis triukas netinka trumparegiams. Grįžkite į savo vietą. Prašau kitą savanorį, pageidautina be akinių.

Natalija sėdasi greta brolių:

– Jis mane grąžino, nes aš pamačiau apgavystę. Banano žievėje yra nedidelė skylutė. Jis turbūt su švirkštu prileido citrinų sulčių.

Scenoje visi savanoriai lupa vaisius ir vienas po kito tvirtina, kad valgydami bananą iš tikrųjų pajuto citrinos skonį.

Plojimai. Natalija Kim atsistoja ir paskelbia:

– Jis apgavikas! – įpykusi perrėkia šauksmus ir atskleidžia apgavystę.

Trumpam salė apstulbsta, paskui ima rėkti „pinigus, pinigus". Aidint švilpimams ir šūkavimams Sibelijus pasiskubina dingti užkulisiuose. Uždanga nusileidžia, o savanoriai sumišę grįžta į savo vietas.

Natalija pasinaudoja sąmyšiu ir įsibrauna į menininko ložę, kurioje jis sėdi prie tualetinio staliuko ir valosi dažus, saugodamasis neištepti scenos kostiumo.

– Turite drąsos čia užeiti! Na, nedėkosiu jums, panele. Sugadinote visus mano triukus. Prašom tuoj pat išeiti.

Natalijai tai nė motais.

– Apgailestauju, bet jūs diskredituojate hipnozę! Jūs, be abejo, nelabai ja tikite, bet aš žinau, kad ji veiksminga, todėl turėtų palikti cirko vaidinimus bei varjetė programas ir patekti į universitetus ir laboratorijas.

– Jūs teisi, – jau ramiau atsako Sibelijus ir toliau šluostosi rankšluosčiu veidą. – Hipnozė veikia, bet ne visada. Tačiau aš negaliu rizikuoti ir sugadinti pasirodymą. Taigi, tenka imtis „atsargumo" priemonių.

– Kokių priemonių?

– Kadangi jūs domitės hipnoze, tai žinote, jog ji veikia tik 20 procentų žmonių. Zigmundas Froidas tai pastebėjo, kai taikė šį metodą savo klientams. Taigi, per savo pasirodymus turiu prašyti bendrininkų pagalbos, kad parūpintų tikrų savanorių.

Natalija Kim suraukia antakius.

– Bet tada jūs turite gerai išmanyti hipnozę?

– Žinoma, – šūkteli menininkas. – Studijavau ją labai rimtai. Net dalyvavau moksliniuose bandymuose.

Gražiame pašnekovės veide pamatęs nepritarimą, atsiduso:

– Juk reikia užsidirbti pragyvenimui. Aš turiu šeimą! Neteiskite žmonių pernelyg greitai. Vėliau pati pamatysite, kaip teks suktis, kad išmaitintumėte savo vaikus.

Nenorėdami praleisti nė mažiausios smulkmenos, su Rauliu beveik prilipome prie kiaušinio. Susižavėjęs mano draugas sako, jog atsirado galimybė išspręsti korėjietės mįslę, dabar arba niekados.

– Su šio šarlatano pagalba?

– Jis tikrai ne šarlatanas, – bara mane Razorbakas. – Jis netgi geras mediumas. Jaučiu, kad galiu jį paveikti.

– Tikrai?

– Taip, taip, aš jungiuosi. Kaip su katinu.

Iš tikrųjų ten, apačioje, Sibelijų, atrodo, ištiko migrenos priepuolis. Kadangi jis susiima už galvos, Natalija bando pasprukti.

– Neišeikite, – sako Sibelijus. – Jūs man nekliudote, kažkas... kažkas man sako, jog būtinai turiu jus užhipnotizuoti...

Suprantu seno bendrininko mintį. Iš tikrųjų dabar sužinosime tiesą apie Nataliją arba nesužinosime niekada.

– Jūs išmanote hipnozę? – klausia Sibelijus.

– Taip, nesigirdama pasakysiu, jog su broliais išmokome hipnotizuoti kaip mėgėjai; pasinaudojome knyga ir pasiekėme gana neblogų rezultatų.

Vyras ją nutraukia:

– Ar jau bandėte regresiją?

– Ne, kas tai?

– Tai sugrįžimas į savo buvusius gyvenimus, – paaiškina Sibelijus.

Natalija Kim, atrodo, susidomi. Ji ir bijo, ir nori atsiliepti į hipnotizuotojo raginimą.

– Ar tai pavojinga? – klausia, norėdama laimėti laiko.

– Ne pavojingiau nei hipnozė, – atsako besišukuodamas menininkas.

– Ką jūs ketinate atgaivinti?

– Gimimą ir galbūt ankstesnį jūsų gyvenimą.

Raulis ragina jaunąją talentę sutikti. Ji lyg nenoromis sutinka. Tada Sibelijus užstumia ložės durų velkę, išjungia telefoną ir įsako merginai užsimerkti ir atsipalaiduoti.

Bandymas prasideda.

Jis liepia jai įsivaizduoti laiptus ir įsako nulipti dešimt pakopų pasąmonės link. Lyg nertų į vandenį, jis pradeda nuo nedidelio

gylio. Nulipta dešimt pakopų: trumpas atsipūtimas. Dar dešimt pakopų: ilgas atsipūtimas. Dar dešimt pakopų: trumpas atsipūtimas. Nulipusi keturiasdešimt pakopų, ji jau gilioje hipnozėje.

– Įsivaizduokite vakarykštę dieną ir papasakokite man apie ją.

Užmerkusi agato spalvos akis Natalija pasakoja apie banalią dieną, kurią praleido su broliais ambasadoje studijuodama iš knygų tibetiečių budizmą ir šamanizmą.

– Dabar įsivaizduokite savo dieną prieš savaitę.

Ji pasakoja apie kitą rytą ir kitą popietę be jokių nuotykių.

– Dabar papasakokite, kas įvyko lygiai prieš mėnesį.

Ji abejoja, bet galų gale suranda siūlo galą. Taip pat apie tai, kas vyko prieš metus, penkerius, dešimt metų. Tada Sibelijus nutaria atgaivinti jos prisiminimus apie gimimą.

Nustebusi ir susijaudinusi korėjietė pasakoja, kaip išlindo iš motinos pilvo.

– Labai gerai. Įsivaizduokite savo, gemalo, veidą, ir uždėkite ant jo senąjį, to žmogaus, kuriuo buvote prieš šį gyvenimą. Užfiksuokite tą veidą, išgyvenkite paskutines to žmogaus akimirkas.

Nataliją Kim purto drebulys. Kūno temperatūra kyla, o skruostai ima trūkčioti. Raulis tiksliai nurodo, ko klausti. Jis visiškai kontroliuoja Sibelijų.

Teiraujuosi draugo:

– Ar turime teisę taip elgtis?

– Nežinau. Pamatysime.

Liekną jo klientės kūną tampo traukuliai. Mergina priešinasi.

– Liaukis, Rauli. Pats matai, kad ji kenčia. Liepk Sibelijui baigti šį seansą.

– Neįmanoma. Jei jau pradėjome, reikia eiti iki galo.

Natalija plačiai atsimerkia, bet jos žvilgsnis nieko kambaryje nemato. Jis nukreiptas į praeitį.

– Ką jūs matote?

Atrodo, Nataliją ištiko panikos priepuolis. Ji sunkiai, beveik dusdama kvėpuoja. Ant senoviškos melsvai violetinės palaidinės pasirodo prakaito dėmės.

– Liaukis, Rauli, liaukis.

– Kai tikslas čia pat? Negali būti nė kalbos. Kitaip reikėtų pradėti iš pradžių.

– Ką jūs matote? Ką jūs matote? – kala hipnotizuotojas.

Natalija dar kurį laiką juda, paskui sustingsta lyg apimta siaubo dėl kažkokio baisaus vaizdo. Ji vėl ima kalbėti, bet balsas skiriasi nuo to, kurį buvome įpratę girdėti:

– Aš mirštu. Skęstu. Dūstu. Gelbėkite!

– Viskas bus gerai, aš esu čia, – ramina Sibelijus. – Ženkite dar toliau į buvusį gyvenimą ir išlįsite iš vandens.

Ji iš tikrųjų nurimsta ir lėtai pasakoja, kaip nuskendo. Besimaudančią Balyje ją tolyn nusinešė banga. Nepajėgė pasiekti kranto. Jautė, kaip vanduo užlieja plaučius. Štai kodėl taip beprotiškai bijojo vandens ir astmos priepuolių.

Tokiu būdu išsiaiškinusi dabartinio gyvenimo paslaptį, Natalija atgauna pasitikėjimą ir nebenori sustoti. Pasakoja apie kasdienį gyvenimą toje Indonezijos archipelago saloje, apie muziką, maistą, sudėtingas bendruomenės gyvenimo taisykles, apie tai, kaip mokėsi tapti šokėja, kaip nelengva buvo surinkti pinigų šokėjos drabužiams, kaip sunkiai lavino pirštų lankstumą žaisdama rutuliukais.

– Pavyko, – džiaugiasi Raulis. – Esame jos sielos gelmėse. Niekas be jos pačios nepateks į tą intymų seifą.

Natalija pasakoja apie savo, šokėjos Balyje, gyvenimą, paskui keliauja dar toliau, prisimena, kaip Dramblio Kaulo Krante mušė

tamtamą, tapė miniatiūras Maltoje, drožė medines skulptūras Velykų saloje.

Raulis susikaupia, kad galėtų tinkamai valdyti jos mediumą.

– Bet kas gi įvyko tarp tų dviejų gyvenimų? – aiškiai klausia Sibelijus.

Natalija Kim atsako ne iš karto.

– Kas įvyko tarp tų dviejų gyvenimų? – neatstoja hipnotizuotojas.

Jaunoji korėjietė vis dar tyli. Nebejuda. Vos kvėpuoja. Atrodo rami, lyg būtų atgavusi normalią būseną ir nebebijotų.

– Aš...

– Kur jūs buvote?

– Aš... aš... aš... esu kitur.

– Kur? Kur? Žemyne?

Vėl drebuliai.

– Kitur. Ne Žemėje.

Girdžiu, kaip Raulis beveik ima kalbėti vietoj Sibelijaus.

– Ne Žemėje?

– Seniau... ankstesniame gyvenime, gyvenau... gyvenau... kitoje planetoje.

78. ENCIKLOPEDIJA

TRYS REAKCIJOS. Savo kūrinyje *Pagiriamasis žodis bėgimui* biologas Anri Labori aiškina, jog, susidūręs su kliūtimi, žmogus turi tik tris galimybes rinktis: 1) kovoti; 2) nieko nedaryti; 3) bėgti.

Kovoti: toks elgesys pats natūraliausias ir pats protingiausias. Kūnas nepatiria psichosomatinių traumų. Gautas smūgis pa-

verčiamas grąžinamu smūgiu. Bet toks elgesys turi kai kurių trūkumų. Patenkama į besikartojančios agresijos spiralę. Galų gale visada atsiras stipresnis, kuris jus nokautuos.

Nieko nedaryti: tai reiškia, jog nuryji apmaudą ir elgiesi taip, lyg nebūtum pastebėjęs agresijos. Toks elgesys priimtiniausias ir labiausiai paplitęs moderniose visuomenėse. Jis vadinamas „veiksmo inhibicija". Norisi priešininkui sumalti snukį, bet supranti, jog rizikuoji sukelti skandalą, gauti grąžos ir patekti į agresijos spiralę, tad nuryji pyktį. Taigi, nesudavęs smūgio priešininkui, suduodi jį pats sau. Tokiomis aplinkybėmis klesti psichosomatinės ligos: opos, psoriazė, neuralgija, reumatizmas...

Trečiasis pasirinkimas yra bėgti. Yra kelių rūšių bėgimai.

Cheminis bėgimas: alkoholis, narkotikai, tabakas, antidepresantai, trankviliantai, migdomieji. Jie leidžia pamiršti ar bent jau sušvelninti patirtos agresijos įspūdį. Pamiršti. Kliedi. Miegi. Taigi, viskas praeina. Bet tokio pobūdžio bėgimas iškreipia tikrovę ir po truputį individas nebegali pakęsti normalaus gyvenimo.

Geografinis bėgimas: jis pasireiškia nuolatiniu kilnojimusi iš vietos į vietą. Keičiamas darbas, draugai, meilužiai, gyvenamoji vieta. Kartu keliauja ir problemos. Jos nesprendžiamos, tačiau esi priverstas keisti dekoracijas, o tai jau savaime paguodžia.

Pagaliau meninis bėgimas: jis pasireiškia bandymais transformuoti įsiūtį, pyktį, skausmą į meno kūrinius, filmus, muziką, romanus, skulptūras, paveikslus... Visa tai, apie ką negali sau leisti rėkti, leidi pasakyti įsivaizduojamam herojui. Vėliau tai gali sukelti katarsio įspūdį. Tie, kurie leis savo herojams atkeršyti už nuoskaudas, taip pat liks patenkinti.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

79. FREDIS SU MUMIS

– Kitoje planetoje! Jūs juokaujate!

Šį kartą Fredis Mėjeris susijaudinęs. Žinoma, mūsų draugas įsitikinęs, jog žmonija žengia į pražūtį, tačiau jį gena smalsumas. Jis nori sužinoti, kaip kitur funkcionuoja „kita žmonija". Jis nori žinoti, ar savinaika būdinga protingoms būtybėms visose planetose, ar užsakyta tik Žemės gyventojams.

Jis atsisėda ir pakviečia mus sėsti greta. Poza iš tikrųjų ne itin patogi, nes mes plevename, bet tai žmonių įprotis ir mes mielai jo laikomės. Be abejo, todėl, jog prisimename ilgas diskusijas kadaise, kai kartu vakarieniaudavome Biut Šomone prie didelio stalo.

– Išsiaiškinti, kokia tai planeta, nebus lengva, – pats su savimi kalba rabinas. – Vien tik mūsų Galaktika, Paukščių Takas, turi 200 milijardų žvaigždžių. Aplink kiekvieną žvaigždę sukasi vidutiniškai dešimt planetų, neblogai, draugai.

Raulis primena, jog išlaisvinti iš materijos mes keliaujame svaiginamu greičiu.

– Taip, bet milžiniško dydžio kosmose tai tas pats, kaip lėtai keliauti nedidelėje teritorijoje... Viskas reliatyvu, – pabrėžia Fredis.

– Be to, nuo ko pradėti? Kur pasukti? Aptikti gyvenamą planetą tarp gausybės negyvenamų yra tas pats, kaip ieškoti adatos šieno vežime, – apgailestauju ir aš.

Atrodo, mano pastaba iš karto pažadino Fredį.

– Tai metodo klausimas. Kad rastum adatą šieno kupetoje, pakanka ją padegti, paskui ištirti pelenus su magnetu.

Jo veidas žėruoja. Jei jis nebūtų angelas, be to, aklas, gal ir atpažinčiau tą pačią liepsną, tai jis mus kadaise įkvėpė, kai kartu iškeliavome nukariauti aukštesniųjų pasaulių.

– Pirmyn... pirmyn, ir pastūmėkime toliau nežinomybės ribas!

Raulis, virpėdamas iš pasitenkinimo, priduria:

– Pirmyn, ir užkariaukime... dievų šalį!

2.

KIAUŠINIAI IR ŽVAIGŽDĖS

80. VENERA. 17 METŲ

Tėtei išvykus, gyvenu su mama, ir tai tikrai nėra lengva. Visos jos smulkios užgaidos nepakenčiamos kasdieniame gyvenime.

Vakarieniaujame dažniausiai dviese ir vaidijamės. Mama priekaištauja, jog nepakankamai prižiūriu figūrą. Prisipažįstu, kad po anoreksijos man užėjo bulimijos laikotarpis. Tėtės išvykimas sukėlė alkį. Suvalgau krūvas pyragėlių. Pyragėliai padeda ištverti gyvenimą, motiną ir vis nepakenčiamesnę situaciją fotografijos studijose.

Puoselėti savo kūną yra gerai, bet dar geriau gyventi taip, kaip patinka.

Man septyniolika metų ir atrodo, jog labai ilgai gyvenau ir daug valgiau. Per anoreksijos laikotarpį sublogau iki trisdešimt penkių kilogramų. Užėjus bulimijos laikotarpiui jau sveriu aštuoniasdešimt du. Turiu pasakyti, jog kai valgau, tai valgau. Beje, ne tik pyragėlius, dėžutes šparaginių pupelių su pomidorų padažu praryju šaltas, nešildau. Gabalinio cukraus. Majonezo, čiulpiu jį tiesiai iš tūtelės, lyg žinduką. Dar duonos su sviestu, pabarstytos kakavos milteliais. Jos galiu suvalgyti tonas.

Mama kalba su manimi tik tada, kai priekaištauja. Vis dėlto pasakiau, jog kuo labiau ji man pudrina smegenis, tuo labiau noriu valgyti. Bumerango efektas: kai supratau, kad galiu valdyti savo kūną normuodama maistą, mano griaučiai man patinka vis mažiau. Manau, tai šiukšlių dėžė, kurią aš pripildau už bausmę.

Burnoje nuolat ką nors turiu: kramtomosios gumos, saldainį, gabalą saldynmedžio, ir žiaumoju.

Kai priaugau svorio, manekenių agentūros ėmė mažiau manimi domėtis. Atsirado netgi smulkių sukčių, kurie siūlo padaryti fotografijas po / prieš ir reklamose jas rodyti atvirkščia tvarka – prieš / po. Taip būtų galima girti stebuklingas dietas, tariamai mane sulieknínusias.

Mama apipila mane priekaištais. Aš ne tik nebeuždirbu pinigų, bet dar blogiau – gausios vakarienės brangiai atsieina. Kuo dažniau mama pamokslauja, tuo labiau noriu valgyti.

Vienintelis paguodos šaltinis – Džimas. Džimas – žavingas vaikinas. Vieną dieną, kai mama svaidė man į veidą lėkštes, norėdama įtikinti, jog yra teisi, aš trenkiau durimis, neva ketindama pasprukti iš namų, ir susitikau Džimą, netoliese gyvenantį kaimyną. Jis studijuoja geografiją. Aš dėl ankstyvos manekenės karjeros mokiausi nedaug, todėl tai daro man įspūdį.

Mes ilgai kalbėjomės apie tolimas šalis. Jis papasakojo man, kad pasaulis labai didelis ir kad mano problemos, palyginti su jo dydžiu, reliatyviai menkos. Man patiko jo kalba. Pasibučiavome šviečiant mėnuliui.

Po savaitės pasimylėjome. Tai buvo pirmas kartas. Ne kažin kas.

Bandau liautis valgiusi, bet nepavyksta. Mano kova su maistu kebli. Nusprendžiu gerti virškinimą gerinančių vaistų, kad mais-

tas neužsilaikytų mano kūne. Kiek vėliau netgi radau gerą būdą sukelti vėmimą. Pakanka susikišti du pirštus į gerklę ir viską išlieji į unitazą.

Klausiu Džimo, ar neatrodau jam per stora.

– Man patinka storos, – atsako jis.

Sakau, kad prieš sustorėdama buvau labai graži, buvau topmodelis ir tikėjausi tapti „Mis Pasaulis". Jis atsikerta, jog jam esu gražiausia pasaulio mergina.

Nenorėdama gadinti nuotaikos, pageidauju, kad šį vakarą nesimylėtume, ir mes išsiskiriame nekaltai pasibučiavę. Mano ryžtas padvigubėja. Suimsiu savo kūną į nagą. Būsiu „Mis Pasaulis"!

Įtikinu mamą, kad man reikia nusiurbti riebalus. Ir vėl Abrozijas Di Rinaldis, skalpelio Mikelandželas, imasi manęs. Gavusi vietinį nuskausminimą matau viską, kas vyksta. Į šlaunis įvedamos storos kaniulės, paskui įjungiamas siurblys. Triukšmas lyg dyzelinio variklio, vamzdeliai į permatomus cilindrus spjaudo skystį. Pradžioje nustembu matydama, kad pumpuojamas tik kraujas, ir bijau nukraujuoti, bet po truputį kraujas ima šviesėti, darosi rausvo atspalvio, paskui pasidaro šviesiai rožinis ir riebaluotas. Nuo plakto kremo iki raudonų vaisių sulčių. Ambrozijas Di Rinaldis paaiškina, jog kaniules turi įstatyti skirtingose vietose, nes nori išvengti skylių, procesą savo žargonu vadina „gofruotos skardos" efektu.

Galbūt Ambrozijas ir brangus, bet, laimė, jis meistriškai įvaldęs meną šalinti „gofruotą skardą".

Po riebios masės eina klampi masė. Jis nuima šlaunų perteklių; džiaugiuosi vis labiau, juk net blogiausiu anoreksijos laikotarpiu liesėjau iš viršaus, bet nepakankamai iš apačios.

Išeinant iš klinikos Džimas atnešė gėlių. Bet dabar, kai esu

liekna ir graži, negali būti nė kalbos, kad užsiimsiu su tipeliu, kuriam patinka storos!

Noriu būti „Mis Pasaulis".

81. IGORIS. 17 METŲ

Be reikalo skundžiausi nepilnamečių pataisos centru Novosibirske. Brest Litovsko psichinių ligonių prieglauda daug blogiau.

Centre valgėme sugedusias mėsos nuopjovas, čia negauname jokios mėsos. Atrodo, ji kvailius dirgina.

Pataisos centre čiužiniai knibždėjo blakių. Čia miegame ant hamakų iš neoksiduoto plieno grandinių.

Pataisos centre dvokė puvėsiais, čia sklinda eterio kvapas. Ten visur buvo nešvaru, čia visur švara.

Pataisos centre skundžiausi, jog naktį girdžiu riksmus, čia girdžiu juoką. Juokas – siaubingas dalykas.

Čia kambaryje turiu tik vieną kaimyną. Aleksandrejų.

Aleksandrejus visą naktį kalba pats su savimi. Skelbia, jog visi netrukus mirsime. Kad keturi Apokalipsės raiteliai jau pabalnojo savo žirgus. Mes kentėsime nuo geležies, ugnies, vandens ir ledo ir mokėsime už savo kaltes. Paskui klaupiasi ir meldžiasi, kol galų gale ima kaukti mušdamas sau į krūtinę: „Atpirkimas! Atpirkimas!" Tai tęsiasi valandų valandas. Staiga nutyla, sustingsta ir visą naktį staugia: „Aš tuoj mirsiuuuuuuu."

Vakar Aleksandrejus mirė. Aš jį nužudžiau. Nieko prieš jį neturėjau. Labiau norėjau padaryti jam paslaugą. Pasmaugiau jį puskojine, nes norėjau išlaisvinti iš gyvenimo, kuriame jis nerado sau vietos. Jo žvilgsnyje įskaičiau greičiau padėką nei pyktį.

Tada sanitarai pergabeno mane į neurastenikų skyrių. Tokia

bausmė buvo taikoma Stalino laikais. Dabar tai buveinė bepročiams, kuriuos per sunku kontroliuoti. Sanitarai tvirtina, jog po mėnesio tokio kalinimo uždarytieji pamiršta savo vardą. Pastatyti prieš veidrodį, jie sako: „Laba diena, pone."

Mane sugriebia. Nepasiduodu. Jie subėga keturiese ir įmeta mane į vienutę.

– NEEEEEEEEEEEEE!

Klak!

Kambarys baltas, be langų. Tuščia. Sienos baltos. Lempa be gaubto dega dieną naktį, jungiklio nėra. Jokio triukšmo. Jokio garso. Jokių kitų žmogaus buvimo pėdsakų, tik kas aštuonios valandos per langelį paduodamas šviesus skystalas. Augalinės ar gyvulinės kilmės? Panašu į košę, saldu ir sūru vienu metu, šiek tiek panašu į naminių gyvuliukų ėdalą. Kadangi duodamas tik tas neaiškios kilmės patiekalas, tai nebežinau, tai pusryčiai, pietūs ar vakarienė.

Imu prarasti laiko suvokimą. Mano protas drumsčiasi. Netgi negaliu nusižudyti daužydamas galvą į sieną, nes sienos išmuštos minkštu audeklu. Vis tiek bandžiau – grūdau liežuvį į gerklę, bet refleksas priversdavo mane kosėti, kad galėčiau kvėpuoti.

Įsivaizduodavau atsidūręs dugne. Paskui suprasdavau, jog dar yra kur kristi.

Bet šį kartą, net pasitelkęs visą vaizduotę, nebeįsivaizduoju, kad mano būklė galėtų pablogėti. Jei atsidurčiau kankinimų kambaryje, tai mano gyvenimui suteiktų šiek tiek gyvybės: būtų galima pasikalbėti su budeliais, matyčiau mechanizmus, instrumentus, aplinką.

Čia nėra nieko.

Nieko.

Nieko, tik mamos veidas, matau jį rytais, kai man sako: „Kadangi neklausei, visą gyvenimą laikysiu tave uždarytą spintoje."

Su manimi elgiamasi blogiau nei su gyvuliu. Niekas neišdrįstų metų metus laikyti uždaryto gyvulio baltame, garso nepraleidžiančiame kambaryje ir jį maitinti. Jam leistų padvėsti, ir viskas. Mane maitina, kad nepadvėsčiau ir degraduočiau. Čia kvailių neslaugo. Priimami normalūs žmonės ir paverčiami nevispročiais. Gal tai būdas valdyti liaudį?

Turiu ištverti.

Sukasi mintys, kad mano galvoje – milžiniška biblioteka, iš kurios krinta išmetamos knygos. Yra mažų knygų, jos krinta, iš jų išlekia žodžiai, ir aš juos pamirštu.

Be to, yra storų knygų su mano buvusio gyvenimo prisiminimais, jos irgi krinta. Koks buvo mano ankstesnis gyvenimas? Prisimenu pokerį, Piotrą (jo vardas Piotras ar Borisas?), tris V (Vasilijus, Vania... ir, nagi, kuo vardu trečiasis, tas storas?). Kabinuosi į prisiminimus. Pokeryje yra pora, dvi poros, keturios vienodos ir (nagi, kaip vadinasi trys vienodos kortos plius dvi vienodos kortos?).

Galvoje gimsta mintys, paskui nušoka lyg sugedusioje plokštelėje ir užleidžia vietą kitoms. Manau, jog nepajėgiu išplėtoti iki galo nė vienos minties.

Mano smegenyse įaugusi lieka tik motina, lyg būtų ten išgraviruota įkaitintu metalu. Prisimenu kiekvieną jos veido krustelėjimą tą dieną, kai paliko mane bažnyčios šventoriuje. Įsikimbu šio skausmingo prisiminimo. Ačiū, mama, bent tiek padarei dėl manęs. Motina yra paskutinis mano tapatybės įrodymas. Suprantu, jog esu tik pykdamas ant jos. Galbūt vieną dieną pamiršiu savo vardą, galbūt vieną dieną nebeatpažinsiu savęs veidrodyje, galbūt vieną dieną nieko neprisiminsiu iš vaikystės, bet ją – motiną – prisiminsiu.

Galų gale vieną gražų rytą – po pietų – vakare (po savaitės?

mėnesio? metų?) durys atsidarė. Mane kviečia pas įstaigos direktorių.

Pakeliui mėgaujuosi menkiausia informacija, kurią gauna mano smegenys. Odekolono kvapas, nusilupinėję koridorių dažai, tolumoje aidintis juokas, mano žingsnių ant kietų grindų keliamas triukšmas, dangaus lopinėliai pro nedidelius grotuotus langelius, sanitarų, laikančių mane už rankų (tramdomieji marškiniai prispaudę jas prie nugaros), kūno sąlytis. Kiekvienas išlotas „Pirmyn", „Eik paskui mus" skamba kaip muzika.

Mane įstumia į direktoriaus kabinetą. Greta jo stovi uniformuotas vyras. Įspūdis, lyg nuolat matyčiau tą patį vaizdą: policininkas gelbsti mane bažnyčios šventoriuje, oro pajėgų pulkininkas atvyksta manęs į našlaičių prieglaudą ir siūlo šeimą. Tai ką gi pasiūlys šitas?

Direktorius žiūri į mane pasibjaurėjęs. Galvoju apie savo motiną. Gal ji nuspėjo, koks bus mano likimas, ir norėjo apsaugoti nuo visų kančių.

– Norime pasiūlyti tau paskutinę galimybę išpirkti savo kaltes. Čečėnijoje vėl prasidėjo kovos. Nuostoliai didesni, nei manėme. Kariuomenei reikia savanorių. Čia atvykęs pėstininkų pulkininkas Diukuskovas vadovauja desantininkams. Taigi, gali rinktis: liksi čia izoliuotas ar užsirašysi į komandosų dalinį.

82. ŽAKAS. 17 METŲ

Pavyksta parduoti savo apsakymus mokslinės fantastikos žurnalui, taigi už darbą gaunu nedidelę sumą. Atsilygindamas sau keliauju atostogauti prie jūros į baskų kraštą. Ten susitinku Anajis.

Anajis nedidelė, įdomi tamsiaplaukė, šiek tiek panaši į Martiną, bet apvalesnio veido. Kai ji juokiasi arba šypsosi, skruostuose atsiranda dvi duobutės. Mudu nieko vienas kitam nesakome, tik pažvelgiame vienas į kitą ir prapliumpame juokais, be priežasties. Mūsų kvailas juokas visus erzina, o mes tampame dar artimesni.

Prasidėjus mokslo metams pasižadame vienas kitam, jog matysimės kiek įmanoma dažniau. Bet ji gyvena Bordo, o aš – Perpinjane.

Esu sumanęs knygą apie žmoniją „ne žmogaus" akimis. Tai detektyvas, jo herojai... žiurkės, kurios kalbasi savo lindynėse. Žinoma, aš labai gerbiu visus įstatymus, iš tikrųjų valdančius žiurkių visuomenes. Jau iškepiau pirmus du šimtus puslapių ir atnešiau Anajis paskaityti.

Ji skaito greitai.

– Juokinga. Tavo pagrindinis veikėjas – žiurkė su kuokštu rausvų plaukų ant galvos.

– Visuose pirmuosiuose romanuose yra šiek tiek autobiografijos detalių, – atsakau. – Taigi, man labai patinka mano rausvi plaukai.

– Kodėl žiurkės?

Aiškinu, jog žiurkės – tik pretekstas, o kūrinys tėra bendra refleksija apie gyvenimą grupėje. Bandau surasti idealios visuomenės, kurioje kiekvienas jaustųsi gerai, formulę. Seniau viename apsakyme herojai buvo du baltieji kūneliai, kuriuos įvedžiau į idealią žmogaus kūno visuomenę. Dabar *a contrario** noriu parodyti, kaip veikia žiauri visuomenė. Žiurkės yra veiksmingos, bet visiškai neturinčios užuojautos visuomenės pavyzdys. Jos nuolat šalina silpnus, sergančius, senus individus, paliegusius vaikus.

* Priešingai (*lot.*).

Nepaliaujamai varžosi, kas bus stipriausias. Rašydamas apie šį nepažįstamą pasaulį, tikiuosi, kad mano skaitytojai pamatys savyje „žiurkę“.

Per kitą apsilankymą Anajis pristatė mane savo tėvams. Šeimos būstas įspūdingas. Garsių menininkų paveikslai, senoviniai baldai, brangūs niekniekiai, niekada nebuvau matęs tiek demonstruojamos prabangos. Jos tėvas odontologas, jos motina odontologė, ir, aišku, jiems sekasi. Anajis taip pat ketina studijuoti ir tapti odontologe. Tik jos mažas broliukas dar nenusprendė, kuo bus. Kalba, jog bus informatikos specialistas, bet nustebčiau, jei jis atkakliai laikytųsi savo noro. Arba galų gale taps informatiku, besispecializuojančiu odontologijoje.

Visa šeima demonstruoja gražius baltus dantis. Vakarieniaujame ir tėvas klausia manęs, ką ketinu veikti gyvenime. Atsakau, jog noriu tapti rašytoju.

– Rašytoju... bet kodėl jums nepasiieškojus... normalesnės profesijos?

Atsakau, jog rašymas – mano aistra ir geriau uždirbti mažiau, bet dirbti mėgstamą darbą. Bet Anajis tėvas nesijuokia. Anajis irgi ne.

Pavalgius tėvas klausinėja, ką veikia mano tėvai. Jie knygyno savininkai. Anajis tėvas linkteli galvą ir vardija mėgstamus rašytojus: Selinas, Margarita Diuras... Prisipažįstu, jog varčiau Diuras ir Selino kūrinius, bet jie man pasirodė nuobodoki.

Turėjau pamatyti, kad motina susiraukė. Anajis rodė man ženklus, bet aš laiku nepastebėjau.

Jos tėvas pasiteiravo, kokią literatūrą mėgstu. Išvardijau Po ir Kafką, tada jis išspaudė: „Na, taip, suprantu.“ Būtų buvę geriau, jei būčiau nutilęs, o ne pradėjęs aiškinti, kokia nuostabi fantastinė literatūra, detektyvai ir mokslinė fantastika.

Jis prisipažino, jog niekada nebuvo atsivertęs tokio pobūdžio kūrinių. Tada pagaliau supratau, jog kažkas ne taip ir, norėdamas pasirodyti taikingas, užbaigiau:

– Na, pagaliau yra tik dvi knygų rūšys – geros ir blogos.

Visi nutilo ir įsistebeilijo į lėkštes.

Motina atsistojo ir plaikstydama sijoną nuėjo atnešti deserto.

Paskui, kadangi Anajis jam pasakė, jog aš šachmatų asas, tėvas panoro sužaisti partiją.

Jis kukliai pasisakė esąs tik paprastas sekmadieninis žaidėjas. Laimiu keturiais ėjimais, padaręs „piemens ėjimą", kurio mane išmokė Martina. Tėvas atsirevanšuoti nepanoro.

Po to vakaro su Anajis matomės rečiau. Vieną dieną ji prisipažįsta, kad tėvas neįsivaizduoja jos, ištekėjusios už „gatvės akrobato".

Galas idilijai.

Žiūriu į Anajis nuotraukas. Kiekvienoje ji šypsosi. Aš paprasčiausiai suklydau sutikęs pasimatyti su jos tėvais.

Norėdamas pamiršti savo žmogiškuosius užsiėmimus, pasineriu į rašymą ir užsispyręs bandau suprasti, ką kiekvieną dieną gali galvoti žiurkė.

83. ENCIKLOPEDIJA

POŽIŪRIS

ANEKDOTAS. „Tai pasakojimas apie tipą, kuris eina pas gydytoją. Jis užsidėjęs cilindrą. Atsisėdęs jį nusiima. Tada gydytojas ant plikos galvos pamato varlę. Priėjęs nustato, jog varlė beveik suaugusi su oda.

– Jau seniai jums taip? – stebisi gydytojas.

Atsako varlė:

– Žinote, gydytojau, pradžioje tai buvo tik nedidelė karpa ant pado.

Šis anekdotas iliustruoja sąvoką. Kartais klystama analizuojant kokį nors įvykį, nes įsikimbama vieno požiūrio, kuris mums atrodo aiškus.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas
(Pagal Fredžio Mėjerio anekdotą)

84. MANO KIAUŠINIAI

Prieš leisdamasis į erdves ieškoti kitos planetos, pirmiausia turiu išspręsti visas kiaušinių problemas. Patikrinu, ar jų norai tikrai išpildyti. Igoris norėjo išeiti iš Brest Litovsko psichikos ligonių prieglaudos ir buvo užverbuotas į kariuomenę. Žakas norėjo dar labiau atsiduoti rašymui ir pradėjo storą romaną. Venera suėmė save į rankas.

– Kaip laikosi tavo lizdas?

Patenkintas rodau kiaušinius.

– Geriau nebūna.

Raulis mesteli, jog galbūt derėtų mažiau girtis. Iš tikrųjų nėra taip gerai, kaip aš sakau... jų norai išsipildė, bet jie patys netapo laimingesni. Venera nebeturi šeimos, prarado meilę, netgi neturi gero išsilavinimo, kad galėtų įveikti gyvenimo sunkumus. Ji tik trapi ir paviršutiniška mergina.

Psichiatrinės priežiūros sistema Igorį pavertė pusiau daržove. Jis kenčia nuo emocinių negalių. Jis vienas – be pinigų, be draugo, nepažinęs net moters bučinio į skruostą, nors jam septyniolika metų! Jis išsiųstas į pirmąsias linijas Čečėnijoje su

Diukuskovo komandosais – visuomenės atmatomis, kurias meta į pavojingiausias vietas. O Žakas pasinėrė į svajonių pasaulį, prarado ryšį su tikrove ir kasdieniame gyvenime po truputį tapo visišku luošiu.

– Tu tai vadini „geriau nebūna“?

Dar kartą žvilgtelėjęs į šiuos tris žmones, turinčius atspindėti tris mano savybes, jaučiuosi pažemintas.

– Cho, cho! Sveiki atvykę pas angelus, – džiūgauja Raulis. – Jie sakė, jog darbelis ramus. Įsivaizduoji! Sunkiau ištraukti žmogų iš jo būklės, nei priversti mineralą evoliucionuoti į augalą.

Raulis vaidina labai susirūpinusį.

– Kad ir kaip būtų, mūsų nuotykis nebebus valdininko darbas. Dabar turime mesti tą dirbtinį pragarą.

Raulis žiūri tuo keistu žvilgsniu, kuris kadaise mane kerėjo ir gąsdino, tada, kai turėjome kūną. Tas žvilgsnis reiškia: „Užbaikime savo klaidas, kitaip niekada nesužinosime, kodėl nereikėjo jų daryti.“

Paprašau draugo pertraukėlės, kad galėčiau sutvarkyti savo klientų gyvenimą. Tada galėsiu ramus keliauti.

Taigi, stengiuosi paveikti „Mis Pasaulio“ rinkimų komisijos pirmininką, kad jis atrinktų Veneros kandidatūrą. Kuriu palankumo Igoriui atmosferą tarp pulkininko Diukuskovo Vilkų specialiojo dalinio karių. Pasiunčiu sapne keletą juokingų scenų Žako romanui.

– Negaišk su jais laiko, – murma Raulis, – tavęs laukia visata.

Paskui pasilenkia prie mano ausies ir šnibžda:

– Be to, mirtingieji kartais geriau sukasi be mūsų pagalbos.

85. VENERA. 17 SU PUSE METŲ

Mano kūnas perdarytas plastinės grožio chirurgijos, pataisiau jį, kaip taisomi naudoti automobiliai. Perdariau kėbulą, variklį, prietaisų skydą... Atgavau formą. Nuolat tepu kremu ir tepalais pilvą, šlaunis, užpakaliuką. Vėl ėmiausi sporto: plaukimas, bėgimas ristele, tempimo pratimai. Po truputį imu valdyti savo apetitą.

Be to, vėl ėmiau lankytis fotostudijose. Pradėjau nuo įvairiausių maisto produktų reklamos kampanijų, paskui perėjau prie drabužių, džinsų ir – pagaliau! – prie aukštosios mados. Klasikinis topmodelio kelias. Grįžimas kėlė mane aukščiau, nunešė toliau nei pirmieji bandymai. Puolimas į bedugnę po pirmųjų sėkmių mane užgrūdino. Nebeleidžiu mindyti sau kojų. Išmokau priversti mane gerbti.

Pasirinkau vaikiną – manekeną. Nors abu verčiamės tuo pačiu amatu, jis nesididžiuoja. Jam gėda pozuoti ir rodytis ant podiumo. Estebanas aiškina, jog tuo verčiasi „laukdamas".

Išsirinkau jį tik dėl grožio. Jis labai dekoratyvus, „lotynų"* stiliaus. Pasakiau, jog kai jis man nusibos, išspjausiu kaip vyšnios kauliuką. Užuot atstūmęs mane, jis dar labiau prisirišo. „O, Vėnėra, tū viena mani supranti..." Manipuliuoti vyrais labai sunku. Atrodo, kad juos perpratau. Moteriai pakanka nepriklausyti nuo jų, tada jie ima trokšti priklausyti nuo jos.

Lovoje Estebanas – lengvaatletis, trokštantis laimėti bėgimą. Jis tikras patinas. Netgi įtariu, kad vartoja skatinamuosius. Ir visa tai, kad suteiktų man malonumą! Iš pradžių ketinau jį nuraminti,

* Pietų Amerikos.

bet greitai supratau, jog bus geriau, jei jis gyvens nežinioje. Nuolat tai primenu, ir jam tai patinka.

Galų gale aš jo verta. Man septyniolika su puse metų ir esu nuostabi.

Kad nebegalvočiau apie svarstykles, pradėjau rūkyti. Cigaretė nuramina nervus, o nikotino trūkumas verčia mane ieškoti atsipalaidavimo akimirkų. Rūkymas taip pat sutaiko. Mama irgi rūko. Kai rūkome kartu, paduodame viena kitai žiebtuvėlį, tik tada nesikivirčijame.

Žinau, mama mane myli, tačiau jaučiu, jog sielos gilumoje kaltina mane dėl to, kad išėjo tėtis. Po to visos kitos jos meilės istorijos baigėsi katastrofomis. Sakytum, vos tik ji kurį nors pasirinkdavo, iš karto ruošdavosi nesėkmei. Jos draugai viską perprasdavo ir tai juos nervindavo.

Turiu ištrūkti iš jos įtakos. Be to, kai peržvelgiu jos profesinę karjerą, yra dėl ko nusivilti. Savo darbe mama jau laikoma „sena". Ją kviečia fotografuotis tik į namus siuntinėjamiems prekių katalogams.

Namuose, žiūrėdama siaubo filmų kasetes, ji pradėjo gaivintis viskiu. Blogas kaifas.

Manau, supratau amato taisykles. Greitai kylama ir greitai krintama, bet kuo aukščiau pakilsi, tuo daugiau vilties, jog nekrisi.

Turiu pakilti labai aukštai. Turiu tapti „Mis Pasauliu". Kartu su šiuo titulu laimėsiu bilietą visam gyvenimui į geriausias topmodelių agentūras ir galėsiu išnaudoti visus man patinkančius tipelius.

Labai rūpinuosi savo mityba. Valgau daug daržovių (išsaugo raumenis), daug vaisių (kad oda būtų elastinga), be to, geriu daug mineralinio vandens, kad išvalyčiau cukrų ir riebalus.

86. ŽAKAS. 17 SU PUSE METŲ

Bakalauro „filosofijos“ egzaminas žodžiu. Klausimas: „Ar egzistuoja minties laisvė?“

Išklausęs egzaminuotojas sako:

– Jūs kalbėjote apie dzenbudizmą, budizmą, taoizmą... Mums nebūtina ieškoti pavyzdžių Azijoje. Perverskite Montenį, Spinozą, Nyčę, Platoną ir pamatysite, jog jie viską suprato.

Susinervinu:

– Rytų filosofijoje mane domina jos pagrindas – dvasinių išgyvenimų patirtis. Kai dzen budistas vienuolis nejuda visą valandą, kad jo galva taptų švari, kai jogas sulėtina kvėpavimą ir širdies darbą, kai taoistas juokiasi, iki apalpsta, tai nėra tik žodžiai, tai – išgyventa patirtis.

Egzaminuotojas gūžteli pečiais.

– Pirmyn, nepykstu ant jūsų.

Taip kalbėdamas susideda rankas ant brangaus švarko, lyg norėtų išlyginti nesamą raukšlę.

Jaučiu, kaip mane užlieja kylanti pykčio banga. Senas, staiga išlaisvintas pyktis. Šis vyras įkūnija viską, kas nuo pat vaikystės mane stūmė į neviltį. Kaip ir visi tie žmonės, kurie įsivaizduoja viską žinantys, nekeičiantys savo įsitikinimų ir nenorintys girdėti nieko nauja, kas galėtų išjudinti jų monotonišką gyvenimėlį. Šis egzaminuotojas – patenkintas žmogaus, turintis mažytę valdžią ir besitikintis ją panaudoti tam, kas suteiktų prasmę jo egzistencijai, – mane nervina.

Pratrūkstu:

– Jūs duodate man temą „Ar egzistuoja minties laisvė?“, o iš tikrųjų esate čia tam, kad ją uždraustumėte! Jums nusispjauti į mano minčių originalumą. Jus domina tik tai, ar mano mintys sutampa su jūsiškėmis, ar bent jau, kiek sugebu beždžioniauti.

– Spinoza pasakė nuostabią mintį, kuri paaiškina jūsų klaidą. Jis pasakė, kad...

– Jūsų paties mintys tėra blyški jūsų vardijamų didžiųjų mąstytojų kopija. Ar kada nors suvokėte, kas jūsų paties pamąstymai be tų didžiųjų įteisintų paminklų idėjų? Ar nors kartą gyvenime galvojote pats? Ne. Jūs esate tik... tik... (ieškau bjauriausio įžeidimo)... tik... kopijuotojas.

Išeinu trinktelėjęs durimis. Tai pirmas kartas mano gyvenime, kai maištauju atvirai. Dėl to imu bjaurėtis pats savimi. Kaip tas menkas egzaminuotojas sugebėjo išvesti mane iš pusiausvyros?

Bakalauro egzaminų neišlaikiau. Teks verstis be bakalauro.

Vis labiau imu jaustis „savarankiška žiurke“. Noriu išeiti iš Sistemos.

Tėvai mane bara. Jiems gana mano tinginystės ir įnorių. Turiu tris pasirinkimus: kovoti, susitaikyti arba bėgti.

Pasirenku bėgti.

Kitą dieną sudaužau savo taupyklę, suskaičiuoju už parduotus apsakymus gautus pinigus ir sėdu į Paryžiaus traukinį su vieninteliais bendrakelioniais: kate Mona Liza ir kompiuteriu. Po pietų įsikuriu vieno kambario bute septintame aukšte be lifto greta Rytų stoties. Lova užima devyniasdešimt procentų kambario. Mona Liza įpykusi, kad neturiu televizoriaus. Šokinėja kaip isterikė. Ji letenomis čiupinėja elektros arba antenos lizdus, manydama, kad aš jų dar nepastebėjau.

Keletą dienų pasisukiojusi be televizoriaus, Mona Liza pasidaro apatiška. Ji neėda, nesileidžia glostoma, nebemurkia ir šnypščia, kai artinuosi.

Vakar radau Moną Lizą negyvą ant stalo, kur būčiau galėjęs pastatyti televizorių... Palaidoju ją už tankaus miškelio, miesto parke. Vietoj paminklinio akmens ant nedidelio kapelio pastatau iš šiukšliadėžės ištrauktą televizoriaus pultą. Paskui nueinu į Gyvūnų

globos centrą ir pasiimu Moną Lizą II; ji tokia panaši į Moną Lizą I jaunystėje: toks pats kailis, toks pats žvilgsnis, toks pats elgesys.

Šį kartą tos pačios klaidos nebekartoju. Taupau pinigus, skirtus maistui, kol surenku sumą, už kurią galiu nupirkti nenaują televizorių. Palieku jį įjungtą nuo ryto iki vakaro ir Mona Liza sėdi prieš jį, ilgesingai mirkčiodama akių vokais. Gal tai visos rūšies evoliucijos padarinys? Mano katės nebeturi jokio laukinio kačių vikrumo. Liko tik apkūnūs gyvūnai, prisitaikę nebe prie džiunglių, bet prie televizoriaus, prie kilimine danga išklotų svetainių, jos nebeėda žalios mėsos, o punta tik granules.

Vis dėlto pastebiu nedidelį skirtumą tarp abiejų Monų Lizų: pirmoji mėgo viktorinas, antroji nenustygsta iš malonumo žiūrėdama žinias. Nežinau, kodėl tai katei taip patinka karai, ekonominės krizės ir žemės drebėjimai. Be abejo, tai iškrypusių polinkių gyvūnas.

Tačiau turiu mokėti nuomą ir padengti televizoriaus eksploatavimo išlaidas. Pinigų už mano apsakymus nepakanka. Imuosi įvairių smulkių darbelių. Nešioju į pašto dėžutes reklaminius lapelius. Išnešioju picas.

Įsidarbinu padavėju alinėje.

Aptarnauju nuo tryliktos valandos iki vidurnakčio. Restorano darbuotojo gyvenimas tikrai nejuokingas. Virtuvės darbuotojai irzlūs, o vakarieniaujantieji – užgaidūs ir nekantrūs. Dar prisideda šeimininkas. Vienas gailestingas kolega paaiškina: jeigu nenori nuolat kentėti, nes rizikuoji susirgti, reikia keršyti. Parodo, kaip tai daryti. Vienas iš jo klientų nemandagus? Jis tuoj pat prispjauna į jo lėkštę.

Ne kažin kas, bet nors negausiu opos.

Bėgiodamas iš salės į virtuvę ir iš virtuvės į salę prisitryniau nuospaudų. Arbatpinigiai skysti. Vakare grįžtu nusivaręs ir žiūriu žinias.

Karas Čečėnijoje.

Panika Europoje dėl pasiutusios kiaulės. (Suvalgius tokios mėsos žūva smegenų ląstelės ir atsiranda simptomų, panašių į Parkinsono ligos). Gyvulių augintojai protestuoja prieš Briuselio komisijos nurodymus skersti užsikrėtusius gyvulius.

Garsi Holivudo aktorė nužudyta maniako, kuris, išgieždamas pyktį, pirmenybę teikia gražiausioms Holivudo aktorėms. Smaugia jas su kilpa.

Kursų kilimas biržoje. Dar viena mokesčių sistemos reforma, kurios rezultatas – kylantys mokesčiai. Viešojo transporto darbuotojų streikas. „Mis Pasaulis“ rinkimai. Vatikane renkamas naujas popiežius...

Popiežius... Mąstau, kad reikėtų tęsti apsakymą *Puspopiežius* ir padaryti iš jo romaną, bet pasaulis keičiasi taip greitai, jog šis mokslinės fantastikos kūrinys gali atsilikti nuo tikrovės. Jie tikrai gali popiežiumi išrinkti kompiuterį. Tad vėl imuosi romano apie žiurkes.

Susikuriu darbotvarkę. Nusprendžiu rašyti kasdien nuo aštuntos valandos ryto iki pusės pirmos dienos; kad ir kas nutiktų, kad ir kur būčiau, kad ir su kuo būčiau. Nusiperku išsimokėtinai antrą kompiuterį, jis nešiojamasis, plokščiu ekranu, užsirašau į daktilografijos kursus, kad išmokčiau spausdinti vis greičiau.

87. IGORIS. 17 SU PUSE METŲ

Smūgiuoju žmogeliui į pilvą, kol jis prabyla. Papasakoja, kad prieštankinė baterija užmaskuota kluonuose ant kalno. Draugeliai mane sveikina.

Paskui nupila tą tipą krūmuose. Po trijų savaičių intensyvių apmokymų mus išsiuntė į pietų frontą.

Amato išmokau greitai. Puolam, žudom, imam belaisvius, juos kankinam, jie prabyla ir mes sužinome, ką veiksim rytoj. Aišku, po beprotnamio karas Čečėnijoje – Rojus.

Pulkininkas Diukuskovas mūsų smogiamąjį būrį pakrikštijo „Vilkais", uniformų skiriamasis ženklas – vilko galva. Puikiai jaučiuosi vilko kailyje. Tarsi miškas, kova, broliavimasis su kitais vilkais visuomet būtų buvę mano savastimi. Aš tik pažadinau savyje miegantį žvėrį.

Įkūrėm stovyklą, vakarieniaujam prie laužo. Aš ne vienintelis našlaitis būryje, ne vienintelis Novosibirsko nepilnamečių nusikaltėlių pataisos centro auklėtinis ir net ne vienintelis, pabuvojęs Brest Litovsko psichikos ligonių prieglaudoje.

Mums nereikia kalbėtis. Jaunystėje patyrę baisių žaizdų mes čia tam, kad jų padarytume kitiems.

Mes nebeturime ko prarasti.

Vyresnysis seržantas mums įkalė: „Jėga nieko nereiškia, svarbu tik greitis." Ir išsireikalavo, kad mūsų būrio šūkis būtų „Būk greitas arba negyvas".

Ir dar pridūrė: „Tarp akimirkos, kai priešas ketina smogti, ir akimirkos, kai jo kumštis sumala tavo snukį, – amžinybė."

Dabar nuo akimirkos, kai blyksteli puolančiojo akys, iki akimirkos, kai jis smogia, aš spėju daugybę dalykų.

Seržantas verčia mus nuolat treniruotis, kad dar labiau ištobulintume gebėjimą valdyti laiką. Be kitų gudrybių, jis išmokė mus žongliruoti kulkomis. Meti kulką, kol ji nenukrito atgal į delną – kitą. Ir taip toliau. Pradedi kitaip suvokti laiko tarpą, vadinamą sekunde, ji ištįsta. Per sekundę dauguma žmonių gali suskaičiuoti iki dviejų, aš – iki septynių. Vadinasi, turiu daugiau galimybių likti gyvas nei „dauguma žmonių".

Ką tik prisijungė dar du kariai, dabar mūsų trisdešimt penki

vyrai, mes turim paimti kalno viršūnę, kur įsitvirtinę penkiasdešimt čečėnų kovotojų, palaikomų vietinių kaimiečių.

Ir vėl „šlipsuoti" generalinio štabo strategai nesikiša ir palieka mus veikti savo nuožiūra. Juo geriau! Pro žiūroną tyrinėju viršūnę. Ne pyragai. Visai šalia miškas, kur gali slėptis pastiprinimas.

Maskuojamojo tepalo dėžutė keliauja iš rankų į rankas ir netrukus visų veidai išdažyti karo spalvom.

88. VENERA

Pasidažau. Pieštuku paryškinu akis. Lūpas patepu švelniai blizgiais raudonais dažais, kraštelius apvedu rudu pieštuku. Aš dar nepanaudojau visų savo ginklų. Noriu būti dar seksualesnė: nors taisyklės ir draudžia, nusipirkau krūtis didinančią *Wonderbra* firmos liemenėlę.

Jei nori laimėti mūšį, visos priemonės geros.

89. ENCIKLOPEDIJA

PERGALĖ. Dauguma švietimo programų skirtos išmokyti, kaip elgtis pralaimėjus. Mokykloje vaikai perspėjami, kad net baigę vidurinę sunkiai ras darbą. Namuose jiems įkalama į galvą, kad dauguma vedybų baigiasi skyrybomis, o dauguma gyvenimo draugų – niekam tikę.

Draudimo bendrovės kursto visuotinį pesimizmą. Jų kredo: labai tikėtina, kad patirsite automobilio avariją, gaisrą arba potvynį. Būkite apdairūs, įsigykite draudimo polisą.

Optimistams rytą, dieną ir vakare žiniasklaida primena, kad nėra pasaulyje vietos, kur žmogus būtų saugus. O aiškiaregiai? Jie pranašauja arba Apokalipsę, arba karą.
Pasaulinė katastrofa, vietinės reikšmės katastrofa, asmeninė katastrofa – norime girdėti tik tuos, kurie kalba apie liūdną rytojų.
Koks žynys išdrįstų išpranašauti, kad ateityje bus vis geriau? Kas išdrįs mokyti mokykloje, kaip elgtis gavus *Oskarą* už geriausią vaidmenį? O laimėjus *Didžiojo kirčio* serijos turnyrą? Ką daryti, jei nedidelė jūsų įmonė išsiplėtė iki tarptautinės?
Taigi, laimėjęs žmogus praranda orientyrus ir labai dažnai taip sutrinka, jog pats padaro viską, kad kuo greičiau grįžtų į gerai pažįstamą „normalų“ gyvenimą.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

90. ŽAKAS

Apsiaunu *Charentaises* šlepetes, atsilošiu fotelyje, nukeliu telefono ragelį, du kartus pasuku durų raktą, pasitupdau ant kelių katę, užmerkiu akis, susikaupiu ir pasiruošiu rašyti. Galvoje atgyja veikėjai.

91. IGORIS

Matau juos ten, aukštai, ant kalno keteros. Priešus. Prisisegu šovinines, į batą įsikišu durklą, į kiaurą dantį įsidedu cianido piliulę. Tokia tvarka. Sako, čečėnai – sadistai, bet baisiai nustebčiau, jei jie priverstų mane prabilti. Aš storaodis. Ačiū, mama, nors už tai.

92. VENERA

Po galais, nusilaužiau nagą. Po galais! Po galais! Po perkūnais! Nėra laiko priklijuoti dirbtinio, jau duoda ženklą, atėjo mano eilė. Tik be panikos.

93. IGORIS

Ženklas. Na štai, mūsų eilė. Stanislovas man iš dešinės. Kodėl su juo draugauju? Nes jis turi liepsnosvaidį. Jei nenoriu per klaidą pakliūti po degančio benzino čiurkšle, turiu būti šalia jo. Dabar man draugus parenka troškimas išgyventi. Įvykis su Vania išmokė mane rinktis draugus ne pagal tai, ką galiu jiems duoti, o pagal tai, ką jie gali duoti man. Jokio gailesčio, viskas tik iš išskaičiavimo.

Vėl pro žiūroną stebiu taikinį – kalno keterą.

– Ne pyragai, – sakau Stanislovui.

– Aš nieko nebijau, – sako jis, – turiu angelą sargą.

– Jo. Visi mes turim, tik daugelis pamiršta jį pasikviesti, kai reikia. Bet aš nepamirštu. Pasišaukiu prieš puldamas į ataką ir jaučiu, kad jis mane globoja.

Stanislovas išsitraukia puošnų paauksuotą medalioną – angelas, plačiai išskleidęs sparnus – ir prispaudžia prie lūpų.

– Šventasis Stanislovas, – sako jis.

Aš nešioju medalioną su tėvo atvaizdu, bet man nekyla noras jo bučiuoti. Išlenkiu stiklinę degtinės, noriu sušilti. Į ausinuką įsidedu pagaulios muzikos kasetę. Ne dekadentiškos, vakarietiškos, bet mūsiškos, dvelkiančios slaviška siela – *Naktis ant Plikojo kalno**. Puikiai tiks – netrukus ant plikos čečėnų kalvos nusileis jų naktis.

---

* Kompozitorius Modestas Musorgskis.

94. GREIČIO VALDYMO TECHNIKA

Fredis, Raulis, Merlin Monro ir aš baigiam tobulinti judėjimo erdvėje techniką, pritaikytą angelo būsenai. Norėdami pasitreniruoti skrendam toliau nuo Rojaus ir mokomės kosmose, pakilę virš Saulės sistemos.

Pirmiausia bandom varomąją jėgą.

Nebeturėdami materialaus kūno nepatiriame trinties ir sklendžiame tūkstančius kartų greičiau nei žmogaus sukonstruota raketa. Tačiau atstumai čia tokie, kad atrodo, jog vos velkamės.

Kiek pasitreniravę jau galim pasiekti 1000 kilometrų per sekundę greitį, paskui 5000.

– Galim dar greičiau, – sako Fredis.

Žvelgiu į tolį ir galvoju apie didesnį atstumą. Spaudžiam. 10 000 kilometrų per sekundę, 30 000 kilometrų per sekundę, 100 000 kilometrų per sekundę.

– 100 000 kilometrų per sekundę! Vien apie tai pagalvojus svaigsta galva.

Raulis kaip visuomet nori dar daugiau.

– Turim pasiekti 300 000 kilometrų per sekundę – šviesos greitį.

– Kodėl nepabandžius, – sako Fredis.

Spaudžiam kartu. 100 000 kilometrų per sekundę, 150 000 kilometrų per sekundę, 200 000 kilometrų per sekundę, pagaliau – 300 000 kilometrų per sekundę! Šitaip skriedami matome šviesos daleles, vadinamas fotonais, judančias tokiu pat greičiu. Atrodo, kad fotonai stovi vietoje. Man netgi pavyksta juos šiek tiek aplenkti! Mano kūnas – tai greitis, tai takumas. Sklendžiu kosmosu lyg didžiulio stalo paviršiumi, šiek tiek išlinkusio nuo žvaigždžių svorio ten, kur jos nutūpusios.

Sklendžiu greitai.

Labai greitai.

„Greitai" neapibūdina to, ką jaučiu. Mes – lyg sviediniai, skrodžiantys visatą. Tai jau nebe kelionė. Mes – ne vien tik greitai sklendžiančios būtybės. Mes – šviesos spinduliai.

95. ENCIKLOPEDIJA

KALINIO DILEMA. 1950 metais Melvinas Drešeris ir Merilas Fludas atrado kalinio dilemą. Ji pasireiškia taip: prie banko sulaikyti du įtariamieji uždaromi atskirose kamerose. Policija, norėdama išgauti prisipažinimą, kad jie rengėsi plėšti banką, pateikia pasiūlymą. Jei abu tyli, abu gauna po dvejus metus kalėjimo. Jei vienas liudija prieš kitą, o kitas tyli, liudijęs yra laisvas, o tylėjęs nuteisiamas penkeriems metams kalėjimo. Jei abu liudija vienas prieš kitą, abu nuteisiami ketveriems metams. Jie žino, kad pasiūlymas pateiktas abiem. Kas tuomet atsitinka? Abu mąsto: „Anas tikrai neišlaikys. Jis išduos mane ir aš gausiu penkerius metus, o jis džiaugsis laisve. Kaip neteisinga." Ir tuomet abu nusprendžia tą patį: „Jei išduosiu aš, gal liksiu laisvas, kam sėdėti abiem, jei vienas gali išsisukti." Paprastai gavę šį pasiūlymą daugelis bandytų asmenų išduoda kitą. Tačiau kadangi abu galvoja tą patį, abu gauna po ketverius metus kalėjimo. O juk gerai viską apmąstę abu tylėtų ir atsėdėtų tik dvejus. O dar keisčiau yra tai, kad jei eksperimento metu įtariamiesiems leidžiama pasitarti, rezultatas vis tiek būna toks pats. Nes, nors ir susitarę dėl bendros strategijos, jie galų gale vis tiek vienas kitą išduoda.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

96. ŽAKAS

Kad būčiau visiškai laimingas savo personažų draugijoje, man kai ko trūksta. Muzikos. Kartą pajutau, kad muzika padeda rašyti. Klausausi jos užsidėjęs ausines. Su ausinėmis geriau girdžiu muzikos garsus, be to, ausinės atskiria mane nuo išorinio pasaulio, kupino „normalių" gyvenimo garsų. Muzika padeda man mąstyti. Rašau jos ritmu. Kapota muzika – trumpi sakiniai. Ilgi soliniai instrumentiniai intarpai – mano sakiniai ištįsta. Ramioms scenoms parašyti tinka klasikinė muzika, karo paveikslams – sunkusis rokas, o romantiškoms scenoms – *New Age* muzika. Tačiau ši priemonė turi būti vartojama atsargiai. Kartais reikia tiek nedaug, kad, užuot padėjusi, ji imtų trukdyti. Kartais koks netinkamas žodis mane visiškai išblaško.

Iš patirties žinau, kad rašymui tinkamiausi originalūs filmų garso takeliai, nes iš anksto nuteikia tam tikriems išgyvenimams ir sukuria įtampą. Kartais, kai muzika visiškai sutampa su mano rašoma scena, pasijuntu lyg sapne.

97. VENERA

Pirmieji *Štai taip Zaratustra kalbėjo** taktai praneša, kad pasirodo kandidatės į „Mis Pasaulis" titulą. Man baisu.

Svarbiausia nedrebėti, visi matys. Puolu prie savo krepšio ir susirandu raminamųjų. Mama dažnai jų griebiasi. Lapelyje parašyta – ne daugiau kaip po dvi tabletes per dieną. Nuryju šešias. Aš tokia nervinga.

---

*Richardo Strausso simfoninė poema.

Turiu laimėti „Mis Pasaulis“ titulą. Būtinai. Lengvai siūbuodama klubais einu į prožektorių šviesą.

98. IGORIS

Aušta. Dangus dar tamsiai raudonas. Ant keteros pasirodo švieselės. Kaip ugnies taškeliai kruvinam danguje. Rūksta kaminai. Avelės laukia avidėje. Metas pasirodyti vilkams.

99. KOSMINIS SKRYDIS. KRYPTIS

Išmokę valdyti greitį nutariam, kad reikia sugalvoti, kaip orientuotis erdvėje. Turim sudaryti trijų matavimų kosmoso žemėlapį. Kosmoso begalybė tik sužadina azartą. Bet begalybę sunku paversti žemėlapiu…

Kokį būdą taikyti?

Fredis siūlo nubrėžti Rojuje įsivaizduojamą liniją ir pavadinti ją „grindimis“, arba „apačia“. Visa, kas yra aukščiau, bus „viršus“. Kuo labiau tolsime nuo Galaktikos, tuo „aukščiau kilsime“. Kairę ir dešinę žymėti galime pagal laivybos taisykles. Visa, kas dešinėje, bus „už dešiniojo borto“, o kas kairėje – „už kairiojo“.

– O kaip įvardysime tarpines kryptis?

– Kaip aviatoriai. Laikrodžio padalomis, – sako Raulis. – Viena valanda reikš šiek tiek nuo dešiniojo borto, trys valandos – statmenai dešiniajam bortui, devynios – statmenai kairiajam.

Visai kaip tanatonautai jau turime skrydžio krypties valdymo mechanizmą ir ketiname praplėsti mūsų naujosios *Terra incognita* ribas.

100. ŽAKAS

Kad geriau įsivaizduočiau scenas kanalizacijoje ir rūsiuose, kiekvienai scenai nupiešiu planą. Pažymiu ten esančius daiktus, vietas, kur stovi veikėjai, ir šviesos šaltinius.

101. VENERA

Stoviu rampos šviesoje ir jaučiu žiūrovų ir žiuri žvilgsnius, varstančius nuo galvos iki kojų. Kažkuris iš organizatorių įdavė man kortelę su numeriu. Sakė, turiu laikyti ją aukštai iškėlusi, kad žiuri ir publika mane įsidėmėtų. Iškeliu kortelę. Dar niekada gyvenime taip nebijojau. Man šalta.

102. IGORIS

Rytas vis dar neišaušta. Raudona dangaus spalva virto oranžine. Aplink švilpia kulkos. Papliūpos iš visų pusių. Mūšio įkarštyje sunku suprasti, kas iš tiesų vyksta. Mes, pėstininkai, tikrai mažiausiai žinom, kaip klostosi įvykiai. Kad suprastum, kaip vyksta veiksmas, turi viską matyti iš viršaus.

Mes čia kaip akli. Esame taip susiję su įvykiais, kad jų net nebeskiriame. O blogiausia, kad rytoj mūšį per palydovą stebintys vakariečiai vėl turės geriausius mūsų žygių vaizdus. Kad tik greičiau juos užkariautume ir viską atimtume.

Vos išvengiu raketos, nors šauta buvo prie pat. Dabar ne metas filosofuoti.

103. VENERA

Noriu valgyti. Bet vaidinu toliau. Krypteliu klubą, šypsena, trys žingsneliai, sustoju. Kitas klubas, šypsena, judesys galva, kad įvertintų mano plaukus. Šiek tiek kilsteliu smakrą. Tikiuosi, mano kakta neblizga!

104. KOSMINĖ KELIONĖ. ROMBAS

Priekyje spindi žvaigždė. Jos vardas Altairas. Nutariame, kad tai bus mūsų kursas.

– Dešimta valanda nuo kairiojo borto pirmyn!

Visi keturi lygiuodami pasisukam ta kryptimi. Fredis parodo, kaip sklandžiau pakeisti kryptį. Mums geriau seksis, jei suformuosim rombą. Raulis – jo smaigalys, nes jis drąsiausias. Fredis dešinėje, aš kairėje, o Merlin Monro gale. Ištiesiame rankas, tarsi sklęstume. Taip geriau jaučiame atstumą tarp mūsų. Mūsų kūnai – visatą skrodžiantis orlaivis.

– Antra valanda nuo dešiniojo borto, – siūlo Fredis.

Visi sukamės į dešinę, tik kiekvienas šiek tiek skirtingu kampu. Turim lygiuotis.

– Aštunta valanda nuo dešiniojo borto.

Sumažėjus kampui, tenka suktis šimtu aštuoniasdešimt laipsnių. Šį kartą pavyksta neiškrikti. Vaizdas prieš mūsų akis keičiasi, orientuojamės tik į Gulbės žvaigždyną.

Netikėtai suprantu, kaip sunku akrobatinio skraidymo pilotams sinchronizuoti danguje skrydžius. O judant šviesos greičiu tai padaryti dar sunkiau. Žodžiai „Dėmesio, pasirengę?“, prieš sakant „antra valanda“ arba „aštunta valanda“, sumažina posūkio baimę.

– Dėmesio, pasirengę? Atgal, šešta valanda, – siūlo Merlin Monro.

Mūsų rombas sukasi kaip blynas. Merlin nejuda, o Raulis padaro puslankį aukštyn. Mes vėl veidu į Altairą. Didžiuojamės tuo, ko išmokom.

Skrydis žemyn galva, aštuoniukė, suktukas – sugalvojame vis naujų judesių ir išbandome vis naujus skrydžio būdus atlikdami drąsiausias geometrines figūras.

105. ENCIKLOPEDIJA

GEOMETRINIS TESTAS. Trumpas psichologinis testas, atskleidžiantis žmogaus asmenybę per simbolinę geometrinių formų galią. Ant popieriaus lapo nupieškite šešis atskirus kvadratėlius.

Pirmajame nupieškite apskritimą.

Antrajame trikampį.

Trečiajame laiptus.

Ketvirtajame kryžių.

Penktajame kvadratą.

Šeštajame „3“, apverstą taip, kad atrodytų kaip raidė „m“. Paprašykite tiriamojo papildyti kiekvieną geometrinę figūrą taip, kad išeitų neabstraktus piešinys.

Paskui paprašykite prie kiekvieno piešinio parašyti po būdvardį.

Dabar pažiūrėkite, kas iš to išėjo.

Piešinys su apskritimu rodo, ką žmogus mano apie save.

Piešinys su trikampiu rodo, ką žmogus įsivaizduoja kitus manant apie save.

Piešinys su laiptais rodo, ką žmogus mano apie gyvenimą.

Piešinys su kryžiumi rodo žmogaus dvasingumą.

Piešinys su kvadratu rodo žmogaus požiūrį į šeimą.

Piešinys su raide „m" – ką žmogus mano apie meilę.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

106. IGORIS

Jaučiu neapykantą. Puolu vieną čečėną. Smogiu galva į kaktą. Sauso lūžtančio medžio garsas. Jo kraujas išpurvina mano aprangą. Tuo metu mane jau puola kitas. Provokuoja. Atsistoju į kovinę padėtį. Ir mane iškart nusmelkia mintis: „Tarp akimirkos, kai priešas ketina smogti, ir akimirkos, kai pajunti smūgį, – amžinybė."

Puolančiojo akys žybteli. Svarbiausia nepaleisti to žiburėlio iš akių. Jis žvilgteli žemyn. Dešinė koja! Jis ketina spirti man į pilvą. Įsivaizduoju esąs sulėtintame filme. Nuo dabar viskas ir vyks kaip filme – kadras po kadro.

Jo dešinė koja kyla. Lengvas judesys klubais ir aš pasisuku profiliu. Ištiesiu rankas.

Jis nepastebi mano pasiruošimų ir toliau kelia koją, kaip buvo sumanęs. Sučiumpu jo batą, trukteliu koją į priekį ir tuo pačiu metu aukštyn. Dribteli sunkiai. Puolu ant jo. Kūnas prie kūno. Jis kanda. Išsitraukiu peilį, jis irgi. Mes kaip laukiniai pasiutę žvėrys, kovojantys vienatine savo iltimi. Mane užplūsta jausmai ir mintys. Širdis ima greičiau plakti. Šnervės gaudo orą. Man smagu.

Ausyse galingai skamba Modesto Musorgskio *Naktis ant Plikojo kalno*. Mano priešininkas rėkia drąsindamas save. Jo riksmas ir muzika, kurios klausausi, skamba lyg harmonija.

Dvikova peiliais.

Smūgis keliu. Jo peilis nulekia į šalį. Jis išsitraukia revolverį.

Ne taip greitai, kad mane išgąsdintų. Vienu ypu užlaužiu jo ranką. Nukreipiu į jį. Priverčiu paspausti savo paties ginklo nuleistuką. Šūvis. Jo žaliame medvilniniame švarke atsiranda skylė.

Jis nebuvo ganėtinai greitas. Todėl negyvas.

107. ŽAKAS

Mano aprašytos žiurkių kovos kanalizacijoje man nepatinka. Jos neįtikina. Skaitydamas tekstą nesijaučiu taip, lyg pats ten būčiau.

Staiga tarsi angelo pašnibždėta šauna mintis: „Geriau parodyti nei paaiškinti."

Mano herojai turi nuolat veikti. Jų psichologiją paaiškins elgesys, o ne dialogai. Vėl tyrinėju žiurkes.

Dar nepakankamai išmanau. Turiu pažinti jas iš esmės, kitaip skaitytojai pajus, kad pasakojimas nerišlus. Einu į gyvūnų parduotuvę ir nusiperku šešias žiurkes. Keturis patinus ir dvi pateles. Vienintelis būdas sąžiningai rašyti yra stebėti tai, apie ką rašai.

Mano katė piktu žvilgsniu palydi grėsmingais kapliais ginkluotus svečius. Nežinau, ar supranta, kad čia ji turėtų būti medžiotoja, jos elgesys rodo, tarsi būtų atvirkščiai.

Mano naujiesiems svečiams nereikia plaukioti, kad gautų savo davinį, tačiau aš greit pastebiu, kad jie visi pasiskirstę vaidmenimis. Vienas patinas terorizuoja kitus, o viena patelė yra visų pastumdėlė.

Dvejoju, bet kištis nesiryžtu. Mes ne Volto Disnėjaus filme. Jei gamtoje nėra gailesčio, tai kurdamas savo taisykles aš nepakeisiu kurios nors rūšies elgesio.

Todėl stengiuosi stebėti iš šalies ir užsirašinėti viską, ką ma-

tau, taip pat pastabas apie tai, kaip galima būtų interpretuoti šių gyvūnų elgesį. Kuo mažiau antropomorfizmo. Naudoju šiuos užrašus kūrybai. Kad geriau įsivaizduočiau, kas vyksta, piešiu jų snukelius. Piešinių kaupiasi. Mintyse pastatau filmavimo kamerą ir nusprendžiu, kokiu kampu parodyti vaizdą. Brėžiniuose pažymiu, kaip judės kamera, kokiu atstumu filmuos, kokiu planu. Tai man labai padeda. Dabar mano aprašomuose mūšiuose yra ir stambių planų – dantis šiepiančių žiurkių snukiai, ir panoraminių vaizdų ant nutekamųjų griovių krašto. Kamera skverbiasi tarp besikaunančiųjų ir gaudo itin sukrečiančius vaizdus. Aš stengiuosi rasti vaizdų pereiti nuo vienos scenos prie kitos.

Mano rašymo stilius ypatingas, aš rašau vaizdais. Mano aprašomos vandens kovos kanalizacijoje panašios į Esteros Viljams ir jos draugių žaidimus žydrame baseino vandenyje. Tik mano aprašomas vanduo žalsvas, nepermatomas, jame plūduriuoja atliekos ir jis rausta priklausomai nuo kovos įkarščio. Strėlytėmis ir punktyrais savo žiurkių kariuomenes ir pagrindinius veikėjus nukreipiu į svarbiausią romano mūšį.

108. VENERA

Trumputis mano pasirodymas scenoje baigtas, laukiu, kada baigs kitos merginos. Dvi ar trys man atrodo gražesnės už mane. Kad tik žiuri nebalsuotų už jas. O, jei galėčiau pakišti joms koją, kad jos nuvirstų nuo tų savo smailių kulnelių aukštumos ir nusisuktų sprandą! Jos panašios į pretenzingus garnius. O kaip begėdiškai kraipo klubus! Kuo jos save laiko? Nekenčiu jų. Įsivaizduoju, kaip savo ilgais nagais akėju jų veidus.

Aš privalau laimėti.

Meldžiuosi, kad gaučiau „Mis Pasaulis“ titulą. Jei ten, aukštai, mane kas nors girdi, maldauju man padėti.

109. KOSMINIS SKRYDIS. NERIMAS

– Dėmesio, pasirengę? Dešinysis bortas! – užtraukia Raulis, prisiminęs, kad yra eskadrilės vadas.

Mane apima ekstazė, tačiau negaliu liautis galvojęs apie savo klientus. Kur jie dabar? Esu per daug toli, kad išgirsčiau jų šauksmą ar maldas.

Raulis supranta, kad jaudinuosi, ir uždeda man ant peties ranką.

– Nesijaudink, seni, niekada nebūna visiškai blogai. Žmonės tokie pat kaip katės. Jie visada nukrinta ant kojų.

110. IGORIS

Atsikeliu. Drąsindamas save staugiu kaip vilkas. Man nesvarbu, kad galiu patraukti priešo dėmesį. Atsiliepia kiti vilkai. Mano gauja stipri ir greita, tai mano šeima. Mes staugiame vis šviesėjančio oranžinio dangaus ir blykštančio tobulai apvalaus mėnulio fone.

Pasirodo pastiprinimas – miške pasislėpusios čečėnų pajėgos. Jos atvažiuoja su sunkia ginkluote – džipais su įmontuotais kulkosvaidžiais. Mus užlieja vyrų banga. Jų daug. Mes kovojame vienas prieš dešimt.

Netrukus gera dešimtis ginklo draugų jau patiesta. Epitafijai laiko nėra. Vilkai miršta kaip vilkai – prašieptais snukiais,

kruvinais kailiais, gulėdami ant žemės, nuklotos jų sumedžioto grobio.

Aš ketinu likti gyvas. Užsimaskuoju. Gyvas kareivis, nors ir bailys, priešui padarys daugiau nuostolių nei miręs drąsuolis.

Pasislepiu po šarvuoto automobilio griaučiais. Seržantas dar gyvas. Jis slepiasi už akmenų tvorelės ir ženklais kviečia mane. Ranką, rodančią man ženklus, staiga nutraukia sviedinys, pamatau skrendančią jo galvą.

Ar taip išskrenda siela?

Nežinau, gal dėl mano ausyse skambančios muzikos, gal dėl kraujo ir šviesos blyksnių aplink, bet jaučiuosi nusiteikęs pajuokauti. Gal todėl, kad siaubo akivaizdoje visiems vyrams reikia nusiraminti ir nuleisti garą.

Pratrūkstu juoku. Turbūt einu iš proto. Nors ne, viskas gerai, tai tik įtampa. Vis dėlto vargšas seržantas! Jis buvo nepakankamai greitas. Todėl mirė.

Kulkosvaidžiai sukasi į mane. Prarandu bet kokį norą juoktis. Užsimerkiu ir tariu sau, kad jei jau išgyvenau iki šios dienos, tai tik todėl, kad ir aš turiu angelą sargą. Jei jau taip, tai dabar kaip tik metas jam pasirodyti. Šventasis Igori, tavo eilė.

Skubiai pasimeldžiu: „Ar supratai tu ten, aukštai? Jei neištrauksi manęs iš šitos mėsmalės dabar, tai kitos progos nebebus!“

111. VENERA

Vakaro vedėjas kviečia mane pasirodyti dar kartą, nes kai kurie žiuri nariai dvejoja. Kiek galėdama atmetu rankas atgal, kad išryškinčiau krūtinę. Nesišypsoti. Vyrai nemėgsta mielų moterų,

jiems patinka furijos. Mama visada taip sako. Šį kartą išdrįstu pažvelgti virš prožektorių. Pirmoje eilėje matau mamą, filmuojančią mane vaizdo kamera. Kaip ji didžiuosis, jei man pavyks! Pastebiu ir Estebaną. Šaunusis Estebanas! Pernelyg šaunus Estebanas!

Du ratai, sustoju ir sustingstu. Viskas. Dabar liko tik melstis. Jei ten, aukštai, aš kam nors rūpiu, meldžiu man padėti.

112. KOSMINIS SKRYDIS. PIRMOJI KELIONĖ

Atrodo, kažkuris mano klientas šaukiasi manęs. Nors gal tai tik mano kaltės jausmas, kad palikau juos vienus.

Raulis pralenkia mane. Mes skriejame šviesos greičiu, 300 000 kilometrų per sekundę. Artimiausios saulės skleidžiami fotonai sklendžia greta, paskui atsilieka. Netrukus pasiekiame Kentauro Proksimą, žvaigždę, esančią arčiausiai mūsų Saulės sistemos, už 4,2 šviesmečio. Mes kertame jos sistemą ir imame tyrinėti planetas.

Jokios gyvybės.

Pasileidžiame 300 000 kilometrų per sekundę greičiu į Kentauro Alfą.

Ir vėl nieko. Reikia plėsti paieškos zoną.

Pakeitę kryptį ir išsirikiavę smailiu kampu, pasukame Siriaus link. Randame keletą pravėsusių planetų. Šiek tiek kerpių. Daug amoniako.

Procionas? Visiškai nieko.

Kasiopėja? Tik dulkės ir garai.

Tau Ceti? Geriau jau nieko nesakysiu.

Delta Pavonis? Nerekomenduoju, nieko ten įdomaus.

Keliaujame greitai, nuo žvaigždės prie žvaigždės, nuo planetos prie planetos. Mes netgi prasiskverbiame į didžiųjų meteoritų šerdį, kad pažiūrėtume, gal kartais ten slapstosi dievai.

Bėda ta, kad mūsų Galaktika yra 100 000 šviesmečių skersmens, o joje yra 100 milijardų žvaigždžių. Palyginimui galiu pasakyti, kad mes – kaip sraigės, šliaužiančios futbolo stadionu. O kiekvienas žolės stiebelis yra nauja planeta.

Negaliu liautis galvojęs apie savo klientus. Kad tik jiems neprireiktų manęs! Esu tikras, kad jiems gresia pavojus. Žakas perdelyg jautrus. Igoris perdėtai išdidus. Venera labai pažeidžiama.

Raulis siunčia man paguodžiamas mintis. Jis prašo, kad labiau susitelkčiau tyrinėtojo darbui. Kiekvieną posūkį atlieku pavėlavęs sekundę. Gerai. Pažadu pasistengti.

Raulis, Fredis, Merlin Monro ir aš aplankom šimtus planetų. Kartais nusileidžiam į jas ir randam tik akmenų. Jokio protingų būtybių pėdsako.

Siūlau „leistis" tik į tas planetas, kur klimato sąlygos švelnios, yra vandenynų ir atmosfera. Raulis atsako, kad planeta, kurioje pabuvojo Natali, nebūtinai turi būti tokia kaip mūsų Žemė, bet Fredis man pritaria. Dabar lankytinų planetų skaičius sumažėja dešimt kartų. Vietoj dviejų šimtų milijardų lieka tik dvidešimt...

Nesitikėjome, kad mus sulaikys toks galingas varžovas – kosmosas.

113. ŽAKAS

Kuo ilgiau rašau, tuo keistesni jausmai mane apima. Drebu iš susijaudinimo, mane apima virpulys, panašus į patiriamą mylintis. Keletą akimirkų būnu „kitur". Pamirštu, kas esu.

Scenos tarsi rašosi pačios, o mano personažai tarsi sprunka iš mano globos. Matau juos savo romane kaip žuvis akvariume. Tai ir malonu, ir gąsdina. Jaučiuosi taip, lyg žaisčiau su sprogmeniu, kurio vartojimo instrukcijos neturiu.

Kai rašau, pamirštu, kas esu, kad rašau, pamirštu viską. Esu su savo personažais, gyvenu su jais. Tai lyg išsipildęs sapnas. Išsipildęs erotinis sapnas, nes visut visutėlis mano kūnas reiškia džiaugsmą. Aš patiriu ekstazę. Transą. Tačiau stebuklingoji akimirka ilgai netrunka. Tik kelias minutes, kartais – kelias sekundes.

Ir aš niekada nežinau, kada išgyvensiu ekstazės akimirkas. Jos ateina netikėtai. Gaunu jas kaip dovaną, kai rašau gerą sceną, klausausi geros muzikos, kai man šauna geros mintys. Kai ekstazė praeina, lieku visas šlapias nuo prakaito, tarsi apkvaišęs. Paskui užplūsta liūdesys. Nostalgija, apmaudas, kad šios nuostabios akimirkos truko taip neilgai. Tuomet pritildau muziką ir pasineriu į televizijos pasaulį, kad užmirščiau nuolatinio gyvenimo viršūnėse skausmą.

114. IGORIS

Puolu pirmyn ir sviedžiu granatą į pačią ant manęs virstančių čečėnų tirštumą. Bėgu šalin. Negalvoju apie kulkas, retkarčiais prašvilpiančias tarp mano kojų. Skubu prie kaimo vidury iškasto šulinio ir pakimbu ant pririšto kibiro..

Vilkai išnaikinti. Nematau net Stanislovo. Sumažinu muzikos garsą. *Naktis ant Plikojo kalno* prityla. Girdžiu švilpiantį savo kvėpavimą ir ugnies traškesį, riksmus, įsakymus, sužeistuosius, besišaukiančius pagalbos.

115. VENERA

Žiuri tylėdama stebi mane. O aš nuo scenos stebiu žiuri. Centre – sunkiojo svorio kategorijos boksininkas, įsistebeilijęs į mano krūtis. Šalia jo – keletas senų, visų pamirštų aktorių, televizijos laidų vedėjų, vienas erotinių filmų režisierius, keletas fotografų, besispecializuojančių meninėje nuogybių fotografijoje, ir futbolininkas, jau seniai neįmušęs nė vieno įvarčio.

Tai čia žiuri? Tai jie spręs mano likimą? Staiga sudvejoju. Bet į mane įsistebeilijusios televizijos kameros, transliuojančios šį spektaklį visai šaliai. Į mane žiūri milijonai žmonių. Šypsausi jiems ir netgi įžūliai mirkteliu akį. Kiek žinau, taisyklės to nedraudžia.

Man baisu. Man labai baisu. Gerai, kad prisirijau raminamųjų.

116. ENCIKLOPEDIJA

NEŽINAU, GERAI TAI AR BLOGAI (Dzenbudistų pasaka). Kartą vienas valstietis gavo sūnui dovanų baltą žirgą. Tuomet pas jį atėjo kaimynas ir sako: „Jums labai pasisekė. Man tikrai niekas nebūtų padovanojęs tokio gražaus balto žirgo!“ Valstietis atsakė: „Nežinau, gerai tai ar blogai...“ Po kiek laiko valstiečio sūnus jojo tuo arkliu, arklys pasibaidė, sūnus nukrito ir susilaužė koją. „Oi, koks siaubas, – sako kaimynas, – teisingai sakėte, kad ta dovana gali būti ir blogas dalykas. Dabar aišku, kad tas, kas jums padovanojo žirgą, tai padarė tyčia, norėdamas jums pakenkti.“ Tačiau valstietis vis tiek neatrodė nusiminęs. „Nežinau, gerai tai ar blogai“, – tepasakė jis. Staiga prasidėjo karas ir visi kaimo

jaunuoliai buvo mobilizuoti, o jaunuolis su sulaužyta koja liko namie. Tuomet vėl atėjo kaimynas ir tarė: „Jūsų sūnus vienintelis kaime nepaimtas į karą, jam iš tiesų pasisekė.“ Valstietis jam atsakė: „Nežinau, gerai tai ar blogai.“

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

117. INVENTORIZACIJA

Oriono žvaigždyne nieko.

Liūto žvaigždyne keletas vienaląsčių mikrobų. Sąmonės lygis panašus į akmens.

Grįžulo Ratuose – net ne iki galo susiformavusios planetos.

Kas gero aplink Luyteno žvaigždę? Lediniai meteoritai.

Mes gaištame laiką.

Po galais! O ką tuo metu veikia mano klientai?

118. IGORIS

Kiūtau užsiglaudęs už šulinio rentinio, kažkoks tipas dėl visa ko meta į jį granatą. Nesunkiai sučiumpu ją dešine ranka ir tyrinėju. Afganiškas modelis, G34, korpusas iš kvadratėlių. Neturiu laiko drebėti iš baimės, sviedžiu ją atgal. Tipelis suprato, kad viduje kažkas yra, ir paskuba vėl mesti granatą. Aš irgi nedvejoju, svaidomės toliau.

Laimės tas, kurio nervai pasirodys šaltesni. Kokia laimė, kad seržantas išmokė mane žongliruoti. Kadangi anas irgi žongliruotojas, geriau apžiūriu granatą ir pamatau, kad užpleišytas kaištis. Brokas. Afganai nėra naujausių technologijų žinovai.

Ši granata niekada nesprogs. Tuomet sukrapštau vieną iš savų, gerą rusišką granatą, pagamintą geros rusės motinos, jos veikimo būdą žinau kaip savo penkis pirštus. Palaukiu lygiai penkias sekundes, gerai apskaičiuoju trajektoriją ir metu į žmogelį. Tas sugauna norėdamas mesti man atgal, bet tuo metu ji sprogsta tiesiog jo rankoje.

Karas – ne mėgėjų darbas. Tai amatas, čia reikia mokėti išlikti metodiškam ir išlaikyti ritmą. Pavyzdžiui, aš žinau, kad negaliu pernelyg ilgai užsibūti šulinyje. Taigi išsikrapštau į viršų, čiumpu vieno negyvo draugo šautuvą su optiniu taikikliu ir bėgu slėptis į vieną namą. Ten randu vietinių, bet ginklu priverčiu šeimynėlę laikytis pagarbiai ir uždarau virtuvėje. Paskui užsiimu poziciją prie lango ir ramiai žvalgau apylinkes. Kadangi turiu lazerinį taikiklį, esu gerokai pranašesnis už savo priešininkus. Vėl užsidedu ausinuką. Vėl *Naktis ant Plikojo kalno.* Mano regėjimo lauke pasirodo priešo karys. Jam virš antakio sušvinta raudonas taškelis. Paspaudžiu gaiduką. Vienu mažiau.

119. ŽAKAS

Stebiu stikliniame narve uždarytas šešias savo žiurkes. Jos mane irgi stebi. Katė laikosi atokiai. Man atrodo, žiurkės supranta, kad kalbu apie jas. Todėl vis dažniau prieina prie stiklo. Gaila, kad negaliu joms paskaityti, kaip jas aprašiau knygoje.

Mona Liza II ateina pasiglaustyti ir patikrinti, ar mano širdyje jos vietos neužėmė monstrai aštriais dantimis.

Perskaitau, ką parašiau.

Tiesą sakant, šis romanas visiškai chaotiškas. Neįmanoma suprasti, kodėl viena scena seka kitą būtent tokia tvarka, o ne kitokia.

Staiga suprantu, kad turiu pasigaminti karkasą, prilaikantį visą pasakojimą ir nulemiantį, kad tam tikros scenos bus aprašytos tam tikru metu, o ne visiškai atsitiktine tvarka. Taikyti geometrinę struktūrą? Pasakoti taip, tarsi istorija suktųsi ratu? Bandau. Pasakojimo pabaigoje mano personažai atsiduria toje pačioje vietoje, kaip ir pradžioje. *Déjà vu.* O gal tegul veiksmas vystosi spirale? Kuo toliau rašau, tuo labiau tolsta pasakojimo pabaiga. Ir vėl *déjà vu.* O gal rašyti linijiniu būdu? Banalu, visi taip rašo.

Mąstau apie sudėtingesnes geometrines figūras. Penkiakampį. Šešiakampį. Kubą. Cilindrą. Piramidę. Tetraedrą. Dešimtbriaunį. Kokia sudėtingiausia geometrinė figūra? Katedra. Nusiperku knygą apie katedras ir sužinau, kad jų formos atitinka žvaigždžių išsidėstymą kosmose. Nuostabu. Parašysiu katedros formos romaną. Modeliu pasirenku Šartro katedrą, tikrą trylikto amžiaus brangakmenį, kupiną simbolių ir paslėptų pranešimų.

Kuo kruopščiausiai ant didelio piešimo popieriaus lapo perpiešiu katedros planą ir pasistengiu, kad mano pasakojimas atitiktų tūkstantmetį jos karkasą. Pasakojimo gijos susipina ten, kur kryžiuojasi navos, teatrinės scenos vyksta po katedros skliautais. Šis metodas paskatina mane pasismaginti – plėtoti daugiau paralelinio veiksmo. Mano tekstas dabar sklandesnis, veikėjų trajektorijos natūraliai įsilieja į tobulą struktūrą.

Klausausi Bacho. Johanas Sebastianas Bachas kurdamas muziką taip pat taikė katedros struktūrą. Kartais susikerta dvi melodijos, sukurdamos iliuziją, kad girdėti ir trečioji, nors joks instrumentas jos negroja. Pasistengiu atkurti šį įspūdį savo tekste, supindamas dvi intrigas, kurios dengia viena kitą sukurdamos pojūtį, kad yra dar ir trečioji, įsivaizduojama.

Šartro katedra ir Johanas Sebastianas Bachas yra mano slaptojo karkaso šerdyje. Jo prilaikomi mano personažai atsisklei-

džia ir man lengviau rašyti. Dabar kas dieną parašau ne penkis, o dvidešimt puslapių, ir jų nebereikia taisyti, o tuos penkis dar reikėdavo peržiūrėti. Mano romanas vis storesnis. 500, 600, 1000, 1534 puslapiai... Tai jau daugiau nei paprastas detektyvas, tai tikras „Žiurkių karas ir taika".

Pagaliau romanas man atrodo ganėtinai solidus, kad galima būtų atiduoti skaitytojui. Belieka rasti leidėją. Paštu išsiunčiu rankraštį dešimčiai garsiausių Paryžiaus leidyklų.

120. VENERA

Žiuri balsuoja. Graužiu nulūžusį nagą. Atiduočiau viską už cigaretę, bet taisyklės draudžia rūkyti. Dabar sprendžiamas mano likimas.

121. IGORIS

Prisitaikau. Šaunu. Nukaunu antrą. Trečią. Ketvirtą. Kaip gera dirbti muzikos ritmu! Dėkoju dekadentiškiesiems Vakarams už tai, kad išrado ausinuką. Prieš akis šmėkšteli mamos veidas. Taikau ne į širdį, į veidą. Kas kartą, kai pagalvoju apie savo motiną, man norisi paspausti gaiduką.

122. ŽAKAS

Pagaliau pašto dėžėje randu leidėjų atsakymų. Pirmasis mano, kad siužetas pernelyg ekscentriškas. Antrasis pataria perrašyti

romaną, tik šį kartą apie kates, kurios, matai, „daug labiau patinka skaitytojams".

Žiūriu į Moną Lizą II.

Ar yra ką rašyti apie Moną Lizą II, dekadentiškiausią katę Vakaruose?

Trečiasis leidėjas siūlo spausdinti romaną savo lėšomis; įteiki jam sutartą sumą, o jis rūpinasi leidyba, platinimu. Žada neblogą uždarbį.

123. VENERA

Skiria balus. Gana šykščiai. Geriausias vidutinis balas apie 5,4 iš 10. Pagaliau mano eilė. Žiuri vienas po kito skelbia savo nuosprendį: 4, 5, 6, 5… Mano veide sustingusi šypsena, bet jaučiuosi palūžusi. Jei niekas nemano, kad esu verta daugiau nei šie apgailėtini skaičiai, aš žuvusi. Kokia neteisybė! Nekenčiu šitų žmonių ir jų veidmainiškų veidų. Be to, mergina, kol kas gavusi geriausius balus, visa išgražinta celiulito. Ar jie to nepastebėjo?

124. ENCIKLOPEDIJA

„IDĖJOSFERA". Idėjos – kaip gyvos būtybės. Jos gimsta, auga, dauginasi, susiduria su kitomis idėjomis ir pagaliau miršta. O jei idėjoms, kaip ir kitoms gyvoms būtybėms, būtų būdinga evoliucija? Jei vyktų jų natūrali atranka ir prasčiausios žūtų, kad geriausios galėtų daugintis, kaip numato darvinizmo teorija? 1970 metais Žakas Mono *Atsitiktinume ir būtinybėje* iškėlė mintį, kad idėjos galbūt yra savarankiškos ir, kaip visi gyvi

padarai, gali veistis ir daugintis. 1976-aisiais *Egoistiškame gene* Ričardas Davkinsas paskelbė „idėjosferos" koncepciją. Idėjosfera idėjų pasaulyje yra tas pats, kas biosfera – gyvų būtybių pasaulyje. Davkinsas rašė: „Jei pasėjate į mano sielą vaisingą idėją, jūs okupuojate mano smegenis, jos tampa šios idėjos skleidėjomis." Jis remiasi pavyzdžiu – Dievo idėja, idėja, kuri, kartą gimusi, iki šių dienų plėtojasi ir dauginasi, kinta ir plinta perduodama žodžiu, raštu, muzika, menu, ją platina ir kunigai, pritaikę šią idėją prie gyvenamosios erdvės ir laiko sąlygų.

Bet idėjos kinta greičiau nei gyvi padarai. Pavyzdžiui, Karlo Markso sukurta komunizmo idėja per labai trumpą laiką pasklido tokioje didelėje erdvėje, kad apėmė pusę planetos. Ji rutuliojosi, keitėsi, vėliau sumenko ir buvo aktuali vis mažesniam žmonių skaičiui, tarsi kokia nykstanti gyvūnų rūšis.

Tačiau ji privertė pasikeisti ir „kapitalizmo" idėją.

Mūsų civilizacija kilusi iš idėjų kovos „idėjosferoje".

Šiandien, kai turime kompiuterį, idėjos gali kisti dar greičiau. Internetu idėja gali labai greitai plisti ir erdvėje, ir laike bei susidurti su varžovais ar į ją nusitaikiusiais plėšrūnais.

Tai puikus būdas skleisti geras idėjas, bet jis tinka ir blogosioms, nes „idėjos" sąvoka neapima kartu ir „moralės" sąvokos.

Biologijoje, beje, evoliucija taip pat nepaklūsta moralės dėsniams. Štai kodėl reikėtų du kartus pagalvoti prieš pradedant skleisti „iš kažkur atklydusias" idėjas. Nes šiandien jos yra galingesnės ir už tuos, kurie jas sukūrė, ir už tuos, kurie jas skleidžia.

Na, tai tik idėja...

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

125. ŽAKAS

Ketvirtas leidėjas paskambina telefonu ir pataria nenuleisti rankų. „Kad parašytumėte knygą, reikia turėti didelę gyvenimo patirtį. Septyniolikos su puse metų dar negalite jos turėti pakankamai“, – sako jis.

Penktasis kalba apie mūšių scenas ir priekaištauja dėl nepagarbos moteriškajai skaitytojų giminei. Primena man, kad dauguma skaitytojų yra moterys ir merginos, o joms labiausiai patinka romantiškos scenos. Kodėl nepagalvojus apie „žiurkių *love story*“ versiją?

Žiūriu į savo žiurkes: vienas patinėlis kaip tik poruojasi. Jis skaudžiai kandžioja patelės kaklą, prispaudžia jos galvą prie žemės ir laiko įsikirtęs nagais į užpakalį, kad geriau galėtų ant jo užsiropšti. Vargšelė cypčioja iš skausmo, bet patinėlį tai, atrodo, tik dar labiau uždega.

Romantiška žiurkių *love story*? Ji nebūtų tikroviška...

126. IGORIS

Penki. Šeši. Septyni. Ir dešimtas, paskutinis. Nukoviau visus priešo kareivius, surizikavusius pasirodyti mano gatvėje. Vidurdienis. Dangus baltas. Kaimas rūksta, dar šiltą kovotojų kūnų mėsą įnirtingai puola musės.

Priešai negyvi, bet draugai taip pat mirę. Nematau nė vieno mūsiškio. Sustūgstu kaip vilkas. Sutartinis šūkis lieka be atsako. Manau, man pasisekė. Tikiu, kad ten, aukštai, danguje, yra kažkas, kas mane saugo. Žinoma, aš greitas, bet kiek kartų aš lyg per stebuklą neužlipau ant minos ar išvengiau pasiklydusios kulkos!

Dabar jau tikrai aišku, kad turiu angelą sargą. Ačiū, šventasis Igori.

Žinau, kad mane grąžins į stovyklą ir pasiųs į naują Vilkų būrį, kuris turės atlikti daug panašių užduočių. Kariauti yra vienintelis amatas, kurį moku. Kiekvienam savo. Vėl užsidedu ausines ir paleidžiu *Naktį ant Plikojo kalno.*

Staiga išgirstu vilko kauksmą. Ar tikrai kaukia vilkas?

Ne, tai Stanislovas. Teisingai jis sakė, kad irgi turi angelą sargą.

127. VENERA

Vėl 5 iš 10. Viską nuspręs paskutinis balsuotojas. Boksininkas.

– 10 iš 10, – praneša jis.

Ar taip gali būti? Ar aš gerai išgirdau?

Per vieną akimirksnį mano vidurkis staigiai šoka aukštyn. Dabar mano balai geriausi. Aš pradedu džiūgauti, bet greitai susivaldau. Dar ne už visas balsavo. Kuri nors gali mane aplenkti.

Lyg per rūką girdžiu skelbiant kitus balus. Pirmoji, aš vis dar pirmoji. Viskas, balsavimas baigėsi, niekas negavo geresnių balų.

Aš esu... Aš esu... „Mis Pasaulis".

Bučiuoju žiuri narius. Mane filmuoja. Mane mato visa šalis. Man paduodamas butelis šampano ir aš laistau juo aplinkinius švysčiojant fotoaparatų blykstėms.

Aš laimėjau!

Kalbu į mikrofoną:

– Labiausiai norėčiau padėkoti savo mamai, nes be jos niekuomet nebūčiau išdrįsusi pradėti šios ilgos kelionės... tobulybės link.

Sakau šiuos žodžius, nes žinau, kad turiu taip kalbėti, žinau,

kad šitaip patiksiu publikai ir televizijos žiūrovams. Tačiau, tarp mūsų šnekant, jei aš ir turiu kam dėkoti, tai tik sau, vien tik sau.

Mes vis dar scenoje, buvusios mano varžovės eina manęs sveikinti. Salėje matau iš džiaugsmo verkiančią mamą ir oro bučinius siunčiantį Estebaną.

Vėliau: interviu, sveikinimai, nuotraukos. Aš – zenite.

Dar vėliau lauke žmonės mane atpažįsta ir prašo autografų.

Išsunkta pagaliau nusikrapštau iki viešbučio, mane lydi labiau nei bet kada manimi besižavintis Estebanas.

Aš laimėjau!

128. ŽAKAS

Aš pralaimėjau. Galutinai. Nė vienas leidėjas nenori mano *Žiurkių*.

„Rašytojas – tai ne amatas, – sako man tėvas telefonu. – Dar klausi, iš kur žinau! Aš gi dirbu knygyne ir matau, kad perkamos tik žinomų autorių knygos. Pirmiausia tapk žymus, o paskui galėsi rašyti savo knygą. Pradėjai ne iš to galo."

Šioje priešiškoje aplinkoje vienintelė Mona Liza man ištikima. Ji jaučia, kad man dabar sunkus metas, ir nerimauja, ar aš vis dar būsiu pajėgus kiekvieną dieną patiekti jai paštetо ir kačių sausainių.

Atsigulu. Rytoj ryte vėl eisiu į darbą restorane, paskui dar kartą perskaitysiu rankraštį.

Man atrodo, kad žiurkės narvelyje šaiposi iš manęs. Jos mane erzina. Kuo jos save laiko? Galų gale juk jos tik žiurkės. Paleidžiu jas į kanalizaciją. Tegul žinosi.

Mona Liza pritaria man garsiai murkdama.

Įsitaisysiu prie savo rašomosios mašinėlės. Nebėra jokios

magijos. Jokios vilties. Man niekada nepavyks. Geriau būtų neberašyti.

129. ENCIKLOPEDIJA

KANG. Žmogaus gyvenimas nuolat veikiamas kitų. Kol žmogus jaučiasi laimingas, šis ribojimas jam netrukdo. Vaikui normalu, kad jis verčiamas valgyti nekenčiamą maistą – tai jo šeima. Suaugusiajam normalu būti žeminamam viršininko – tai jo darbas. Vedusiam normalu, kad žmona nuolatos bamba jam priekaištaudama – tai jo žmona. Piliečiui normalu, kad vyriausybė, už kurią jis balsavo, be paliovos mažina jo perkamąją galią.

Jis ne tik nepastebi, kad yra smaugiamas, jam netgi reikia šeimos, darbo, politinės santvarkos, kurioje gyvena, ir kitų kalėjimų, nes jis mano visa tai esant jo „asmenybės išraiškos" formomis. Daugybė žmonių pasirengę kovoti ragais ir nagais, kad tik niekas nenuimtų jų grandinių. Mes, angelai, turime kartais sukelti tai, kas apačioje vadinama „nelaimėmis", o čia, viršuje, – „KANG", arba „krizėmis, atveriančiomis naujų galimybių". KANG gali būti pačios įvairiausios – automobilio avarija, liga, skyrybos, nemalonumai darbe.

Mirtingieji klaikiai bijo šių krizių, nors jos, kad ir laikinai, išlaisvina. Ilgai nelaukę, jie skuba ieškoti naujo kalėjimo. Išsiskyręs skuba vėl vesti. Atleistasis iš darbo sutinka dirbti dar bjauresnį. Bet tarp akimirkos, kai ištinka KANG, ir akimirkos, kai mirtingasis randa sau naują kalėjimą, jis, nors ir trumpai, pamato šviesą. Patiria, ką iš tiesų reiškia laisvė. Net jei dažniausiai ta laisvė jį išgąsdina.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

130. KOSMINIS SKRYDIS. SUGRĮŽIMAS

Sugrįžimas į Rojų.

Kaip pasikeitė mano klientai per tokį trumpą laiką! Galima pamanyti, kad jie bręsta daug greičiau, kai jų neprižiūri. Venera atsikratė anoreksijos ir bulimijos ir tapo „Mis Pasaulis". Juo geriau, juk vis tiek ketinau jai suteikti šį titulą. Igoris išėjo iš kalėjimo ir prieglaudos ir tapo karo didvyriu. Tik Žakui vis dar nesiseka rasti savo kelio. Jo vartymasis per dienas priešais televizorių nieko gera nežada.

Edmondas Velsas kaip visuomet pasirodo netinkamu metu. Jis dūsauja:

– Tu mane labai nuvylei, Mikaeli. Aš sudėjau į tave tiek vilčių, o tu sugadinai visą darbą…

– Aš naujokas, dar tik pradedu suprasti, kaip „veikia" žmogus.

Mano instruktorius abejoja.

– Beje, kaip sekėsi kosminė kelionė?

Jis žino. Protestuoju:

– Išskyrus Žaką Nemrodą, visuomet besivilkusį uodegoje, kitiems dviem klientams sekasi puikiai.

– Vargšas mano Mikaeli, – sako Edmondas Velsas, – kiek daug dalykų dar turiu tau paaiškinti. Ar artėdamas prie Žemės pastebėjai klaidžiojančių sielų?

– Ne, na… gal…

Taigi, jis žino apie mūsų vizitą pas Papadopulą.

– Pastebėjai, kad žmonės tas klajojančias sielas supranta daug geriau nei mus, nes jos arčiau žmonių?

– Taip… Bet…

– Taigi, kas, tavo manymu, atsitinka, kai klientas meldžiasi, o jo angelas sargas tos maldos negirdi?

– ...Kuri nors klaidžiojanti siela juo pasirūpina.

– Būtent. Ir patikėk, tos klaidžiojančios sielos labai mėgsta padirbėti už mus. Jos tikros bjaurybės. Kai angelas sargas nieko nedaro, įsikiša klaidžiojanti siela. Ką tu sau manai, Mikaeli? Kad Igoriui ir Venerai pasisekė? Ne, jie meldėsi ir kažkuri klaidžiojanti siela atskubėjo padirbėti už tave. Dabar ji parazituoja juose.

Mano instruktorius labai susikrimtęs.

– Todėl visuomet, kai tik turiu progą, kartoju žmonėms: „Nebandykite iššaukti dvasių, nepatekite į transo būseną, venkite mediumų ir visų, kurie sakosi susikalbą su anuo pasauliu. Nesimelskite bet kaip, neieškokite savo angelo sargo, jis žino, kur jus rasti. Nesistenkite suvokti, kas yra vudu, šamanizmas ar raganavimas. Jūs manote, kad viskas jūsų rankose, tačiau iš tiesų jumis manipuliuojama. Kiekviena pagalba turi savo kainą.“

Iš mokytojo akių matau, kad jis manimi nusivylęs.

– Kaip man gauti atleidimą? Kaip viską atitaisyti? – murmu aš.

– Aš atsakingas už tave, Mikaeli, – dūsauja Edmondas Velsas. – Tavęs neradęs, pasiraitojau rankoves. Išvadavau juos nuo prilipusių klaidžiojančių sielų. Taigi, jie vėl „švarūs“. Bet nuo šiol būk budrus! Abu tavo „laimėtojai“ dabar įsitikinę, kad užtenka tave pašaukti, ir viskas susitvarkys. Igoris tave netgi vadina šventuoju Igoriu, nes įsivaizduoja, kad kiekvienas žmogus turi angelą sargą tokiu pat vardu kaip jo.

Edmondas Velsas pakyla.

– Ateis diena, kai Igoris, Žakas ir Venera atvyks čia ir pažvelgs tau į akis. Ta akimirka bus baisi, nes jie žinos, kas tu toks, o tu turėsi jiems atsiskaityti.

Susigėdęs nuleidžiu galvą.

– Dar kai kas. Neklausyk blogų mokinių. Ne į juos tau reikia

lygiuotis. Tą dieną, kai klientams reikės pateikti vertinimui savo sielą, tavo draugai jiems už tave nesiaiškins.

Instruktorius smakru parodo netoliese skrajojantį Raulį.

– Tau pasisekė, Mikaeli, kad iš pradžių su tavimi buvo geros sielos. Bet tai nereiškia, kad kitas dalijimas bus toks pat palankus. Dažniausiai, kai pirmas bandymas nepavyksta ir kai gauni naujų draugų, pamatai, kaip buvo pasisekę pirmą kartą.

Susigūžiu. Mane nutvilko Edmondo žvilgsnis ir aš norėčiau būti visiškai mažytis.

– Mirtingajam nesėkmė reiškia reinkarnaciją, – griaudėja jis. – Angelui tai reiškia... naujus klientus.

131. IGORIS. 18 METŲ

Mudu su Stanislovu apdovanojami medaliais. Pulkininkas Diukuskovas apkabina mus ir bučiuoja.

– Dabar jūs – vyresnieji seržantai.

Parteris, pilnas karininkų nepriekaištingomis uniformomis, plodamas atsistoja. Pakeliama valstybinė vėliava, mano ausyse skamba švelnus motinos tėvynės himnas. Pulkininkas Diukuskovas šnibžda man į ausį:

– Jūs vieninteliai išlikot gyvi kovoje vienas prieš dešimt. Kur jūsų paslaptis?

Susijaudinęs šnopuoju ir dvejoju. Juk nepasakosiu jam apie savo angelą sargą.

– Manęs nesugebėjo pribaigti net motina, – sakau jam.

Jis supratingai šypsosi.

Tą akimirką džiūgauju, kad man aštuoniolika ir aš vis dar gyvas.

132. VENERA

Aš sunkiojo svorio pasaulio bokso čempiono, buvusio žiuri nario, glėbyje. Mes mylimės. Jis tikras stuobrys. Švokščia kaip ringe. Triukšmas kurtinamas. Jis sugriebia mane savo didžiulėmis letenomis, pasitiesia po savimi ir aš tiesiog dūstu. Ant manęs užvirtęs šimto dvidešimties kilogramų garuojančių raumenų kalnas – tai tas pats, kaip mylėtis su lokomotyvu ar sunkvežimiu. Jokio švelnumo.

O prasidėjo viskas visai neblogai. Po rinkimų jis paskambino man ir paklausė, ar negalėtume susitikti. Aš sutikau. Jis atėjo ir apibėrė mane komplimentais, sakė, kad aš iš tiesų buvau gražiausia iš visų dalyvių. O paskui viską sugadino. Priminė man, jog tai jis, skyręs 10 balų iš 10, laimėjo man titulą. Jo pasiklausius galima pamanyti, kad esu skolinga jam pergalę! Jau tie vyrai, kai jų paklausai, atrodo, kad nieko be jų nepasiektum. Bet aš žinau – laimėjau todėl, kad reikiamu metu sukalbėjau reikiamą maldą. Tada pirmą kartą pajutau prie savęs kažkokią draugišką dvasią. Savo angelą sargą, aišku.

Iš mandagumo leidžiu jam pabaigti, tada jis užmiega ir garsiai knarkia, o aš pasinaudoju proga ir išeinu.

Aš tikrai per daug gera.

133. ŽAKAS. 18 METŲ

Rašau vis mažiau. Vis mažiau skaitau. Kartais drybsau išpleręs ant sofos po antklode priešais televizorių kokias penkias valandas, ant kelių pasitupdęs murkiančią katę. Nesvarbu, ką rodo televizorius. Tiesiog maigau pultelį.

Padavėjo darbas duoda pakankamai pajamų mano poreikiams patenkinti. Vis tiek man daug nereikia. Maitinuosi makaronais, juos tereikia užplikyti verdančiu vandeniu, kad išbrinktų.

Mona Liza II sužavėta, kad nuolat žiūriu televizorių. Ji mano, kad padėjo man rasti tikrąjį išminčiaus kelią.

Manau, *Žiurkės* – gera knyga. Bet jei leidėjai nesugeba to suprasti, tai gal geriau išvis nieko nedaryti?

Valgydamas makaronus storėju taip greitai, kad netrukus turėčiau virsti „žmogiškąja Mona Liza". Tingiu skustis, todėl užsiauginau barzdą.

Lėtai slankiodamas per kanalus ir programas degraduoju. Nuo informacinių laidų pereinu prie kino filmų, nuo kino filmų – prie televizijos filmų, paskui prie serialų, dar vėliau prie komiškų serialų ir galiausiai prie tų šlykščių viktorinų „eruditams", rodomų rytais, kur dviese varžosi, kas greičiau atsakys į tokius kvailus klausimus kaip, pavyzdžiui, „Koks mėgstamiausias šunų maistas?".

Man nusispjaut į šunį, aš turiu katę, bet laidas vis tiek žiūriu.

Manau, galėsiu taip gyventi kokius keturiasdešimt metų. Aš visko išsižadėjau. Bet kartą pamačiau vieną laidą, kuri mane sujaudino.

Laida literatūrinė. Savaitinė, pavyzdinė literatūrinė laida. Paprastai aš jos nežiūriu, bet šiandien pajutau kažkokį liguistą potraukį.

Laidos tema – meilė. Pirmasis svečias – senas, kažkada buvęs populiarus aktorius. Jis pasakoja atsiminimus ir šmaikščiai nusiteikęs vardija aktores, kurias, kaip jis sako, „pagerbė". Laidos vedėjas, irgi nesivaržantis, juokauja ir kelia ano kainą laidydamas nešvankias užuominas.

Antrasis svečias – mano metų jaunuolis. Augustas Merinja-

kas, praneša vedėjas. Gražus vaikinukas. Gerai apsirengęs. Atsipalaidavęs šypsosi. Šiuo metu leidžia autobiografinį romaną, kurio pagrindinis veikėjas, lyg tyčia vardu Augustas, turi savybę vesti iš proto visas sutiktas moteris. Papasakojęs kelis nešvankius anekdotus Augustas Merinjakas pareiškia, kad meilė jam – viskas ir kad ji yra visa jo literatūros kūrinio esmė.

Trečiasis svečias – dama aksomo kauke, smailiais, penkiolikos centimetrų aukščio kulneliais ir kraujo spalvos lūpomis. Ji labai populiaraus sadomazochistinio viešnamio šeimininkė ir todėl nenori viešintis. Ji pasakoja, kad daugelis jos klientų yra žinomi žmonės – politikai, pramogų verslo atstovai, stambieji pramonininkai. Kadangi jie terorizuoja aplinkinius, kartais tiesiog trokšta, kad kas nors pažemintų ir juos. Dama pasakoja, kokių kankinimų siūlo jos viešnamis, ir pareiškia jau atbukusi nuo ekstravagantiškų žvaigždžių reikalavimų.

Paskutinis svečias – seksologas, atėjęs perteikti mokslinio požiūrio. Jis paaiškina, kad žmogaus elgesys nulemtas hormonų, ir papasakoja keletą keistų fantazijų iš savo profesinės patirties. Vienam vyrui, kad pasitenkintų, reikėjo persirengti Anglijos karaliene, kitai moteriai – dešimties skirtingų partnerių, kad pasiektų orgazmą, keletui įžymybių (kurių jis nenorėjo vardyti) reikėdavo gyvūnų, daržovių ar kokių nors daiktų aistrai patenkinti, kartais jie turėdavo mylėtis pačiose netikėčiausiose vietose.

Išjungiu televizorių, nes man pasidaro bloga. Jokių išgalvotų istorijų ar veikėjų, jokių dvejonių. Štai kodėl mano žiurkės niekam neįdomios.

Aš suklydau pasirinkdamas. Nutariu visiškai liautis rašęs. Skelbiu rašymo gedulą. Būsiu restorano padavėjas ir televizijos žiūrovas, ir man to visiškai pakaks.

134. ENCIKLOPEDIJA

APIE GEDULO SVARBĄ. Šiais laikais gedulas baigia išnykti. Žmogui mirus, jo šeimos nariai stengiasi kuo greičiau sugrįžti prie įprasto gyvenimo.

Brangios būtybės netektis vis mažiau sukrečia. Juoda spalva jau nebėra laikoma deramiausia gedului. Dizaineriai įvedė šią spalvą į madą, nes ji lieknina, todėl tapo stilinga.

Pažymėti būtybių gyvenimo ar kokių nors etapų pabaigą yra būtina žmonių psichologinei pusiausvyrai. Tačiau tik vadinamosios primityvios bendruomenės vis dar pabrėžia gedulo svarbą. Kai Madagaskare kas nors miršta, visas kaimas meta darbus ir dalyvauja ne tik šermenyse, bet ir laidotuvėse. Kūną laidojantys žmonės yra liūdni ir susikaupę. Vyksta laidotuvių ceremonija, po jos – didelė šventė. Tai „kūno sugrąžinimo“ apeigos. Taip dvigubai susitaikoma su žmogaus praradimu.

Šios apeigos skirtos ne tik mirčiai. Taip „pažymima“ ir išėjimas iš darbo, išsiskyrimas, persikraustymas.

Gedulas šiais atvejais yra formalumas, kurį daugelis mano esant nereikalingą. Tačiau taip nėra. Labai svarbu pažymėti gyvenimo etapų pradžią ir pabaigą.

Kiekvienas gali sugalvoti savų ritualų ir gedulo formų. Galima sugalvoti ir ką nors labai paprasta, pavyzdžiui, nusiskusti ūsus, pakeisti šukuoseną, drabužių stilių, ir labai drastiška – gerai atšvęsti, pasigerti ir pamesti galvą, šokti su parašiutu…

Jei gedulo nesilaikoma, neišgedėtas skausmas lieka kaip neišrauta piktžolės šaknis.

Gal reikėtų dėstyti gedulo svarbą mokykloje. Tuomet daugeliui nereikėtų nugyventi ilgų kančios metų.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

135. ŽAKAS. 21 METAI

Restorane mano kolega ketina kviesti policiją, nes viena klientė neturi pinigų susimokėti už pietus.

Tyrinėju ją. Ji gležna, trapi, nuo galvos iki kojų apsitaisiusi juodai. Ji panaši į paukštelį, iškritusį iš lizdo. Rankose laiko knygą – Denio Kejeso *Gėlės Algernonui*.

Apmoku jos sąskaitą ir klausiu, apie ką knyga. Ji dėkoja, sako, nereikėjo, paskui sutinka papasakoti apie knygą. Tai pasakojimas apie psichikos ligonį, kuris palengva išgyja nuo cheminių vaistų, išbandytų su pele, vardu Algernonas. Apie savo gyvenimą ir išgijimą ligonis pasakoja pirmuoju asmeniu ir susidaro įspūdis, tarsi jo smegenys imtų kitaip suvokti pasaulį. Tobulėja ir rašymo stilius. Būdamas idiotas, jis darė po rašybos klaidą kiekviename žodyje ir nenaudojo skyrybos ženklų, bet gydomas pamažu padarė pažangą.

Ji prisistato. Vardu Gvandolina. Ir priduria, kiek jai žinoma, tas rašytojas, Denis Kejesas, parašė tik šią vieną knygą, tačiau parašęs tokį šedevrą jis gali mirti ramus. Jis jau atliko savo „pareigą žmonijai". Padarė darbą, dėl kurio gimė. Gvandolina mano, kad mes visi privalome atlikti kokį nors darbą ir tik tada galime mirti.

Žiūriu į ją. Jos akys žvilgančios, panašios į migdolus, oda labai šviesi. Pagalvoju, kad mergina, skaitanti mokslinę fantastiką, negali būti visiškai neįdomi. Ir man patinka, kad ji atrodo dar labiau nuo visko atitrūkusi nei aš.

Mes žingsniuojame. Ji sako esanti prakeikta poetė. Aš atsakau, kad tai tiesiog puikus sutapimas, nes pats esu prakeiktas rašytojas.

Gvandolina sako, kad esame čia kentėti ir kad mokomės iš savo klaidų.

Paskui žingsniuojame tylėdami. Paimu ledinę jos ranką ir sušildau savojoje. Ji sustoja, įsistebeilija į mane sutrikusio peliuko akimis ir sako, kad aš jai labai patinku, kad ji norėtų mylėtis su manimi, tačiau visi vyrai, su kuriais ji susitikinėjo, liko labai nelaimingi.

– Aš būsiu pirmoji išimtis.

– Aš nešu nelaimę, – dūsauja ji.

– Aš neprietaringas. Žinote kodėl? Nes prietarai... neša nelaimę.

Ji vaidina, kad juokiasi, paskui vėl pataria jos vengti.

Po kelių savaičių šią apleistą pelytę apgyvendinu savo kambarėlyje. Gvandolina netrukus pasirodo esanti puiki namų šeimininkė. Vienintelis nesklandumas – kai mylimės, mane apima jausmas, kad ji atsiduoda man tarsi norėdama padaryti paslaugą ar susimokėti už nuomą.

Kartais ji įsmeigia į mane savo dideles akis ir sako: „Gal man geriau išeiti, tu be reikalo mane užsikrovei." Tuomet bandau ją raminti. Dovanoju jai spalvingų drabužių. Visą laiką tik juoda per daug monotoniška. Ji pasimatuoja kartą ir daugiau nebedėvi. Veduosi ją į kiną žiūrėti Motnčio Paitono filmų. Ji vienintelė salėje nesijuokia. Pasakoju jai apie „dzen televiziją", naująją savo filosofiją: nuolat žiūrėdamas televizorių visiškai išvalai galvą nuo bet kokių minčių. Jokio poveikio. Mona Liza II ateina pas ją tikėdamasi glamonių, bet ji tik mechaniškai perbraukia ranka jos kailį, tarsi galvotų visai apie ką kita.

Vakare ji atsargiai įsirango į mano patalą, priglaudžia savo kojų ledukus man prie blauzdų, paklausia, ar noriu pasimylėti (tokiu tonu klausiama kontrolieriaus, ar reikia pasižymėti bilietą, kad praeitum pro vartelius), o paskui užmiega garsiai knarkdama. Vidury nakties ji apspardo mane savo mažomis kojytėmis,

skeryčiojasi ir tarsi suvedinėja sąskaitas su įsivaizduojamu priešu, kuriam priekaištauja tyliai inkšdama.

Mudu su Mona Liza II nutariame atremti iššūkį – išsaugoti šią sielvartingą panelę bet kokia kaina.

Ji užmiršta lovoje cigaretę ir gražusis mano kambarėlis patiria gaisro užuomazgas. Ji palieka atsuktą čiaupą ir vanduo užtvindo vonią. Ji pamiršta užrakinti duris ir nekviesti svečiai išsineša mano interneto maršrutizatorių.

Kiekvieną kartą ji sumišusi atsiprašinėja, verkia garsiai kūkčiodama ir glaudžiasi mano glėbyje dūsaudama: „Aš gi tau sakiau, kad nešu nelaimę." Ir kiekvieną kartą aš jai atsakau: „Na ne, na ne..."

Gvandolinos viešnagė įžiebia man norą perrašyti ir patobulinti *Žiurkes.* Aš turiu laimėti už mus abu.

Nustumiu katę. Užmetu ant televizoriaus paklodę, kad jis liautųsi įžūliai tyčiojęsis iš manęs savo kvadratine akimi. Vėl sėdu prie savo rašymo įnagio ir trisdešimtą kartą nuo pirmojo puslapio pradedu romaną apie žiurkes.

Turiu dar aukščiau pakelti kartelę. Intriga turi būti tokia, kad prikaustytų net išrankiausių leidėjų dėmesį.

Nauja mintis: sugalvoti kanalizacijoje tokią vietą, kur atsitinka kas nors keista ir baisaus, įvykių neaprašinėsiu. Vaizduotę labiausiai kaitina nematomi dalykai. Mano kanalizacijos dugne kiekvienas skaitytojas ras tai, ko labiausiai bijo. Mona Liza II snukučiu rodo man, kad turiu parašyti apie veidrodį. Parašyti sceną, kurioje žiurkė žiūri į veidrodį! Viską tu žinai, mano Mona Liza! Visuomet tavęs klausysiu. Ši planeta ne mano, bet tu esi iš mano planetos. Tikriausiai aš kilęs iš dangiškosios kačių karalystės. Egiptiečiai manė, kad katės yra šventi gyvūnai, ir laikė jas dievais.

Gal Mona Liza II ir yra mano mūza, kurios taip ilgai ieškojau.

Rašau visą naktį.

136. IGORIS. 21 METAI

Tapęs vyresniuoju seržantu atkūriau Vilkų būrį. Surinkau pačius žiauriausius naujokus. Įteigiau jiems visą minties „Būk greitas arba negyvas" jėgą. Sugalvojau įvairiausių žaidimų jų refleksams ir miklumui tobulinti. Jie žongliruoja granatomis su ištrauktais kaiščiais, moka išvengti tiesiai į juos paleistų strėlių ir varžosi tarpusavyje padėję ranką ant stalo ir vis greičiau smaigstydami peiliu tarp išskėstų pirštų. Yra tokių vikrių, kad rankomis pagauna triušiukus. Aš kai ką juose pažadinau. Gyvulį. Jie vis mažiau kalbasi. Tarp mūsų nelikę nė vieno, kuris leistųsi į tuščias kalbas.

Kai vilkas kreipiasi į kitą vilką, jis sako: „Atsargiai, už nugaros." Netgi žodžio „atsargiai" nebesako, tik „už nugaros". Mes kalbamės tik tiek, kiek reikia, kad liktum gyvas. Vilkai paklūsta mažiausiam mano piršto krustelėjimui ar akies mirktelėjimui. Aš daugiau nei seržantas, aš – gaujos vadas.

Mes atlikome keletą žaibiškų operacijų, kurios neįeis į istorijos vadovėlius, bet ras savo teisėtą vietą mano dievinamų Silvesterio Stalonės ir Arnoldo Švarcenegerio filmuose.

Stanislovas tapo mano dešiniąja ranka. Jis auklėja vilkus, kurie nepaklūsta man pakankamai greitai ar nesupranta manęs iš pusės žodžio. Jis labai naudingas. Jei taip bus ir toliau, mes galėsim visai nesikalbėti ir bendrauti vienas su kitu telepatijos būdu.

Kartą sutikau tokį tipelį, kuris man pasakė: „Aš džiaugiuosi,

kad tapau vilku, nes iki šiol man nesisekė su paskyrimais." Atsakiau jam, kad man nereikia žmonių, kuriems nesiseka, ir išvijau.

Manau, gyvenime svarbūs trys dalykai: talentas, sėkmė ir darbas. Dviejų iš jų užtenka, kad ko nors pasiektum, – jei neturi talento, sėkmės ir darbo gali pakakti. Talentas ir darbas gali kompensuoti sėkmės trūkumą. Talento ir sėkmės gali užtekti ir nedirbant. Bet geriausia turėti juos visus tris. Todėl prašau savo vilkų, kad, būdami iš prigimties vikrūs, jie dar nuolat treniruotųsi ir puoselėtų savo sėkmę.

Išmokiau juos naujos teorijos. Kad kiekvienas mes turim savo angelą sargą.

Kai nesiseka, reikia nedvejojant pasiųsti jam skubią maldą. Stanislovas papasakojo keletą atsitikimų apie tai, kaip angelas sargas jį išgelbėjo, o aš irgi įkaliau jiems į galvas keletą mistinio mąstymo rudimentų.

Gauja naikina viską aplinkui. Sekasi puikiai, nes priešai tiki tik savo technika. Avelės mano, kad jas saugo radarai, minos ir naujieji šturmo šautuvai, dovanoti Rusijos priešų. Vargšai naivuoliai. Bet kuris iš mano vilkų plikomis rankomis gali daugiau nei jūs su savo elektronikos prikimštais robotais. Nes mes įsiutę, o jokia mechaninė mašina negali būti įsiutusi.

Ant mano krūtinės daugėja medalių, o mano šalyje medaliai šį tą reiškia. Praradau kelis vaikinus, lemiamu metu jie nebuvo pakankamai greiti, todėl dabar negyvi. Kaip sakė Darvinas, tai natūrali rūšių atranka. Silpniausi žūva greičiausiai.

Mano pavaldiniai mane dievina ir gerbia, bet kartu ir prisibijo. O aš taip norėčiau, kad kada nors kas nors mane pamiltų. Norėčiau paprastos meilės istorijos su paprasta mergina.

Bet tam tikriausiai turiu gauti dar daugiau medalių. Medaliai merginoms daro įspūdį.

Jie padarytų įspūdį ir Venerai. Vėl mačiau jos nuotrauką laikraštyje, į jį buvo suvynioti šoviniai. Atrodo, ją išrinko „Mis Pasaulis".

137. VENERA. 21 METAI

Kai mane išrinko „Mis Pasaulis", visiems tapau reikalinga: turiu demonstruoti madas, fotografuotis, dalyti interviu televizijai visais klausimais. Tarsi būti gražiausia reikštų būti ir protinga... Bilis Vatsas, mano agentas, kurį turėjau nusisamdyti, pataria man sakyti, kas tuo metu šauna į galvą. Kadangi vis tiek nieko neišmanau, tai ir rinktis neturiu iš ko. Bet tai veikia. Netgi žiauriai gerai veikia. Atrodo, žmonėms labiausiai ir patinka mano spontaniškumas. Paklausiau, ar tai, jog visiškai nesuprantu, apie ką kalbama, gali kelti keblumų. Bilis Vatsas paaiškino: atvirkščiai, paprasti žmonės „atpažįsta" save mano „neišmanyme". Ir dabar politikai cituoja mane vos tik prasižioja: „Kaip teisingai teigė Venera Šeridan..."

Man tai kelia ūpą. Aš, nebaigusi netgi vidurinės, tapau pavyzdžiu Harvardo diplomais apsikaišiusiems ponams. Tie politikai nebežino, ką dar sugalvoti, kad tik pasirodytų artimi liaudžiai.

Apie karą Čečėnijoje kartą pasakiau: tai „blogai", ir visiems labai patiko. Apibendrindama galiu pasakyti, kad mano nuomonė formuojasi priklausomai nuo to, ką kalbu duodama interviu. Pirmiausia spontaniškai pareiškiu savo nuomonę, o paskui galvoju, ko manęs klausė. Gali pasirodyti kvaila, bet tai puikiai veikia. Taip vieną dieną apsižiūrėjau, kad esu prieš karą, taip pat prieš bet kokią prievartą, prieš taršą, prieš skurdą ir prieš ligas.

Aš kategoriškai prieš bet kokią kvailybę, pyktį ar bjaurastį. Esu pasiryžusi pasirašyti bet kokią tokio pobūdžio peticiją.

Dėl ruonių jauniklių reikėtų pagalvoti. Jei per daug juos saugosime, tai sužlugdys eskimus, gyvenančius iš jų medžioklės. Man taip pat reikia daugiau laiko susidaryti nuomonei apie lengvų narkotikų legalizavimą, draudimą nešiotis ginklą ir mirties bausmės panaikinimą. Kol kas dar neskiriu, kas diskusijose šiais klausimais teisinga, o kas ne, bet pažadėjau netrukus paskelbti savo nuosprendį. Viena žurnalistė paklausė, už kurį kandidatą – respublikoną ar demokratą – balsuosiu rinkimuose. Atsakiau: „Už tą, kuris geriau rengiasi." Ir vėl visiems patiko. Žurnalistai pareiškė, kad mano pastabą reikia suvokti trečiuoju laipsniu. Televizija iliustravo mano žodžius trečiojo pasaulio šalių tironų nuotraukomis ir buvo visiškai aišku, kad visi šie žmonės labai, labai prastai apsirengę.

Įsikūriau gražiame *lofte* prabangiame kvartale, su mama matausi tik kartą per savaitę. Jai šiek tiek atsisuko varžteliai. Ji per daug geria ir per dažnai keičia partnerius. Mano kavalierių irgi gausėja, bet įpratau per daug neįsijausti. Mėgstu žaisti su savo meilužiais.

Iš pradžių jaučiau pareigą rasti kokį nors pakenčiamą pasiteisinimą: „Aš myliu kitą." Arba: „Negaliu pakęsti tavo draugų." Dabar jau nė tiek nebesistengiu. Užtenka pasipūtusiu tonu pasakyti: „Tu man nebeįdomus."

Vienintelis šio idealaus paveikslo šešėlis – vis dažnėjančios mano migrenos. Lankiausi pas daugybę gydytojų, bet nė vienas negalėjo padėti. Jie nesupranta, kas man yra.

Rūkau vis daugiau. Tai šiek tiek sumažina galvos skausmą. Nakčiai man reikia vis didesnių dozių migdomųjų.

Naktimis tai vaikštau kaip lunatikė, tai kenčiu migreną. Kad ir kaip būtų, vis dar pasitikiu savo sapnais.

Telefonas. Bilis Vatsas praneša, kad aš – viena iš kandidačių

tapti garsių prancūziškų kvepalų veidu. Akiratyje – amžiaus sutartis. Pašoku iš džiaugsmo. Jei man pavyktų pasirašyti šią sutartį, galėčiau būti rami iki savo dienų pabaigos. Bet Bilis Vatsas mane nuliūdina. Jis praneša, kad Sintija Kornvel taip pat kandidatė. Aš įnirštu. Sintija Kornvel – pagrindinė mano varžovė. Sintija juodoji, kaip ir aš. Aukšta, kaip ir aš. Panašaus sudėjimo. Jos šypsena – kaip mano. Ir... ji jaunesnė už mane. Jai tik septyniolika, tai ir gali nusverti svarstykles.

Bilis Vatsas optimistas. Jo mediumė Liudivina jam pasakė, kad pasiseks man.

Mediumais aš gal ir patikėčiau, bet tik ne kosmetikos gamintojais. Gerai pažįstu senus kadrus, valdančius šią pramonę. Jie visada renkasi jaunesnes. Žinau, kad jiems labiau patiks Sintija. Be to, mane taip dažnai mato žiniasklaidoje, kad aš jau tapau norma, o Sintija bus naujas iššūkis.

Meldžiuosi. Jei ten, aukštai, kas nors yra, jei aš tikrai turiu angelą sargą, aš noriu... AŠ NORIU, KAD KAS NORS SUBJAUROTŲ TĄ KEKŠĘ!

138. ENCIKLOPEDIJA

KAIRIOJO SMEGENŲ PUSRUTULIO TIRONIJA. Jei atjungtume vieną nuo kito smegenų pusrutulius ir pateiktume kairiajai akiai (priklausomai nuo dešiniojo pusrutulio) juokingą piešinį, o dešinioji (priklausanti nuo kairiojo pusrutulio) nieko nematytų, asmuo juoktųsi. Bet jei paklaustume jo, ko jis juokiasi, kairysis pusrutulis, kuris nieko nežino ir nematė piešinio, sugalvotų kokį nors tokio elgesio paaiškinimą, pavyzdžiui: „Nes eksperimentuotojo palaidinė balta, o ši spalva man juokinga.“

Kairysis pusrutulis sugalvotų kokį nors logišką savo elgesio paaiškinimą, nes negali prisipažinti juokęsis dėl niekų ar dėl to, ko jis nesupranta. Dar geriau: uždavus šį klausimą abu pusrutuliai bus įsitikinę, kad juokėsi dėl baltos palaidinės, ir pamirš dešiniajam pusrutuliui rodytą juokingą piešinį. Miegant kairysis pusrutulis palieka dešinįjį ramybėje. O šis mato įvairiausius vaizdus: veikėjus, kurių veidai sapnuojant keičiasi, vietas be jokios tvarkos, kliedesius, susipynusias intrigas, neturinčias nei pradžios, nei pabaigos. Atsibudęs kairysis pusrutulis vėl ima viską savo valdžion ir išaiškina, kad sapno atsiminimai susiję, jie tampa nuosekliu pasakojimu (vieta, laikas ir veiksmas tampa vientisi) ir yra atsimenami kaip labai „logiškas" sapnas.

Net kai nemiegame, mūsų kairysis pusrutulis nuolat apdoroja gaunamą nesuprantamą informaciją. Tačiau kairiojo pusrutulio tironija sunkiai pakeliama. Kai kurie turi gerti ar vartoti narkotikus, kad išsivaduotų iš negailestingo šio pusrutulio racionalumo. Tuomet, kaip pretekstu pasinaudojęs chemine smegenų intoksikacija, dešinysis pusrutulis leidžia sau elgtis laisviau ir išsivaduoti iš amžino savo „vertėjo".

Aplinkiniai apie tokį veikėją sako: jis kliedi, jam haliucinacijos, o iš tiesų jis tik atsikrato įtampos.

O juk užtektų tik pasakyti sau, kad pasaulis gali būti nesuprantamas, ir be jokios chemijos galėtume „neapdorotą" į dešinįjį pusrutulį ateinančią informaciją priimti tiesiogiai. Jei remsimės čia pateiktu pavyzdžiu, galime daryti tokią išvadą: jei mums pavyktų leisti savo dešiniajam pusrutuliui laisvai reikštis, mes iš karto suprastume juokingąjį piešinį.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

139. IGORIS. 21 METAI IR DU MĖNESIAI

Aš stengiuosi. Su vilkais nusiaubiame visą kraštą. Šturmu paimame priešo pozicijas, patiriame tik labai menkų nuostolių. Ir štai vieną dieną pas mus į frontą atvažiuoja pulkininkas Diukuskovas. Jis atrodo labai laimingas. Suima mane už pečių ir staiga pareiškia:

– Turiu labai gerą naujieną.

Dingteli, kad tikriausiai atvežė naujų „Kalašnikovų". Jau seniai žadėjo pakeisti pasenusią amuniciją, tai gali būti vienintelė gera naujiena. Jau žinau, kuriems vyrukams duosiu išbandyti naujus ginklus.

– Karas baigėsi.

Užgniaužiu kvapą. Jis kartoja:

– Pagaliau taika.

Man sunku ištarti žodį:

– Tai... ka...

Taigi, korumpuoti Kremliaus ponai, paveikti amerikiečių kapitalistų mafijos, nutarė pasirašyti sutartį su čečėnų grupuočių atstovais. Tai blogiausia, ką galėjau išgirsti. Kaip norėčiau, kad šios akimirkos niekada nebūtų buvę. Taika. TAIKA?! Kai jau beveik pasiekėm pergalę? Nedrįstu paklausti, kodėl jie nuleido rankas. Nedrįstu pasakyti, kad galbūt šią akimirką mano vilkai užėmė strateginį punktą. Nedrįstu priminti, kokias baisybes darė čečėnai, kaip naudojo vaikus tarsi gyvus skydus, kaip kankino mano vyrus, paimtus į nelaisvę. Ir su jais sudarysim taiką? Klausiu, turėdamas dar trupinėlį vilties:

– Tai... pokštas?

Jis nustemba.

– Ne. Tai oficialu. Sutartis pasirašyta vakar.

Man pasidaro silpna.

Diukuskovas turbūt mano, kad tai iš džiaugsmo. Jis laiko mano rankas. Ar gali žmonės taip baisiai klysti? Taip nieko nesuprasti? Mes jau buvome beveik laimėję šį karą! Mes būtume laimėję! Ir štai, deramės... Dėl ko deramės? Dėl teisės viską prarasti!

Kas dabar bus su manimi?

Turiu palikti savo girią, gaują, gaivų orą. Atiduodu uniformą, ginklus, batus. Su konvojumi grįžtu į Maskvą ir vėl panyru į geometrinių linijų pasaulį.

Kiek žinau, Čingischanas bjaurėjosi miestais. Jis sakydavo, kad suspaustų į sienomis aptvertą plotelį žmonių protas ima pūti, čia kaupiasi šiukšlės, plinta ligos ir niekingi troškimai. Čingischanas sugriovė tiek miestų, kiek galėjo, bet laimėjo vis tiek miestiečiai.

Grįžtu į civilių gyvenimą. Reikia rasti, kur gyventi, o aš nemoku pildyti popierių. Nekenčiu popierizmo... Triukšmingoje vietoje brangiai išsinuomoju mažytį, bjaurų kambarėlį su krūva įtariai į mane žvelgiančių kaimynų. Ilgiuosi stovyklų po atviru dangumi. Kur mano medžiai? Kur mano vilkai? Kur mano tyras oras?

Jaučiuosi suvaržytas savo civilių drabužių, beformių ir nepraktiškų. Kelnės, marškinėliai ir džemperis. Trūksta kišenių, o medžiaga pernelyg minkšta, kad išlaikytų medalius.

Man sunku grįžti į žmones. Kare užteko kautis, kad gautum tai, ko nori. Čia galioja vienintelė taisyklė – pinigai. Reikia mokėti, už viską reikia mokėti.

Maniau, kad karinės instancijos padės, bet viskas atvirkščiai. Tie bailiai privengia karo dalyvių. Per savo vaizdo grotuvą vis leidžiu filmus su Stalone ir Švarcenegeriu ir geriu degtinę, kol nugrimztu į miegą. Kad greičiau paskelbtume karą Vakarams. Aš daugiau nei pasirengęs.

Į duris skambina laiškanešys. Atneša pirmąją mano „pensiją". Atplėšiu voką ir skaičiuoju pinigus. Mano „nacijos gelbėtojo" atlyginimas lygus pusei mėnesinio sumuštinių pardavėjo atlyginimo!

Aš nusipelniau daugiau. Noriu daugiau pinigų. Noriu turėti didelį butą. Vilą kaime, kaip aukšti funkcionieriai. Noriu didelio limuzino. Užtektinai iškentėjau, dabar noriu būti turtingas.

Ei, ten, aukštai! Angele sarge, jei tu mane girdi, AŠ NORIU BŪTI TURTINGAS!

140. MALDOS

Trinuosi akis. Klientų gyvenimo spektaklis mane išsunkia. Erzina tai, kad siunčiu jiems sapnus, kurių jie nesupranta. Mane vargina siųsti jiems ženklus, kurių jie nemato. Mane varo į neviltį, kad jie neklauso savo intuicijos. Man atsibodo. Noriu būti geras mokinys, bet turiu matyti nors menkiausią savo pastangų rezultatą, kad turėčiau noro tęsti darbą. Ieškau Edmondo Velso.

– Žinau, kad angelo pareiga yra išpildyti kliento norus, tačiau maniškių pageidavimai tokie, kad neįsivaizduoju, kaip juos patenkinti, – sakau savo mokytojui. – Žakas svajoja tik apie tai, kaip rasti leidėją savo kliedesiams apie žiurkes.

– Padaryk, kaip jis nori.

– Igoris trokšta praturtėti. Ar leisti jam laimėti loterijoje?

– Leisdamas laimėti loterijoje jam nepadėsi. Jis bus tik dar nelaimingesnis. Apie jį pradės suktis tokie tipai, kuriuos masins tik jo naujieji turtai. Neužtenka norėti būti turtingam. Reikia mokėti gyventi su turto našta. Jis nepasirengęs. Padaryk jį turtingą, bet ne taip greitai, kaip laimima loterijoje. Kitas klientas.

– Venera nori, kad jos varžovė, kita juodaodė madinga manekenė, tik jaunesnė, būtų subjaurota!

– Išpildyk jos norą, – atsainiai pareiškia mano mokytojas.

Man pasirodė, kad blogai išgirdau.

– Bet aš maniau, kad turime daryti žmonėms tik gera?

– Pirmiausia tu turi patenkinti savo klientų norus. Jei jie nori krėsti kvailystes, jų reikalas. Gerbk jų norus.

Edmondas Velsas moko mane sklandyti pakilus virš Rojaus.

– Suprantu, kad nerimauji, Mikaeli. Angelo misija nelengva. Žmonių troškimai niekingi ir menki. Kartais man atrodo, kad jie bijo būti laimingi. Visą jų bėdą galima nusakyti vienu sakiniu: „Jie nenori kurti savo laimės, jie tik nori sumažinti savo nelaimes."

Kartoju mintyse, ką jis pasakė, kad suvokčiau žodžių prasmę. „Jie nenori kurti savo laimės, jie tik nori sumažinti savo nelaimes..."

Edmondas Velsas tęsia kaltinamąją kalbą:

– Viskas, ko jie nori, – kad ne taip skaudėtų kiaurą dantį, kad kada nors taip labai laukti vaikai liautųsi rėkę, kai jie žiūri televizorių, ir kad uošvė nustotų gadinti jų sekmadienio pietus. Jei tik jie žinotų, kiek daug mes galime dėl jų padaryti! Dėl Sintijos Kornvel, Veneros varžovės, „avarijos" turėsi derėtis su jos angelu sargu. Sunku nebus, nes tuomet jo klientė gaus taškų kaip kankinė. Ir paskutinis įspėjimas, Mikaeli. Nežinau, ar pastebėjai, bet pasikeitė tavo klientų orientyrai. Anksčiau Igoris stebėjo ženklus, dabar jis klausosi savo intuicijos. Venera tikėjo sapnais, dabar ji pradeda domėtis mediumais. O Žakas, anksčiau labiausiai kreipęs dėmesį į savo katę, dabar dėmesingas savo sapnams.

141. ŽAKAS. 22 METAI

Sapnavau košmarą. Iš pradžių buvo verkiantis vilkas. Paskui mergina, pavirtusi oro balionu. Mergina-oro balionas atsiplėšė nuo žemės ir kilo, kilo. Vilkas žiūrėjo į ją kylančią ir gailiai staugė. O dar buvo paukštis be sparnų, kapojęs snapu merginą-oro balioną, kad ši nusileistų, bet oro balionas buvo per kietas ir paukštis be sparnų atsisukęs į mane kažko prašė. Jis sakė: „Kalbėk apie mirtį. Kalbėk apie mirtį."

Vilkas staugė. Paukštis spardė kojytėmis merginą. O aš atsibudau ir pajutau, kad Gvandolina ir vėl mane spardo. Ji taip pat sapnavo. Ir kalbėjo: „Tai turi baigtis", paskui kažkam, tarsi su ja kalbančiam, atsakė: „Ne, tik ne aš, tik ne tai" ir „Taip nebus, patikėkite manimi", ir vėl spardėsi, tarsi su kuo nors kovotų.

Staiga pajutau letenų spyrius. Mona Liza II. Ji taip pat kruta per miegus. Užsimerkusi ji rauko antakius, styrina letenas išleistais nagais ir spardosi. Aš maniau, normalu, jog miegodamas žmogus gali būti neramus, tačiau man pasidarė baisu, kad mano katė taip pat sapnuoja košmarus.

Veterinaro laukiamasis perpildytas. Mano kaimynas užsikrovęs tokį pat nutukusį katiną kaip maniškis.

– Kas jam yra?

– Trumparegystė. Medoras* stengiasi žiūrėti televizorių vis iš arčiau.

– Jūsų katinas vardu Medoras?

– Taip, nes jis elgiasi kaip nuolankus šuniūkštis. Jokios nepriklausomybės. Atbėga šaukiamas... Na, o dabar jo regėjimas prastėja ir jam turbūt reikės akinių.

---

* Medoras – Rolando priešas saracėnas iš *Rolando giesmės*. Prancūzijoje šiuo vardu vadinami valkataujantys šunys.

– Tai tikriausiai bendra visai rūšiai mutacija – mano katė taip pat žiūri televizorių vis iš arčiau.

– Jei šis bendrosios praktikos veterinaras jo nepagydys, eisiu pas veterinarą okulistą, o jei ir tas nežinos, ką daryti, tai pas veterinarą psichoanalitiką.

Mes juokiamės.

– O kas jūsų katei?

– Mona Liza II sapnuoja košmarus. Ji nuolat nervinga.

– Nors nesu veterinaras, – sako jis, – galiu jums patarti. Katė dažnai yra savo šeimininko atspindys. Jūsų katė kenčia jūsų kančias. Nusiraminkite pats ir ji nusiramins. Jūs atrodote labai sudirgęs. O jei nepavyks, susilaukite vaikų. Katei bus linksmiau.

Mes kantriai laukiame. Prieš mus dar apie dešimt žmonių, tad turime laiko pasikalbėti. Jis prisistato:

– Renė.

– Žakas.

Jis pasiteirauja, kuo dirbu. Atsakau, kad padavėju restorane. Jis leidėjas. Nedrįstu prasitarti apie savo knygą.

– Eilė juda labai lėtai, – sako jis. – Mokate žaisti šachmatais? Portfelyje turiu kelioninius.

– Gerai, sužaiskime.

Netrukus pastebiu, kad galėčiau lengvai nugalėti, bet tuomet prisimenu Martinos patarimą. Tikra pergalė neturi būti triuškinama, ji turi būti pasiekta „teisingai". Suturiu savo kovotojo įkarštį ir susitvarkau taip, kad jėgos lentoje taptų apylygės. Ar atsisakęs pirmauti galėčiau atsisakyti ir pergalės? Kai kurie pralaimėjimai gali būti įdomūs… Leidžiu jam laimėti. Jis skelbia man matą.

– Aš žaidžiu tik sekmadieniais, – pučia krūtinę Renė. – Vienu metu jau maniau, kad pralaimėsiu.

Apsimetu, kad man apmaudu.

– Vienu metu jau patikėjau, kad laimėsiu.

Dabar išdrįstu pasisakyti apie savo knygą.

– Aš ne tik padavėjas, laisvu laiku aš dar ir rašau.

Jis žvelgia į mane su užuojauta.

– Žinau, šiais laikais visi rašo. Kas trečias prancūzas nešiojasi po širdim rankraštį. Savąjį siuntinėjote leidėjams ir jis buvo atmestas, taip?

– Visų.

– Taip ir turėjo būti. Leidėjams dirba profesionalūs skaitytojai, jie rašo ataskaitas apie kiekvieną perskaitytą tekstą ir gauna už tai juokingas sumas. Kad ši veikla apsimokėtų, jie skaito po dešimt per dieną. Dažniausiai įveikia ne daugiau kaip šešis vienos knygos puslapius, tokie tie tekstai nuobodūs. Jums tikrai pasisektų, jei jūsų knyga pakliūtų skaitytojui entuziastui.

Jis atveria man akis.

– Nežinojau, kad viskas taip vyksta.

– Dažniausiai jiems pakanka pasižiūrėti, kaip knyga pateikta, koks pavadinimas ir kiek rašybos klaidų pirmosiose eilutėse. O, ta prancūzų rašyba! Ar žinote, iš kur atsirado dvigubos priebalsės?

– Tikriausiai iš lotynų ir graikų kalbų.

– Ne tik, – atskleidžia paslaptį leidėjas. – Viduramžiais vienuoliams perrašinėtojams mokėdavo už perrašyto rankraščio raidžių skaičių. Tada jie susitarė dvigubinti priebalses. Todėl dabar žodis „difficile" rašomas su dviem „f", o žodis „développer" su dviem „p". Ir mes pamaldžiai tęsiam šią tradiciją, tarsi tai būtų tautos lobis, o ne paprasčiausias bandymas apmauti vienuolyną.

Ateina jo eilė. Jis paduoda man vizitinę kortelę – Renė Šarbonjė.

– Atsiųskite man savo knygą. Pažadu jums paskaityti daugiau negu šešis puslapius ir pasakyti, ką iš tiesų apie ją manau. Tik nesitikėkite per daug.

Rytojaus dieną nusiunčiu savo knygą nurodytu adresu. Dar po dienos Renė Šarbonjė parašo man ir praneša, kad sutinka ją išleisti. Aš toks laimingas, kad vos galiu tuo patikėti. Pagaliau visos mano pastangos bus atlygintos! Mano darbas nebuvo veltui!

Pranešu gerąją naujieną Gvandolinai. Atšvenčiam su šampanu. Jaučiuosi taip, lyg būčiau atsikratęs sunkiausios naštos. Turiu vėl nusileisti ant žemės. Vėl imtis įprastų darbų. Pasirašau sutartį ir bandau pamiršti savo džiaugsmą ir susikaupti ties darbais, kuriuos turiu padaryti, kad būčiau pasiruošęs apginti savo knygą.

Gavęs pirmąjį čekį įteikiu Gvenai, Monai Lizai ir sau tai, apie ką visi seniai svajojome, – kabelinės televizijos abonementą. Norėdamas nuraminti įkarštį įsitaisau priešais raminamos šviesos šaltinį. Įsijungiu amerikietišką kanalą, kuris visada rodo naujienas. Žinių vedėjas – žvaigždė, vardu Krisas Petersas. Tai naujas veidas, jis kelia pasitikėjimą. Tarsi būtų mano šeimos narys.

– Ateik, Gvandolina, pažiūrėsim televizorių, išsivalysim galvas.

Iš virtuvės – jokio atsakymo, girdžiu, kad ji ruošia katei ėdalą.

Jau, Krisas Petersas skaito dienos naujienas. Karas Kašmyre, grasinama atomine bomba. Naujoji Pakistano vyriausybė, sudaryta po paskutinio karinio pučo, pareiškė, kad nebeturi ko prarasti ir ketina apginti visų pakistaniečių garbę sutraiškydama gėdingąją Indiją. Naujiena – vis daugiau studentų pateikia savo kandidatūras biržoje, kad akcininkai finansuotų jų mokslus. Vėliau jie grąžina pinigus priklausomai nuo to, kiek uždirba. Amazonė, U-va čiabuvių gentis, gyvenanti miškuose, nutarė nusižudyti, jei jų šventojoje žemėje bus pumpuojama nafta. Jie pareiškė, kad nafta yra žemės kraujas.

Nauja serijinio žudiko, smaugiančio kilpa, auka. Šįsyk jis nužudė garsią aktorę, topmodelį Sofiją Donaju. Jis veikė taip...

– Eikš žiūrėti televizoriaus, Gvandolina!

Gvandolina ateina liūdna. Ji nepatenkinta.

– Man vis vien.

– Kas ne taip? – klausiu sodindamas ją ant kelių ir glostydamas plaukus visai kaip savo katei.

– Tavo knygą išleis. Man taip neatsitiktų.

142. ENCIKLOPEDIJA

MAZOCHIZMAS. Mazochizmas kilo iš baimės, kad įvyks kažkas skausminga. Žmogus bijo, nes nežino, kada jis susidurs su sunkumais ir kokio dydžio jie bus. Mazochistai suprato, kad užkirsti kelią baimei galima sukeliant įvykį, kurio baiminamasi. Jie bent jau žino, kada ir kaip tai atsitiks. Pats sukeldamas skausmingą įvykį mazochistas tariasi pagaliau valdąs savo likimą. Kuo daugiau skausmo suteikia sau mazochistas, tuo mažiau jis bijo gyvenimo. Jis žino, kad kiti negalės sukelti jam didesnio skausmo, nei jis sukelia sau pats. Jam nieko nereikia bijoti, nes didžiausias ir neprilygstamas jo priešas yra jis pats. Šis gebėjimas valdyti save vėliau padeda jam lengviau valdyti kitus.

Todėl nenuostabu, kad daugybė vadovų ir valdžios žmonių privačiame gyvenime turi stipriau ar silpniau išreikštą polinkį į mazochizmą.

Tačiau už tai reikia sumokėti tam tikrą kainą. Susiejęs kančios sąvoką su likimo valdymo sąvoka mazochistas tampa antihedonistu. Jis nebeieško malonumų, tik naujų išbandymų, vis sunkesnių ir skaudesnių. Tai gali veikti kaip narkotikai.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

143. IGORIS. 22 METAI

Man trūksta pinigų? Tai pasiimsiu jų iš ten, kur jų yra. Ketinu plėšti butus. Ką galiu prarasti? Blogiausiu atveju atsidursiu kalėjime, kur tikriausiai sutiksiu daugumą savo vilkų. Stanislovas yra mano bendrininkas. Naudojamės panašiais įrankiais kaip ir kariaudami. Anksčiau šaudęs liepsnosvaidžiu, dabar Stanislovas dirba su degikliu. Prieš jį neatsilaiko jokia rakto skylutė, joks seifas. Butų plėšikų „laimės valanda" yra keturios penkiolika ryto. Ketvirtą penkiolika gatvėse nėra mašinų. Paskutiniai nusišventėliai pagaliau sugulę, pirmieji darbininkai dar neatsikėlę. Ketvirtą penkiolika didieji prospektai visiškai dyki.

Dieną apsižiūrim, o ketvirtą penkiolika imamės veiklos. Kaip ir kare, čia reikia plano ir strategijos.

Plėšiame itin turtingą vilą Šiaurės kvartale, Stanislovas švysteli ant apvalaus staliuko portretą ir sako:

– Ei, Igori, ar šitas tipelis su ūsais kaip dviračio vairas ne tas, kuris tavo medalione?

Pašoku. Lyginu nuotraukas ir matau, kad nėra jokios abejonės. Tie patys ūsai. Ta pati arogantiška išraiška. Tas pats suktas žvilgsnis. Mes įsilaužėme į… mano tėvo namą. Žvalgausi. Naršau stalčius. Randu dokumentų, šeimos albumų, iš kurių suprantu, kad mano gimdytojas tapo turtingu ir svarbiu žmogumi, kad turi kelis namus, daug draugų ir bendrauja su įtakingais žmonėmis.

Tėtė pametė mano mamą, belaukiančią manęs, tačiau palikuonių jam netrūksta. Viloje net keletas vaikų kambarių!

Įsiutęs po vieną degikliu deginu vaikų žaislus. Jie turėjo būti mano. Jie turėjo puošti mano vaikystę. Aš jais nesidžiaugiau, bet „kiti" jais taip pat nepasidžiaugs.

Paskui susmunku ant sofos, priblokštas tokios neteisybės.

– To jau per daug – iš pradžių taika, paskui tėvas!

– Imk, išgerk, tuoj praeis, tuoj praeis, – sako Stanislovas, tiesdamas man plokščią amerikietiško viskio butelį.

Mano tėvo name išdaužom ir sulaužom viską – baldus, indus, daiktus. Žinos, kad esu. Geriame dar, kad aplaistytume suniokojimą, kol susmunkam ant supjaustytų pagalvėlių. Ryte mus pažadina policija ir nuveda tiesiai į komisariatą. Prie rašomojo stalo karaliaujantis komisaras atrodo visai jaunas. Tikriausiai įkištas į šią vietą savų. Jo veidas man pažįstamas. Vania. Nuo vaikų namų laikų nelabai pasikeitęs. Jis atsistoja ir iš karto pareiškia, kad labai ant manęs pyksta. Pasaulis apsivertė aukštyn kojom. Jis turbūt pyksta ant manęs už blogį, kurį man padarė ir už kurį jam neatsilyginau.

– Atleisk man, – sakau tokiu tonu, lyg kalbėčiau su debilu.

– O, pagaliau! – sako jis. – Visada norėjau iš tavęs tai išgirsti. Aš tiek prisikentėjau nuo tavęs! Aš tiek daug apie tave galvojau po to, kai palikai perauklėjimo centrą.

Noriu pasakyti: „O aš greitai išmečiau tave iš galvos“, bet tyliu.

Jis apsimetinėja, tokio jo aš dar niekuomet nesu matęs.

– Esu tikras, tu manei, kad tai aš blogai elgiausi.

Tik nepasiduoti provokacijai.

– Juk manei, ką? Prisipažink.

Jei pasakysiu „taip“, jis susinervins, jei pasakysiu „ne“, irgi. Tyliu. Tai geriausias pasirinkimas. Ir tikrai, jis nebežino, kaip toliau elgtis. Dvejodamas palaiko mano tylėjimą sutikimu ir pareiškia, kad priima mano atsiprašymą ir, nebūdamas kerštingas, yra pasiryžęs mums padėti dėl to apiplėšimo. Jis netgi turi pakankamai galių viską užglaistyti.

– Bet atsimink, – sako jis, – daugiau jokių apiplėšimų. Jokio recidyvo, nes kitą kartą būsiu priverstas įkišti tave į kalėjimą.

Spaudžiu jam ranką ir pasitenkinu pačiu neutraliausiu „ačiū". Čiao.

– Dar vienas dalykas, – sako Vania.

– Taip, kas?

Laukiu stojiškai, tikėdamasis, kad jo indulgencija nepabrangs.

– Noriu tavęs kai ko paklausti, Igori…

– Klausk.

– Kodėl man neatkeršijai?

Suimti save į rankas. Nesinervinti. Tik nesinervinti. Mano ranka dreba. Įsivaizduoju, kaip savo sunkiu kietu kumščiu sutraiškau jo kiaulės snukutį. Jaučiu savo rankoje galimo smūgio jėgą. Bet aš subrendau. Visada sakydavau savo vilkams: „Nesielkite kaip buliai, kurie puola vos mostelėjus raudonu skuduru. Nesileiskite valdomi emocijų. Jūs, o ne priešas turi nuspręsti, kada ir kur smogti."

Vania – komisaras, jį supa ginkluoti jo bendradarbiai, visų negalėčiau sudoroti. Be to, jei jau jis užsimanys mano galvos, visada galės paprašyti vieno iš savo pavaldinių mane nupilti. Negaliu visko prarasti dėl Vanios. Jam būtų per daug garbės. Atsilaikiau prieš mamą, šaltį, ligas, nepilnamečių pataisos centrą, kulkas ir sviedinius, todėl neketinu mirti komisariate dėl klausimo, pataikiusio į jautrią vietelę.

Neatsigręždamas sunkiai ištariu:

– Hm… Nežinau. Gal todėl, kad, nepaisant nieko, tu man vis vien patinki, – sakau perkreiptom lūpom, prisiversdamas.

Kvėpuoti. Giliai kvėpuoti. Lengviau pulti čečėnų bastioną, nei susilaikyti, kad neištaškyčiau smegenų savo buvusiam draugeliui. Nagi, dar vieną sakinį:

– Buvo malonu vėl tave pamatyti, Vania, čiao.

– Aš myliu tave, Igori, – sako jis patetiškai.

Geriau jau neatsisuksiu.

– Ką dabar darysim? – klausia Stanislovas.

– Lošime kortomis.

Lydimas Stanislovo, pradedu lankytis visuose miesto pokerio rateliuose. Greitai grįžta senieji refleksai. Skaitau ženklus iš žaidėjų veidų ir rankų, turiu atskirti tikrą reakciją nuo dirbtinės, pats siųsti klaidinamus ženklus... Tai tarsi loginė mano kariškų žygdarbių tąsa.

Mano žaidimo stilius greitai tobulėja. Man jau nebereikia tykoti menkiausių varžovų krustelėjimų, nuspėju jų žaidimą net nežiūrėdamas į juos. Tarsi net per tirštus cigarečių dūmus nuo jų sklistų sėkmės ar nesėkmės kvapas. Tada bandau įsiklausyti į gerokai subtilesnius ženklus. Pagauti bangą, nešančią reikalingą informaciją. Kartais ją pagaunu ir tada žinau beveik visų savo varžovų kortas.

Lošdamas pokerį gaunu daug daugiau pinigų negu plėšdamas butus. Ir nereikia turėti reikalų su vogtų daiktų supirkėjais. Galiu drąsiai švaistytis išloštais pinigais.

Laimiu ir dedu į kišenę.

Statau prieš kiečiausius lošėjus, betgi jie niekada nekariavę. Jų nervai neišlaiko, be to, iš baimės pralošti jie darosi tokie nuspėjami... Kai tik statymai kyla, jie tampa panašūs į pjudomus žvėrelius. Jie nebemąsto, tik meldžiasi. Ima čiupinėti savo amuletus ir talismanus, šauktis angelų sargų, savo dievų ar šmėklų. Dreba kaip į skerdyklą varomos avelės.

Vis didėjanti mano šlovė atveria duris į privačius salonus, kuriuose lankosi turtingieji ir galingieji. Sužinau, kad mano tėvas taip pat čia ateina, ir padarau viską, kad atsisėsčiau prie vieno stalo su juo.

Ir štai sėdžiu.

Kaip ilgai laukiau šios akimirkos! Jis slepia savo veidą po skrybėle. Mūsų niekas nepristato. Šiame prabangiame salone, varstomas rūsčių protėvių, stebinčių mus iš senovinių portretų, žvilgsnių, įsitaisau damastu aptrauktame fotelyje po lempa, ryškia šviesa apšviečiančia stalo vidurį. Statymai milžiniški, bet iki šiol man sekėsi lošti, todėl amunicijos netrūksta. Susirinkę savo laminuotų žetonų kalnus lošėjai vienas po kito traukiasi iš žaidimo ir aš lieku vienas su tėte. Jis žaidžia gerai.

Pagaunu bangą, nešančią informaciją.

– Kiek kortų? – klausia krupjė padalijęs.

– Tris.

– O jums?

– Užtenka, – sako tėvas nežiūrėdamas į mane, matau tik jo kepurės viršų.

Turiu jam tiek daug klausimų, taip norėčiau sužinoti, kodėl mane pradėjo, kodėl paliko mane ir mamą ir ypač kodėl nebandė manęs ieškoti.

Statome.

– Penkiasdešimt.

– Penkiasdešimt ir keliu iki šimto.

Aš nepakankamai susikaupęs. Bausmė smogia žaibiškai. Bankas auga ir aš pralošiu. Tėvas išlieka ramus. Jis dar nė karto nepažvelgė į mane. Noriu jam pasakyti: „Aš – tavo sūnus“, bet susilaikau. Naujas dalijimas, vėl pralošiu. Jis gabus. Suprantu, kad gerai lošiu pokerį ne vien todėl, kad mane mokė Vasilijus, lošėjas slypi ir mano genuose. Mano tėvas – tikra reptilija. Atrodo, apiplėšimas ir namų nuniokojimas įspūdžio jam nepadarė.

– Kiek kortų?

– Dvi.

Ta pati klaida. Ta pati bausmė.

Naujas dalijimas. Sunkiai kvėpuoju. Dabar arba niekada. Nutariu paleisti į kovą galingiausią ginklą, Vasilijaus strategijos viršūnę. Neatsiverčiu kortų, net nepasižiūriu į tą pusę ir sakau:

– Užtenka!

Na štai, jis krustelėjo. Jis nusiima skrybėlę, pasirodo žilų plaukų kupeta. Žinau, kad pirmiausia pagalvojo, ar aš ne beprotis, o dabar svarsto, ką reiškia mano manevras. Kad ir kaip būtų, jis jau nebe padėties šeimininkas. Dabar mano eilė suimti vadžias.

Jis paprašo vienos kortos. Vadinasi, turi dvi poras ir tikisi „pilno namo".

Jis paima kortą ir atsainiai įkiša ją tarp kitų, kad neišsiduotų, ar ji prie ko nors tiko. Jis vis dar nerodo jokių ženklų. Nekrusteli nė pirštelis. Jungiu savo intuiciją prie informacinės bangos. Pajuntu, kad „pilno namo" jis neturi.

– Kiek statote?

– Tūkstantį, – meta tėvas, įsmeigęs akis į kortas.

Jis blefuoja. Nori baigti su manim. Kelia kartelę, kad priverstų mane pasitraukti iš žaidimo. Kadangi žaidžiu nežiūrėdamas į kortas, kaip tik negaliu pasiduoti. Aš keliu.

– Tūkstantis penkiasdešimt.

Krupjė neištveria ir įsikiša:

– Hm... Jūs keliate iki tūkstančio penkiasdešimties nežiūrėdamas į kortas ir nė vienos nekeisdamas?

– Tūkstantis penkiasdešimt.

– Du tūkstančiai, – sako tėvas.

– Du tūkstančiai penkiasdešimt.

– Trys tūkstančiai.

Aš nesutrinku, nors mano nugara jau visa šlapia nuo prakaito, ir tęsiu:

– Trys tūkstančiai penkiasdešimt.

Tai jau didelė suma, netgi jam. Jis vis dar į mane nežiūri. Tikriausiai tai jo strategija. Įteigti, kad jam nereikia net žvilgtelėti į varžovą, kad jį nugalėtų. Vis dar nuleista galva (matau tik jo žilus plaukus) paprašo laiko pagalvoti. Jaučiu, kad netrukus ši galva pakils ir išvysiu tiriantį jo žvilgsnį. Ne, susitvardo.

– Dešimt tūkstančių, – meta jis tarsi suirzęs.

– Dešimt tūkstančių penkiasdešimt.

Tiek pinigų aš neturiu. Jei pralošiu šią partiją, metų metus turėsiu atidirbinėti skolą tėvui, kuris niekada man nieko nedavė.

– Dvidešimt tūkstančių.

– Dvidešimt tūkstančių penkiasdešimt.

Plaukų kupeta sukruta ir kyla. Pagaliau jis pažvelgia į mane. Matau jį visai iš arti. Jo ūsai panašūs į dviračio vairą, tokie pat kaip mano medalione. Jis negražus. Panašu, matęs daug vargo. Bandau įspėti, ką mama jame įžvelgė. Jis stebeilijasi į mane ir mėgina suprasti, ką darau. Jo akys pilkos ir beveik bereikšmės.

– Trisdešimt tūkstančių.

– Trisdešimt tūkstančių penkiasdešimt.

Aplink mus girdėti kuždesys. Privilioti mūsų statomų sumų dydžio kiti lošėjai palieka stalus ir susiburia aplink mus. Netrukus apie mūsų lošimą jau žino visas salonas.

Tėvas žiūri tiesiai man į akis. Aš atlaikau jo žvilgsnį. Net leidžiu sau vos vos šyptelėti. Tik per daug prakaituoju. Aplink mus susirinkę žmonės nutyla ir sulaiko kvapą.

– Penkiasdešimt tūkstančių.

– Penkiasdešimt tūkstančių penkiasdešimt.

Jei pralošiu, man teliks parduoti savo kraują ir organus. Tikiuosi, kad mano angelas sargas stebėjo partiją nuo pradžių ir nepaliks manęs likimo valiai. Šventasis Igori, padėk man.

– Palaikote? – klausia krupjė.

– Penkiasdešimt tūkstančių penkiasdešimt... verčiam, – sako tėvas.

Nebekelia. Nežinia baigėsi, dabar atversim kortas. Jis verčia savąsias vieną po kitos. Turi valetų porą. Tik vieną valetų porą. O aš ką turiu? Kryžių aštuonetą. Pikų tūzą. Būgnų karalių. Širdžių damą. Kol kas tai reiškia, kad neturiu nieko. Beliko atversti paskutinę kortą...

Slegianti tyla.

Kryžių dama.

Ačiū, šventasis Igori. Aš turiu damų porą! Vasilijau, tu pats kiečiausias. Aš laimėjau. Žaidžiau „teisingai" ir laimėjau. Aplošiau savo tėvą! Vilkas surijo gyvatę! Sustūgstu vilkų stūgsnį. Labai garsiai. Niekas nedrįsta nieko pasakyti. Paskui pratrūkstu kvatoti. Ir kvatoju, kvatoju, kvatoju.

Žmonės, susispietę aplink stalą, pasišlykštėja ir ima skirstytis.

Ačiū, šventasis Igori. Ačiū, Vasilijau. Tai tik įrodymas, kad pokeris yra psichologinis žaidimas. Jį puikiausiai galima žaisti ir be kortų. Aš pamišęs iš džiaugsmo.

Tėvas įsispitrija į mane. Jis norėtų žinoti, kas tas jį sutriuškinęs jaunuolis. Jis jaučia, kad kažkur čia šuo pakastas. Mano genai rėkte rėkia: „Aš tavo kūno kūnas, kurį tu atstūmei ir kuris dabar atsisuko prieš tave!"

Imu jo atskaičiuotus banknotus. Dabar aš turtingas.

Štai mano palikimas.

Jis ketina kažką pasakyti. Jaučiu, kad nori pasikalbėti. Jis užduos man klausimą. Mes pasikalbėsim. Aš papasakosiu apie mamą. Bet ne. Jo lūpos vos virpteli. Jis nieko nepasako ir išeina.

144. VENERA. 22 METAI

Atsiverčiu laikraštį ir pirmajame puslapyje pamatau naujieną: Sintija pakliuvo į automobilio avariją. Skaitau smulkmenas. Gatvę netikėtai perbėgo katė. Vairuotojas staigiai pasuko vairą ir atsitrenkė į gatvės stulpą. Jam nieko neatsitiko, nes buvo prisisegęs saugos diržą. O neatsargioji Sintija pataikė tiesiai į dūžtantį priekinį stiklą. Jos gyvybei pavojus negresia, bet stiklo šukės subjaurojo veidą.

Vakare su agentu atšvenčiam įvykį. Bilis Vatsas pristato netikėtą viešnią – Liudiviną, mediumę, kuri išpranašavo mano sėkmę.

Liudivina panaši į storą kaimietę, atvažiavusią tiesiai iš savo kaimo. Balti plaukai, milžiniška krūtinė, kalba su stipriu akcentu. Ji atsiduoda kopūstais.

Ir kodėl angelai pasirenka tokius personažus perduoti žiniai žmonėms? Niekas niekada to nesupras. Tačiau jos pranašystės pasirodė teisingos, ir aš klausausi.

Ji skaito man iš delno. Praneša, kad manekenės darbas bus tik vienas iš mano gyvenimo etapų. Aš tapsiu žinoma aktore. Tai dar ne viskas. Aš patirsiu meilę, kokią retas kuris savo gyvenime patiria.

– O aš, – klausia Bilis Vatsas, drebėdamas, kaip dozės reikalaujantis narkomanas, – kas bus su manimi?

145. NIEKO

Nieko.

Nieko nėra. Visiškai nieko.

Kol aš nuolankiai prižiūrėjau savo klientus, trys mano draugai keliavo po kosmosą. Jie nieko nerado. Susirenkame pietinėje

Rojaus dalyje. Aš patenkintas, kad negaišau laiko šioms nevaisingoms kelionėms.

– Gal mes jau pasiekėme savo galimybių ribą, – dūsauja Merlin Monro. – Kai mąstau apie tai, jog kadaise žmonės bijojo, kad jų neužkariautų pikti ir pasibaisėtini ateiviai. O, kad jie... tikrai egzistuotų!

Fredis atsistoja. Aš jį gerai pažįstu. Jei jau jis taip sukrunta, vadinasi, kažką sumanė. Jis dreba kaip pėdsekys šuo, užuodęs grobį.

– Palaukite... Palaukite, palaukite, palaukite. Ar žinote anekdotą apie žmogų, kuris naktį pametė gatvėje raktus?

Raulio mina aiškiai rodo, kad jis nenusiteikęs klausytis anekdotų. Fredis nekreipdamas dėmesio tęsia:

– Taigi, ieško jis tų raktų po gatvės žibintu. Ateina kitas žmogelis jam padėti. Jis klausia: „Ar esate tikras, kad pametėte juos čia?" „Ne", – atsako tas. „Tai kodėl čia ieškote?" – „Nes po gatvės žibintu bent jau gerai matyti."

Niekas nesijuokia. Mes nesuprantame, kaip tai susiję su mūsų paieškomis.

– Mūsų klaida turbūt ta, kad apribojome savo paieškas, – sako Fredis. – Mes ieškome ten, kur lengviausia ieškoti. Kaip tas žmogelis, ieškantis raktų po gatvės žibintu.

– Bet mes nieko neribojome, – nesutinka Merlin. – Mes šviesos greičiu nukeliavome milijardus kilometrų.

– Ribojome! – užsispiria rabinas iš Elzaso. – Mes kaip tie mikrobai stiklinėje. Manome, kad nukeliavome didžiulius atstumus, o iš tiesų tebesame toje pačioje stiklinėje. O juk galėtume iš jos išlįsti. Keliaukime ieškoti kitur...

Aš nesuprantu, ką jis nori pasakyti. *A priori*, kad ir kaip toli keliautume, stiklo sienos vis tiek neprieisime.

– Tai kas ta mūsų stiklinė? – klausiu.

– Mūsų Galaktika.

– Mes aplankėme tik 0,1 procento Paukščių Tako planetų, kur galėtų būti gyvybė. Kodėl turėtume ieškoti kitur? – klausia Merlin.

Raulis Razorbakas suraukia savo storus antakius. Atrodo, jis suprato, ką Fredis norėjo pasakyti.

– Tikrai! Mūsų Galaktikoje Rojus yra centre. Gal kitose galaktikose yra kitų rojų, esančių taip pat jų centre.

Mėgstu tokią proto mankštą, nes vaizduotė tada tampa lakesnė.

– Fredis teisus, – kartoja Raulis. – Reikia ištrūkti iš mūsų Galaktikos. Gal kiekviena galaktika turi tik po vieną planetą, kurioje yra protingų būtybių... Tuomet gamta būtų sukūrusi po du šimtus milijardų planetų kiekvienai planetai, kurioje yra gyvų ir mąstančių būtybių? Koks... švaistūniškumas!

Ši teorija paaiškintų, kodėl iki šiol nieko neradome.

– Bėda ta, – sako Fredis, – kad jei atstumas tarp dviejų žvaigždžių yra didelis, tai atstumas tarp dviejų galaktikų dar didesnis – milijonai šviesmečių.

– Ar mes galime taip toli nukeliauti? – klausia Merlin Monro.

Raulis iškart atsako:

– Žinoma. Galime keliauti daug greičiau.

Suprantu, kad leidęsis į tokią ilgą kelionę pakliūsiu į bėdą. Keliauti į kitą galaktiką – vadinasi, palikti savo klientus pernelyg ilgai.

– Be manęs. Aš įsipareigojau Edmondui Velsui. Manau, darote didelę kvailystę, – sakau.

– Bus ne pirmas kartas, – mesteli Raulis. – Kita vertus, tai yra mūsų „laisva angelo valia“.

146. ŽAKAS. 22 SU PUSE METŲ

Renė Šarbonjė prašo, kad sutrumpinčiau romaną. Tūkstantį penkis šimtus puslapių sutrumpinu iki trijų šimtų penkiasdešimties, iš aštuonių kovų lieka viena, iš dvidešimties pagrindinių veikėjų – trys, o iš šimto aštuoniasdešimties scenų – dvylika.

Mintis palikti tik esmę man atrodo sveikintina. Perrašau, vėl tobulinu kiekvieną eilutę. Paskui radikaliai išbraukiu visą pradžią ir visą pabaigą. Dabar pasakojimas daug greičiau prasideda ir baigiasi. Kaip oro balionas, iš kurio išimu dalį balasto, kad jis greičiau kiltų aukštyn.

Kuo labiau tobulėja mano knyga, tuo nervingesnė darosi Gvandolina. Ji burba: „Taip, tau sekasi. Man taip tai tikrai neatsitiktų." Aš atsakau: „Mums abiem geriau, kad nors vienam iš mūsų sekasi. Tada tas vienas gali padėti antrajam!"

Tikrai ne tie žodžiai. Gvandolinai labiau patiktų, jei mes susikeistume vaidmenimis. Jei išleistų jos, o ne mano knygą, ir jei ji galėtų parodyti, kad taip pat gali padėti kitiems. Mano sėkmė tik dar labiau išryškino jos nesėkmę.

Kuo labiau artėja metas, kai turi pasirodyti mano knyga, tuo ji agresyvesnė, ir aš beveik turiu atsiprašinėti, kad mano knygą išleis. Galiausiai Gvandolina pareiškia tiesiai šviesiai: „Jei tu mane tikrai myli, turi rasti savyje jėgų ir atsisakyti šios knygos."

Nesitikėjau, kad ji taip tiesmukai pareikš savo norą. Pažadu ją nusivežti kur nors atostogų, jei *Žiurkės* uždirbs pinigų. Ji pareiškia, kad nekenčia atostogų ir kad mano romanas toks prastas, jog niekas juo nesusidomės.

Netrukus Gvandolina mane palieka ir išeina pas Žaną Benua Diupiuji, psichiatrą, kurio specializacija – spazmofilija.

– Palieku tave ir išeinu pas Žaną Benua, nes jam bent jau

užteko drąsos pasakyti tuos žodžius, kurių vienintelių tu nesugebėjai ištarti per visą mūsų buvimą kartu: „Aš tave myliu."

Jaučiuosi apleistas, Mona Liza taip pat. Jau buvom beveik įpratę prie šios drovios viešnios.

Ir vėl leidžiu laiką skaitydamas tualete.

Gvandolina netrukus man paskambina – pasidalija savo laime: „Radau vyrą, kurio man reikėjo. Žanas Benua tobulas." Vėliau reikalai eina blogyn: „Jis pasiuto, kai sužinojo, kad tau skambinau."

Bet vis tiek nuolat skambina. Jai šiek tiek atsivėrė akys. Ji mano, kad josios psichiatras kenčia nuo nevisavertiškumo komplekso dėl savo mažo ūgio. Jis pyksta ant visų aukštesnių už save žmonių. Kadangi yra spazmofilijos specialistas, dažniausiai turi reikalų su depresuotomis ir lengvai pasiduodančiomis įtakai pacientėmis. Jis smaginasi lįsdamas į jų gyvenimus ir stebėdamas, kiek gali jomis manipuliuoti. Kai keletas pacienčių pabandė nusižudyti, jų šeimos pareikalavo, kad iš jo būtų atimta licencija. Bet sveikatos apsaugos ministras – jo draugas, ir niekas nieko negalėjo jam padaryti.

Kartą atsitiktinai susitinku Gvandoliną gatvėje. Ji neša į valyklą Žano Benua švarkus. Jos ranka parišta, veidas sukritęs. Po saulės akiniais slepia iki juodumo pamuštą akį.

Kai mane pamato, pirmiausia nori pabėgti. Paskui susitvardo. Švelniai paliečia mano ranką. Tada nusišypso ir sako:

– Tu nesuprasi, tai – meilė. Diupiuji mane labai myli.

Paskui pasprunka.

Daugiau niekada nieko nesužinojau apie Gvandoliną.

Šis atsitikimas mane sukrečia.

Bėgu nuo realybės kaip esu įpratęs – rašau. *Žiurkių* tęsinį, nes pirmasis tomas turi tuoj pasirodyti. O tada mano kompiuteris nutaria mane išduoti. Kažkoks neaiškus gedimas ir prarandu visą tekstą, įrašytą į kompiuterio kietąjį diską!

Keistas jausmas – vienu metu prarasti ir sužadėtinę, ir savo kūrinį. Tarsi kažkuri dalis manęs būtų mirusi. Nutariu atgimti ir vėl sėdu rašyti. Nusprendžiu sukurti naują personažą, kurio prototipas būtų Diupiuji.

Juk pirmą kartą gyvenime sutinku tikrą blogiuką. Alfredas Hičkokas sakydavo, kad pasakojime svarbiausia blogojo personažo „kokybė". Pagal Diupiuji paveikslą sukuriu labai įtikinamą antiherojų. Įtraukiu jį į savo *Odę žiurkėms* ir jis gražiai paryškina visus kitus veikėjus.

Stropiai rašau, bet, pats nežinau kodėl, šis atsitikimas nesiliauja manęs kankinęs. Istorija su Gvandolina man parodė, kad negali padėti kitam, jei jis to nenori, ir šis atradimas mane liūdina. Rašau, bet vėl imu jaustis nevykėliu. Gaišatis mane dar labiau prislegia. Dingsta net malonus jausmas, kad netrukus išeis mano knyga.

Užsidarau tualete, bet, užuot skaitęs, galvoju: „O kam?" Manau, kad neišpildžiau panelės Van Lyzebet noro ir nesuradau savo vietos. Gal aš suklydau pasirinkdamas? Gal aš visai ne rašytojas? Tai kam tada stengtis?

147. ENCIKLOPEDIJA

KIEKVIENAM SAVO. Sociologas Filipas Peiselis mano, kad moterys yra keturių tipų:
- motinos,
- meilužės,
- karės,
- pranašės.

Motinos teikia pirmenybę šeimai, nori turėti vaikų ir juos auginti.

Meilužės mėgsta gundyti ir išgyventi aistringas meilės istorijas.

Karės trokšta valdžios, tampa politikėmis.

Pranašės būna menininkėmis, rūpinasi dvasingumu ar gydymu. Jos – puikios mūzos, mokytojos, gydytojos. Senovėje jos buvo vestalės.

Kiekviena moteris turi daugiau ar mažiau kiekvieno tipo bruožų.

Blogai, jei visuomeninis moters gyvenimas neatitinka vyraujančio jos tipo. Jei meilužės priverstos būti motinomis, o pranašės – karėmis, jų vidinė priešpriešа gali sukelti neprognozuojamų padarinių.

Vyrai taip pat skirstomi į keturis tipus:

– žemdirbius,

– klajoklius,

– statytojus,

– karius.

Biblinis Abelis buvo klajoklis ir ganė gyvulius, o Kainas dirbo žemę ir rūpinosi derliumi.

Kai Kainas nužudė Abelį, Dievas jį nubaudė sakydamas: „Tu klajosi po žemę." Taigi, jis pasmerkia Kainą būti klajokliu, nors širdyje šis yra žemdirbys. Jis privalo daryti tai, kam nebuvo sukurtas. Tai jam skaudžiausia.

Vienintelis derinys, galintis garantuoti ilgalaikę santuoką, yra „motina – žemdirbys". Abiejų šių tipų atstovai trokšta sėslumo ir pastovumo. Visi kiti deriniai gali būti vainikuoti didelės aistros, bet ilgainiui vis tiek pradeda nesutarti.

Tobula moteris turėtų būti motina ir meilužė arba karė ir pranašė. Tuomet galima būtų sakyti, kad princesė tapo karaliene.

Tobulas vyras turėtų būti žemdirbys ir klajoklis arba statytojas ir karys. Tuomet galima būtų sakyti, kad princas tapo karaliumi.

O kai tobulas karalius sutinka tobulą karalienę, įvyksta stebuklas.

Tai – ir aistra, ir pastovumas. Tačiau taip atsitinka labai retai.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

148. VENERA. 22 SU PUSE METŲ

Mano karjera klostosi puikiai. Chirurgas sutvarkė mano krūtis ir dabar, kai guliu ant nugaros, speneliai styro į viršų lyg Egipto piramidės.

Kirpėjas vizažistas nukirpo man plaukus, o odontologas „žandikaulių specialistas" išbalino dantis. Medicina šiais laikais pamažu virsta meno rūšimi.

Kioskuose išreklamuota mano figūra ir veidas nuolatos puošia įvairių žurnalų viršelius. Vienos apklausos duomenimis, esu viena iš dešimties seksualiausių pasaulio moterų. Nereikia nė sakyti, kad su tokia vizitine kortele visi vyrai guli po mano kojomis. Nutariu pasirinkti tą, kuris nuolat išrenkamas seksualiausiu pasaulio vyriškiu – Ričardą Kaningamą. Savo jaunystės dievuką.

Patikiu Biliui Vatsui sutvarkyti reikalą. Jis nuolankiai paklūsta, nes jo mediumė patvirtino, jog netrukus mudu su Kaningamu būsime pora. Mano agentas lengvai įkalba jo agentą ir po kelių dienų viskas sutarta, suderėta ir patvirtinta. Turiu „atsitiktinai" susitikti Ričardą japoniškų patiekalų restorane Santa Monikoje. Visi fotografai perspėti paleidus maždaug tokį gandą: „Niekam nesakykit, bet atrodo, kad…"

Ta proga apsirengiu raudonai, nes viename interviu jis minėjo, kad jam patinka raudonai apsirengusios moterys. Jis taip pat pasistengė – nuo jo dvelkia *Euphorie*, prancūziški kvepalai, kuriems atstovauju.

Mūsų agentai valgo prie kito staliuko ir peržiūrinėja savo klientų sąrašus, jie svarsto, ką dar galėtų suporuoti. Žiūriu į Ričardą. Atrodo net geriau nei filmuose. Kokia lygi jo oda. O juk tai ne dėl plastinių operacijų! Jis tikriausiai naudoja kokį nors naujovišką kremą, kurio aš nežinau. Man kiek drovu matyti jį priešais save, iš kūno ir kraujo, kai tiek kartų į jį žiūrėjau kino afišose ir žurnaluose. Jis stebeilijasi į mano naujas krūtis. Man visai smagu, kad jos taip greitai atsipirko. Užsisakom sušio, o tada ateina baisusis metas, kai reikia pradėti pokalbį. Nė vienas nežinom, ką pasakyti.

– O… Jūsų agentas... geras? – klausia Ričardas. – Kiek jis ima?

– Hm… 12 procentų nuo visko, ką uždirbu. O jūsiškis?

– 15 procentų.

– Gal reikėtų pasiderėti iš naujo?

– Bet maniškis daro viską. Jis apmoka mano sąskaitas, užpildo mokesčių deklaracijas, apiperka, su juo galiu net piniginės neturėti. Atrodo, paskutinį kartą buvau išsitraukęs piniginę prieš dešimt metų, dar prieš savo sėkmę filme *Nuoga tavo glėbyje*.

– Ak… *Nuoga tavo glėbyje*?

– Taip…

– Hm…

Ką dar pasakyti? Tyla pradeda slėgti. Laimė, atneša patiekalus ir pradedam valgyti. Tik valgydami desertą randam antrą temą pokalbiui. Kalbame apie alergiją sukeliančią kosmetiką ir tokią kosmetiką, kuri gerai tinka visų tipų odai. Pagaliau atsipalaidavęs jis papasakoja man visas paskalas iš savo aplinkos: kas su kuo miega, kokie įžymybių iškrypimai. Tikrai labai įdomu. Su bet kuo taip nepasikalbėsi.

– Jūs labai graži, – jo intonacija profesionali.

Gerai, kad nemato, kiek turiu trūkumų. Galiu visus išvardyti

atmintinai: mano ausų speneliai labai trumpi, blakstienos retos, kojos nykštys atsikišęs, keliai šiek tiek šleivi…

Po vakarienės jis nusiveža mane į viešbutį, kuriame turi savo kambarius, ir mes ruošiamės mylėtis. Pirmiausia jis sudeda gražiai sulankstytus savo drabužius ant kėdės, paskui užsako šampano ir prigesina šviesą, kad būtų jaukiau.

– Na, mažyte, baisu? – klausia jis.

– Truputį, – išsisuku.

– Ar atsimeni, ką dariau Glorijai Rajan filme *Meilės ir tyro vandens* su pagalvėle? Nori, kad ir mes panašiai padarytume?

– Gaila, bet nemačiau to filmo. O ką jūs darėt su ta pagalvėle?

Jis nuryja seiles ir užduoda klausimą, kuris, atrodo, kamavo jį nuo mūsų susitikimo pradžios.

– Kuriuos mano filmus matei?

Išvardiju kokią dešimtį.

– Nematei *Horizonto ašarų, Nereikia per daug* ir *Štai taip ir ne kitaip*? Tai mano geriausi filmai. Net kritikai sutaria dėl šitų trijų.

– A…

– Manau, dar galima jų rasti DVD. O iš tų, kuriuos matei, kuris tau labiausiai patinka?

– *Nuoga tavo glėbyje*, – sakau aš ir nudelbiu akis.

Aš irgi moku vaidinti.

Jis pasinaudoja proga ir mane nurengia. Kadangi buvau numačiusi, kad taip gali įvykti, apsivilkau šilkinius nėriniuotus apatinius *Nuniokojimas*. Tai mano specialus numeris. Apatiniai padaro įspūdį. Netrukus jis jau per audinį minko mano krūtinę, bučiuoja kaklą, ilgai glosto mano šlaunis. Sustabdau anksčiau, nei jis prieina iki mano šleivokų kelių. Tada glostau aš. Ant jo kūno keletas tatuiruočių – afišos tų trijų filmų, kuriuos minėjo. Subtilus būdas pasidaryti reklamą.

Paskui mūsų kūnai susijungia. Jis nesirūpina, kad patirčiau orgazmą. Per daug užsiėmęs savo malonumu, kad domintų dar ir manasis.

Netrukus įsitikinu, jog Ričardas tikriausiai nėra tas tobulas vyras, kurį minėjo mediumė Liudivina. Bet suprantu, kad susitikinėjimas su juo padeda mano karjerai *show-business* pasaulyje. Taigi, nutariu tapti ponia Kaningam. Papildomas pranašumas – visos mano varžovės pažaliuos iš pykčio. Vien dėl to verta.

Žinojau, kad mano vedybos nesumažins gerbėjų dėmesio, bet atsitiko dar geriau – mano populiarumas auga tiesiog akyse. Praėjus trims dienoms po vestuvių mane kviečia į 20 valandos žinių laidą, vedamą legendinio Kriso Peterso. Kokia šlovė! Krisas Petersas yra jaunesnių nei penkiasdešimties metų namų šeimininkių stabas ir žymiausias žurnalistas nuo pat savo amerikietiško kanalo, be pertraukos rodančio žinias ir transliuojamo visoje planetoje, atidarymo dienos. Tai jis pasako žmonėms, kaip jie turi vertinti visus žemynų įvykius. Tai jam žiauriausi tironai atiduoda pamišusius iš dėkingumo įkaitus, kurie daugybę mėnesių praleido rūsiuose pririšti prie radiatorių, juk net ir tironai žiūri Kriso Peterso laidas.

Atvykstu į studiją šiek tiek pavėlavusi, kaip dera naujajam žvaigždės statusui, žurnalistas jau laukia manęs pasipuošęs garsiąja savo šypsena. Sako, kad jam didelė garbė priimti tokią žvaigždę kaip aš. Dar sako sekęs mano karjerą nuo pat pirmos dienos ir žinojęs, kad daug pasieksiu.

Įsitaisiusi fotelyje šalia jo komentuoju įvykius: karas Čečėnijoje (pareiškiu, kad esu griežtai prieš bet kokį karą), lytiniu keliu plintančios ligos (aš – už seksualumą, bet ne gyvybės kaina), tarša (ir kaip tie pramonininkai gali teršti!), žemės drebėjimas (baisu, kad miršta tiek žmonių, nes namai pastatyti nepakankamai tvirtai, tuos statytojus reikėtų įkišti į kalėjimą), meilė (nėra

nieko gražiau už meilę), Ričardas (jis – geriausias iš visų, mes labai laimingi ir norėtume turėti daug vaikučių).

Po laidos Krisas Petersas paprašo manęs adreso, kur galėtų atsiųsti kasetę su laidos įrašu. Tą patį vakarą, kai pavargusi ketinu gultis į lovą, išgirstu beldžiant į duris. Kadangi vis dar gyvenu viena (vedybos su Ričardu labiau reklaminės nei tikros), pažiūriu pro akutę. Krisas Petersas. Atidarau.

Jis nesišypso. Stumteli mane, nuplėšia drabužius ir tempia į miegamąjį, kur šiurkščiai sviedžia ant lovos. Sukaustyta klaikios baimės matau, kaip iš savo švarko jis išsiveria ilgą juodą diržą.

Jis užlaužia mano ranką, tvirtai keliu prispaudžia nugarą. Paskui apvynioja kaklą diržu ir užveržia. Aš dūstu. Laisva ranka stengiuosi už ko nors jį nutverti. Bet jis spaudžia mane keliu ir aš negaliu jo pasiekti. Staiga pajuntu savo pirštų galais kažką supainioto ir ilgo. Staigiai patraukiu.

Ir... Mano rankose lieka jo plaukai. Jie dirbtiniai! Nupeštas Krisas Petersas sutrinka. Kiek padvejojęs sprunka. Trinkteli durys.

Negalėdama patikėti žiūriu į jo peruką.

Po valandos jau skuodžiu į policiją teikti skundo, mane lydi skubiai iškviestas Ričardas. Vis dar panikuoju, aiškinu painiai, bet pakankamai, kad inspektorius nusivestų mus į atskirą garso nepraleidžiantį kabinetą. Čia jis mums paaiškina, kad Krisas Petersas tikrai garsus savo „pokštais“ ir kad yra nuskriaudęs ne vieną merginą. Jis netgi sutinka, kad Krisas gali būti smaugikas maniakas. Bet... Bėda ta, kad jo populiarumas rekordinis. Jis – publikos numylėtinis. Jis patinka ir vyrams, ir moterims, ir vargšams, ir turtuoliams visame pasaulyje. Jis yra... Kaip čia pasakius?.. „Amerikos vitrina.“ Todėl jį gina jo kanalas, Amerikos vyriausybė ir visa tai, ko nacija tikisi iš savo valdžios. Jam neįmanoma nieko padaryti.

Papurtau peruką, kaip įrodymą ir kaip trofėjų. Inspektorius neabejoja, kad jis priklauso Krisui Petersui, bet vis tiek aiškina esąs bejėgis.

– Jei jus būtų užpuolęs JAV prezidentas, galėtume jums padėti. Prezidentas nėra aukščiau už įstatymą. Bet Krisas Petersas yra neliečiamas.

– Mes gi ne bet kas. Ji – Venera Šeridan, o aš – jos vyras, tikriausiai atpažįstate mane!

– Taip, jūs Ričardas Kaningamas. Na ir kas! Jūs pasirodote filme kartą per pusę metų, o jis kiekvieną vakarą ir į jį žiūri du milijardai žmonių visame pasaulyje! Tai tarptautinis paminklas!

Aš jau nieko nebesuprantu. Griūva visos mano vertybės. Mūsų laikais dar yra žmonių, kuriems įstatymai negalioja. Policininkas kantriai aiškina:

– Anksčiau valdžia priklausė tiems, kurie turėjo daugiausia raumenų, kurie sugebėjo geriausiai švaistytis kuoka ar kardu. Jie nepaisydavo įstatymų. Paskui valdžia atiteko tiems, kuriems „pasisekė gimti“, – kilmingiesiems. Jie galėjo spręsti: gyventi ar mirti jų vergams ir baudžiauninkams. Dar vėliau valdžia perėjo turtingiesiems ir politikams. Teisingumas buvo bejėgis, kad ir ką jie darytų. O šiandien valdžia yra televizijos laidų vedėjų rankose. Jie gali žudyti, vogti, sukčiauti ir niekas nieko neišdrįs jiems pasakyti. Nes publika juos myli. Krisas Petersas yra dažniausiai per televizorių matomas žmogus. Niekas nedrįs stoti prieš jį. Bent jau aš tikrai ne. Mano žmona pernelyg juo žavisi.

– Jei policija negali mums padėti, mes kreipsimės į žurnalistus ir sukelsime skandalą. Juk negalima palikti tokio pavojingo bepročio laisvėje! – pratrūksta Ričardas.

– Darykite, ką norite, – ramiai sako inspektorius. – Bet patikėkite, jei ieškosite teisybės, geruoju nesibaigs, nes jis nusisamdys

geresnį advokatą nei jūs. O mūsų laikais reikia ne būti nekaltam, bet turėti gerą advokatą.

Policininkas filosofas žiūri į mus su gailesčiu.

– Kad galėtumėte pulti tokį bastioną, jums reikia būti daug daug garsesniems, – sako jis nuoširdžiai. – Be to... Kam jums rizikuoti savo karjera dėl tokio mažmožio? Žinote, ką jūsų vietoje padaryčiau aš? Nusiųsčiau Krisui Petersui žinutę, kad neįsižeidžiau. Gal tada jis dar kartą pakviestų jus į savo laidą...

Mes pabandome pasikalbėti su keliais žinomais žurnalistais, drąsiai ir talentingai atliekančiais žurnalistinius tyrimus. Nė vienas nesutinka mums padėti. Visi tik ir svajoja dirbti su Krisu Petersu televizijoje. Vieni kalba apie „profesinį solidarumą“, kiti pabrėžia situacijos „juokingumą“. Skųstis išprievartavimu, kurio nebuvo...

– O jei jis darys tą patį kitoms! Jis gi ligonis! Jo vieta kalėjime.

– Taip, visi tai žino, bet dabar ne metas apie tai kalbėti.

Aš priblokšta. Suprantu, kad niekada nebūsiu saugi. Nei mano grožis, nei turtai, nei Ričardas ar mano gerbėjų ordos negali manęs apsaugoti nuo tokių plėšrūnų kaip Krisas Petersas.

Nebežiūriu amerikietiško žinių kanalo ir jo vakarinės laidos. Menkas kerštas.

Vis prisimenu policininko žodžius. „Kad galėtumėte pulti tokį bastioną, jums reikia būti daug daug garsesniems.“ Puiku, dabar tai bus naujas mano tikslas.

149. IGORIS. 22 SU PUSE METŲ

Turėjau išsiskirti su Stanislovu. Jis tapo piromanu. Jei kas nors jam neįtikdavo, jis padegdavo pašto dėžutę ar automobilį. Bet

jam ir to neužteko. Į Čečėnijos atstovybę Maskvoje jis metė „Molotovo" kokteilį.

Psichiatras patarė jam nebeliesti degtukų, žiebtuvėlių ir netgi skiltuvų. Bet jis ką tik iš karinių prekių likučių parduotuvės įsigijo liepsnosvaidį ir aš bijau blogiausio. Vargšas Stanislovas... Dar viena taikos auka.

Pokeris tampa nuolatiniu mano darbu, o gal reikėtų sakyti, kad kazino tampa mano kabinetu, o kazino restoranas – mano valgykla, bet dirbdamas šį darbą aš neuždirbsiu pensijos ir neturiu nei socialinių garantijų, nei nustatytų darbo valandų. Kartą prie mano stalo prisėda barzdotas žmogus ilgais plaukais, gana vargingai apsirengęs. Mano nuostabai, jis taip pat nežiūri į kortas prieš statydamas. Ar aš pradėjau naują madą? Ar dabar man reikės žaisti su varžovais, kurių žaidimo stilius toks pats kaip mano? Bet jis pasuoja anksčiau, kol bankas dar neišaugęs.

– Man buvo didelė garbė žaisti su jumis, pone, – sako jis.

Paskui man mirkteli.

Labai gerai pažįstamas balsas. Skamba taip, lyg kalbėtų kas nors iš mano šeimos...

– Vasilijau!

Apžėlusį barzda ne iš karto jį pažinau. Jis vis toks pats ramus ir tylus. Paliekame stalą kitiems žaidėjams ir einame į restoraną. Įsitaisom vienas prieš kitą ir vakarieniaudami kalbamės.

Vasilijus tapo kompiuterių inžinieriumi. Jis kuria dirbtinio intelekto programą, kuri duotų pradžią protingiems kompiuteriams. Jis ilgai ieškojo būdo, kaip kompiuterinę programą priversti pačią rodyti iniciatyvą. Ir rado. Jis užprogramavo mirties baimę.

– Kompiuteris žino – jei neatliks užduoties, keliaus į šiukšlyną. Ši baimė skatina stengtis pranokti save.

Mirties baimė... Taigi, jau įmanoma mūsų baimes perduo-

ti mašinoms... Jos tapo mūsų vaikais... Vasilijus kviečia mane į svečius sužaisti pokerio partijos su jo kompiuterine programa, stimuliuojama mirties baimės. Šachmatų programos yra labai griežtos, o jo sukurta pokerio žaidimo programa nepaprastai lanksti. Ji netgi moka blefuoti. Žaidžiu su programa, kurią jis pavadino *Subtilumu.* Ją sunku nugalėti, nes, savaime suprantama, jai vis tiek, žiūriu aš į savo kortas ar ne. Be to, jos žaidimas po kiekvienos partijos tobulėja, nes ji viską atsimena ir gali lyginti, norėdama suvokti mano įprastą strategiją.

Vis dėlto aš laimiu pasirinkęs žaidimo stilių be jokios logikos.

– Tai tavo programos ribos, Vasilijau. Tavo programa visada logiška, o aš galiu elgtis visiškai neracionaliai.

Vasilijus sutinka, bet tikisi ištaisyti šį trūkumą padidindamas mirties baimę.

– Kai kompiuteris tikrai bijos pralošti ir mirti, jis pats sugalvos naujų žaidimo metodų, apie kuriuos joks žmogus dar nėra mąstęs. Jis galės laimėti žaisdamas su neracionaliais ar net išprotėjusiais žaidėjais.

Vasilijus klausia, kas man atsitiko po „incidento prieglaudoje“. Pasakoju apie savo karo žygius, apie susitikimą su Vania ir savo tėvu.

– Dabar, – sakau jam, – man belieka surasti motiną ir galutinai nutraukti bambagyslę. Tada būsiu laisvas.

– Brangusis, paruošiau judviem su draugu užkąsti! – moteriškas balsas iš virtuvės.

– Ateinam.

Vasilijui pasisekė. Jis turi žmoną, vaikų, šeimą, mėgstamą darbą. Našlaitis iš Sankt Peterburgo prasimušė. Staiga suprantu, kad ir aš norėčiau turėti mylinčią žmoną, kad man jau pabodo seksas telefonu ir kazino šokėjos vienai nakčiai.

Atvažiuoju į provinciją, į naują kazino stebinti vietinių. Išlo-

šiu nemenką sumelę ir išėjęs iš įstaigos pajuntu, kad mane seka. Taip kartais atsitinka. Būna prastų žaidėjų, kurie bando atsiimti savo pinigus. Sugniaužiu kumščius, pasirengiu pulti. Veltui, pajuntu į nugarą įremtą peilį. Atsisuku. Prieš mane kazino šeimininkas, apsuptas šešių savo sargų.

– Ilgai stebėjau tave per vidaus kameras. Negalėjau patikėti, kad čia tikrai tu. Rusija tokia plati, o tu pasirinkai mano naujutėlį kazino, kad apšvarintum mano klientus! Žinai, aš iš karto tave pažinau. Yra veidų, kurių niekuomet nepamirštame.

Aš vis dar jo neatpažįstu. Tačiau negaliu kovoti vienas prieš septynis, todėl ramiai laukiu, kas bus toliau.

– Turiu savo teoriją, – sako šeimininkas. – Yra žmonių, su kuriais susitikti „nulemta likimo". Net jei kartą juos pražiopsom, jie vis tiek grįžta. O jei ir vėl juos paleidžiam, jie vis sugrįžta. Tol, kol skola būna apmokėta. Kai kurie tai vadina „sutapimais" arba *déjà vu*. Aš jau esu matęs anksčiau akimirką, kai tave sutiksiu. Daug kartų ją mačiau ir tai nebuvo košmaras. Ne!

Jis tęsia brūžindamas peiliu man į pilvą:

– Budistai mano, kad šie pasimatymai kartojasi per kelis gyvenimus. Priešas šiame gyvenime, priešas kitame. Daugelis religijų skelbia, kad yra sielų „šeimos", kurios vis susitinka, kol suveda sąskaitas. Geruoju ar bloguoju. Gal ankstesniame gyvenime tu buvai mano žmona ir mes nuolat bardavomės. O gal mano tėvas, kuris žiauriai mušdavo. Gal kažkada tu vadovavai šaliai, su kuria aš kariavau. Mano nemeilė tau trunka jau taip ilgai…

Jis įžengia į šviesos ratą. Gatvės žibintas apšviečia jo veidą. Jo bruožai vis dar nieko man neprimena.

Jis veikiausiai skaito mano mintis.

– Tu turbūt susiradai draugų. Todėl dabar turi susitikti ir su priešais.

Žiūriu į jį ir vis dar negaliu atsiminti. Jis smygteli peilį. Ištrykšta truputis kraujo.

Piotras.

Rusijoje yra du šimtai milijonų gyventojų, o aš per tokį trumpą laiką susitinku tėvą, Vanią, Vasilijų ir Piotrą! Iš tiesų per daug sutapimų. Dar nemačiau tik motinos. Tikriausiai netrukus pamatysiu. Ar jis teisus? Ar tikrai egzistuoja sielų šeimos, kurios nuolat susitinka ir išsiskiria? Jei ne, tai kodėl vis sutinku tuos pačius žmones?

Klausiu pačiu ramiausiu tonu, kokiu tik galiu:

– Gana postringauti. Ko tu nori, Piotrai? Dvikovos, kaip senais gerais laikais?

– Ne. Noriu tik, kad mano draugai tave palaikytų, kol aš dorosiu. Štai tau natūralioji Darvino atranka. Šią akimirką aš geriau prisitaikęs išlikti nei tu, nes tu vienas, o aš su stipriais draugais. Atsimeni?

– Jis parodo randą virš bambos.

– Tą dieną, kai tu padarei man šį pjūvį, pasaulio harmonija buvo sutrikdyta. Turiu ją atstatyti.

Jis šiek tiek atsitraukia ir smeigia man į pilvą savo peilį. Labai skauda. Mano viduriuose viskas dega ir liepsnoja. Susiriečiu dvilinkas. Keliais teka kraujo upeliai.

– Štai pusiausvyra ir atstatyta, – sako Piotras. – Dabar pasaulis vėl harmoningas. Eime, vaikinai.

Susmunku ant laiptų. Kraujas teka galinga čiurkšle, jo bala plečiasi aplink mane. Stengiuosi stipriai spausti, kad sulaikyčiau tą šiltą, tokį reikalingą skystį.

Man šalta.

Labai šalta. Mano pirštai stingsta. Nebejaučiu jų galiukų. Tas pats stingulys apima rankas. Paskui kojas, iki pat nykščių. Jaučiuosi taip, lyg traukčiausi. Pasirodo, mirti skausminga. Nepatar-

čiau niekam. Man viską skauda. Mane visą kausto stingulys. Man taip šalta. Aš visas drebu.

Dabar jau visos mano kūno dalys tampa nejautrios. Negaliu priversti savo rankos pakilti. Kai sakau jai kilti, ji vis tiek lieka savo vietoje, vis dar prispausta prie pilvo. Žiūriu į ją. Ji tarsi man nebepriklausantis daiktas. Kas dabar bus? Jaučiuosi taip, lyg kažkokia švelni šviesa trauktų mane aukštyn.

Man baisu.

Aš alpstu.

Aš mirštu.

150. AR GALIMA SUPRASTI ŽMONES?

Igoris miršta! Gerokai per anksti. Reikia skubiai jį gelbėti.

Padarau taip, kad katė išeitų į balkoną ir imtų miaukti. Paskui pažadinu jos šeimininkę pasiuntęs jai košmarą. Ji atsibunda, išgirsta katę ir eina į balkoną. Pasistengiu, kad dirstelėtų į apačią. Moteris pamato sužeistą Igorį. Pirmiausia jai kyla noras uždaryti langą ir nieko nedaryti. Siunčiu jai niūrius signalus: apvirsta nukryžiuotasis, trinksi durys, spengia ausyse. Pagaliau ji supranta, kad reikia pasirūpinti apačioje gulinčiu kūnu. Jos prietaringumas nugali ir ji iškviečia gelbėjimo tarnybą.

Gelbėtojai irgi miega. Ir juos turiu pažadinti siųsdamas košmarus. Pagaliau automobilis leidžiasi į tamsą. Bet visur spūstys, o mašinos sirena neveikia. Turiu padirbėti su kiekvieno automobilio vairuotoju, įkvėpti jiems noro dirstelėti į galinio vaizdo veidrodėlį ir praleisti gaisrininkus.

Gelbėtojai randa Igorį. Seku jį iki ligoninės ir pasirūpinu, kad jo imtųsi geriausia pamaina.

Ir vėl iš pradžių.

Suku rutulių trikampį. Venerai irgi nekas. Ir kaip jiems pavyksta įsipainioti į tokią košę! Matau, kaip ją graužia noras keršyti. Skubu veikti per Liudiviną. Įsakau jai eiti pas Bilį Vatsą, tada šiuodu eina pas Venerą. Čia vėl viską turiu padėti iš pradžių. Liudivina aiškina jai, kad jei žmonės ir negali nubausti Kriso Peterso, jis vis tiek bus nubaustas ten, aukštai. Nepanašu, kad ji būtų įtikinta. Ji pareiškia, kad jei jau gyvename tokiame ciniškame pasaulyje, kuriame žudikai vaikšto nebaudžiami, tai kodėl tada ji, Venera, turėtų stengtis gerai elgtis. Galų gale gal jai irgi suteikia daugiau malonumo iškrypimai, nedoras elgesys.

Taip, su šita lengva nebus.

Turiu ištraukti iš jos visas mintis apimantį norą keršyti. Kerštas dabar jai yra *full time job* ir ji labai skuba daryti kitiems bloga.

Derėtis sekasi sunkiai. Galų gale sutariam: ji atsisakys neapykantos, bet mainais reikalauja dar daugiau šlovės, kad nereikėtų bijoti tokių paminklų kaip Krisas Petersas. Ar galėjau tikėtis, jog teks derėtis su savo klientais dėl stebuklų, kuriuos dėl jų darau! Atsakau, kad padarysiu, ką galiu.

Dabar Žakas. Taigi, jis gavo, ko norėjo, jo knygą leidžia, o jam nervinė depresija! Ko jis nori? Meilės? Po galais, neįtikima! Po istorijos su Gvandolina jo meilės poreikis gerokai sustiprėjo. Iš kur man ištraukti jam draugę?.. Kadangi esu turkio spalvos giraitėje prie ežero, paklausiu kaimyno, gal turi atsargai kokią netekėjusią klientę, galinčią užpildyti Žako meilės tuštumą.

Turėjau apklausti dešimtį angelų, kol pagaliau radau mirtingąją, galinčią pakęsti ypatingą mano kliento charakterį. Parodau ją Žakui sapne. Turėtų paveikti.

Stebiu kitus angelus. Raulis, Merlin ir Fredis ruošiasi didžiajai

kelionei į kitą galaktiką. Pasakiau jiems, kad ir šį kartą nekeliausiu kartu, todėl nedalyvauju ir pasirengime skrydžiui.

Raulis kviečia mane ženklais. Apsimetu, kad nematau, ir skubu prie Motinos Teresės. Ji atrodo pasitikinti savimi. Vis dar prisimena savo netaktą, todėl iš paskutiniųjų stengiasi įtikti angelams instruktoriams. Lyg stropi mokinė neša jiems savo kiaušinius. Dabar ji nedvejodama gali patarti savo klientams atleisti patarnautojus kleptomanus ar investuoti į vaikus išnaudojančią trečiųjų šalių pramonę. Visiems, kas nori klausytis, ji sako: „Jie bent jau turi darbą." Ar tik ji iš vieno kraštutinumo nebus puolusi į kitą. Užtenka pažiūrėti, kas darosi su jos klientais. Jie visi tampa materialistais, seksualiniais maniakais ar saloniniais kokaino uostytojais.

Plazdenu. Praskrieju virš didžiųjų Rytų lygumų iki pat šiaurrytinių uolų. Susirandu Edmondo Velso parodytą įėjimą. Kaip šiame labirinte rasti kelią? Ištiesiu delnus, ant jų nusileidžia kiaušiniai. Dabar reikia tik žiūrėti, iš kur jie nusileidžia, paskui paleisti juos ir stebėti, kur jie nuskries. Taip palengva sekdamas paskui kiaušinius surandu didžiąją salę, kurioje kabo keturi likimo rutuliai.

Šie keturi rutuliai, kuriuose pulsuoja viso pasaulio esmė, man daro didžiulį įspūdį.

Prisiglaudžiu prie Žmonijos rutulio ir mąstau. Gal Žakas teisus? Kam veltui stengtis?

Matau savo tris klientus, pasiklydusius tarp kitų šešių milijardų žmogiškų būtybių. Ką jie pagalvotų sužinoję, kad jų angelas sargas kurį laiką paliko juos likimo valiai, kad patenkintų atradėjo smalsumą? Stebiu ir globotinių kankintojus. Kodėl jie visiems kenkia? Kodėl negali atsiduoti savo likimui ir palikti kitų ramybėje?..

Šalia atsiranda Edmondas Velsas, apkabina mane per pečius.

– Nesupranti? – klausia jis.

– Petersas. Diupiuji. Piotras. Nesuprantu, kodėl kai kurie žmonės taip stengiasi būti blogi...

– Jie nėra blogi. Jie tik nežino, todėl bijo. Blogi žmonės yra išsigandę žmonės, pirmi suduodantys iš baimės, kad nesuduotų jiems. Baimė viską paaiškina. Beje, neseniai girdėjau, kaip teisingai aiškinai Venerai: Peterso penis mažas, jis bijo, kad moterys iš jo nesijuoktų, todėl jas... žudo.

– Bet Petersui, Piotrui ir Diupiuji patinka kankinti kitus!

Edmondas Velsas plevena virš didžiulių rutulių.

– Tai jų vaidmuo. Jie atskleidžia kitų bailumą. Petersas turėjo būti seniai išmestas iš televizijos, bet jo populiarumas nuolat auga, tad jį saugo ir laiko darbo vietoje bet kokia kaina. Diupiuji turėjo netekti gydytojo licencijos, bet dėl jo ryšių su politikais kiti gydytojai jo privengia. Jie visada jį dangstys, o gal ir gins. Piotras naudojasi tuo, kad Rusijos visuomenė apimta gangrenos. Tai – vietinis vadukas pasaulyje, kur kiekvienas kuria savo įstatymus. Jo atveju blogiui plisti leidžia sistemos nebuvimas. Nieko ypatinga, jei palyginsime su likusia žmonijos dalimi. Tai – 333, nepamiršk.

Mane apima apatija. Vadovas mane papurto.

– Būk kantrus. Neteisk. Be to... Tavo klientai irgi negali pretenduoti į premiją už gerumą. Igoris nužudė. Venera meldė, kad jos varžovę subjaurotų. O Žakas per ilgai užsibuvo paauglystėje, todėl, bijodamas tikrovės, jis bėga į įsivaizduojamą pasaulį.

Edmondas Velsas tiriamai žiūri į mane.

– Tu ne viską žinai. Anksčiau Krisas Petersas buvo aukso ieškotojas ir indėnų užkariautojas. Tai jis, dviejų savo klapčiukų padedamas, užnėrė virvę ant kaklo Žakui Nemrodui. Matai, gyvenimas yra tik amžinas to paties pasikartojimas. Be to, jis ir toliau didžiuojasi skalpais, kurie jam nepriklauso... ir toliau smaugia.

Suraukiu antakius.

– Žemėje yra šeši milijardai žmonių. Iš kur toks nuostabus sutapimas – Veneros skriaudikas yra ir buvęs Žako Nemrodo skriaudikas?

– Tai ne sutapimas, – sako mano instruktorius. – Amžiams bėgant tam tikros sielų grupės nuolat susitinka. Kosminiai pasimatymai vis kartojasi, kol galų gale pasibaigia. Piotras intuityviai tai suprato.

Edmondas Velsas tolėliau, už pertvaros, parodo kelis kiaušinius, sklandančius aplink manuosius.

– Pirmoji Žako draugė Martina kažkada buvo jo motina.

– Tai todėl ji tarp savęs ir jo sukūrė tą meilės barjerą?

Edmondas Velsas linkteli ir tęsia.

– Ričardas Kaningamas kažkada buvo Veneros brolis. Bilis Vatsas – jos šuo, jis buvo žemesnio sąmonės išsivystymo lygio. Praeitame gyvenime Stanislovas buvo Igorio sūnus. Ankstesniuose gyvenimuose jis padegdavo raganų laužus. Romoje jam įsakinėjo Neronas. Jis prisidėjo padegant didžiąją Aleksandrijos biblioteką, o dar anksčiau buvo vienas iš tų, kurie pastebėjo, kad trinant pagaliukus vieną į kitą galima įžiebti ugnį. Prieš nužudydamas Nemrodą, Krisas Petersas buvo konkistadoras ir nužudė daugybę inkų.

Rutuliuose kaip žvaigždutės spindi sielos. Taigi, viskas turi savo priežastį, viskas kyla iš laiko gelmės ir turi savo nematomą logiką. Nesuvokiame keisto elgesio, fobijų, manijų, jei nežinome, kas buvo praeituose gyvenimuose. Froidas manė galįs paaiškinti suaugusio žmogaus elgesį remdamasis tuo, kas su juo vyko nuo kūdikystės, o iš tiesų tereikia pradėti nuo pirmojo žmogiškojo įsikūnijimo, gal net nuo tada, kai žmogus dar buvo gyvūnas ar net augalas. Gal mėsos mėgėjai kažkada buvo plėšrūnai ir gyveno

savanoje. Gal mėgėjai degintis saulėje kadaise buvo saulėgrąžos. Kiekviena siela turi savo ilgą istoriją, tai jos kelionė pirmyn.

– O Raulis, Fredis, tanatonautai...

– Tu juos pažinojai kitais pavidalais. Raulis buvo tavo tėvas. Jau labai ilgai jūs keliaujate kartu. Rabinas Fredis Mėjeris daugelyje gyvenimų buvo tavo motina...

Žvelgiu į žmoniją pro rutulio sieną.

– Niekada nepamiršk – svarbu ne gėris, o sąmonės vystymasis. Mūsų priešas yra ne blogis, o nežinojimas.

3.

TAI, KAS YRA VIRŠUJE

151. IGORIS. 22 SU PUSE METŲ

Aš mirštu. Palieku savo kūną. Šviesa traukia mane aukštyn. Greitai skrendu jos link. Paskui staiga sustoju ir nebegaliu judėti toliau. Iš mano pilvo išlenda sidabrinis siūlas, jį kažkas trūkteli ir aš imu leistis. Grįžtu į Žemę.

– Pavyko. Susigrąžinome jį!

Jie džiaugsmingai šūkauja, lyg būčiau ką tik gimęs. Vis dėlto ta šviesa danguje buvo graži.

Mane guldo į lovą, užkloja, apkamšo ir aš užmiegu. Nebesu miręs. Kai pabundu, prie manęs palinkusi šviesiaplaukė mergina didelėmis žaliomis akimis ir svaiginama iškirpte.

Tai angelas, o aš – Rojuje. Bandau ją pasiekti, bet sulaiko daugybė į ranką susmeigtų lašinių, ir aš tučtuojau prarandu bet kokią viltį. Be to, pilvą daigsto skausmas.

Ši puiki mergina sako, jog savaitę buvau komos būsenos ir medikai nebesitikėjo, kad pasveiksiu. Tvirtas sudėjimas vis dėlto padėjo išgyventi. Ji sako, kad mane, be abejo, gatvėje užpuolė chuliganai ir aš netekau daug kraujo. Laimė, mano labai dažna kraujo grupė – AB+, ir jie turėjo užtektinai kraujo plazmos atsargų, tad galėjo papildyti tai, ko netekau.

Prie palaidinės prisegta kortelė rodo, jog angelo vardas Tatjana. Tatjana Mendelejeva. Ji gydytoja ir aš tekau būtent jai. Ji žavisi mano ištverme. Sako, kad nebijo susirungti su medicinos dėsniais. Tačiau turi man pranešti labai blogą naujieną. Nudelbia akis.

– Būkite stiprus. Jums... vėžys.

Tai štai kokia bloga naujiena? Ką gi! Iš arti aukštai danguje mačiau didžiąją mirties šviesą, nepabūgau motinos, kulkų, granatų ir raketų sprogimų Čečėnijoje, gavau Piotro durklo smūgį, tad vėžys man dabar vieni niekai.

Gydytoja švelniai paima už rankos.

– Tačiau jūsų vėžys nėra įprastas. Tokia vėžio forma iki šiol negirdėta. Tai bambos vėžys!

Nematau jokio skirtumo – bambos ar mažojo pirštelio vėžys. Mirsiu nuo ligos, ir viskas. Turiu kuo geriau išnaudoti likusią gyvenimo dalį, kol vėl teks kilti aukštyn, dangaus šviesos link.

– Noriu jūsų paprašyti didelės paslaugos, – tęsia grožybė, nepaleisdama rankos. – Pageidaučiau, kad būtumėte mano pacientas. Leiskite man atidžiau ištirti jūsų ligą.

Tatjana aiškina, jog mano atvejis išskirtinis. Bambos zona negyva, neaktyvi, ji – ryšio su motina reliktas. Vėžys tikrai neturėtų išsivystyti tokioje vietoje.

Gydytoja įsimylėjusi psichoanalizę. Pasiima užrašų knygelę, rašiklį ir ima smulkiai klausinėti. Nelabai turiu ką pridurti: motina norėjo mane nužudyti, našlaičių prieglaudoje koviausi dvikovoje peiliu būtent tą dieną, kai mane turėjo įsivaikinti šeima, nepilnamečių pataisos centras, psichiatrijos prieglauda, karas Čečėnijoje... Pakerėta Tatjana stipriau spaudžia ranką. Sako, jog norėdamas išgyventi pademonstravau neįtikimų gebėjimų.

Bet labiausiai ją žavi vėžys, netikėtas bambos vėžys, kurį ji jau kukliai man leidus pakrikštijo „Mendelejevos sindromu". Būsiu,

kaip ji sako, „bandomasis triušis“. Jei gerai supratau, bandomasis triušis – tai ligonis profesionalas. Sveikatos ministerija pasirūpins būstu, maitinimu, drabužiais, priežiūra ir apmokės kitas išlaidas. Todėl turėsiu klausyti medikų, konkrečiai – Tatjanos. Važiuosiu kartu į konferencijas visame pasaulyje ir leisiu atlikti tyrimus, kurie padės sekti ligos eigą. Už šias paslaugas Tatjana siūlo nuolatinį atlyginimą.

Pasako skaičių, keturis kartus viršijantį mano kario atlyginimą. Į mane maldaujamai žvelgia didelės žalios akys.

Kokiame keistame pasaulyje gyvename? Kai tampi karo didvyriu, tau spjaudo į veidą, o kai įsitaisai vėžį, tau meilikauja.

– Tai jūs sutinkate?

Užuot atsakęs, bučiuoju jos ranką.

152. ENCIKLOPEDIJA

PARADOKSALUS PRAŠYMAS. Būdamas septynerių metų, mažasis Eriksonas žiūrėjo, kaip tėvas veda į tvartą veršį. Tėvas stipriai traukė už virvės, tačiau veršis spyriojosi ir nenorėjo eiti. Mažasis Eriksonas ėmė juoktis ir pasišaipė iš tėvo. Tėvas tarė: „Padaryk geriau, jei jau toks gudrus.“

Tada mažajam Eriksonui kilo mintis: užuot traukus virvę, atsistoti veršiui už nugaros ir tempti už uodegos. Veršis iš karto sureagavo, žengė pirmyn ir įėjo į tvartą. Po keturiasdešimties metų tas vaikas sugalvojo „Eriksono hipnozę“ – švelnaus, paradoksalaus prašymo būdą, kad jo pacientai jaustųsi geriau. Tai gali patikrinti tėvas. Jei vaiko kambaryje netvarka ir jo prašome sutvarkyti, jis neklausys. Bet jei kambaryje darysime dar didesnę netvarką, nešime ten dar daugiau žaislų, drabu-

žių ir mėtysime, kur pakliuvo, po kurio laiko vaikas pasakys: „Liaukis, tėte, tai nebepakenčiama, reikia sutvarkyti." Traukti priešinga kryptimi kartais yra geriau, nes tada gali kilti sąžinės priekaištų.

Jei panagrinėsime istorijos pavyzdžių, pamatysime, jog „paradoksalus prašymas", sąmoningai ar nesąmoningai, tačiau nuolat taikomas.

Prireikė dviejų pasaulinių karų ir milijonų žuvusiųjų, kad atsirastų Tautų Sąjunga, paskui Jungtinės Tautos. Kad būtų įtvirtintos žmogaus teisės, reikėjo iškęsti tironų siautėjimą. Reikėjo Černobylio, kad suvoktume, kokį pavojų kelia blogai apsaugotos atominės elektrinės.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

153. ŽAKAS. 22 SU PUSE METŲ

Išaušo didžioji diena. Spaustuvė išleido *Žiurkes.* Rytoj žmonės romaną galės nusipirkti knygynuose. Taigi, viską padariau. Laikau ją savo rankose. Glostau. Uostau. Tai dėl jos tiek laiko kovojau. Koks sukrėtimas! Ji čia. Lyg vaikas, gimęs po kelerius metus trukusio nėštumo.

Žiurkės.

Praėjus pirmajai euforijai, pajuntu didžiulį nerimą. Kol knyga buvo manyje, ji užėmė visą mano esybę, o dabar jaučiuosi tuščias. Įgyvendinau tai, dėl ko atėjau į šią žemę. Viskas baigta. Geriausia būtų pasitraukti dabar, kai pasiekiau pačią sėkmės viršūnę, kol neprasidėjo neišvengiamas nuosmukis.

Mano gyvenimas prarado prasmę. Liko tik numirti. Turiu nusižudyti dabar, tada mano buvęs gyvenimas bus vien laimė.

Taigi, nusižudyti. Bet kaip tai daroma? Kaip visada, man kyla sunkių praktinių problemų.

Iš kur gauti revolverį, kad galėčiau susivaryti kulką? Nenoriu pulti į upę ir nusiskandinti, vanduo man atrodo ledinis. Nedrįstu šokti nuo pastato, nes nuo aukščio svaigsta galva. Išgerti vaistų? Nežinau kokių. Esu įsitikinęs, jog tai ne man, aš juos tuoj pat išvemsiu. Lieka metro, bet nepakanka drąsos pulti po traukiniu.

Be to, kažkur skaičiau, jog iš penkių bandymų nusižudyti keturi nepavyksta. Tie, kurie šauna sau į burną, paprasčiausiai nusiplėšia apatinį žandikaulį ir lieka subjaurotu veidu. Tie, kurie šoka iš septinto aukšto, susilaužo stuburą ir lieka luoši vežimėlyje. Tie, kurie prisigeria vaistų, susižaloja virškinimo traktą ir nepagydomai išsidegina skrandį.

Nutariu pasikarti. Tokio būdo bijau mažiausiai, kažkodėl jis mane labiausiai traukia. Žinau – gimiau, kad mirčiau būtent taip.

Užrakinu duris, užtraukiu užuolaidas, atiduodu katę (visai ramią) kaimynei, užsidarau tualete ir prie lempos pririšu kaklaraištį.

Juk visą gyvenimą geriausiai jaučiausi būtent tualete. Manau, normalu, kad ten ir mirsiu. Užsiropščiu ant taburetės, skaičiuoju iki trijų, paspiriu ją. Pagaliau pakimbu virš grindų.

Kilpa spaudžia. Dūstu. Dabar ne laikas išglebti, tačiau esu priverstas konstatuoti, kad mane erzina, jog taip nepatogiai kybau ir laukiu mirties.

Voras, seniai apsigyvenęs aukštai dešiniame tualeto kampe, leidžiasi prie manęs. Jis patenkintas, jog rado naują iškyšulį – mano kybantį kūną. Jis ima austi voratinklį tarp mano ausies ir lubų plokštės kampo. Kiekvieną kartą, praeidamas pro ausies spenelį, kutena mane.

Viskas trunka daug ilgiau nei maniau. Reikėjo šokti staiga, kad sutraškėtų kaklo slanksteliai.

Trūksta oro. Galva ūžia. Veltui bandau atsikosėti ir sumažinti kilpos spaudimą. Spaudžia tikrai per smarkiai. Vėl imu galvoti apie savo gyvenimą. Knyga, žiurkės, katės, Gvandolina, Martina, panelė Van Lyzebet, mano leidėjas Šarbonjė... Tai vis dėlto neblogas filmas.

Ar aš tikrai jau išgyvenau viską? Po velnių, gal šioje planetoje turiu mylėti kitas moteris, rašyti kitas knygas ir glostyti kitas kates. Voras tai patvirtina; jis įsitaiso mano ausyje ir ten ima labai nemaloniai zvimbti. Tai turbūt mano įgimtas neryžtingumas, bet aš jau visai nebenoriu mirti. Imu trūkčioti ir stengiuosi atrišti mazgą. Kiek pavėluotai, tačiau man pasiseka: buvau nekoks meistras ir blogai pritvirtinau lempą. Medvaržtis neišlaiko. Krintu. Lempa – iš paskos, atsitrenkia į galvą ir dūžta, o man iškyla gumbas.

Ai.

Aš vis dar gyvas. Šis bandymas mane galutinai atpratina nuo ketinimo žudytis. Pirmiausia tai labai skausminga. Be to, manau, kad savižudybė yra didžiausias nedėkingumas. Nusižudyti – vadinasi, pripažinti, jog nesugebi pasinaudoti dovanotu gyvenimu.

Be to, jaučiuosi atsakingas už savo knygą. Ji išleista, turiu ją ginti, pristatyti visuomenei, aiškinti.

Pirmasis interviu, ir žurnalistas pareiškia, jog esu žiurkių specialistas, parašęs mokslo populiarinimo knygą. Mane kviečia į retas radijo arba televizijos laidas, mano pašnekovai dažniausiai perskaitę ne daugiau kaip keturis puslapius. Prašo trumpai papasakoti apie save. Priekaištauja dėl knygos viršelio rašto faktūros. Lyg būčiau pats išsirinkęs... Keletas straipsnių, kuriuose kalbama apie mano knygą, pasirodo ne literatūros skiltyse, bet skiltyse

„Gyvūnai" arba „Mokslas". Žurnalistas nedvejodamas rašo, jog esu senas amerikiečių mokslininkas.

Nė vienas kronikininkas nepastebi mano pagrindinio noro: kalbėti apie žmones aprašant gyvūnų elgesį jų bendruomenėje. Netekau vilties. Tais retais atvejais, kai man suteikiamas žodis, užduodami tokie klausimai, jog negaliu nieko paaiškinti. Manęs klausia: „Kokia žiurkės gyvenimo svajonė?", „Kiek vadoje būna mažylių?", „Kaip veiksmingai jų atsikratyti?"

Būčiau labai norėjęs nors kartą padiskutuoti su filosofais, sociologais, politikais, pakalbėti apie vaidmenis, numatytus iš anksto, sunkumus, kai stengiamasi pakeisti santykius „išnaudotojai – išnaudojamieji – savarankiškieji – skriaudžiamieji". Bet vienintelis pašnekovas, kurį diskusijai pasiūlo radijas, yra „žiurknuodys"; jis patenkintas vardija visą cheminių priemonių, kurių turi žmogus, arsenalą, padėsiantį greitai jų atsikratyti! Sunku diskutuoti. Nebėra ko tikėtis stebuklo iš pokalbių laidų. Taigi, šiai knygai nebegaliu niekuo padėti. Mano darbas baigtas. Turiu pasakyti tai, ką manau. Kaip? Televizija! Informacinės laidos.

Krisas Petersas pasirodo kitoks. Jo plaukai pakeitė spalvą. Dažai, be abejo. Vedėjas praneša, kad Arkanzase grupė mokinių iš automato šaudė vaikus jų įstaigos kieme. Trisdešimt vienas žuvusysis, penkiasdešimt keturi sužeistieji. Šiam fenomenui įvardyti yra žodis: „Amok." Prieš žūvant pačiam, stengiamasi nužudyti kuo daugiau savo gentainių.

Žinios visada mane veikia raminamai. Kitų nelaimės leidžia pamiršti savąsias ir pakiša minčių naujiems apsakymams. Krisas Petersas ir toliau varo savo litaniją apie kasdienes smulkias ir stambias šlykštynes.

Skandalas spermos bankuose: daug moterų pasirinko tą patį donorą, Hansą Gustavsoną, mėlynakį sportiškos išvaizdos blon-

diną. Vyras dabar gali būti mažiausiai pusės milijono vaikų tėvas. Hansas aiškina nežinojęs, kad jo sperma tokia paklausi, pardavinėjęs ją tik norėdamas susimokėti už mokslą. Dabar nebedalys savo lytinių ląstelių.

Nesmarkus žemės drebėjimas Los Andžele. Seismologai aiškina, kad smūgis gali būti susijęs su daugėjančiais požeminiais branduoliniais sprogdinimais.

Medicina: Rusijoje aptikta nežinoma liga – bambos vėžys.

Orai: ilgalaikė giedra.

Birža: *Dow Jones* kurso kritimas.

Tai geriau. Visi žmonės, kurie susikimba dėl teritorijos arba valdžios, primena mano romano žiurkes. Žvilgteliu į knygą ant stalo. *Žiurkės.* Daiktas atrodo magiškas, gyvas. Dabar jis turės gyventi vienas, be manęs.

154. VENERA. 22 SU PUSE METŲ

Po to, kai mane užpuolė Krisas Petersas, paprašiau Ričardą kuo dažniau būti namie. Iš karto galėjau pajusti, ką reiškia gyventi kartu su vyru. Visos smulkios užgaidos, kurias Ričardui pavykdavo nuslėpti, išniro į dienos šviesą. Žinojau, kad vyrai apskritai egoistai, o aktoriai ypač vertina save, bet nemaniau, jog jie pranoksta manekenus.

Ričardas vartoja narkotikus. Dar ryte jam būtina sušniurkšti dozę kokaino kartu su kava ir raguoliais. Be jo nebemoka gyventi. Kai filmuojasi, jam reikia vis didesnių kiekių. Jis sako, jog tada geriau vaidina. Kad ir kaip būtų, tas pomėgis labai tuština mūsų biudžetą.

Kai jis kalba apie kiną, imu svajoti. Filmavimo aikštelės man

atrodo daug patrauklesnės nei kino studijos. Pasakoja man neįtikimų istorijų apie režisierius, apsikumščiuojančius su vyriausiuoju operatoriumi, nes nesutaria, kur pastatyti kamerą.

Žiūrovai visada įsivaizduoja, kad aktoriai protingesni už mus, topmodelius, nes dialogų specialistai išmoko juos subtilių frazių, o aš gerai suprantu, kad mano atsakymai interviu vis dėlto gana riboti. Gailiuosi, kad rimčiau nesimokiau, nes mokslas šiek tiek lavina protą. Kai man pateikiamas klausimas, norėčiau, kad kur nors kampe sėdėtų plikas akiniuotas scenaristas ir padiktuotų atsakymą,

Nėra ko slėpti, namuose Ričardas kalba daug mažiau nei filmuose. Jis mano, jog Paryžiaus Dievo Motinos katedra yra tikras Volto Disnėjaus studijos produktas, o Paryžius – Teksaso miestas.

Ričardas nežino, kur yra Portugalija arba Danija, ir jam tai nė motais. Jis išvažiavo iš gimtojo Kentukio tik todėl, kad Holivude galėtų demonstruoti raumenis ir, kino stebukle, tas runkelis tapo viso pasaulio katyčių numylėtiniu.

Mūsų pokalbiai dažniausiai tokie: „Kaip sekasi, mielasis?" arba: „Viskas gerai, mano meile?", arba dar: „Ar ne gražus oras?"

Ričardas nuolat rūpinasi, kad neprarastų gundytojo išvaizdos.

Užklupau jį griebiantį veidrodį nuo naktinio staliuko tuo metu, kai mylėjomės, nes norėjo pasižiūrėti, kaip atrodo jo veidas orgazmo metu. Studijuodamas itin karštą sceną būsimo filmo scenarijuje, Ričardas tyrinėjo, kokiu kampu pasuktas smakras atrodys geriausiai.

Nelabai myliu Ričardą, bet tikiuosi pasinaudoti juo kaip tramplinu, kad patekčiau į kino pasaulį. Aš irgi suprantu, kad laikas bėga. Vakar iškėliau jam sceną – pareikalavau vaidmens būsimame filme. Jis pradėjo aiškinti, jog aktoriaus amato greitai neišmoksi. Atsikirtau ir išvardijau ilgą sąrašą netalentingų akto-

rių moterų, kurios ėmėsi šios profesijos tik dėl fizinių duomenų. Kadangi jo neįtikinau to pareikalauti iš savo prodiuserių, ėmiau daužyti lėkštes, paskui išsitraukiau nuotraukas, kuriose jis su nepilnamečiais berniukais; jas gavau paštu, atsiuntė anonimas, pasirašė – „gero linkinti draugė". Be abejo, pavydinti statistė...

– Su šiomis nuotraukomis ne tik pasieksiu skyrybas, bet ir susišluosiu visus tavo pinigėlius, o tu prarasi didžiojo gundytojo reputaciją.

Taigi, Ričardas įtikino prodiuserius kitame filme, *Lapės*, skirti man rusės karės, kovojančios Čečėnijoje, vaidmenį. Pats vaidina komandosų, pavadintų „lapėmis", vyresnįjį seržantą, o aš esu viena iš apsukrių jo pavaldinių, liepsnosvaidžio karalienė. Du tipiškų herojų vaidmenys.

Laimė, scenaristas mano lūpoms patikėjo daugybę nuostabių žodžių. Pagaliau galiu demonstruoti tobulą humorą, apie tokį visada svajojau, bet joks chirurgas neįsodins jo į jūsų smegenis.

Filmą *Lapės* planuojama filmuoti Rusijoje, kad atrodytų realistiškiau ir mažiau reikėtų mokėti statistams.

Dabar nerimauju. Noriu tapti garsia žvaigžde, juodąja Liza Teilor.

155. ENCIKLOPEDIJA

TIURINGAS. Keistas Alano Matisono Tiuringo, gimusio 1912 m. Londone, likimas. Atsiskyrėliui, vidutiniškai besimokančiam vaikui galvą kvaršino matematika, pavadino ją beveik metafiziniu mokslu. Sulaukęs dvidešimties, jis sukuria kompiuterių koncepcijos apmatus; dažniausiai apie juos kalba kaip apie žmones, o kiekvieną skaičiuotuvą lygina su kokiu nors organu.

Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui jis išranda automatinę skaičiuoklę, kuri padėjo Sąjungininkams iššifruoti nacių mašina *Enigma* užkoduotus pranešimus.

Išradimas padėjo nustatyti, kur numatyti bombardavimai, taigi buvo išsaugota tūkstančiai gyvybių.

Kai Jungtinėse Amerikos Valstijose Džonas fon Noimanas parengia fizinio kompiuterio koncepciją, Tiuringas išplėtoja „dirbtinio intelekto" sąvoką. 1950 m. jis parašo esė *Ar mašinos gali mąstyti?* Puoselėja dideles ambicijas – mašinai suteikti žmogaus protą. Jis mano, kad, stebėdamas gyvybę, ras būdą, kaip sukurti tobulą mąstančią mašiną.

Tiuringas sukuria tam laikotarpiui bei informatikai naują sąvoką: „mąstymo skirtumai pagal lytį". Sukuria testų, kurių tikslas – atskirti moteriškąjį mąstymą nuo vyriškojo. Tiuringas teigia, kad moters mąstymui trūksta strategijos.

Neapykanta moterims nepadeda jam susirasti bendraminčių ir tai iš dalies paaiškina, kodėl Tiuringas buvo pamirštas.

Fantazuodamas apie žmonijos ateitį, jis kalba apie partenogenezę, gemalo vystymąsi iš neapvaisintos moteriškosios lytinės ląstelės. 1951 m. teismas jį nuteisia už homoseksualizmą. Tenka pasirinkti kalėjimą arba cheminę kastraciją. Jis pasirenka antrąjį variantą ir jam pradedamas gydymas moteriškais hormonais. Šio gydymo padariniai – impotencija bei krūtinės padidėjimas. 1954 m. birželio 7 d. Tiuringas suvalgo cianide išmirkytą obuolį ir pasitraukia iš šio pasaulio. Tokia mintis kilo pažiūrėjus animacinį filmuką *Snieguolė*. Jis paliko raštelį, kuriame paaiškino, kad visuomenė jį privertė tapti moterimi, todėl ir pasirinko mirti taip, kaip tai būtų dariusi pati tikriausia moteris.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

156. KAIMYNINĖS GALAKTIKOS LINK

Kadangi mūsų, angelų, darbas yra kovoti su nežinojimu, nėra jokios priežasties, kuri neleistų keliauti patyrinėti kitos galaktikos. Ši mintis mane iškart sužavėjo. Žinojau, kad mano trys bendrakeleiviai tuoj leisis į kelią, tad paskutinę akimirką prisidėjau prie jų.

Tiek to, jei į mane nekaip pažiūrės Edmondas Velsas. Tiek to, jei man nepasiseks su klientais, kurie tarsi turėtų būti mano atspindžiai. Aš prisiimu kaltę. Aš juk irgi esu pažeidėjas ir sumokėsiu tiek, kiek reikės, kad tik nelikčiau nežinomybėje.

Sustojame rombu. Visi keturi: Raulis, Fredis, Merlin Monro ir aš. Nėra prasmės dabar leistis į kalbas, šįkart žinome, kad leidžiamės į didžiulį nuotykį. Kita galaktika! Pirmą kartą žmonių sielos iškeliaus iš gimtosios Galaktikos!

Kristupui Kolumbui, Magelanui ir Markui Polui teks nusileisti. Jų žygiai tėra menki pasivaikščiojimai, palyginti su mūsų odisėja. Trypčioju iš nekantrumo. Žinau, kad mano klientai negalės su manimi susisiekti, kol keliausiu, bet tiek to.

– Vaikai turi patys savimi pasirūpinti, tėvai iškeliauja atostogauti, – pareiškia Raulis. – Nagi... Pirmyn!

Paliekame Rojų ir skrodžiame kosmosą. Aplenkiame tūkstančius žvaigždžių, kol pasiekiame mūsų Galaktikos pakraštį. Čia Fredis pasiūlo atsigręžti ir ja pasigrožėti, tarsi būtume pirmieji astronautai, pamatę Žemę. Iš tam tikro atstumo.

Fantastiška.

Paukščių Taką sudaro penkių vijų spiralė, besisukanti aplink save. Centre kupolas apgaubia branduolį, perdurtą Rojaus bambos. Aplink jį – diskas bei jo dulkių palyda. Persėjas, išorinė vija, be paliovos sukasi. Arčiausiai vidurio esantis Gulbės žvaigždy-

nas švelniai liečia branduolį. 100 000 šviesmečių skersmuo, 5000 šviesmečių storis – tikrai „daug".

Fredis parodo mažytę žvaigždutę šalia didžiausios vijos – tai Žemės gyventojų Saulė. Dingteli, kad po šia miniatiūrine šviesele mano klientai šiuo metu kovoja su gyvenimo sunkumais, ir viskas tada atrodo labai sąlygiška...

Pasukame artimiausios galaktikos, Andromedos ūko, link. Vėl sustojame rombu ir labai greitai pasiekiame šviesos greitį. Fotonai aplink mus sustingsta. Paskui pradedame skrieti dar greičiau. Iki pasimatymo, fotonai. Tikriausiai skriejame dešimt kartų už šviesą didesniu greičiu.

Kelionė ne itin smagi. Tuštuma, tuštuma, visąlaik tik tuštuma. Visi didieji atradėjai tikriausiai patyrė šį jausmą atviroje jūroje: vanduo, vanduo ir dar kartą vanduo, o horizonte ilgą laiką nieko nematyti. Tuštuma, tuštuma, metų metai tuštumos Žemės masteliu. Keliaujame milijonų milijonus kilometrų. Ar sugebėsime rasti kelią atgal? Kai imiesi kokios kvailystės, reikia eiti iki galo. O mano klientai... tegu tvarkosi patys!

157. IGORIS. 23 METAI

Pradėjau gana malonią „profesionalaus ligonio" karjerą. Mudu su daktare Tatjana Mendelejeva leidomės į kelionę po ligonines Rusijoje ir už jos ribų. Visiems įdomus mano bambos vėžys. „Ar jums skauda?" – klausia manęs. Iš pradžių atsakydavau „ne", bet pajutau, kad šis skausmo nebuvimas liūdina mano pašnekovus. Kam gali būti įdomus tas, kuris nesikankina? Aš pasitaisiau: „Taip, man trukdo miegoti", vėliau: „Taip, kadangi vėžys mano kūno centre, skausmas plinta visur", ir galiausiai: „Tai nepakenčiama."

Įdomus reiškinys: nuo tada, kai atsakinėju „taip", išties pradėjau jausti skausmą. Net mano paties kūnas padeda geriau atlikti savo vaidmenį. Vis dėlto žmogui, kuris kovoje buvo sužeistas tiek kartų, kiek aš, šis auglys, net ir bamboje, tėra juokingas diegliukas.

Tatjana sako, kad norėtų mane perauklėti. Ji bando mane išmokyti pamėgti storas knygas. Neseniai man jų padovanojo, ir labai įdomių. Viena jų – Vakarų rašytojo romanas *Žiurkės*, aišku, vertimas. Tai istorija apie vieną žiurkę, gyvenančią žiurkių kolonijoje. Ji nebenori gyventi dominuojančiųjų–paklūstančiųjų santykiais pagrįstoje bendruomenėje ir siekia sukurti gyvenimo būdą, pagrįstą bendradarbiavimu–savitarpiškumu–atleidimu. Pagrindinė veikėja žiurkė pradeda tyrimą, norėdama išsiaiškinti, kas nužudė žiurkių karalių, ir pamato, kad visos dominuojančios žiurkės susivienijo ir rengiasi suryti jo smegenis, manydamos, kad tokiu būdu įgaus jo asmeninių savybių. Kai kuriuose epizoduose aprašyti žiurkių karai, jie man primena kovas su čečėnais.

Tatjana Mendelejeva įsiveržia į mano kambarį. Ji pareiškia, kad negalima gyventi vienam, kad gyvenime reikia trupučio meilės. Suima mane už smakro ir giliai įsisiurbia į lūpas, aš net nespėju suvokti, kas vyksta. Jos lūpos vyšnių skonio, o oda tarsi šilkinė. Dar niekada nepatyriau tiek švelnumo.

Tatjana sako, kad nori gyventi su manimi, bet ji turi savo „naudojimo instrukciją". Paaiškina:

– Aš esu kaip augalas. Su manim reikia daug kalbėtis.

Mes pasimylime.

Pirmą kartą aš taip susijaudinu, kad net drebu iš malonumo. Antrą kartą jaučiuosi kaip naujai gimęs. Trečią kartą užmirštu viską, kas nutiko bloga nuo pat mano gimimo.

Kartu nueiname į filmą *Lapės* su Venera Šeridan. Ji atlieka beveik Stanislovo vaidmenį, tačiau kai naudojasi liepsnosvaidžiu,

pastebiu, kad pamiršo pakelti saugiklį. Pasirodo, man vienintaliam juokinga. Tai vakariečiai įsivaizduoja, kad mes šitaip kariaujame? Paskui mudu su Tatjana užsisakome staliuką gerame restorane ir paprašome degtinės, blynų ir ikrų. Juk mus vaišina Sveikatos apsaugos ministerija.

Mes dažnai mylimės. Mano gydytoja tai dievina. Taip pat daug kalbamės. Ji man papasakoja, kad susipažino su hipnotizuotoja iš Peru, Natalija Kim, ši pasiūlė jai pažvelgti į praeitį. Taip sužinojo, kad ankstesniame gyvenime ji buvo prancūzė medicinos sesuo, vardu Amandina Balius, ji eksperimentavo su žmonėmis, norinčiais sužinoti, kas yra mirtis. Aš atsakau, kad tikriausiai ankstesniame gyvenime ją jau pažinojau ir jau mylėjau.

Pasibučiuojame.

Kai myliuosi su Tatjana, noriu ištirpti joje, kad vėl tapčiau embrionu. Aš ją pasirinkau ne tik kaip moterį, bet ir kaip motiną. Noriu visiškai panirti į ją, kad ji nešiotų mane devynis mėnesius, kad žindytų, kad vystytų, kad maitintų šaukšteliu, kad mokytų skaityti.

Gyvenimas toks gražus! Daugiau nebelošiu pokerio. Daugiau nebenoriu trintis nesveikoje kazino aplinkoje. Po šitokių kančių turiu teisę į šiokį tokį poilsį ir malonumus.

Retkarčiais pas mus apsilanko Vasilijus ir mes šeimyniškai pavakarieniaujame. Jis man pasakoja apie savo darbą, kuriam jis vis labiau atsiduoda. Nuo tada, kai savo programoms įdiegė mirties baimę, jos ieško egzistavimo prasmės. O prijungtos prie interneto stengiasi... daugintis.

– Jos ieško nemirtingumo, – juokauja Vasilijus.

Vasilijus yra genijus. Apie kompiuterius jis kalba taip, tarsi kalbėtų apie gyvus padarus. Atnešė naujausią pokerio programos versiją. Ji gali ne tik blefuoti, bet netgi rodyti baimės ženklus.

– Programa tikrai bijo pralaimėti?

– Ji sukurta taip, kad manytų, jog kuo dažniau pralaimi, tuo labiau artėja prie mirties. Tai naujos kartos dvylikta programos versija, ji pati dauginasi. Daugelis jų žaidžia tarpusavyje ir išbando savo gebėjimus. Stipriausios dauginasi, o silpniausios išnyksta. Man net nebereikia kištis. Jos pačios atsirenka, tampa vis gabesnės ir vis labiau bijo.

– Ar baimė yra tas veiksnys, kuris jų pasaulyje skatina evoliuciją?

– Kas žino? Galbūt ir mūsų pasaulyje. Jei esame patenkinti savo gyvenimu, nėra jokios priežasties ką nors keisti.

Žaidžiu su pokerio programa. Šį kartą kompiuteris mane įveikia. Pradedu iš naujo, jis vėl mane nugali. Užsispiriu, bet staiga kompiuteris sugenda.

– Nepaaiškinami gedimai – didžiausia problema, – pripažįsta mano draugas. – Kartais atrodo, kad kažkas mus sulaiko nuo naujų atradimų.

Jis pasiūlo žaisti ne su kompiuteriu, o su juo. Bet aš pažadėjau Tatjanai su žmonėmis kortomis nebelošti. Netikėtai pasirodo mano gydytoja ir apkabina mane. Paglosto man nugarą. Tatjana – tai graži staigmena mano gyvenime, iki šiol man teikusiame tik nemalonumų.

Sugalvoju norą: kad nutiktų dar viena graži staigmena.

158. ENCIKLOPEDIJA

APIE SVARBŲ BIOGRAFO VAIDMENĮ. Svarbiausia ne tai, kas atlikta, o tai, ką apie tai parašys biografai. Pavyzdžiui: Amerikos atradimas. Tai ne Kristupo Kolumbo (nes ji būtų pavadinta Kolumbija), bet Amerigo Vespučio atradimas.

Kol Kristupas Kolumbas buvo gyvas, jis buvo laikomas nevykėliu. Jis perplaukė vandenyną, norėdamas pasiekti žemyną, kurio nerado. Žinoma, išsilaipino Kuboje, San Dominge ir daugelyje kitų Karibų salų, bet nesusiprato ieškoti šiek tiek labiau į šiaurę. Kiekvieną kartą, kai su savo papūgomis, pomidorais, kukurūzais ir šokoladu grįždavo į Ispaniją, karalienė jo klausdavo: „Tai ar atradote Indiją?", jis atsakydavo: „Greitai, greitai." Galiausiai ji jam nebesuteikė paskolų ir jis buvo pasodintas į kalėjimą dėl finansinių nusikaltimų.
Tačiau kodėl gi mes viską žinome apie Kolumbo gyvenimą ir nieko – apie Amerigo Vespučio? Kodėl mokykloje niekas nemoko, kad „Ameriką atrado Amerigas Vespučis"? Paprasčiausiai todėl, kad pastarasis neturėjo biografo, o Kolumbas turėjo. Iš tiesų, Kristupo Kolumbo sūnus tarė sau: „Mano tėvas atliko svarbiausią darbo dalį, todėl jis nusipelnė pripažinimo." Ir parašė knygą apie tėvo gyvenimą.
Būsimosioms kartoms nerūpi realūs žygdarbiai, vienintelis svarbus dalykas yra biografo, kuris juos aprašo, talentas. Galbūt Amerigas Vespučis neturėjo sūnaus, o gal tiesiog jo sūnus nemanė, kad verta įamžinti tėvo žygdarbius.
Apie kai kuriuos įvykius žinome tik todėl, kad koks nors žmogus (ar kokie nors žmonės) norėjo, kad jie įeitų į istoriją. Kas žinotų apie Sokratą, jei ne Platonas? Apie Jėzų, jei ne jo apaštalai? Ar apie Žaną d'Ark, jei Mišlė nebūtų jos vėl populiarinęs, kad prancūzus įkvėptų vyti lauk užpuolikus prūsus? Apie Henriką IV? Jį išpopuliarino Liudvikas XIV, kad įrodytų savo teisę į sostą. Pranešimas pasaulio įžymybėms: kad ir ką atliktumėte, į Istoriją patekti tėra vienintelis būdas – susiraskite gerą biografą.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

159. VENERA. 23 METAI

Filmavimai – nuobodus darbas. Trypčioju valandų valandas, kol išgirstu žodžius „Tyla–jungimas–veiksmas“, ir visi pajuda iš vietos. Nuo tada, kai pradėjau filmuotis, išmokau pasičiupti kėdę. O tiems, kurie pamiršta pasirūpinti kėde, tenka stovėti ištisą amžinybę.

Nemaniau, kad kinas – tai kėdės paieškos ir laukimas.

Kai pagaliau ateina laikas vaidinti, visuomet nutinka kas nors, kas sukliudo filmuoti: lėktuvo triukšmas tolumoje, siūlas ant objektyvo ar netikėtas lietus.

Akimirkos, kai mane pagauna įkvėpimas, nenufilmuojamos todėl, kad Ričardas, mano partneris, ką nors pamiršta, arba todėl, kad asistentas pamiršo įdėti juostą, kad būtų galima pabaigti sceną. Ilgainiui tai pradeda erzinti.

Aplinkui visi rėkauja. Režisierius nepažįsta kitokio pasaulio, tik šį, ir visada elgiasi su aktoriais agresyviai. Net su manimi tekalba tik tam, kad apibertų priekaištais: „Raiškiau artikuliuok“, „Neatsuk nugaros į kamerą“, „Atsargiai, tavo ranka uždengia vaizdą“, „Tiksliai sek žymes ant žemės.“ Ir galiausiai, viršūnė: „Nenutaisyk tokios išraiškos, atrodai susinervinusi.“

Et... tas režisierius...

Niekada niekas nesielgė su manimi taip nepagarbiai. Per visą mano ilgą manekenės karjerą net patys isteriškiausi dizaineriai nedrįso taip su manimi elgtis. Aš filmuojuosi jau antrame filme, bet vis dar klausiu savęs, ar tikrai esu sukurta kinui.

Ričardas labai nervingas. Aš jam trukdau mergintis, kaip jis įpratęs per filmavimus. Galiausiai jis ima nuobodžiauti ir mes dažnai ginčijamės. Kas pasakė: „Susituokę tris mėnesius mylimės, trejus metus pykstamės, trisdešimt metų vienas kitą paken-

čiame"? Mes pradėjome iš karto nuo „trejų metų pykimosi" ir aš nenusiteikusi „trisdešimčiai metų pakentimo".

Stumiu laiką piešdama. Visuose piešinėliuose – du rankomis susikibę veikėjai. Nesuprantu, kodėl visąlaik piešiu tą patį. Gal tai būdas parodyti, kaip aš įsivaizduoju idealią porą?

Tyrinėju save veidrodyje. Gavau viską, ko norėjau. Esu laiminga, bet kodėl to nesuvokiu?

Mane kankina migrena. Ji mane lydi nuo mažens. Diegiantis, nuolatinis skausmas. Jis drumsčia mano asmeninį, profesinį gyvenimą, visą gyvenimo džiaugsmą. Tarsi niekuomet nebūčiau viena. Mano galvoje įstrigęs gyvūnėlis, jis drasko mano kaukolės sienelę, siekdamas išsilaisvinti. Tai siaubinga. Ir nė vienas gydytojas neranda priežasties.

Dabar meldžiuosi, kad niekada nebejusčiau migrenos.

160. ŽAKAS. 23 METAI

Pagaliau paskambina leidėjas. Mano knygos pardavimas nestulbina. Romanas *Žiurkės* neatnešė nė pusės numatyto pelno. Kasmet Prancūzijoje išleidžiama tiek romanų – daugiau nei keturiasdešimt tūkstančių, tad sunku atkreipti dėmesį į vieną iš jų. Kad mano knyga būtų perkama, reikėtų arba didelio žiurkių antplūdžio Paryžiuje, arba Žiurkės metų pagal kinų kalendorių. Be to, neturiu užnugario, jokia įžymybė nesusižavėjo mano knyga.

– Iš kur tau kilo idėja apie bendradarbiavimą–savitarpiškumą–atleidimą?

– Susapnavau.

– Na, taip. Bet aš manau, kad tai nebuvo labai vykusi idėja.

Kalbėjausi su savo draugu kritiku, jis mano, kad tai tėra moralizavimas, o jis erzina. Žiurkė, pamokslaujanti apie gailestingumą, sugriauna tavo etologijos darbo apie tikrą gyvūnų elgseną įtikinamumą. Juk žiurkė nesigaili.

– Na, tai mums nepasisekė?

– Hm... Iš tiesų, Prancūzijoje mums nepasisekė, – pripažįsta Šarbonjė. – Bet nors ir nesitikėjome, *Žiurkės* sulaukė didelio pasisekimo Rusijoje. Ten jau pardavėme apie tris tūkstančius knygų per mėnesį.

Na štai, kitas reikalas.

– Ir kaip jūs tai paaiškintumėte?

– Rusijoje televizija tokia prasta, kad žmonės skaito daugiau nei Prancūzijoje.

Aš taip troškau šlovės ir ją pasiekiau, bet... ne savo kalba. Žinoma, savame krašte pranašu nebūsi, bet kitą kartą melsdamasis patikslinsiu: „Kad tik man pasisektų... Prancūzijoje."

Kadangi pasisekė Rusijoje, Šarbonjė sutinka išleisti mano naują knygą. Ar esu ką numatęs?

– Na taip... Rojaus atradimą.

Nežinau, kas atsitiko. Žodžiai patys išsprūdo.

– Kodėl apie tai?

– Vėl susapnavau. Kaip žmonės skrieja dangumi ieškodami Rojaus. Manau, tai įdomi istorija.

Leidėjas taip nemano. Žmonės nesubrendę klausytis pasaulietinio pasakojimo apie Rojų. Visos knygos, kuriose kalbama apie Rojų, buvo parašytos, kad įkvėptų tikėjimą. Tai šventa tema.

Atsakau, kad tai tiesa, bet man patiktų atimti šventumą, nes, mano manymu, apie mirtį ir Rojų neturėtų pasakoti tik religijos ir sektos. Kiek pamąstęs, kitame laido gale Šarbonjė galiausiai nusprendžia manimi patikėti. Po keleto dienų purvinoje knygy-

no vitrinoje mano žvilgsnį patraukė nukainotos knygos viršelis: *Tanatonautai*. Ant viršelio pavaizduota mėlyna spiralė juodame fone ir pavardė: Mikaelis Pensonas. Jis irgi rašo apie Rojų, bet pavadinimas neįtikina. Tikriausiai tai viską ir sugadino. Netgi tiems, kurie supranta šį naujadarą – „tanatonautas" – mintis apie mirtį sukelia atmetimo reakciją. Kas gi pirks knygą apie mirtį?

Aš. Nusiperku ir perskaitau. Man smagu bandyti įminti viso kūrinio mįslę: „Kaip nubraižyti apskritimą ir jo vidurio tašką nepakeliant rašiklio?" Atsakymas: reikia atlenkti popieriaus lapo kampą (taigi, pakeisti matmenį), po to nubraižyti spiralę, kuri eitų per abi lapo puses... Ilgai sukau smegenis, kol suvokiau, kad būtent šis motyvas panaudotas viršelyje.

Pradedu dirbti. Išjungiu telefoną. Pasirenku tinkamą muziką – Dvoržako *Naujojo pasaulio simfoniją*. Po to leidžiu mintims lietis.

Sukurti Rojų. Nelengva. Daug mitologijų apie jį pasakoja, tačiau vis tiek ši vieta miglota. Kaip įtikinamai pavaizduoti Rojų? Planeta? Pernelyg paprasta. Kubas? Pernelyg geometrinis. Asteroidų laukas? Pernelyg išsibarstęs. Galiausiai mano katė pateikia savo variantą. Mona Liza II žaidžia su čiaupu vonioje. Bėga vanduo. Žinodama mano įpročius, Mona Liza II išverčia vonios putų buteliuką. Kadangi vonia neužkimšta, putotas vanduo pamažu išnyksta nutekamojo vamzdžio skylėje.

Galbūt sielos panašios į muilo burbulus. Įsivaizduoju, kad jos, kaip ir burbulai, įtraukiami sūkurio – Rojaus sūkurio. Sūkurys nuneša burbulus į kanalizaciją, o iš ten jie pateks kitur, į tokį sudėtingą pasaulį, kokio net neįsivaizduoja. Kaip burbulas gali nutuokti, iš kur jis atėjo ir kur eina? Kaip burbulas gali suvokti žmonių vonią, kanalizaciją, miestą, šalį, Žemę? Geriausiu atveju jis suvokia vandenį ir vėsų vonios turinį... Be to, jį turbūt baugina ši skylė, nubloškianti į nežinomybę...

Tai štai, ką man siūlo Mona Liza II: apverstą kūgį, sūkurį, spiralę, kuri įtraukia viską iki pat gelmių.

160. PAGALIAU

Man rodosi, kad skrendame ilgus mėnesius. Jaučiuosi taip, tarsi plaukčiau per vandenyną. Laimė, nenorime nei valgyti, nei gerti, nei miegoti. Kelyje Fredis pasakoja juokelius, šitaip stengiasi pakelti nuotaiką. Galiausiai jis ima kartotis. Apsimetame, kad to nepastebime.

Ilgai skriejame per visatą. Ir vieną dieną...

– Horizonte galaktika! – surinka Raulis, kaip kadaise budėtojai nuo laivo stiebo.

Tolumoje spinduliuoja švieselė, nepanaši į žvaigždę. Pagaliau Andromeda! Ji ne spiralės, o lęšio formos. Savaime suprantama, mes esame pirmieji Žemės, o jei tiksliau – pirmieji Paukščių Tako gyventojai, kurie ją mato visai iš arti.

Andromedos galaktika naujesnė nei mūsų. Jos žvaigždės daug jaunesnės už Paukščių Tako žvaigždes.

– Pagaliau mes čia.

Merlin Monro nukreipia savo pirštą šios galaktikos centro link. Ji kažką pasižymėjo. Čia irgi yra juodoji skylė. Ar taip yra visose galaktikose: juodoji skylė tarsi ašis suka ją pripildžiusią žvaigždžių masę?

Mes leidžiamės į tą sūkurį. Keliaujame kartu su žvaigždėmis, planetomis, meteoritais, kuriuos siurbia dangaus anga. Stebime juos ir staiga aptinkame skriejančią sielą. Labai nustebę bandome ją vytis, bet ji skrieja per greitai. Sustojame, stengiamės suvokti tai, ką matėme. Tai tikrai buvo siela. Taigi, čia egzistuoja

sąmonė. Taigi, čia gyvena mąstančios būtybės. Tai štai kas atveria neaprėpiamas galimybes...

– Tai buvo dievas ar ateivio siela? – klausinėja Raulis, vis dar manantis, kad aptiko dievų karalystę.

Na, o Fredžiui, Merlin ir man pakaktų sutikti ateivių...

Pro šalį praplaukia ir kitų ektoplazmų. Kaskart joms prasklendžiant bandome įsivaizduoti, kas tai galėtų būti. Jei tai mirusieji, dar niekad nemačiau sielų, taip skubančių į Paskutinį teismą.

– Po šimts! Po šimts... po šimts... – kartoja Raulis, jis vis dar negali atsigauti.

Pagaliau kažkas mus pastebi:

– Kas jūs?

Tai ektoplazma, bet ji spinduliuoja kitaip negu mes. Mūsų aura melsvo, o jos – rausvo atspalvio.

– Angelai iš Žemės.

Šio angelo laikysena paprasta. Tai sudžiūvėlis, atrodo kaip provincijos stoties viršininkas. Jis, regis, toks pat sutrikęs, kaip ir mes.

– Iš „Žemės“? Kodėl tai vadinasi Žemė?

– Todėl, kad ši medžiaga dengia jos paviršių. Smėlis, žemė.

– Hm... O kur yra Žemė?

– Ė... Štai ten, – atsako Merlin Monro rodydama į tą pusę, iš kur atkeliavome.

Laimė, kalbamės mintimis, nereikia jokio vertėjo.

– Mikaelis Pensonas, jūsų paslaugoms, – tariu.

Jis taip pat prisistato:

– Mano vardas Zozas. Tiesiog Zozas.

– Malonu, Zozai.

Paaiškiname jam, kad atkeliavome iš Paukščių Tako Galaktikos. Zozas lėtai permąsto informaciją. Iš pradžių nenori tuo patikėti, vėliau, kai paaiškiname jam mūsų kelionės priežastis,

patiki mumis. Jis netgi prisipažino, kad, gerai pagalvojus, ir jam teko aptikti spragų savo klientų karmų *curriculum vitae*, ir jam kilo klausimų, ar tik žmonės neatgimsta kitur. Bet vis dėlto jis nesitikėjo, kad jie emigruoja į kitą galaktiką.

Jis mums paaiškina, kad čia Paukščių Takas vadinamas 511. Keista, bet ir jie naudoja tokius pat skaičius kaip mes. Virš mūsų galvų plaukia ektoplazmos. Zozas aiškina, kad tai mirusieji, kurie Rojuje bus perdirbti.

Paklausiame jo, iš kur šios ektoplazmos. Jis informuoja, kad, jo žiniomis, galaktikoje yra tik viena gyvenama planeta. Čia ji vadinama ne pagal tai, iš ko sudaryta, bet pagal jos spalvą – raudoną. Raudonoji planeta.

Mes trokštame apie tai sužinoti daugiau. Apipilame jį klausimais, į kuriuos jis mandagiai atsako, kaip koks gidas. Papasakoja, kad Raudonosios gyventojai valgo duoną, sriubą, daržoves, mėsą. Jie gyvena miestuose ir stato namus. Iš jo pasakojimų suprantame, kad Raudonoji identiška Žemei. Ar ateiviai visiškai panašūs į žmones?

Aš mąstau. Literatūra ir kinas mus įpratino ateivius įsivaizduoti kaip mažesnes ar didesnes būtybes už mus, su daugiau rankų ar galvų, su čiuptuvais ar sparnais, bet retai panašius į mus...

Paprašome aprodyti planetą. Zozas iš pradžių dvejoja, bet paskui sutinka būti gidu po savo pasaulį. Štai mes ir svetimame pasaulyje. Raudonoji atrodo didesnė už Žemę.

Iš išorės Raudonoji planeta apgaubta storos atmosferos. Ji sukasi plačia elipse aplink saulę, didesnę nei mūsų. Ji gerokai labiau nutolusi nuo saulės, bet daug karštesnė, tad Raudonosios klimatas toks pat vidutiniškas, kaip ir Žemės.

Raudonoji yra „žemiškai“ gyvybinga planeta. Juo labiau artėjame prie jos, juo labiau žavimės jos kraštovaizdžiais. Kietoji

danga rausvai raudona, dangus violetinis, tarsi apšviestas šokančių saulėlydžių. Vandenynai žalsvai mėlynos spalvos. Šį atspalvį suteikia ne tik atsispindintis dangus, bet ir vandenyno dugnas. Gražu.

Raudonoji turi keturis žemynus, kiekvienas žemynas – savo klimatą, reljefą, jie skiriasi vienas nuo kito: kalnuotas žemynas, miškais apaugęs plynaukščių žemynas, lygumų žemynas, dykumų žemynas. Gyventojai prisitaikę prie metų laikų.

Zozas apibūdina keturias didžiąsias savo planetos tautas. Žieminiai, gyvenantys kalnuose, pasiekė didelių technologinių laimėjimų, pastatė požeminių miestų, kad pasislėptų nuo šalčio. Jie turi mažai vaikų. Didžioji gyventojų dalis vyresni nei keturiasdešimties metų. Čia demokratinis režimas. Už įstatymų priėmimą visi piliečiai balsuoja internetu. Trūkumai: apleista žemdirbystė, krintantys demografiniai rodikliai. Pranašumai: maksimalus technologijų taikymas – vietoj žmonių dirba robotai. Žieminiai mažai sportuoja ir mažai bendrauja. Jie gyvena uždarai savo namuose priešais televizorių ekranus. Jie įsitikinę, kad medicinos pažanga leis visiems gyventi šimtą metų. Jų šūkis: „Ateitis priklauso protingiausiems."

Rudeniniai gyvena plynaukštėse, didžiuliuose, užterštuose, miškų apsuptuose miestuose. Jie patys gali kurti technologijas, pasigaminti ginklų, robotų, bet technologijos nėra kaip žieminių. Jiems reikalinga ir žieminių aukšto lygio technologinė pagalba, ir pavasarinių vaisiai ir daržovės, ir vasarinių mėsa. Reikia pridurti: jie parengė mainų prekybos ir diplomatijos sistemą, kad su niekuo nesipyktų. Jų šūkis: „Mes visų draugai." Jie padeda žieminiams: tiekia pramonei reikalingų žaliavų ir ištiesia pagalbos ranką badmečiu, kadangi prekiaudami sukaupia maisto atsargų.

Rudeniniai mainais į aprūpinimą maistu padeda vasariniams

bei pavasariniams įdiegti technologijų ir tiekia žaliavų. Politinis režimas: respublika su atstovaujamąja asambleja ir dažna premjerų kaita.

Pavasariniai gyvena lygumose, nedideliuose miesteliuose. Klesti žemdirbystė, daug javų. Demografinis augimas vidutinis. Politinis režimas: monarchija. Technologijos: vidutiniškos. Pranašumai: nėra. Trūkumai: taip pat nėra. Pavasariniai vidutiniški visose srityse. Labai artimi vasariniams, todėl svajoja, kad jų padedami vieną dieną užvaldys žieminius bei rudeninius ir užgrobs jų technologijas. Tokiu būdu jie laimės viską. Šūkis: „Pusiausvyra yra pusiaukelė tarp dviejų kraštutinumų."

Vasariniai gyvena kaimeliuose aplink dideles oazes, išsimėčiusias dykumoje. Labai mažai technologijų. Turi daug vaikų. Totalitarinis režimas. Visi paklūsta komandorui, šiam priklauso kiekvieno žmogaus mirtis ar gyvenimas. Pranašumai: neaprėpiamos didžiulės lemūrų bandos, šeriamos pavasarinių javais; jie nušeriami mėsai, taip pat kerpama jų vilna. Kadangi demografinis augimas didelis, komandoras organizuoja kryžiaus žygius į kitus žemynus, kad užkariautų daugiau teritorijų, išplėstų gyvenamąjį plotą. Nors dažnai šie žygiai ir primena masines savižudybes, jie padėjo po truputį vasariniams įsikurti kituose žemynuose, ten jie įsteigė „išvaduotas teritorijas", kurios lėtai auga, graušdamos kitas teritorijas. Žygiai vyksta karštuoju metų laiku, kadangi vasariniai prisitaikę prie karščio.

Pasiaukojimas – didžiausia vasarinių kultūros vertybė. Visi vasariniai turi mokėti pasiaukoti dėl savo komandoro. Šūkis: „Kuo daugiau kentėsite čia, tuo daugiau jums bus atlyginta Rojuje."

Nors ir rudeniniai, ir pavasariniai siekia būti neutralūs, visi keturi žemynai atvirai ar paslapčia konfliktuoja. Vasariniai ir žieminiai oficialiai kariauja, o rudeniniai ir pavasariniai padeda tai

vieniems, tai kitiems. Dažniausiai nugalėtoją lemia meteorologinės sąlygos.

Kadangi Raudonosios elipsė daug platesnė nei Žemės, metų laikai ilgesni. Jie trunka ne tris mėnesius, bet penkiasdešimt metų. Taigi, metai trunka septyniasdešimt tris tūkstančius dienų, o ne tris šimtus šešiasdešimt penkias.

Pusė amžiaus vasaros palankus metas vasariniams, priešingai nei žieminiams, šiems tenka užsidaryti namuose. Lygiai taip pat penkiasdešimt rudens metų skirta rudeniniams, penkiasdešimt pavasario metų – pavasariniams ir penkiasdešimt metų žiemos – žieminiams.

Kiekviena tauta jai palankiu metų laiku siekia diktuoti savo valią. Kiekvienas norėtų sustabdyti laiką tuo metų laiku, prie kurio jie prisitaikę. Bet laikas negailestingai prabėga ir laikinieji pasaulio lyderiai būna išstumti iš sosto, kad šią vietą galėtų užimti kiti.

Zozas mums pasiūlo nusileisti į Raudonąją, kad pamatytume visų keturių žemynų sostines. Žieminių sostinė įsikūrusi aukštai kalnuose. Ant žemės pastatų nedaug, nes žmonės gyvena įsikasę kondicionuojamose požemių galerijose, neono šviesoje. Tarp moterų vyrauja trumpų sijonėlių bei atvirai demonstruojamų krūtų, besiveržiančių per palaidinių bei švarkelių iškirptes, mada. Viskas labai primena drabužius, vyravusius Žemėje karaliaus Mino laikais Kretoje.

Žieminių susisiekimo transportas yra metro, jo bėgiai driekiasi į visus kvartalus.

Rudeniniai įkūrę sostinę akmenuotoje plynaukštėje, apstatė ją dangoraižiais. Gatvėse – nuolatinės didžiulės transporto spūstys. Karaliauja automobiliai. Žmonės labai nervingi. Vyrauja aptemptų, iš plastiko pagamintų drabužių mada. Jie labai tinka bėgioti ir apskritai bet kokiam sportui.

Pavasariniai pasistatė sostinę slėnyje, apsuptame dirbamųjų laukų, slėnis pilnas violetinių gėlių. Namai cementiniai, pusrutulio formos. Dideliuose turguose klesti prekyba, čia gyventojai apsipirkinėja. Ūkininkės išdidžiai dėvi ilgus sijonus su daugybe kišenių, kurias prikrauna pirkinių. Čia gausu sodų, o gatvėse didelis eismas. Pagrindinė pavasarinių transporto priemonė – kinkiniai, tempiami į tapyrus panašių keturkojų.

Vasarinių sostinė įsikūrusi oazės viduryje. Didžiuliai komandoro rūmų stogai dengia jo žmonų ir šeimos narių, kurie dažniausiai būna jo ministrai, kambarius. Aplink rūmus išsidėsčiusios „savanorių mirtininkų“ kareivinės, jose glaudžiasi armija, policija bei baisios slaptosios tarnybos. Palei kareivines stūkso sausakimši kalėjimai.

Toliau prasideda miestas. Kuo toliau, tuo labiau apgriuvę pastatai. Užmiesčio rajonuose akis bado skurdas.

– Štai čia komandoras verbuoja didžiąją dalį „savanorių mirtininkų“ savo karams, – paaiškina Zozas. – Komandoras įtikino pačius skurdžiausius, kad jų skurdo priežastis – žieminių arogancija. Jis kalba taip įtaigiai, kad visi vasariniai gyvena neapkęsdami kalnų gyventojų.

Vasarinių sostinėje visi vaikščioja pėsčiomis. Ir vyrai, ir moterys dėvi kareivišką aprangą. Moterų veidus puošia sudėtingi motyvai, nupiešti tiesiai ant odos...

Fredis pasidomi, ar Raudonojoje yra žydų.

– Žydų?

Zozas nežino šio žodžio. Rabinas jam apytiksliai paaiškina, ką reiškia ši sąvoka. Zozas susidomi. Jis atsako, kad išties yra viena seną kultūrą išlaikiusi gentis, išsibarsčiusi po visus žemynus.

– Kaip vadinama ši tauta?

– Reliatyvistais, nes jų religija – „reliatyvizmas“.

Ji teigia, kad yra daug tiesų ir kad jos keičiasi priklausomai nuo laiko ir erdvės. Ši religija siutina vietinius gyventojus, nes jie vertina ją kaip politiką, o reliatyvistus kaltina nesantaikos kurstymu. Be to, visos tautos vystymosi laikotarpiais juos persekiojo, kad sustiprintų nacionalizmą. Reliatyvistų persekiojimas – tarsi pranašiškas būsimo karo tarp dviejų blokų ženklas.

Susirūpinęs Fredis nutyla. Žinau, ką jis galvoja. Jis savęs klausia, ar tik Žemės gyventojai ir ateiviai nėra taip pat pasiskirstę socialiniais vaidmenimis.

– Reliatyvistai kentėjo dėl persekiojimų, – teigia Zozas. – Daug kartų manėme, kad jie visai išnyks. Bet išgyvenusieji sugebėdavo pasikeisti, o jų kultūra darėsi vis reliatyvesnė.

Staiga Rauliui kyla mintis:

– Galbūt žydai ar reliatyvistai yra kaip upėtakiai gėlo vandens filtruose?

– Upėtakiai? – nustemba rabinas.

– Žinoma. Į gėlo vandens filtravimo sistemas įleidžiami upėtakiai, nes tai patys jautriausi taršai gyvūnai. Jei yra kokių toksinių medžiagų, pirmieji nugaišta upėtakiai. Tai tarsi įspėjimo signalas.

– Nesuprantu, kaip tai susiję.

– Žydai patiria paranoją dėl buvusių persekiojimų, todėl yra patys jautriausi. Jie iškart pajunta totalitarizmo užuomazgas. Taip atsiranda užburtas ratas, nes tironai žino, kad žydai pirmieji juos atpažins, todėl stengiasi jų atsikratyti iš anksto.

Įsiterpia Merlin Monro:

– Raulis teisus. Naciams žydai buvo pavojingi kairieji. Komunistams – arogantiški kapitalistai. Anarchistams – degraduojanti buržuazija. Buržuazijai – iš vėžių išmušantys anarchistai. Labai keista, bet vos tik atsiranda centralizuota hierarchinė valdžia, kad ir kokia ji būtų, pirmiausia pradeda persekioti žydus. Na-

buchodonosaras, Ramzis II, Neronas, Izabelė Katalikė, šv. Liudvikas, carai, Hitleris, Stalinas... Totalitarinio režimo vadai intuityviai jaučia, kad ten, kur yra žydų, yra žmonių, kuriuos sunku patraukti savo pusėn, nes jų mąstymo būdas grindžiamas ne karingo charizmatiško vado kultu, o simbolinių istorijų knyga.

Fredis dvejoja. Aš stengiuosi paaiškinti:

– Galbūt, būdami „totalitarizmą jaučiantys upėtakiai", jie ir sugebėjo išgyventi. Be to, juk tai vienintelė antikos tauta, išsaugojusi savo kultūrą beveik nepaliestą, o visos didžiosios imperijos – egiptiečiai, romėnai, graikai, hetitai, mongolai, – išbandžiusios totalitarinį režimą ir persekiojusios žydus, išnyko. Ši kultūra turi savo paskirtį.

– Ir visos kitos kultūros turi savo paskirtį. Japonai, korėjiečiai, kinai, arabai, čigonai, indėnai – visi, kurie išgyveno iki mūsų dienų, turi pasaulyje konkrečią paskirtį. Ir reikia išlaikyti šią subtilią pusiausvyrą.

Zozą pralinksmino mūsų teorijos. Fredis prašo parodyti reliatyvistų šventyklas ir mes keliaujame aplankyti vienos iš tų keistų vietų. Čia nėra nei statulų, nei kitokių keistenybių. Reliatyvistų šventyklos santūrumu primena protestantų bažnyčias.

Paskui Zozas mus nusiveda į mūšio lauką, kuriame vasarinių kariuomenė kovoja su žieminių kariuomene. Iš pradžių pirmauja žieminių robotai, tačiau netrukus juos nustelbia daugybė vaikų kamikadzių, pasiekę priešą, jie susisprogdina ir tokiu būdu naikina robotus.

– O taip, kol kas žmonės dar pirmauja prieš mašinas, – pareiškia mūsų gidas.

Gausybė vaikų, besinešančių sprogmenis savo kuprinėse, skubinasi į žieminių įtvirtinimus, ginamus automatiškai šaudančių bokštelių.

Ar tokia karo ateitis?

Pas Zozą atskrieja ryškesnės rožinės spalvos angelas. Tai greičiausiai jo asmeninis instruktorius, vietinis „Edmondas Velsas“.

– O ne! Mano instruktorius, – suburba Raudonosios angelas.

Iš tiesų, kitas angelas atrodo gana nepatenkintas.

– Ką čia veiki, po galais? Tavo klientai šiuo metu krečia kvailystes! Kad man tuojau pat grįžtum jais pasirūpinti!

– Bet... Bet... – mikčioja Zozas. – Mano bendrakelioniai yra kitos galaktikos angelai. Pasirodo, yra kitas Rojus! Ten irgi yra gyvybė! Ar jūs bent įsivaizduojate?

Ši naujiena, regis, instruktoriaus visiškai nenustebina.

– Matai, Zozai, tau dar nebuvo leista apie tai sužinoti. Tavo kolegos neturi apie tai išgirsti, tikiuosi, kad įstengsi laikyti liežuvį už dantų.

Jei Zozo instruktorius žino, kad yra Žemė, vadinasi, Edmondas Velsas, mano instruktorius, greičiausiai irgi žino, kad yra Raudonoji.

– Ar jūs esate septynetukai? – klausia Raulis.

Angelas instruktorius smerkiamai mus nužvelgia.

– Jūs irgi esate toli nuo savo klientų ir turite grįžti.

– Mūsų klientai labai savarankiški, – atkerta Raulis.

– Hm... Jūs tuo įsitikinę? Mūsų patarlė sako: „Jei neprižiūrėsi puodo, pienas išbėgs.“ Aš nesu už jus atsakingas, ne man jums patarinėti, bet, jei kalbame apie Zozą, neleisiu jums jo gadinti. Supratai, Zozai? Net negalvok keliauti pasidairyti į jų „Žemę“.

Zozas nuolankiai nudelbia akis, taria nedrąsų „sudie“ ir nutolsta kartu su savo instruktoriumi, o šis mums sušunka:

– Pertrauka baigta! Visiems laikas grįžti prie darbo.

162. ENCIKLOPEDIJA

NEŽEMIŠKOS BŪTYBĖS. Seniausias Vakaruose tekstas, kuriame minimos nežemiškos būtybės, yra parašytas Demokrito IV a. pr. Kr., jame užsimenama apie žemiškųjų ir nežemiškųjų tyrinėtojų susitikimą kitoje žemėje, esančioje tarp žvaigždžių. II a. Epikūras rašo, kad visiškai logiška, jog egzistuoja kiti pasauliai, kuriuose gyvena panašios į žmones būtybės.

Vėliau šis tekstas įkvėpė Lukrecijų, savo poemoje *De natura rerum* jis rašo, kad galimas dalykas, jog egzistuoja nežemiškos tautos, gyvenančios labai toli nuo Žemės.

Lukrecijaus kūrinys neliko užmirštas. Aristotelis, vėliau šv. Augustinas siekė įrodyti, kad Žemė yra vienintelė planeta, kurioje gyvena gyvos būtybės. Kitaip būti negali, nes Dievas taip norėjo ir tai išskirtinė dovana. Tokios pat nuomonės buvo ir popiežius Jonas XXI, 1277 m. jis leido nuteisti mirties bausme visus žmones, kurie kalbėjo apie galimus kitus gyvenamuosius pasaulius. Praėjo keturi šimtai metų, kol kalbos apie nežemiškas būtybes nebebuvo tabu. Pavyzdžiui, filosofas Džordanas Brunas 1600 m. buvo sudegintas ant laužo, nes pritarė šiai idėjai.

Sirano de Beržerakas 1657 m. parašė *Komišką Mėnulio valstybių ir imperijų istoriją*. Fontenelis grįžo prie šios temos 1686 m. ir parašė *Pokalbius apie pasaulių daugybę*, o Volteras – *Mikromegą* apie didįjį visatos keliautoją, atkeliavusį iš Saturno aplankyti Žemės.

1898 m. H. G. Velsas nežemiškoms būtybėms knygoje *Pasaulių karas* suteikė baisių monstrų pavidalą: monstrai keliauja čiuptuvais, pritvirtintais prie hidraulinių keltuvų. 1900 m. amerikiečių astronomas Persivalis Lovelas paskelbė pastebėjęs Marse drėkinamųjų kanalų, o tai yra įrodymas, kad ten egzistuoja protingos būtybės. Nuo tada ši sąvoka prarado fantasmagoriškąją

prasmę. Tačiau reikėjo sulaukti Stiveno Spilbergo ir jo filmo *Ateivis*, kad šis žodis taptų draugo sinonimu.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

163. ŽAKAS. 25 METAI

Raudona.

Sapnuoju, kad savo vaikystės erdvėlaiviu keliauju į raudoną planetą. Šioje planetoje gyvena dievas, visą savo laiką skiriantis bandymams. Jis gamina pasaulius, kuriuos sudeda į peršviečiamus indus, kad galėtų stebėti, kaip jie bręsta. Mėgintuvėliuose jis laiko pirmuosius gyvūnų prototipus, kuriuos atsargiai smulkiu pincetu išdėlioja lysvėse. Jei kuris iš jų nepritampa, dievas stengiasi susigrąžinti prarastą gyvūną. Bet kai tik silpni prototipai pradeda daugintis, jis skubiai sukuria plėšrūnų (tai gyvūnai, kurie už juos didesni arba daug mažesni, pavyzdžiui, virusai), plėšrūnai turi sunaikinti nenusisekusius dievo kūrinius. Po to sukuria gyvūną, kuris turi pakeisti prieš tai buvusį. Mano sapne dievui nepavyksta ištaisyti savo klaidų, todėl jis vis kuria naujas rūšis, stengdamasis padaryti tvarką šiame gyvame chaose.

Atsibudau visas išpiltas prakaito. Gislena šalia manęs. Gislena – mano nauja mergina. Pasirinkau ją todėl, kad ji nėra vargšė, kad jos tėvai nesikišo į mūsų santykius ir kad ji nėra psichologiškai silpna. Šiais laikais tai gana retos savybės, jų reikia tam, kad būtų galima įteisinti gyvenimą kartu.

Jeigu atvirai, tai nėra gryna tiesa. Pagrindinė priežastis, dėl kurios išsirinkau Gisleną, buvo ta, kad ji mane išsirinko. Gislena dirba pediatre. Ji švelni, moka klausytis ir kalbėtis su vaikais. Aš esu vaikas.

Iš tiesų, kai tau dvidešimt penkeri, nėra normalu domėtis pilimis, drakonais, pasakų princesėmis, ateiviais ir visatos dievais.

Gislena panaši į pasakų princesę. Ji tamsiaplaukė, smulkutė ir, būdama dvidešimt ketverių, vis dar perka drabužius mergaičių skyriuje.

Ji moka naujausių metodų, kaip elgtis su pačiais mažiausiais. Savaitgaliais dalyvauja asociacijos, besirūpinančios sunkiais vaikais, veikloje. Tai ją išvargina, bet ji sako, kad jei nieko nedarys, niekas kitas to už ją nepadarys.

– Tu irgi esi sunkus vaikas, – taria ji glostydama mano tankius, ypač ant viršugalvio, plaukus.

Ji man sako, kad kiekviename žmoguje gyvena vaikas, suaugėlis ir tėvas. Kai du žmonės tampa pora, kiekvienas pasirenka vaidmenį prisitaikydamas prie kito. Dažniausiai kuris nors tampa vienu iš tėvų, o kitas – vaiku. Vis dėlto idealiausia, jei abu būtų suaugę ir kalbėtų kaip suaugę.

Mes bandėme. Mums nepavyko. Man neišeina, aš elgiuosi kaip vaikas. Būdamas vaikas, jaučiuosi geriausiai ir esu išradingiausias. Vaikas nežino, kas yra tikra, ir viskuo stebisi. Be to, man patinka motiniška globa.

Gislena nustebo, kad vis dar žaidžiu vaidmenų žaidimus. Paaiškinau jai, kad jie man padeda kurti personažus knygoms ir išdėlioti juos kaip Taro kortas. Tokiu būdu savo personažams atrandu geriausią pažinimo kelią.

Ant mano rašomojo stalo gausu daiktų, padedančių man rašyti. Čia galima rasti visko: mūšių schemų, veikėjų portretų (dažnai pasirenku realius aktorius ir atidžiai analizuoju veido bruožus, kol perprantu jų psichologiją), plastilino statulėlių, jas lipdau, kad geriau įsivaizduočiau dekoracijas ar daiktus.

– Nė nenumaniau, jog reikia šitokios netvarkos, kad galėtum papasakoti tokias paprastas istorijas! – sušunka Gislena. – Tavo stalas primena laboratoriją. Negi tu tikrai naudoji visus šiuos katedrų planus, šį plastilino šlamštą...

Ji mane laiko kuoktelėjusiu, pasistiebia, kad galėtų pabučiuoti.

Su Gislena jaučiuosi gerai, bet mūsų santykiams kažko trūksta, kad galima būtų tęsti. Mums ima darytis nuobodu. Gislena, praėjus susižavėjimui gyventi su suaugusiuoju, kuris elgiasi kaip vaikas, suvokia, kad, palyginti su manimi, ji dirba sunkų, prastai apmokamą darbą.

Vaikai, kuriuos gydo, iš jos atima daug energijos. Tai gyvenimo nuskriausti vaikai, todėl su ja elgiasi ne itin maloniai. Jiems patinka elgtis kaip pamestiems šuniukams. Čia yra mušamų vaikų, kraujomaišos aukų, sergančiųjų epilepsija ar astma... Kaip Gislena viena pati gali drąsiai pasitikti šių nelaimingųjų likimus? Ji užsibrėžė tikslą ne savo jėgoms.

Vakare ji man pasakoja, koks pacientas tądien mirė ant jos rankų. Ji sukrėsta, o aš nežinau, ką daryti, kad sumažinčiau jos skausmą.

– Gal tau derėtų pakeisti specialybę? – patariu jai, kai ji praverkė visą naktį dėl mirusio nuo epilepsijos vaiko.

Už šį klausimą ji man niekada neatleido.

– Žinoma, labai paprasta padėti žmonėms, kai jų nematai, nelieti, nesikalbi su jais. Tai lengva, tai patogu ir nerizikinga!

– Juk nenorėtum, kad atsisėsčiau šalia kiekvieno savo skaitytojo padiskutuoti?

– Būtent tai ir turėtum daryti! Tu pasirinkai šį amatą, kad pabėgtum nuo pasaulio. Užsidaręs kambaryje akis į akį su kompiuteriu, su kuo susitinki? Su leidėju? Su keliais draugais? Pasaulis

juk ne tai. Tu gyveni savo vaizduotėje, vaikiškame pasaulyje, kurio nėra, ar kur nors kitur, kur nereikia užaugti. Bet vieną dieną tikrasis pasaulis tave pasivys. Tai mano pasaulis, kuriame vargstu su ligoniais, depresuotais ir agresyviais žmonėmis. Savo knygomis nepadarysi nieko, kad išnyktų skurdas, badas ir karas.

– Kas žino? Mano knygos perduoda mintis. O tos mintys skirtos keisti mąstymą ir elgesį.

Gislena šaiposi.

– Tavo istorijėlės apie žiurkes? Gražu! Žmonės ims gailėtis žiurkių, nors nejaučia gailesčio net savo vaikams.

Po savaitės Gislena mane palieka. Viskas buvo pernelyg gražu, kad galėtų tęstis. Ir aš svarstau. Ar tikrai mano amatas amoralus? Kad atsigaučiau, vakare nueinu į kiną, žiūriu *Lapes*. Tai vienas iš tų filmų, kurių šiaip jau kiek galėdamas vengiu.

Jame labai išsamiai parodoma tai, kas rūpi Gislenai: vargšai, ligoniai, vieni kitus žudantys vargdieniai. Jei tai tikras gyvenimas, jau geriau gyvensiu savo vaizduotėje. Vis dėlto filme pamačiau puikią amerikiečių aktorę Venerą Šeridan, tikrą gamtos stebuklą. Galima būtų patikėti, kad ji visą gyvenimą buvo rusų karininko žmona. Ričardas Kaningamas, vyriškoji filmo žvaigždė, irgi neprastas. Jis puikiai įsijautė į savo vaidmenį.

Tai, kas vyksta Čečėnijoje, iš tiesų siaubinga, bet ką aš galiu pakeisti? Prirašyti *nota bene* savo skaitytojams Rusijoje: „Prašau jūsų: mylėkitės, o ne kariaukite"?

Negaliu pamiršti Gislenos žodžių, jie mane paveikė. Nebegaliu rašyti. Esu iškrypėlis, kuris smaginasi rašydamas keistas istorijas, o visas pasaulis kenčia. Gal reikia dalyvauti „Pasaulio gydytojų" veikloje? Keliauti po Afriką ir skiepyti vaikus?

Jaučiu prasidedantį „kodėl" priepuolį. Vienintelis vaistas – užsidaryti tualete ir viską išsamiai permąstyti. Ar rašyti yra blogai?

Ar blogai nepadėti visiems planetos vargdieniams? Ar blogai nekovoti su tironais ir išnaudotojais?

Taip. Išsiunčiu čekį vienai labdaros organizacijai ir vėl sėdu rašyti. Man taip patinka rašyti, jog esu pasirengęs brangiai sumokėti, kad tik galėčiau atsiduoti rašymui.

Paskambina leidėjas.

– Būtų gerai, jei retkarčiais išlįstum iš namų ir nueitum į knygynų renginius, jei pavakarieniautum mieste su žurnalistais...

– Ar to tikrai reikia?

– Tai būtina. Būtent nuo to tau reikėjo pradėti. Be to, susitiksi žmonių, jie tave įkvėps. Pasistenk. Tau reikia spaudos, knygynų, pažinčių su tokiais kaip tu, reikia lankytis literatūros salonuose...

Sutinku dėl renginių ir literatūros salonų. Nemanau, kad ten galėčiau pradėti savo karjerą, bet galbūt susipažinęs su žmonėmis, kurie domisi knygomis ir rašytojais, geriau suprasiu, kodėl Prancūzijoje nesiseka užkariauti skaitytojų.

Mona Liza II mane įdėmiai nužvelgia, tarsi sakytų: „Pagaliau iškėlei teisingų klausimų."

Užmiegu savo lovoje vienas. Patalynė šalta.

164. IGORIS. 25 METAI

– Igori, turiu tau puikią naujieną.

Kadangi laukiau geros staigmenos, pajutau, kad jos valanda jau išmušė. Užsimerkiu. Ji mane pabučiuoja. Bandau spėti:

– Gal laukiesi?

– Ne, dar geriau.

Ji priglunda prie manęs linksmai šypsodamasi.

– Igori, mano drauge, mano meile, tu... pasveikai.

Pasijuntu lyg trenktas žaibo.

– Gal juokauji?

Padedu knygą ir paklaikęs įsistebeiliju į spindinčią savo gydytojos fizionomiją.

– Štai čia turiu tavo paskutinių tyrimų rezultatus. Jie pranoko visus įmanomus lūkesčius. Bambos vėžys gyvena ribotą laiką. Tavo pasveikimas atveria naujus kelius medicinos mokslui. Manau, turi būti dėkingas ir gyvenimo sąlygų pasikeitimui. Taip, tai turėtų būti būtent tai: bambos vėžio priežastys yra psichosomatinės.

Krūtinėje ugnis. Išdžiūsta burna. Linksta keliai. Tatjana apsiveja mane rankomis ir prisiglaudžia.

– Mylimasis, tu pasveikai, pasveikai, pasveikai... Tai nuostabu! Lekiu pranešti kitiems. Griausmingai atšvęsiu tavo grįžimą į normalų gyvenimą.

Ir pasišokinėdama išeina.

Žinau, ką reiškia „normalus gyvenimas". Aš nepatinku moterims. Šeimininkai man nenori išnuomoti buto be iš anksto apmokėtos sąskaitos. Darbdaviai nenori manęs įdarbinti, nes visi buvę smogikai yra storžieviai. O jei kalbėsime apie pokerį, mano draugas Piotras iškabino mano atvaizdą visuose geruose šalies kazino. Vieninteliai du prieglobsčiai tebuvo ligoninė ir Tatjana, o štai dabar jie mane irgi atstumia. Reikia ką nors nužudyti, kad patekčiau į kalėjimą. Štai ten atgausiu savo „normalų gyvenimą". Bet gyvendamas su Tatjana praradau įniršį. Su ja pamėgau ramybę, mandagumą, knygas, karštas diskusijas. Jei iš tiesų pasveikau, ji nebenorės su manimi kalbėtis. Ji susiras kitą pacientą, sergantį dar retesne liga. Gal sergantį ausies džiova, gal turintį šnervių negalią. Ji mane išvarys.

Jau kurį laiką ji man įkyriai pasakoja apie kažkokį nežinomo mikrobo nešiotoją. Greičiausiai su juo jau miega.

Stipriai daužau savo pilvą kumščiais, bet tas prakeiktas vėžys elgiasi, kaip jam patinka. Jis atsirado kaip vagis mano kūne, ir vos tik aš jam paklusau, pamėgau, priėmiau, išsinešdino lygiai taip kaip ir atėjo.

Aš pasveikau, kokia nelaimė! Ar negalėčiau padovanoti savo pasveikimo kam nors, kam to tikrai reikia? Ė, mano angele, ar girdi mane, nebenoriu pasveikti. Aš noriu vėl susirgti. Meldžiu.

Viską ištvėriau, bet šio „pasveikimo" man per daug. Tai paskutinis lašas taurėje. Koridoriuje girdžiu Tatjaną, visam ligoninės personalui skelbiančią džiugią naujieną.

– Igoris pasveiko, Igoris pasveiko! – nesąmoningai rėkia visa gerkle.

– Prašau tavęs, angele, kaip draugiškumo ženklą atsiųsk man metastazę. Tu man padėjai smulkmenose, nepamiršk manęs dabar, jei esi atsakingas angelas.

Langas atidarytas. Persisveriu. Ligoninės pastatas aukštas. Šuolis iš penkiasdešimt trečio aukšto turėtų tikti.

Reikia veikti, o ne mąstyti. Svarbiausia nemąstyti, nes pritrūksiu drąsos. Iššoku. Krintu kaip akmuo. Krisdamas pro langus pastebiu savo darbus dirbančius žmones. Kai kurie mane pastebi ir iš jų lūpų pasigirsta „o".

„Būk greitas arba būsi miręs?" Dabar esu labai greitas ir tuoj būsiu labai miręs.

Žemė žaibiškai artėja. Gal aš padariau kvailystę? Vis dėlto reikėjo prieš tai truputį pamąstyti.

Iki žemės liko vos dešimt metrų. Užsimerkiu. Beveik neturiu laiko pasijusti nemaloniai, kai atsitrenkus į asfaltą sutrupa visi mano kaulai. Iš kieto pasidarau skystas. Dabar jie manęs

nebesusigrąžins. Man labai skauda vieną sekundę, ji ištįsta tarsi valanda, paskui viskas baigiasi. Pajuntu, kaip gyvybė mane apleidžia.

165. VENERA. 25 METAI

Išsiskyriau su Ričardu. Dabar draugauju su savo advokatu Murėjumi Benetu, tikra žvaigžde tarp advokatų. Jau po savaitės jis patogiai įsitaiso mano gyvenime, mano širdyje, mano kūne, mano balduose ir mano sutartyse.

Gyvenimas drauge su juo tampa tarsi nuolatinė sutartis. Jis teigia, kad gyvenimas dviese, nesvarbu, tai gyvenimas nesusituokus ar vedybos, turi būti reguliuojamas trys–šeši–devyni sutarčių sistema, kaip ir nuomojantis butą. Suėjus terminui, tai yra kas treji metai, jei partneriai nėra patenkinti, reikia peržiūrėti sutarties nutraukimo sąlygas, na, o jei jie patenkinti, sutartis automatiškai pratęsiama dar trejiems metams.

Šia tema Murėjus gali kalbėti ištisai. „Klasikinė" santuoka, anot jo, absurdiška. Jos veikėjai pasirašo sutartį visam gyvenimui net nesugebėdami įsiskaityti į jos sąlygas, nes apakina jausmai ir vienatvės baimė. Jei sutuoktiniai ją pasirašo būdami dvidešimties, sutartis galios maždaug šešiasdešimt metų, be jokio galimo pakeitimo. Tačiau visuomenė, papročiai ir žmonės keičiasi, tad neišvengiamai ateina laikas, kai sutartis pasensta.

Mane ima juokas iš tokių teisinių postringavimų. Aš apie Murėjų žinau tik tiek, kad jis mėgsta mylėtis beprotiškomis pozomis. Su juo išmokstu tokių pozų, kokių nėra net *Kamasutroje.* Jis mane paima tokiose visiškai netikėtose vietose, kuriose visąlaik galime būti užklupti praeivių. Pavojus yra afrodiziakas.

Vakarieniaujame su jo „šutve", daugiausia tai jo buvusios meilužės. Nuojauta kužda, jog jos ant manęs pyksta, kad užėmiau tokią geidžiamą meilužės vietą. Murėjus kalbėdamas linksmina publiką.

– Kaip ir visi advokatai, nemėgstu nekaltų klientų. Jei laimime, kai klientas nekaltas, jis laiko tai natūraliu dalyku. O jei pralaimime, jis ant jūsų asmeniškai supyksta. Na, o kaltasis, jei pralaimite, laiko tai neišvengiamu dalyku, o jei laimite, išbučiuoja jums kojas!

Visi plyšta juokais. Išskyrus mane.

Iš pat pradžių su Murėjumi bute pasiskirstėme teritorijas. Čia mano kambarys. Čia mano darbo kambarys. Čia aš pasidedu dantų šepetėlį, o štai čia padedu tavąjį. Lentynos, geriausiai matomos spintoje, prikrautos jo švarkų, megztinių ir marškinių. Mano daiktai sukrauti arba pačiame viršuje, arbą apačioje. Reikėjo iš pat pradžių suabejoti dėl tokios tvarkos.

Iš visų mano pažinotų vyrų vienintelis Murėjus taip stipriai įsikibęs teritorijos sąvokos.

Bet kokie būdai praplėsti savo teritoriją jam priimtini:

Kas rankoje laiko televizoriaus pultelį ir pasirenka televizijos programą?

Kas pirmasis ryte užsiima tualetą ir vonios kambarį?

Kas skaito laikraštį, nepaisydamas to, kad kitas laukia?

Kas atsiliepia, kai skamba telefonas?

Kas išneša šiukšles?

Kieno tėvai sekmadienį ateina į svečius?

Kadangi aš nuolat tiesiog pabėgu ir randu prieglobstį aktorystėje, menkai tedalyvauju kasdieniame partizaniniame kare.

Vis dėlto reikėjo išlikti budriai. Reikėjo sureaguoti, kai jis naktimis pradėjo savintis visą apklotą, palikdamas mane drebėti.

Meilė ne viską atleidžia. Nė vienas iš mano buvusių gerbėjų negalėtų manęs įsivaizduoti tokios nuolankios ir paklusnios. Svetainė, virtuvė ir prieškambaris buvo paskelbtos neutraliomis teritorijomis. Motyvuodamas geru skoniu jis visus man patinkančius niekučius greitai pakeitė atostogų su savo buvusiomis meilužėmis nuotraukomis. Mūsų šaldytuve nebeliko normalaus maisto. Jį išstūmė jo mėgstamiausias – vaistinėje pirkti patiekalai, turintys lieknінamąjį poveikį.

Na, o svetainėje viešpatauja didžiulis fotelis, ant kurio niekas neturi teisės padėti savo užpakalio.

Kadangi tingiu gaišti laiką kovodama, mano teritorija atitinkamai sumažėjo. Nenorėdama kivirčytis, užleidžiu Murėjui beveik visą savo teritoriją. Galiu užsidaryti tik savo darbo kambarėlyje, bet Murėjus pareikalavo išimti spyną, kad negalėčiau užsirakinti.

Aš nugalėta. Vis dėlto, kadangi Murėjus apsukriai iš naujo derasi su prodiuseriais dėl mano teisių filmuose, nesijaučiu visiškai pralaimėjusi. Tereikėjo vieno – kad jis įsibrautų ir pertvarkytų mano paskutinį prieglobstį – darbo kambarį, ir aš pranešiu jam, jog nebenoriu pratęsti mūsų sutarties.

Murėjus šią žinią priima paniekinamai:

– Be manęs tu žlugusi. Mudviejų bendrovė tapo tokia teisinė, kad tavo prodiuseriai godžiai tave suris.

Aš surizikuoju. Neturėdama jokio noro įstoti į jo „buvusiųjų klubą“, be viso kito, pareikalauju daugiau nebandyti su manimi susitikti. Jis užsiplieskia. Pareiškia, kad už savo pasisekimą turiu būti dėkinga jam. „Be manęs niekuomet nebūtum tapusi gera aktore.“ Taigi, jis reikalauja pusės to, ką uždirbau, kol gyvenome drauge. Sutinku nebambėdama. Juk tiesa, kad jis padarė mano gyvenimą tokį nepakenčiamą, aš taip blogai jaučiausi savo ankštoje teritorijoje, kad šiemet sutikau vaidinti kiek įmanoma dau-

giau filmų, ir tai, žinoma, padidino mano pajamas. Mano migrenos dar labiau paaštrėjo. Maldauju savo agento, Bilio Vatso, rasti sprendimą.

– Yra tik du sprendimai, – atsako jis. – Pirmasis, klasikinis – keliauti į Paryžių pas profesorių Žaną Benua Diupiuji, prancūzų migrenos ir spazmų specialistą. Kitas sprendimas – susitikti su mano naujuoju mediumu.

– Tu jau nebe su Liudivina?

– Po sėkmingų individualių konsultacijų ji įsteigė refleksijų grupę ir, kadangi tos grupės veikla sulaukė pasisekimo, deja, įkūrė sektą. TTS. „Tikrojo tikėjimo saugotojai". Jie nėra blogi, bet jie susitinka persirengę kostiumais, narystės mokestis didelis, o norintieji išeiti yra „ekskomunikuojami". To pakako, kad mane atvėsintų. Dabar jie reikalauja, kad juos pripažintų visateise religija.

– O kas tavo naujasis genijus?

– Odisėjas Papadopulas. Tai buvęs atsiskyrėlis vienuolis. Atrodo, jam nutiko nepaprastų dalykų. Nuo tada jis įgijo šį gebėjimą. Jis tiesiogiai bendrauja su angelais. Jis padės tau susisiekti su angelu sargu, ir šis paaiškins, kodėl tave nuolat kankina galvos skausmai.

– Manai, kad galima tiesiogiai bendrauti su savo angelu sargu... kaip čia pasakius?.. ir netrukdyti jam dirbti angeliško darbo?

166. ENCIKLOPEDIJA

KVĖPAVIMAS. Vyrai ir moterys pasaulį suvokia skirtingai. Daugumos vyrų gyvenimas – tiesi linija. Moterys – priešingai, jį

mato vingiuotą. Greičiausiai todėl, jog kiekvieną mėnesį jos turi įrodymą, kad tai, kas susikuria, gali susinaikinti ir vėl atsikurti. Jos suvokia visatą kaip nuolatinį pulsavimą. Moterų kūnuose nesąmoningai įrašyta: tai, kas didėja, galiausiai sumažėja, tai, kas kyla, galiausiai nusileidžia. Viskas „kvėpuoja“, todėl nereikėtų baimintis, kad po įkvėpimo seka iškvėpimas. Blogiausias dalykas būtų sulaikyti kvėpavimą arba jį blokuoti. Tokiu atveju baigtis aiški – uždusimas.

Neseniai astronomai įrodė, kad mūsų visata, atsiradusi po Didžiojo sprogimo, yra nuolatinio plėtimosi stadijoje. Tačiau galimas dalykas, kad visata pradės trauktis, kol pasieks Didžiojo susitraukimo tašką ir tada atsiras sąlygos... naujam Didžiajam sprogimui. Vadinasi, galima tvirtinti, kad net visata „kvėpuoja“.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

167. SUGRĮŽIMAS

Sugrįžimas į Rojų. Atstumas tarp abiejų galaktikų didžiulis, tad manau, kad negreitai grįšime aplankyti Zozos. Nors skrendame greitai, mums atrodo, lyg šliaužtume kaip sraigės.

Grįždami mąstome apie šio atradimo padarinius. Atradome dar vieną žmonių gyvenamą planetą, tačiau tikriausiai jų yra ir daugiau. Žinau, kad vien jau galaktikų sankaupoje, į kurią įeina mūsų ir Zozo galaktikos, jų yra dar 326 782. Net jei ne visos savo centre turi po Rojų ir jei tik 10 procentų turi planetą, gyvenamą žmogiškų būtybių, vadinasi, yra dar 32 000 planetų, kuriose gyvena žmonės, ir su jais galėtume pabendrauti.

Mes ieškojome savo dievų, ieškojome atsakymo, iš kur atke-

liavo Natalija Kim, bet radome tai, kas neduoda atsakymo nė į vieną iš šių klausimų. Belieka sužinoti, ar sielos pereina iš vieno Rojaus į kitą. Jei taip, tai kodėl?

Mūsų geografinis ir dvasinis horizontas prasiplečia. Baiminausi, kad mano angeliškas gyvenimas bus monotoniškas. Dabar jis tapo visavertis. Vos pagalvojus apie tai grįžo atsakomybės jausmas.

Kad tik nieko baisaus nebūtų nutikę mano klientams!

168. IGORIS. 25 METAI

Po savižudybės aš miriau ir atsiskyriau nuo savo kūno. Viršuje buvo toji visiems žinoma šviesa, bet aš nepakilau į ją. Kažkas mano viduje neleido: „Turi likti čia, kol bus įvykdytas teisingumas. Tik tada galėsi pakilti."

Dabar aš – klaidžiojanti siela. Tapau nematerialia esybe. Aš permatomas ir neapčiuopiamas. Iš pradžių nesuvokiau, ką daryti. Taigi likau prie savo palaikų ir laukiau. Atvažiavo greitoji pagalba. Sanitaras, pažvelgęs į mano košės pavidalo lavoną, nusisuko ir apsivėmė.

Atvažiavo kitų baltai apsirengusių žmonių, jie sugrūdo mano senąjį kūną į plastikinį maišą, prieš tai nuo grindinio surinkę išmėtytus mėsgalius. Mane nuvežė į morgą. Tatjana atrodė labai nuliūdusi dėl mano mirties, tačiau tai nesutrukdė jai atlikti skrodimo ir įdėti mano bjaurią pasveikusią bambą į formalino buteliuką, kad galėtų visiems ją demonstruoti. Na, būna ir labiau sielvartaujančių našlių.

Na štai, esu vaiduoklis. Kadangi nebebijau mirti, daug ramiau stebiu žmones ir daiktus. Anksčiau mirties baimė gyveno ma-

nyje, nepaliko nė sekundės ir neleido ramiai gyventi. Dabar taip nebėra, ir aš gailiuosi.

Aš nusižudžiau. Suklydau. Daug žmonių dejuoja, kad jie kenčia savo kūne. Jie nesuvokia, kaip jiems pasisekė. Juk jie bent jau turi kūną. Žmonės turėtų žinoti, kad kiekvienas, net ir menkiausias skausmas yra įrodymas, jog jie turi kūną. O mes, klaidžiojančios sielos, nieko nebejaučiame.

Ak, jei tik atgaučiau kūną, džiaugčiausi kiekvienu randu. Retkarčiais pakrapštyčiau juos ir įsitikinčiau, kad vis dar yra kraujo ir kad vis dar skauda. Ko tik neatiduočiau, kad tik galėčiau jausti kokią žaizdelę skrandyje, kad ir opą, arba niežulį uodui įgėlus.

Kaip apsikvailinau nusižudydamas! Dėl kelių minučių susierzinimo amžiams tapau klaidžiojančia siela.

Iš pradžių lengvabūdiškai stengiausi susitaikyti su savo likimu. Juk malonu skraidyti ir vaikščioti kiaurai sienas. Aš galiu būti vaiduoklis Škotijoje ir judinti paklodes, taip vesdamas iš proto turistus. Galiu būti Miško dvasia, kad įtikčiau Sibiro šamanams. Galiu įslinkti per spiritizmo seansus ir judinti stalus. Galiu nukeliauti į bažnyčias ir ten daryti stebuklus. Beje, kad patikrinčiau savo galias, pažaidžiau Lurde.

Turi ir kitų pranašumų, kai esi klaidžiojanti siela. Gali nemokamai klausytis koncertų, net ir pirmose eilėse. Gali įsibrauti į patį lemtingų mūšių centrą. Net ir į atominio grybo centrą. Nebeturi ko bijoti.

Kad prasiblaškyčiau, buvau nusileidęs į ugnikalnį, į vandenyno gelmes. Kurį laiką smagu, bet paskui pabosta. Įslinkau į pačių gražiausių moterų vonios kambarius. Toks ir smagumas, kai nebeturi hormonų... Linksminausi penkiolika dienų. Ne daugiau. Penkiolikos dienų pakanka, kad padarytum viską, apie ką svajojai vaikystėje žiūrėdamas *Nematomą žmogų*.

Penkiolika dienų. Tada suvokiau, kokioje apgailėtinoje padėtyje atsidūriau. Nuolat susitinkame su kitomis klaidžiojančiomis sielomis. Savižudžių sielos dažniausiai liūdnos, paniurusios, susisielojusios, pavydžios, piktos. Jos kenčia ir dažniausiai gailisi savo pasirinkimo. Mes susitinkame kapinėse, rūsiuose, bažnyčiose, katedrose, prie paminklų mirusiesiems ir kitose, mūsų nuomone, „smagiose" vietose.

Kalbamės apie buvusius gyvenimus. Susipažinau su nužudytaisiais, kurie slankioja, kad kenktų savo budeliams, su išduotaisiais, pažemintaisiais, trokštančiais atkeršyti. Su nekaltų, neteisingai nuteistųjų sielomis, persekiojančiomis savo teisėjus. Žodžiu, susipažinau su daugeliu kenčiančių būtybių, kurios nesuvedė sąskaitų su žmonija. Vis dėlto didžiąją mūsų šutvės dalį sudaro savižudžiai.

Mes visi trokštame teisingumo, atsilyginimo, keršto. Mus visus vienija bendra savybė: siekiame kenkti tiems, kurie kenkė mums, o ne ieškome būdų patekti į Rojų. Mes esame kariai. Tačiau kariai trokšta pakenkti priešams, o ne padaryti sau arba savo artimiesiems gera.

Šiuo metu grįžti į materiją galime vieninteliu būdu – pavogdami kūną. Patogiausia įsibrauti į tokį kūną, kurį akimirkai palieka siela. Tai sudėtinga, bet įmanoma. Transcendentinės meditacijos klubuose visuomet yra pradedančiųjų, kurie netaisyklingai pakyla ir per daug įtempia savo sidabrinį siūlą. Jei jis nutrūksta, belieka tik į juos įeiti. Bėda ta, kad visada yra šimtai klaidžiojančių sielų, kurios apgula tokius klubus, taigi, kad patektum į atsilaisvinusį kūną, iki jo turi brautis alkūnėmis.

Kitas būdas apsirūpinti apleistais kūnais – narkomanai. Narkomanai – tikra sėkmė. Jie išeina iš savo kūnų bet kur, bet kokiu būdu, be jokios drausmės, be jokio ritualo ar palydovo, kuris galėtų juos apsaugoti. Tikras saldainiukas. Tereikia įeiti.

Vienintelė bėda su narkomanų kūnais yra ta, kad, vos į jį patekęs, jautiesi blogai. Iš karto jauti abstinencijos požymius ir netrukus išeini, o tave pakeičia kitas vaiduoklis. Tikras žaidimas, kai visiems šokėjams susėsti trūksta vienos kėdės, tik čia „kėdės“ svilina, todėl ilgai ant jų nepasėdėsi.

Na, dar lieka sužeistieji eismo nelaimėse. Mes esame grobuonys, tikri sielų maitvanagiai.

Kartais klaidžiojanti siela įeina į sužeistojo kūną, o šis po kelių minučių miršta. Kokia nesėkmė!

Taigi reikia susiieškoti kūną, kuris dar geros būklės, kurį laikinai paliko sveikas jo šeimininkas. Nelengva.

Laukiant tokios progos nelieka nieko kita, tik klajoti. Kad mažiau galvočiau apie savo liūdną padėtį, nuklystu pas mediumus, kurie girdi mūsų balsus. Pradedu nuo Odisėjaus Papadopulo, ir ką aš ten pamatau? Venerą. Venerą Šeridan. Mano jaunystės dievaitė. Tarpininkaujama šio graiko, ji nori susisiekti su savo angelu sargu. Puiku. Ateinu.

169. ŽAKAS. 25 METAI

Leidėjas mane spaudžia, tad nuėjau į Paryžiaus knygų mugę rašyti dedikacijų. Paryžiaus knygų mugė jau tapo tradicija, tai didelė kasmetinė šventė, kurioje susitinka rašytojai, jie čia atranda savo skaitytojų.

Daugybė žmonių stumdosi tarp kėdžių eilių, bet aš sulaukiu nedaug besidominčiųjų. Žiūriu į lubas ir man atrodo, kad prarandu daug brangaus laiko, kurį galėčiau skirti būsimam kūriniui.

Po *Žiurkių* parašiau ir daugiau knygų. Vieną apie Rojų, kitą – apie kelionę į Žemės centrą, dar vieną – apie žmones, kurie geba

naudotis nežinomomis smegenų savybėmis. Prancūzijoje nė viena mano knyga nesulaukė pasisekimo. Tik keletas pasišnabždėjimų uždaruose būreliuose; šiek tiek geriau parduodamos knygos minkštais viršeliais. Tačiau leidėjas patenkintas, nes Rusijoje mano knygos triumfuoja.

Aš laukiu. Prieina keletas vaikų ir vienas paklausia, ar esu garsus. Atsakau, kad ne, tačiau berniokas vis vien atkiša man savo popierėlį, kad pasirašyčiau.

– Jis nėra garsus, bet negalime žinoti, gal kada nors toks bus, – paaiškina savo draugui.

Keletas žioplių mane palaiko knygų pardavėju ir paprašo kitų autorių knygų. Viena moteriškė paklausia, kur galėtų rasti tualetą. Trypčioju vietoje. Stendo pristatytoja atlydi Augustą Merinjaką. Mes abu vienodo amžiaus, bet nevienodai orios išvaizdos. Tvido švarkas, šilkinė kaklaskarė. Jis atrodo dar įspūdingiau nei tada, kai mačiau jį televizijos laidose. Vos tik Merinjakas atsisėda, jį iš karto apspinta minia ir jis išsijuosęs pradeda pasirašinėti.

Aš beviltiškai tykau „savo skaitytojo“, kaip žvejys, laukiantis, kad žuvis užkibtų, nors ir pamiršo prikabinti jauką, o jo kaimynas traukia žuvį po žuvies. Tiek daug žmonių braunasi prie Merinjako, kad jis, nenorėdamas prarasti laiko, užsidėjo ausinuką ir ėmė mechaniškai pasirašinėti, nepridėdamas nė menkiausios dedikacijos.

Lyg tyčia, didžioji dalis jo publikos – jaunos merginos. Kai kurios iš jų slapčiomis padeda jam ant stalo savo vizitines korteles su telefono numeriu. Jis teikiasi jas nužvelgti, įvertindamas, ar jos vertos dėmesio.

Staiga, kai jam paskausta riešą, jis parodo stendo pristatytojai, kad šiandien jau pakaks. Atstumia kėdę, atsistoja, nors ir girdi

neviltingus šnabždesius tų, kurios veltui tiek laukė, ir, dideliam mano nustebimui, eina manęs link.

– Gal pasivaikščiokim, kad galėtume šnektelėti? Jau kurį laiką norėjau su tavimi pasikalbėti, Žakai.

Augustas Merinjakas mane tujina!

– Visų pirma turiu tau padėkoti, paskui tu man padėkosi.

– O dėl ko gi? – tariu jį mėgdžiodamas.

– Nes aš pavogiau tavo knygos apie Rojų pagrindinę mintį, kad turėčiau medžiagos būsimam romanui. Beje, jau iš tavo *Žiurkių* pasiskolinau visą struktūrą savo knygai *Mano laimė*.

– Ką? *Mano laimė* yra *Žiurkių* plagiatas?

– Galima ir taip pasakyti. Aš perkėliau tavo „žiurkių" intrigą į žmonių pasaulį. Jau vien tavo pavadinimas nieko vertas, vien žodis „žiurkė" visus atbaido, o štai mano pavadinime yra „laimė". Be to, tavo knygos viršelis prastas, bet čia jau tavo leidėjo klaida. Turėtum pereiti pas mano leidėją. Jis tave geriau parduotų.

– Jūs begėdiškai drįstate prisipažinti, kad vagiate mano idėjas!

– Vogti, vogti... Aš tiesiog jas pakartojau, na, žinoma, savo stiliumi. Tavo kūriniuose viskas per daug sukoncentruota. Tiek daug idėjų, kad skaitytojams sunku jas sekti.

Bandau apsiginti:

– Stengiuosi būti kiek įmanoma paprastesnis ir tiesmukesnis.

Merinjakas maloniai nusišypso:

– Dabartinė literatūros mada eina kita linkme. Taigi, aš pridėjau šiuolaikinio skonio romanui, kuris neatitinka šiandienos. Turėtum manyti, kad skolindamasis atiduodu tau pagarbą, o ne vagiu...

– Aš... aš...

Merginų numylėtinis žiūri į mane su gailesčiu.

– Ar tu neprieštarausi, jei sakysiu „tu"? – paklausia manęs

kiek per vėlai. – Nemanyk, kad esu tau skolingas už savo šlovę. Tau nepasisekė, nes tau nelemta. Net jei žodis žodin būtum perrašęs *Mano laimę*, vis tiek nebūtum sulaukęs pasisekimo, nes tu esi tu, o aš esu aš.

Jis mane suima už alkūnės.

– Net dabar, nors tau nesiseka, tu erzini. Erzini mokslininkus, nes kalbi apie mokslą, nors nesi specialistas. Tu erzini tikinčiuosius, nes kalbi apie dvasingumą, nesimeldęs nė menkiausioje koplyčioje. Galiausiai tu erzini literatus, nes jie nežino, kokiai kategorijai tave priskirti. O tai yra blogiausia.

Merinjakas sustoja, kad geriau į mane įsižiūrėtų.

– Dabar, kai matau tave priešais save, esu įsitikinęs, kad greičiausiai tu visada visus erzinai. Mokytojus, draugus ir net šeimą... Ir žinai, kodėl tu taip erzini? Nes visi supranta, kaip tu nori, kad pasaulis pasikeistų.

Aš noriu kalbėti, apsiginti, bet neįstengiu. Žodžiai stringa gerklėje. Kaip šis tipas, kurį visuomet laikiau nevertu dėmesio, mane perprato?

– Žakai, tavo mintys labai originalios. Tai susitaikyk, kad jas perima tie, kas gali leisti joms gyvuoti plačiojoje visuomenėje.

Prarandu žadą.

– Ar jūs manote, kad man niekada nepasiseks?

Jis papurto galvą.

– Tai daug sudėtingiau. Tu patirsi šlovę, bet po savo mirties. Po šimto ar dviejų šimtų metų. Galiu tau pažadėti – taip nutiks, koks nors žurnalistas, trokštantis įrodyti savo originalumą, atsitiktinai aptiks kurią nors tavo knygą ir pagalvos: „Kodėl gi neišpopuliarinus Žako Nemrodo, kuris buvo nežinomas savo epochoje?"

Merinjakas išspaudžia šypsenėlę, kuri neslepia nieko pikta, tik nuoširdų gailestį, ir tęsia:

– Tiesą sakant, turėčiau tau pavydėti. Aš būsiu pamirštas. Ar nemanai, kad už visus šiuos paaiškinimus nusipelniau bent menkučio „ačiū"?

Pats save nustebindamas išlemenu „ačiū". Vakare lengviau užmiegu. Iš tiesų daug galime sužinoti iš savo priešų.

170. ENCIKLOPEDIJA

RANKŲ NULEIDIMAS. Jis kyla iš vieno iš trijų Dano Milmano giriamų išminties būdų: humoro, paradokso, pokyčių. Ši sąvoka dubliuoja paradokso apibrėžimą. Tai gali nutikti tik tuomet, kai žmogus nieko nebenori. Kai nuleidžiamos rankos – ilsisi ir angelas. Kai jo nebesišaukiama, angelas pagaliau gali ramiai dirbti.

Niekada pakankamai neįvertinsime rankų nuleidimo meno.

Žmogui niekas nėra būtina. Niekada nematėme žmogaus, kuris tapo laimingas dėl to, kad staiga gavo darbą, pinigų, rado savo meilę. Tikroji laimė yra netikėti įvykiai, visiškai pranokstantys žmonių norus. Mes elgiamės kaip Kalėdų Seneliai. Tie, kurie paprašo elektrinio traukinuko, gauna elektrinį traukinuką. Tačiau tie, kurie nieko neprašo, gali gauti kai ką geresnio. Liaukitės prašyti, tik taip galėsime jus pradžiuginti.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

171. GRĮŽIMAS Į ROJŲ

Atrodo, kad šis grįžimas tęsiasi metų metus. Pradedu labai nerimauti dėl savo „mažylių". Kas žino, ko galėjo prasimanyti Venera,

Igoris ir Žakas? Nedrįstu nė įsivaizduoti. Skrieju per kosmosą Paukščių Tako kryptimi. Jis atrodo taip toli...

172. VENERA. 25 METAI

Pasikalbėti su savo angelu sargu? Visą gyvenimą nieko labiau už tai netroškau. Niujorkietiškame barokinio stiliaus bute pilna angelų: angelas paveikslėlyje ant durų, angelų statulėlės prie įėjimo, angelai, ištapyti ant sienų ir lubų. Paveiksluose angelai kovoja su drakonais, o šventieji baudžiami mirti romėnų arenose.

Seansas kainuoja tūkstantį dolerių, bet Bilis Vatsas man garantavo, kad Papadopulas yra geriausias mediumas pasaulyje. Vieną dieną jam apsireiškė angelas, šventasis Edmondas, ir padiktavo knygą. Mano agentas teigia, kad tai keista knyga, ir tas raštininkas nei nori, nei gali tiksliai perduoti ten išsakytų minčių.

Vėliau jam apsireiškė ir daugiau angelų, jie susikovė su demonais. Be to, jis kalbėjosi su angelu Rauliu. Po ilgų metų, praleistų užrašinėjant Edmondo pranešimus, o Rauliui užsispyrus ir daugiau nebepasirodžius, Odisėjas Papadopulas nusprendė palikti atsiskyrėlio būstą. Jis nusprendė grįžti pas žmones, kad jiems padėtų pažinti anapusinį pasaulį, kad padėtų susisiekti su savo angelais sargais.

Papadopulas yra žinomas knygų autorius. Jis išleido šias knygas: *Viskas apie mūsų draugus angelus*, *Angelai yra tarp mūsų*, *Su savo angelu kalbėkitės nesivaržydami*. *Šv. Raulis ir aš* yra skaitomiausia. Laukiamajame pavartau šiuos kūrinius. Vitrinoje iškabinti klientams skirti marškinėliai su šv. Raulio, tokio, kokį jis matė per apsireiškimą, atvaizdais. Yra ir plakatų, vaizduojančių šv. Raulį, parbloškusį Peru piktąsias būtybes. Atrodo, šv. Raulis ten yra vietinis didvyris.

– Galite įeiti, ponia Šeridan, – taria administratorė.

Įeinu į patalpą, kurios sienos dekoruotos debesimis, matyt, kad primintų Rojų. Pačiame viduryje karaliauja masyvus stalas. Čia apie dešimt moterų ir vienas vyras – tikriausiai magas Papadopulas. Jis vilki ilga balta mantija ir atrodo labai įspūdingai.

Dauguma moterų pagyvenusios, apsikarsčiusios papuošalais. Greičiausiai jos dykinėja ir nuolat kalbasi su savo angelais sargais. Jaučiuosi, tarsi būčiau *Tupperware* susirinkime, tačiau kalbamės ne apie plastikinius indelius, o apie Anapilį. Akimirką sudvejoju, ar nereikėtų man nešti kudašių, bet sumokėjau administratorei ir smalsumas mane sulaiko. Atsisėdu į laisvą vietą, o magas Papadopulas, buvęs vienuolis, pradeda spiritizmo seansą lotyniškai, išskiriu žodžius *mysterium*, *aeternam* ir *doloris*.

Jis liepia susikibti rankomis, kad susidarytų maldos grandinė, ir kreipiasi:

– O, šventasis Rauli, Tu visuomet pasirengęs mane išklausyti, nusileisk. Ir meilės, kurią Tu man neši, vardu sumažink šių mirtingųjų draugų skausmus.

Jis tęsia savo ritualą užsimerkęs, murmėdamas maldą, kurioje dažnai kartojasi „šventasis Rauli", po to magas praneša, kad seansas gali prasidėti.

Pirma kalba madingai apsirengusi aukšta kaulėta moteris. Ji paklausia, ar jai reikia atidaryti naują parduotuvę, kad papildytų drabužių asortimentą. Papadopulo lūpos vis suvirpa, kol galiausiai jis praneša: taip, ji turinti pirkti parduotuvę, nes tokiu būdu tapsianti dar turtingesnė. Manęs tai nenustebina. Savaime suprantama, turtingi žmonės dar labiau praturtėja, išpranašauti pasisekimą nėra rizikinga. Už tūkstantį dolerių pakanka tik tiek pasakyti. Kodėl gi man neužsiėmus šia veikla? Be to, esu patyrusi aktorė, daug geriau už šį barzdočių suvaidinčiau mediumę.

173. IGORIS. VAIDUOKLIS

Tai tikrų tikriausia Venera Šeridan. Kaip gerai, kad visi tie mediumai dabar madingi! Girdėjau, kad apie 80 procentų žmonijos reguliariai lankosi pas „aiškiaregius“: astrologus, būrėjus, raganius, žynius, ateities spėjikus, mediumus ir taip toliau. Greičiausiai todėl, kad visiems kelia nerimą ateitis ir sudėtingas pasaulis. Mums, klaidžiojančioms sieloms, tai suteikia galimybę susisiekti su gyvaisiais. Dabar aš visiškai nevaržomas kalbos barjero galėsiu tiesiogiai pabendrauti su savo buvusia dievaite.

Bet dar ne jos eilė. Pagyvenusi moteriškė klausia Papadopulo, ar jai verta parduoti namus, kuriuos jos vyras dievino, tačiau jis žuvo partrenktas girto vairuotojo.

Hm. Neatrodo, kad Venerą įtikino mago išvedžiojimai. Tuoj aš jai sugrąžinsiu susidomėjimą. Nedelsdamas ieškau minėto velionio, šis, laimė, liko čia, kad galėtų persekioti savo žudiką, ir perduodu jo našlės klausimą.

– Ne, – atsako jis, – nereikia parduoti, nes rūsyje, už Liudviko XV stiliaus komodos, paslėpiau didelę pinigų sumą. Tereikia ją pastumti. Pinigai begemoto statuloje.

Tučtuojau parlekiu atgal ir perduodu informaciją mediumui. Šis darbas padarė įspūdį. Visi nustemba, nes atsakymas labai tikslus. Minėta moteriškė labai susijaudina ir pripažįsta, kad iš tikrųjų rūsyje stovi Liudviko XV stiliaus komoda ir begemoto statula. Iš kur Papadopulas apie tai sužinojo?

Vis dėlto Venera nusiteikusi skeptiškai. Ji mano, kad ši dama yra mago bendrininkė. Tuo geriau, jos nuostaba bus didesnė.

Dabar kaip tik Veneros eilė. Ji klausia, kaip atsikratyti nuolatinės migrenos. Pereinu per jos galvą, kad įvertinčiau būklę. Brolis... ją persekioja iš vidaus!

Reikia, kad kas nors jai papasakotų apie brolį. Pasikonsultuoju su kitomis sielomis, geriau išmanančiomis šias problemas nei aš. Vienas nusišovęs savižudis man pasako vardą praktikuojančio gydytojo, kuris ilgai kankinosi dėl migrenos, kol sužinojo paslaptį apie savo brolį dvynį. Jo vardas Raimondas Luisas. Paskubomis grįžtu į Papadopulo saloną ir persakau, ką sužinojęs.

– Venera, yra... vienas žmogus, kuris gali tau viską paaiškinti ir pagydyti. Jį... kamavo tokia pat bėda kaip ir tave... ir jis ją išsprendė. Jo pavardė... Luisas.

Venera susiraukia.

– Yra tūkstančiai Luisų.

– Šis Luisas yra... gydytojas akušeris.

– Gydytojų akušerių, pavarde Luisas, be abejo, irgi yra gausybė, – susierzina Venera. – Koks jo vardas?

– Palaukite, R... R... Ramonas Luisas.

Na, ir nepasisekė. Pataikėme pas prastai girdintį mediumą.

– Ne Ramonas, ne Ramonas, Raimondas!

– Ne Ramonas, ne Ramonas… Edmondas, – taisosi Papadopulas.

Negali būti! Jis visiškas žioplys!

– Raimondas. Tai nedažnas vardas, bet toks jo vardas.

Papadopulas užsimerkia ir susikaupia:

– R... R... Raimondas. Tai nedažnas vardas, bet toks jo vardas.

– Na ir? – taria Venera, vis labiau nekantraudama.

Reikia paskubėti, nes nesulaukusi mano pagalbos ji atsistos ir trenks durimis prieš nosį tam idiotui. Šnabždu į prastai girdinčią ausį:

– Raimondo Luiso padėtis tokia pat kaip tavo. Gimimo metu jis prarado savo dvynį. Dėl šios netekties jam kilo migrena. Bū-

dami kartu, jūs abu galėsite patenkinti abipusį dvynio trūkumą, o jūsų dvynių sielos susitiks ir bus išlaisvintos.

Mediumas daugmaž perteikia informacijos esmę. Venera sustingsta. Kad sukrėstum žmones, pakanka tik tiesos.

Papadopulas labiausiai jaudinasi dėl mano tarpininkavimo. Vargšelis, jau seniai negavo tokios aiškios žinios iš anapus. Jis sukrėstas ir šiek tiek supanikavęs. Ak, kaip jam trūksta profesionalumo!..

Rodos, angelai mirtinguosius vadina „klientais". Na, o mes, vaiduokliai, juos pravardžiuojame kitaip: „mėsa". Man patinka turėti reikalų su mėsa.

174. ENCIKLOPEDIJA

SEPTYNERIŲ METŲ CIKLAS (PIRMASIS 4 x 7 KVADRATAS).

Žmogaus gyvenimas vystosi septynerių metų ciklais. Kiekvienas ciklas baigiasi krize, po kurios žmogus pakyla į kitą etapą.

Nuo 0 iki 7 metų. Stiprus ryšys su motina. Horizontalusis pasaulio suvokimas. Pojūčių lavinimas. Motinos kvapas, motinos pienas, motinos balsas, motinos šiluma, motinos bučiniai yra pirmieji potyriai. Šis laikotarpis dažniausiai baigiasi plyšus apsauginiam motinos meilės kokonui daugiau ar mažiau baikščiu pasaulio pažinimu.

Nuo 7 iki 14 metų. Stiprus ryšys su tėvu. Vertikalusis pasaulio suvokimas. Asmenybės ugdymas. Tėvas tampa naujuoju privilegijuotu partneriu, padedančiu atrasti pasaulį už šeimos kokono ribų. Tėvas išplečia apsauginį šeimos kokoną. Tėvas tampa autoritetu. Motina yra mylima, o tėvu žavimasi.

Nuo 14 iki 21 metų. Maištas prieš visuomenę. Materijos suvoki-

mas. Intelekto ugdymas. Tai paauglystės krizė. Norima pakeisti pasaulį ir sugriauti tai, kas jau yra. Jaunuolis kovoja su šeimos kokonu, vėliau ir su visuomene. Paaugliui patinka viskas, kas yra „maištinga“: tranki muzika, romantiškas elgesys, savarankiškumo troškimas, pabėgimas iš namų, ryšiai su marginalų grupuotėmis, anarchistinės vertybės, senųjų vertybių niekinimas. Šis laikotarpis baigiasi išėjimu iš šeimos kokono.

Nuo 21 iki 28 metų. Priklausymas visuomenei. Stabilizavimasis po maišto. Kadangi nepavyksta sugriauti pasaulio, tenka integruotis, iš pradžių trokštama pasiekti daugiau, negu pasiekė prieš tai buvusi karta. Ieškoma specialybės, įdomesnės nei tėvų. Bandoma susikurti santykius, laimingesnius nei tėvų. Išsirenkamas partneris (-ė) ir kuriama šeima. Sukuriamas savo kokonas. Laikotarpis dažniausiai baigiasi santuoka.

Nuo tada žmogus įvykdo savo misiją ir nutraukia ryšį su apsauginiu kokonu.

PIRMOJO 4 x 7 METŲ KVADRATO PABAIGA.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

175. ŽAKAS. 26 METAI

Šiandien mano gimtadienis. Užsidarau tualete ir mąstau apie savo gyvenimą. Man dvidešimt šešeri ir man niekas nepavyko. Man nepavyko sukurti šeimos židinio. Neturiu žmonos, neturiu vaikų, gyvenu vienas kaip nepriklausoma žiurkė, toks vienišas. Na taip, dirbu mėgstamą darbą, bet vis tiek negalėčiau teigti, kad rašydamas daug pasiekiau.

Mona Liza II padvėsė dėl cholesterolio pertekliaus. Palaidojau ją šalia Monos Lizos I.

Mona Liza III dar riebesnė nei prieš ją buvusioji. Ant savo letenėlių ji turi celiulitą (veterinaras to niekada nebuvo matęs). Ji mėgsta prie manęs prisiglausti. Mes kartu žiūrime televizorių. Į literatūrinę laidą, kurios tema „Naujoji literatūra", pakviesta įžymybė – šįkart Merinjakas.

Jis teigia, kad kartais jį ištinka egzistencijos krizė ir jam kyla klausimų. Manau, jis giriasi. Merinjakui nekyla klausimų, jis jau turi atsakymus. Mona Liza III man kažką šnabžda į ausį. Tai panašu į „miau", bet aš žinau, kad ji praneša, jog yra alkana.

– Nagi, Mona Liza III, jau surijai tris skardines troškintų kepenėlių ir ypatingojo širdžių pašteto!

– Miau, – begėdiškai atsako katė.

– Jo nebėra, be to, lyja.

– Miau, – primygtinai reikalauja gyvūnas.

Savaime aišku, ne ji eis į šaltį ir lietų ieškoti dar neuždarytos parduotuvės. Man atrodo, kad su katėmis aš apgaudinėju save. Iš tiesų man trūksta žmonių draugijos. Imu suprasti, kad problema – mano viduje. Aš pats išsirenku sudėtingas merginas, kurios atveda į tą patį akligatvį. Bet kaip man pasikeisti?

Mona Liza III atkakliai kniaukia, tad išjungiu televizorių, užsimetu ant pižamos lietpaltį ir iškeliauju ieškoti skardinės kačių ėdalo. Kaimynai su manimi sveikinasi. Jie neskaitė nė vienos mano knygos, tačiau girdėjo, kad esu mokslinės fantastikos autorius, todėl tapau žinoma kvartalo figūra.

Prekybos centras jau uždarytas, o bakalėjos parduotuvėje nebėra troškintų kepenėlių ir širdžių pašteto, jis turi tik tuno su lašiša ir kario padažu. Bet aš pažįstu savo Moną Lizą III, be troškintų kepenėlių ir širdžių pašteto, ji mėgsta tik ikrais įdarytą karšį. Jo yra, bet brangu.

Nedrįstu grįžti tuščiomis rankomis. Skardinė su ikrais įda-

rytu karšiu iš manęs tyčiojasi. Na, gerai, vis dėlto šiandien mano gimtadienis. Kadangi būsiu vienas, su kate, galime atšvęsti kartu.

Sau pasiimu greitai paruošiamų makaronų. O ką desertui? „Plaukiojančią salą". Jau ketinu pasiimti paskutinę, kuri liko šviežių gaminių skyriuje, tačiau kažkieno ranka tiesiasi jo link tuo pat metu kaip ir mano. Nemąstydamas sugriebiu greičiau. Pasisekė. Atsisuku pasižiūrėti, kas buvo mano varžovas. Tai mergina, ji nustebusi įdėmiai į mane žiūri.

– Ar jūs kartais ne Žakas Nemrodas?

Patvirtinu.

– Rašytojas Žakas Nemrodas?

Aš žiūriu į ją. Ji žiūri į mane. Ji plačiai nusišypso ir ištiesia man ranką.

– Natalija Kim. Perskaičiau visas jūsų knygas.

Nejučiomis atsitraukiu ir nugara į kažką atsiremiu. Ant manęs virsta visas kalnas žirnelių skardinių.

176. VENERA. 26 METAI

Reikia jį rasti. Reikia jį rasti. Reikia jį rasti. Nėra jokio dr. Raimondo Luiso nei Los Andželo, nei Niujorko telefonų knygose. Skambinu informacijos telefonu, suteikiančiu informaciją apie visą šalį. Atsakymo ilgai laukti netenka. Yra dr. Raimondas Luisas, gydytojas akušeris, Denveryje, Kolorado valstijoje.

Lėktuvas, taksi ir štai aš stoviu priešais prabangų namą prabangioje gatvėje. Puolu prie durų skambučio. Kad tik jis būtų namie. Kad tik jis būtų namie.

Išgirstu žingsnius. Duris atveria neaukštas, praplikęs žmogu-

tis storais akiniais. Jis greičiausiai matė mane kine, nes išmuštas iš vėžių stebi mane.

– Norėčiau su jumis pasikalbėti. Ar galėčiau užeiti?

Jis atrodo mažų mažiausiai nustebęs.

Nusiima akinius atidengdamas švelnų žvilgsnį ir nosine perbraukia sudrėkusią kaktą.

– Daktare Luisai, „kai kas" mane patikino, kad jūs padėsite man išspręsti problemą, kuri mane lydi nuo pat gimimo. Man taip pat sakė, kad jūs vienintelis žmogus pasaulyje, galintis man padėti.

Jis nusprendžia mane įleisti. Pasiūlo atsisėsti ant sofos svetainėje, ištraukia butelį viskio ir, nepasiūlęs man, išgeria dvi taures. Nespėju nė prasižioti, o jis pareiškia, kad esu jo gyvenimo moteris. Nuo tada, kai pamatė mane per televiziją, jis „žino", kad su manimi, ir niekuo kitu, turi nugyventi savo gyvenimą. Kas vakarą jis galvoja apie mane, o jo kambarys išklijuotas mano plakatais. Velnias. Tikiuosi, jis neturi kalendoriaus sunkvežimių vairuotojams.

Staiga suabejojęs jis manęs paklausia, ar aš tikra Venera Šeridan, ar jos antrininkė. Tada puola prie lango patikrinti, ar lauke nėra paslėptos kameros, ir tvirtina, kad nedalyvauja jokioje laidoje. Išgeria dar dvi dideles taures viskio.

– Apie tokią akimirką, – taria jis, – net nedrįsau sapnuoti. Net beprotiškiausiose fantazijose neišdrįsau nieko daugiau, tik prisiartinti prie jūsų minioje, kad paprašyčiau autografo.

Negaliu būti nejautri tokiam pagarbiam dėmesiui. Šis vyras mane taip sugraudino. Jis žiūri į mane kaip į apsireiškusį angelą. Kai tik vėl ims kvėpuoti, užduosiu jam savo klausimus.

– Jūs nepatikėsite, kokios aplinkybės mane pas jus atvedė. Viską jums papasakosiu atvirai, nes tik tiesa gali viską paaiškinti. Tarpininkaujama mediumo, aš galėjau pasikalbėti su savo angelu

sargu, o šis pasakė, kad jūs turite tokią pat bėdą kaip aš ir kad esate vienintelis, galintis man padėti. Todėl keliavau tūkstantį du šimtus kilometrų, kad su jumis susitikčiau.

Daktaras vis dar sutrikęs, bet viskis padeda, ir Luisas po truputėlį atgauna amą. Tačiau jo balsas vis dar dreba:

– Jūsų... jūsų angelas sargas patarė... atvažiuoti pas mane!

Tą akimirką staiga suvokiu, koks tai kvailas žingsnis. Vargšele Venera, kaip žemai tu puolei. Vos nevykęs mediumas tau sušnabžda kokią nesąmonę, tu jau ir leki galvą pametusi. Žinoma, tai atleistina, nes migrena stipri, o iki šiol tau dar niekas nepasiūlė jokių vaistų.

– Angelas, – pakartoja sutrikęs daktaras Luisas.

– Jūs tikriausiai netikite angelais, – tariu.

– Niekada apie tai negalvojau. Argi ne vis tiek, kas jus atsiuntė, svarbiausia, kad galiu išgyventi tokią nuostabią akimirką.

Kol jis nepradėjo skrajoti padebesiais, reikia pasakyti apsilankymo priežastį. Tariu:

– Aš sergu. Ar galėtumėte mane išgydyti?

Jo veidas surimtėja. Gydytojas, o ne gerbėjas, vėl užima pirmąjį planą.

– Nesu bendrosios praktikos gydytojas, esu gydytojas akušeris, bet padarysiu viską, kad tik jums padėčiau. Kuo jūs skundžiatės?

Kadangi jis taip ir nepasiūlė man išgerti, aš pati įsipilu viskio ir išgeriu burnelę, kad išdrįsčiau ištarti tą gėdingą žodį.

– Migrena.

– Migrena?

Jis įdėmiai mane nužvelgia ir staiga sustingusį jo veidą nušviečia plati šypsena. Atrodo, tarsi dabar jam viskas paaiškėjo, o mano atvykimas į jo namus yra savaime suprantamas. Kalbamės visą naktį.

Nuo pat mažens Raimondą Luisą, kaip ir mane, kankina siaubinga migrena, tokia stipri, kad net norisi daužyti galvą į sieną. Intuityviai, o gal vedamas savo angelo sargo, jis studijavo mediciną ir specializavosi akušerijos srityje.

Gydytojo akušerio aistra – dvyniai. Jo teigimu, dažnai nutinka, kad dvi kiaušialąstės apvaisinamos vienu metu. Tačiau labai retai išgyvena abi. Dažniausiai apie trečiąjį nėštumo mėnesį moters kūnas vieną iš jų pašalina.

Raimondas kalba neužsičiaupdamas. Kartą jam teko iš moters pilvo ištraukti du kūdikius – vieną gyvą, o kitą mirusį. Nuo tada jis ėmė domėtis iki tol menkai žinomu reiškiniu – apie dvynius, vadinamus „donoru ir recipientu". Dingtelėjo, kad apie tai jau girdėjau, tačiau leidžiu jam tęsti.

– Paprastai abu dvyniai yra tiesiogiai susijungę su savo motina ir tarpusavyje neturi jokių ryšių. Tačiau kartais atsiranda juos tiesiogiai jungianti vena. Nuo tos akimirkos jie ne tik tarpusavyje bendrauja, bet ir keičiasi maistingaisiais skysčiais. Dėl šios jungties jie būna daug artimesni nei paprasti dvyniai. Tačiau apie šeštąjį ar septintąjį nėštumo mėnesį šis ryšys sukelia vieno iš jų mirtį. Tuo metu vienas iš dvynių pradeda naikinti kitą susiurbdamas visus jo maistinguosius skysčius.

Klausausi labai įdėmiai. Kiekviena Raimondo frazė atskleidžia mano numanytą tiesą.

– Vienas iš dvynių tarsi vampyras išsiurbia kitą. Štai kodėl kalbame apie dvynius, vadinamus „donoru ir recipientu". Išgyvenęs dvynys viską pasiglemžia iš mirusiojo, todėl gimsta daug stipresnis nei kiti kūdikiai. Galėtumėte paklausti savo motinos, ar gydytojai gimdymo metu prie jūsų nerado negyvo gemalo.

Aš nieko nesuprantu:

– Bet ką tai turi bendra su migrena?

– Pats žodis MIGRENA* viską pasako. Jūsų skausmus sukelia prisiminimai apie kitą sėklos pusę – apie jūsų dvynį brolį ar seserį.

177. ENCIKLOPEDIJA

SEPTYNERIŲ METŲ CIKLAS (ANTRASIS 4 x 7 KVADRATAS).

Pirmasis kvadratas užbaigiamas savo kokono sukūrimu. Taip prasideda antrasis žmogaus septynerių metų ciklas.

28–35 metai: šeimos židinio sutvirtinimas. Atšokus vestuves, įsigijus būstą bei automobilį, atsiranda ir vaikai. Šeimos gerovė slypi kokono viduje. Tačiau jei pirmieji keturi ciklai nebuvo įtvirtinti, šeimos židinys griūva. Jei santykiai su motina nebuvo tinkami, ji vargins savo marčią. Jei ir su tėvu nebuvo geri santykiai, jis visąlaik kišis ir darys poveikį porai. Jei nebuvo numalšintas maištas prieš visuomenę, greičiausiai iškils nesklandumų darbe. 35 metai – tai dažniausiai toks amžius, kai nesubrendęs kokonas suplyšta. Tuomet prasideda skyrybos, atleidimai iš darbo, depresijos ar psichosomatinės ligos. Tuomet reikia palikti pirmąjį kokoną ir...

35–42 metai: viską pradėti nuo nulio. Praėjus krizei, atkurdamas antrąjį kokoną, žmogus pasimoko iš savo klaidų pirmajame kokone ir įgyja patirties. Reikia permąstyti savo santykį su motina ir apskritai moteriškumu bei su tėvu ir vyriškumu. Tai toks laikotarpis, kai išsiskyrę vyrai ir moterys susiranda meilužių. Jie stengiasi suvokti, ko tikisi ne iš santuokos, o iš priešingos lyties. Santykis su visuomene taip pat turi būti permąstytas. Tada

* *Pranc.* „mi-graine“ gali reikšti ir „pusė sėklos“.

žmogus renkasi darbą ne dėl socialinio saugumo, o tokį, kuris bus malonus arba jį dirbdamas turės laisvo laiko. Po pirmojo kokono sunaikinimo, žmogus visuomet siekia kuo greičiau susitvarkyti antrąjį. Nauja santuoka, nauja specialybė, naujas elgesys. Jei tinkamai atsikratome visko, kas prieš tai kenkė, galima sukurti ne tik panašų, bet netgi geresnį kokoną. Jei nepasimokome iš praeities klaidų, susikursime tokį pat ištižusį kokoną ir susidursime su lygiai tokiomis pat nesėkmėmis. Tai vadinama bėgimu ratu. Nuo tada ciklai tebus tų pačių klaidų kartojimas.

42–49 metai: visuomenės užkariavimas. Jei žmogui pasiseka susikurti tvirtesnį antrąjį kokoną, jis patirs pilnatvę su savo antrąja puse šeimoje, darbe, asmeniniame tobulėjime. Ši pergalė veda prie dviejų naujų pasirinkimų.

Arba žmogus ima dar labiau trokšti materialinės gerovės: daugiau pinigų, daugiau komforto, daugiau vaikų, daugiau meilužių, daugiau galios. Savo naujajame, tvirtesniame, kokone tampame vis galingesni ir turtingesni.

Arba imame ieškoti naujų medžioklės plotų – dvasinių. Tada prasideda tikrasis asmenybės ugdymas. Logiškai mąstant, šis laikotarpis turi baigtis tapatybės krize ir egzistencijos klausimais. Kodėl aš čia? Kodėl gyvenu? Ką man daryti, kad savo gyvenimui suteikčiau prasmę, o ne tik materialinę gerove?

49–56 metai: dvasinė revoliucija. Jei žmogui pavyko susikurti kokoną ir save realizuoti šeimoje bei darbe, natūraliai norėsis semtis išminties. Tada prasideda paskutinis nuotykis – dvasinė revoliucija.

Dvasinių ieškojimų, jeigu jie vyksta sąžiningai, neapsiribojant kitų žmonių mintimis, troškulys niekuomet nebus numalšintas. Jis bus juntamas visą likusį gyvenimą.

ANTROJO 7 x 4 METŲ KVADRATO PABAIGA.

Pastaba Nr. 1: gyvenimas klostosi spiralės principu. Kas 7 metus pakylame į aukštesnį lygmenį perkopę tokius pat laiptelius: santykis su motina, santykis su tėvu, santykis su maištu prieš visuomenę, santykis su savo šeimos kūrimu.

Pastaba Nr. 2: pasitaiko, jog kai kurie žmonės tyčia stengiasi, kad jiems nesisektų darbe ar šeimoje, nes pageidauja iš naujo pradėti ciklus. Taip jie pavėlina arba išvengia akimirkos – perėjimo į dvasingumo stadiją, nes labai bijo susidurti akis į akį su savimi.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

178. PROBLEMĖLĖ

Grįžtant Merlin Monro atsistojo rombo priekyje. Ji mums duoda ženklą. Tolumoje pasirodžiusios formos jai atrodo įtartinos.

Po galais, tai juk klaidžiojančios sielos!

Šviesių taškelių vis daugėja. Visa armija klaidžiojančių sielų! Čia jų susirinko dešimtys.

– Vaje, vaje, – taria Fredis. – Ši sutikimo komisija nežada nieko gera.

– Apsisukam? – pakiša mintį Merlin Monro.

Priešų armijos priekyje galime atpažinti daug istorinių figūrų. Simonas de Monforas – katarų siaubas, jam iš kairės Torkvemada – žiaurusis inkvizitorius, taip pat Alas Kaponė bei jo skrybėlėti gangsteriai. Kokie žmonės!

Rabinas Mėjeris bando su jais tartis, klausia, ko jie iš mūsų nori. Tuo metu iš šio niūraus būrio išnyra vienas veikėjas, kurį pernelyg gerai pažįstu: Igoris. „Mano“ Igoris. Ką jis čia veikia? Koks siaubas, kol buvau išvykęs, jis mirė!

– Igori, kaip tu gali?..

Jis pažvelgia į mane su negailestinga panieka.

– Tai tu, žymusis Mikaelis Pensonas. Tu buvai mano angelas sargas ir nesugebėjai manęs išgelbėti. Štai kuo pavirtau dėl tavo kaltės!

Užsiplieskiu:

– Aš kovojau, kad išgyventum! Išpildžiau tavo norus. Padėjau tau išvengti gausybės spąstų.

– Tau nepavyko. Įrodymas – aš juk čia.

– Tu nebekreipei dėmesio į mano siunčiamus ženklus!

– Reikėjo juos aiškiau rodyti, – atkerta jis. – Dabar matau – niekšiškai mane apleidai, kad patenkintum beprotiškas ieškotojo ambicijas. Kur tu buvai, kai aš kentėjau? Kur tu buvai, kai tavęs šaukiausi? Kitoje planetoje, taip, žinoma, kaip tikras pasipūtėlis! Pykstu ant tavęs, kad tu žinotum, kaip ant tavęs pykstu!

Aš susiraukiu. Edmondas Velsas buvo mane įspėjęs, kad vieną dieną teks atsiskaityti savo klientams.

– Aš pripažįstu savo klaidas, bet ir tu išmok atleisti.

– Atleisti? Na, ir pokštas! Aš juk ne angelas.

Aš juk rūpinausi Igoriu. Gailėjau, kai motina norėjo jį nužudyti, kai jis buvo vaikų namuose, nepilnamečių pataisos kolonijoje, psichiatrijos ligoninėje, kariuomenėje. Ir štai dabar jis tapo mano tiesioginiu priešu.

Igoris praneša, kad klaidžiojančioms sieloms įgriso nuolat blaškytis Žemėje. Joms bus smagu pagaliau pakeisti kraštovaizdį nukeliavus į kitą planetą.

– Jūs esate klaidžiojančios sielos čia, jomis liksite ir kitur, – taria Merlin Monro.

– Tai reikia patikrinti. Esu įsitikinęs, kad ten žolė žalesnė.

– Ko jūs siekiate? – klausia Raulis.

– Jus nugalėti ir paversti puolusiais angelais. Jau keli tokie yra tarp mūsų. Kai tapsite mūsiškiais, mielai mums aprodysite savo paslaptingąją planetą.

– Bet aš maniau, kad puolę angelai yra tie, kurie mylėjosi su Žemės gyventojomis.

– Tai tik vienas iš būdų pereiti į tamsiąją pusę, bet yra ir kitų...

Puolę angelai atsiskiria nuo klaidžiojančių sielų, kad pakiltų virš jų ir jiems vadovautų iš aukščiau.

– Bus nelengva, – sumurma Fredis.

– Gal vis dėlto apsisukam? – vėl pasiūlo sunerimusi Merlin Monro.

– Nebeturime pasirinkimo, – taria Fredis Mėjeris. – Jei bėgsime, jie mus vysis ir užpuls iš pasalų. Be to, mūsų traukimasis jiems tik suteiktų daugiau energijos. Taigi, teks kovoti.

Jie artėja. Klaidžiojančios sielos sudaro mišrią kariuomenę: savo gretose jie turi šarvuotų riterių, samurajų, nuodytojų iš Liudviko XIV rūmų, serijinių žudikų ir nevykėlių, kurie neturi ko prarasti. Šie žmonės jau seniai nieko nebebijo. Jie pridarė tiek piktadarybių savo buvusiuose gyvenimuose, kad prireiktų tūkstančių reinkarnacijų išlipti iš duobės. Be to, čia yra ir puolusių angelų, kurie dar labiau juos kiršina.

Jie jau visai arti mūsų. Simonas de Monforas ragina tvarkingai išsirikiuoti. Nesuvokiu, nejaugi jie mus laiko tokiais pavojingais, kad taip gausiai susirinko. Mums teks kovoti vienam prieš šimtą.

– Tai bus Armagedono mūšis, – praneša Torkvemada.

– Puolam! – sušunka Igoris.

179. VENERA. 26 METAI

Raimondas Luisas. Vis dar negaliu tuo patikėti, bet vos jį išvydau, supratau, kad šis vyras yra man skirtasis. Jis geras, švelnus, protingas ir manimi žavisi.

Trokštu susilaukti su juo vaikų.

Meldžiuosi, kad taip nutiktų.

180. ARMAGEDONO MŪŠIS 2

Klaidžiojančios sielos mus puola. Kaip kadaise su inkais, stengiamės suprasti jų skausmą ir paguosti, bet šios sielos, rodos, net nesugeba pajusti mūsų gailesčio. Po pirmosios atakos, kuria patikrino mūsų galimybes apsiginti, sielos persigrupuoja antrajam puolimui.

– Šįkart gailestingumo nepakaks, – patikina Raulis. – Mums reikia daug galingesnio ginklo.

Fredis Mėjeris įvertina padėtį ir sušunka:

– Meilė! Panaudokime meilę. Jie kaip mušami vaikai, nepratę būti mylimi. Kaip mušami vaikai, net gavę į kailį, jie ir toliau krečia kvailystes, nes jiems jau tas pats – tai jų kasdienybė. Kaip mušami vaikai, jei juos mylėsime, jie bus išmušti iš vėžių.

Raulis, Fredis, Merlin ir aš susiglaudžiame. Mūsų delnai ima švytėti. Iš mūsų dešiniųjų rankų ima sklisti po šviesos ruoželį (išskyrus Merlin, ji kairiarankė) ir mes jau pasirengę visa savo meile apipilti vaiduoklių pulką.

– Puolam! – įsako Igoris.

Jie mus atakuoja tankiomis gretomis. Kaip ietis paleidžiame savo meilės šviesos spindulius, ir tikrai – mūsų meilė juos sutrik-

do. Jie sustingsta. Visus apima nuostaba. Kai kurios sielos pereina pas mus ir telieka jas priimti, kad nusivestume į Rojų ir jos galėtų pradėti reinkarnacijų ciklą. Tokiu būdu į mūsų pusę pereina apie tuziną sielų.

Igoris įsako trauktis. Vaiduokliai persirikiuoja ir nusprendžia panaudoti savo pačių ginklą, kad įveiktų mūsų meilę, – neapykantą.

Kaip geras strategas, Igoris pačias pikčiausias sielas surikiuoja priekyje. Kovojame savo šviesos ir meilės kardais, kad apsigintume nuo jų neapykantos. Jie suvienija visus savo apmaudus, visus prisiminimus apie kančias savo paskutiniame gyvenime ir paleidžia žalius grynos neapykantos spindulius, kurie įnirtingai kaunasi su mūsų žydrais meilės spinduliais.

Jie labai užsispyrę. Mums reikia sujungti keturis spindulius, kad nugalėtume vieną neapykantos ietį. Mūšis atkaklus. Mes jau traukiamės nuo žaliųjų spindulių, tačiau Igoris organizuoja naują ataką.

– Mums reikia gintis kitu ginklu, – taria Raulis, – nes jie mus nugalės savo neapykanta.

Šį kartą ne Fredis, bet aš pasiūlau sprendimą:

– Humoras. Meilė – tai kardas, humoras – skydas.

Vaiduokliai jau buvo beveik mus pasivijo, bet man davus ženklą mes humorą materializavome į skydus. Energingai juos sugriebėme kairėmis rankomis (išskyrus Merlin Monro, dėl jau anksčiau minėtos priežasties ji skydą laiko dešine ranka).

Šį kartą neapykanta mūsų nebepaliečia, ją nukreipia mūsų skydai. Tačiau mūsų meilė jiems kliudo, penkiasdešimt sielų, net ir pačių žiauriausių, spraudžiasi į Rojaus sūkurį. Merlin Monro atgauna viltį. Ji visa gerkle sušunka mūsų naująjį šūkį:

– Meilė – tai kardas, humoras – skydas.

Igoris įsako atsitraukti. Tuoj pat tamsiosios būtybės susirenka ir tariasi, koks bus jų ginklas, kad atitiktų mūsų humorą, – patyčios.

Taigi jų šūkis: „Neapykanta – tai kardas, patyčios – tai skydas.“

– Puolam! – šaukia Igoris.

Ir jie puola.

181. ENCIKLOPEDIJA

GINKLAI. „Meilė – tai kardas, humoras – skydas.“

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas
Mikaelio Pensono egzotiškas priedas

182. ARMAGEDONO MŪŠIS 2 (tęsinys)

Jei pralaimėsime šį mūšį ir jei šios klaidžiojančios sielos atras Raudonąją, jų tamsios mintys visatoje išplis kaip virusai. Po to jos pradės keliauti iš vienos galaktikos į kitą ir viską užkrės.

Pavojus akivaizdus. Dabar suprantu, kodėl Zozo instruktorius norėjo nutylėti, kad egzistuoja ateiviai. Net jei paslapčių laikai ir baigėsi, kai kurių dalykų nereikėtų visiškai atskleisti.

Tamsiųjų būtybių armija artėja. Apokalipsės vizija. Ausyse skamba Karlo Orfo *Karmina Burana*. Ką dar jie sumanė? Šįkart jie ne artėja prie mūsų, o sustoja toliau ir nusitaiko į mus savo ištiestomis rankomis, kaip šautuvais.

– Ugnis! – įsako Igoris.

Mums vos užteko laiko pasislėpti už humoro skydų. Kontratakuojame sodriu meilės šūviu, kurio jie lengvai išvengia pasislėpę už patyčių užtvaros.

Jau prisistato ir antra bepročių ir nusivylusiųjų eilė. Jų neveikia nei meilė, nei humoras.

– Puolam! – įsako Igoris.

Galingas pliūpsnis neapykantos, sustiprintos beprotybe, atsimuša ir sulanksto mūsų humoro skydus. Nelengva keturiese kovoti su tokia minia. Bepročiai tyčiojasi, o Igoris suvokia, kad patyčios gali pasitarnauti ne tik ginantis, bet ir puolant. Savo skydais suformuojame vėžlį ir jų patyčios atsimušusios atšoka.

Merlin, nepakankamai gerai panaudojusią gynybinį humorą, užkliudė pikta asmeninė pastaba ir ji jaučiasi šiek tiek įskaudinta. Jai visada buvo nemalonu, jei kas suabejodavo jos aktoriniais sugebėjimais. Fredis stengiasi ją nuraminti. Mes apginkluojame savo rankas visa mūsų meile. Kiekvienas galvojame apie viską, kas buvo gera ir gražu mūsų buvusiame gyvenime. Aš prisimenu meilę, kuri mane jungė su Roza – mano praėjusio žemiškojo gyvenimo moterimi.

– Puolam! – kartoja Igoris.

Nuleidžiame savo skydus ir paleidžiame meilės pliūpsnius į mus apsupusią minią, trokštančią mus sunaikinti. Mums pasiseka. Belieka susiurbti šiuos eterinius kūnus. Jie įeina per mūsų nugarą, pakyla per mūsų neapčiuopiamą stuburą, tereikia išstumti per viršugalvį. Mūsų ektoplazminiai stuburai yra tarsi pakilimo takai į Rojų, jie prisipildo vaiduoklių. Bet per tą laiką sunku apsaugoti savo flangą nuo naujos puolimo bangos.

Atsiskyrę vienas nuo kito ginamės kaip galėdami vienas prieš vieną. Pliūpsnis humoro – gynybai, pliūpsnis meilės – puolimui, pliūpsnis iš stuburo – į Rojų.

– Laikykis, Mikaeli, – drąsina mane Raulis, kol stengiuosi atsikratyti puolusio angelo, prilipusio prie nugaros.

Jis atėjo pačiu laiku. Šis puolęs angelas daug galingesnis nei klaidžiojančios sielos. Jis bandė mane išmušti iš pusiausvyros primindamas man skaudžiausias praėjusio gyvenimo akimirkas. Bėda ta, kad, perskrosdami mūsų kūnus, nugalėti priešai mus susilpnina, nes perduoda savo kančias.

Priekyje pasirodo pastiprinimas. Mus apgula kelios dešimtys vaiduoklių.

– Kaip mylėti dar stipriau?

– Vieną sekundėlę užmerkite akis, – pataria Fredis ir akimirksnį parodo tai, ką žmonija sukūrė gražiausio.

Piešiniai Lasko urvuose, didžioji Aleksandrijos biblioteka, Semiramidės kabantys sodai, Rodo kolosas, Denderos šventyklos freskos, Kusko miestas, majų miestai, Senasis Testamentas, Naujasis Testamentas, skambinimo pianinu principas, Ankoro šventyklos, Šartro katedra, Johano Sebastiano Bacho *Toccata*, Vivaldžio *Metų laikai*, pigmėjų polifonijos, Mocarto *Requiem*, Leonardo da Vinčio *Mona Liza*, majonezas, balsavimo teisė, Moljero teatras, Viljamo Šekspyro teatras, Balio mušamųjų orkestrai, Eifelio bokštas, indiškai paruoštas viščiukas, japonų sušis, Laisvės statula, Gandžio nesmurtinė revoliucija, Alberto Einšteino reliatyvumo teorija, Pasaulio gydytojai, Melijes kinas, sumuštiniai su sūdyta mėsa ir agurkėliais, mocarela, Stenlio Kubriko filmai, mini sijonėlių mada, rokenrolas, *Beatles*, *Pradžios knyga*, *Yes*, *Pink Floyd*, Mončio Paitono triukai, filmas *Džonatanas Livingstonas Žuvėdra* ir Neilo Diamondo garso takelis, pirmoji *Žvaigždžių karų* trilogija su Harisonu Fordu, Filipo K. Diko knygos, Franko Herberto *Kopa*, Tolkieno *Žiedų valdovas*, kompiuteriai, Sido Mėjerio žaidimas *Civilizacija*, karštas vanduo... Pasipila šimtai vaizdų, kurie parodo

žmogaus genialumą ir jo įnašą į pasaulio civilizaciją. Raudonosios gyventojai brangiai sumokėtų, kad kuris nors iš šių stebuklų būtų jų civilizacijoje!

– Nesuprantu, Fredi, juk tu man sakydavai, kad žmonija nenusipelnė būti išsaugota...

– Humoras–paradoksas–pokytis. Net jei iš žmonijos aš nieko ir nesitikiu, puikiai žinau apie jos laimėjimus.

Igoris skatina savo pulką. Jiems motyvuoti jis pritaiko lygiai tokią pat techniką kaip ir rabinas iš Elzaso, tik ją apverčia. Savo klaidžiojančioms sieloms, savo tamsiosioms būtybėms jis parodo blogybių vaizdus. Primityvūs genčių karai, pakelės plėšikai, užvaldantys pilis savo niekšybėmis, pirmieji patrankos šūviai, didžiosios Aleksandrijos bibliotekos gaisras, laivų triumai, prigrūsti juodaodžių, skirtų vergijai, mafijos, korumpuota valdžia, Pūnų karai bei deganti Kartagina, Šventojo Baltramiejaus naktis, Verdeno tranšėjos, armėnų genocidas, Aušvicas*, Treblinka ir Maidanekas, narkotikų platintojai laiptinėse, teroristų išpuolis Paryžiaus metro, juodosios naftos dėmės, kuriose kapanojasi paukščiai, smogai šiuolaikiniuose miestuose, idiotiškos televizijos laidos, maras, raupsai, cholera, AIDS ir kitos naujos ligos.

Igoris paragina visus prisiminti savo kančias, nelaimes, nesėkmes ir sviesti jas tiesiai į mus. Prisisotinę neapykantos ir paniekos jie nekantriai veržiasi mūsų link. Puolami tokios masės, bandome trauktis. Jų patyčios pataiko į tikslą. Mūsų meilės spinduliai blėsta. Kiekviena siela, kurią mums pavyksta įsiurbti, sukelia vis didesnį sąmyšį. Netikėtai man iškyla siaubingas klausimas: „Bet ką gi aš čia veikiu?“

Stengiuosi mąstyti apie Žaką ir Venerą, savo gyvus klientus,

* Lenkai jį vadina Osvencimu.

bet jų likimas man vis mažiau rūpi. Jie niekam tikę, jų maldos niekam tikusios, o jų tikslai apgailėtini. Kaip sakydavo Edmondas: „Jie stengiasi sumažinti savo nelaimes ir nesistengia kurti savo laimės."

Vis dar daliju savo meilės spindulius, bet rodau gerokai mažiau įkarščio. Kaip galėdamas stengiuosi išvengti patyčių pliūpsnių ir mąstau, kad Venera tėra nepakenčiama mergiūkštė, o Žakas – tikras šizofrenikas. Kodėl turėčiau kentėti dėl tokių būtybių?

Vaiduoklių armija pasirengia galutiniam puolimui dvidešimt prieš vieną. Neturime jokios vilties išsigelbėti.

– Pasiduodam? – klausia Merlin.

– Ne, – atsako Fredis. – Reikia kuo daugiau jų išsiųsti į Rojų. Ar pajutai, kaip stipriai jie kenčia?

– Fredi, greitai pasakok anekdotą! – pareikalauja Raulis.

– Hm... Kartą keptuvėje kepė du omletai. Vienas tarė kitam: „Atsiprašau, ar jums neatrodo, kad čia šiek tiek karštoka?" Kitas omletas ima garsiai rėkti: „Gelbėkit! Šalia manęs guli KALBANTIS OMLETAS!"

Visi prisiverčiame nusijuokti. Kad ir kaip būtų, to pakako mūsų skydams sustiprinti. Fredis tęsia:

– Kartą vienas žmogelis nueina pas gydytoją ir taria: „Daktare, mane kamuoja atminties spragos." „Nuo kada?" – klausia gydytojas. „Nuo kada... kas?" – atsako ligonis.

Laimė, Fredis visuomet turi anekdotų atsargą kelionėms. Nors tikrai neturime ūpo nuoširdžiai juoktis, o šie nekalti juokeliai atrodo visiškai netinkami šiai akimirkai, vis dėlto vėl imame pasitikėti savimi.

Priešais mus juokų gerokai mažiau. Igoris šuoliuoja kaip Apokalipsės riteris, lydimas raganos ir budelio. Jis paleidžia į Merlin skaudžią užuominą apie jos istoriją su Kenedžiu. Strėlė pataiko į

tikslą. Merlin šviesa išblėsta ir išnyksta. Tapusi puolusiu angelu, ji pereina į priešų gretas ir ima mus bombarduoti žaliaisiais spinduliais. Ji puikiai žino mūsų silpnąsias vietas.

Koncentracijos stovyklų vaizdai išsekina Fredį. Jis bando juos atmušti savo juokeliais, bet energija jį apleidžia. Jo meilės kardas susiaurėja, o humoro skydas suglemba. Jis taip pat įveiktas. Jis prisijungs prie Merlin.

Dabar suprantu, ką jautė paskutiniai Fort Alamo kovotojai, kai juos apsupo meksikiečiai; ką jautė Masados gynėjai, kai juos apsupo romėnai, ką jautė bizantiečiai, apsupti turkų, Trojos gynėjai, apsupti graikų, Vercingetoriksas, spaudžiamas Julijaus Cezario Alezijoje. Nebus daugiau pastiprinimų, paskutinio kavalerijos puolimo, jokios paskutinės pagalbos.

– Reikia laikytis, reikia laikytis, – kimiu balsu kartoja Raulis, o jo humoro skydo šviesa vis silpnėja.

– Ar žinai dar kokį nors juokelį?

183. ŽAKAS. 26 METAI

Krisdamos žirnelių skardinės mane apdaužė. Jaučiuosi kiek apspangęs. Ši juokinga situacija mane užklupo pačiu netinkamiausiu metu. Bandau atsipeikėti, bet tikriausiai turiu didžiulį gumbą. Mano kakta kraujuoja. Pardavėjas mane nusitempia prie prekystalio ir skambina apsaugos policijai.

– Padėkite šiam vargšeliui, – pareikalauja moteris.

– Čia aš kalta, – prisipažįsta Natalija Kim.

Norėčiau jai pasakyti ne, bet mano balsas dingsta, nebegaliu kalbėti.

184. KAVALERIJA

Viskas baigta. Mano dešinėje rankoje meilės kardas kaip atšipęs kišeninis peiliukas. Mano kairėje rankoje humoro skydas primena skylėtą staltiesę.

Labai liūdžiu, kad Merlin su Fredžiu tapo puolusiais angelais. Kaip ir didžiosios tanatonautų epopėjos pradžioje, esame vieni du – Raulis ir aš. Petys į petį kaunamės su klaidžiojančių sielų būriu.

Igoris šypsosi.

– MES KARTU, TU IR AŠ, PRIEŠ ŠIUOS SILPNAPROČIUS! – paskelbia Raulis.

Išgirdęs šį senąjį šūkį pajuntu, kaip grįžta energija. Bet ar ilgam? Mane pasiekia Merlin patyčios. Igoris aukštai iškelia savo neapykantos kalaviją, pasirengęs smogti man lemiamą smūgį, nubloškiantį mane į priešo pusę. Jau pradedu svyruoti, bet tolumoje pamatau mažą vis didėjančią švieselę. Tai Edmondas Velsas ateina mums į pagalbą su keliolika ne pačių prasčiausių puikios formos angelų: Chorche Luisu Borchesu, Džonu Lenonu, Stefanu Cveigu, Alfredu Hičkoku, Motina Terese (nežinančia, ką dabar daryti), Luisu Keroliu, Basteriu Kytonu, Rablė, Kafka, Ernstu Liubičiumi.

Jie iššauna meilės sviedinius. Apšaudo juos humoro papliūpomis. Klaidžiojančios sielos atsitraukia, o jų patyčios manęs nebekliudo. Mano rankos atgauna šilumą ir vėl iš delnų kaip liepsnojantis kardas ima sklisti stipri meilė. Virš šių grumtynių pakilęs Edmondas Velsas man primena vieną sentenciją iš *Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedijos*: „Mylėk savo priešus, juos tai sunervins." Stengiuosi pajusti gailestį net Igoriui.

Jis nustebęs sustingsta.

Mums pavyksta. Klaidžiojančios sielos traukiasi iš mūšio lauko. Merlin Monro ir Fredis Mėjeris grįžta į mūsų gretas.

Pamatome, kad Edmondas Velsas – užkietėjęs klaidžiojančių sielų siurblys. Koks lygis! Jis pakaitomis tai šauna, tai siurbia, tai šauna, tai siurbia. Niekada nė neįsivaizdavau, kad mano instruktorius taip moka elgtis kautynėse. Artėja šio Armagedono mūšio pabaiga. Netrukus priešais mus belieka keletas pačių aršiausių vaiduoklių. Igoris vis dar jiems vadovauja.

– Tu manęs neįveiksi! – išrėkia mano buvęs klientas. – Mano pyktis žmonijai toks didelis, Mikaeli, kad prieš tavo meilę tikrai atsilaikysiu.

– Dar pamatysim.

Primenu jam prieš tai buvusį gyvenimą, kai jo vardas buvo Feliksas Kerbozas, mano draugas, pirmasis tanatonautas. Su juo jau tada motina blogai elgėsi. Šitiek nesėkmių, nelaimių dar labiau pakursto jo įniršį. Jis pakeičia spalvą.

– Jis sukaupęs pernelyg daug neapykantos, meilė jo neišgelbės, – atsidūsta Raulis.

Aš nenuleidžiu rankų.

Staiga tarp likusių pikčiausių priešų atpažįstu Felikso-Igorio motiną. Ji ką tik mirė nuo kepenų cirozės. Pyktis, kurį ji jautė Igorio tėvui, ją pavertė klaidžiojančia siela. Tai vienintelė proga. Parodau ją Igoriui. Įsiutęs jis negailestingai ją puola. Nors abipusė neapykanta yra žvėriška, tačiau nė vienam nepavyksta sunaikinti kito. Pasinaudojame šia proga, kad išsiųstume į Rojų likusius vaiduoklius. Mums taip gerai sekasi, kad mūšio pabaigoje lieka tik įsiutę, bet nuvargę Igoris su savo motina.

– Jau trylika gyvenimų juodu kovoja, – taria Edmondas Velsas.

Kadangi nė vienam iš jų nepavyksta įveikti kito, išsekę jie pradeda kalbėtis. Vienas kitą apiberia priekaištais. Trylika gyvenimų nedėkingumo ir išdavystės. Trylika gyvenimų žemiausių poelgių ir troškimo vienas kitam pakenkti. Ir vieno, ir kito skriaudos di-

delės, tačiau pagaliau jie bent kalbasi. Jie žiūri vienas į kitą kaip du lygiaverčiai žmonės, o ne kaip vaikas ir suaugęs.

Po įniršio ateina nuovargis, paskui pasiaiškinimai, tada atsiprašymai.

– Mama!

– Igori!

Jie apsikabina. Taigi, niekada nereikia nuleisti rankų.

– Dabar tau spręsti, Mikaeli, – taria mano instruktorius. – Viena iš šių sielų – tavo kliento.

Įsiurbiu motiną su sūnumi per savo peršviečiamą stuburą ir jie kartu švytintys išskrenda per mano viršugalvį Rojaus link.

– Štai tavo pirmasis klientas, pasiruošęs teismui, – primena Edmondas Velsas.

– Aš turiu nedelsdamas kilti, kad padėčiau Igoriui.

– Ne, nebūtinai. Dar turi laiko. Jam pirmiausia reikia perskristi Septynis Dangus ir laukti Skaistykloje. Tavęs laukia skubesni darbai. Paskubėk, Mikaeli, tavo likusių dviejų klientų gyvenimuose yra naujovių.

185. ENCIKLOPEDIJA

BUKAPROČIŲ SĄMOKSLAS. 1969 m. Džonas Kenedis Tūlas parašo romaną *Bukapročių sąmokslas*. Romano pavadinimui mintį pakišo Džonatano Svifto frazė: „Kada šiame žemame pasaulyje atsiranda tikras genijus, galime sužinoti tada, kai visi bukapročiai prieš jį susivienija.“

Svifas nenutuokė, kaip taikliai parašė.

Po nesėkmingų leidėjo paieškų, pavargęs ir praradęs viltį, trisdešimt dvejų metų Tūlas pasirenka savižudybę. Jo kūną ir raštelį

randa motina. Ji perskaito raštelį ir suvokia, kaip neteisinga, kad jos sūnus nesulaukė pripažinimo. Ji nueina į vieno leidėjo biurą ir neduoda jam ramybės. Savo nutukusiu kūnu ji užstoja įėjimą, valgo sumuštinį po sumuštinio, ir leidėjui nelengva ją peržengti kiekvieną kartą einant į darbą ar iš darbo. Jis mano, kad šis cirkas ilgai netruks, tačiau ponia Tūl nenusileidžia. Kadangi moteris atkakliai laikosi, leidėjas nusileidžia ir sutinka perskaityti rankraštį, tačiau įspėja, kad jei kūrinys prastas, jo neišleis.

Jis perskaito. Leidėjui atrodo, kad kūrinys nuostabus. Jis išleidžia romaną. *Bukapročių sąmokslas* laimi Pulicerio premiją.

Istorija tuo nesibaigia. Po metų leidėjas išleidžia dar vieną knygą, pasirašytą Džono Kenedžio Tūlo vardu, – *Neono Biblija*, pagal ją bus sukurtas filmas. Dar po metų pasirodo trečias romanas.

Man kilo klausimas, kaip miręs žmogus, kuris nusižudė dėl to, kad nesugebėjo išleisti savo vienintelio romano, vis dar gali kurti „iš kapo"? Iš tiesų leidėjas taip apgailestavo neatradęs Džono Kenedžio Tūlo, kol jis dar buvo gyvas, kad išvertė visus jo stalčius ir išleido viską, ką juose rado: noveles ir net mokyklinius rašinius.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

186. AKIMIRKA

Pats laikas grįžti į Rojų.

Žakas, mano Žakas, ką tik susipažino su Natalija Kim, Raulio Natalija Kim! Tikras atsitiktinumas. Esti ne tik atsitiktinumų, kuriuos nulemia aukštesniųjų valia, yra ir pačių gryniausių atsitiktinumų.

Mudu su Rauliu su savo rutuliais nekantriai įsitaisome vienas prieš kitą, kad galėtume stebėti, kaip klostosi įvykiai. Mūsų sferiniai ekranai nušvinta.

– Ak, tie žmonės! – taria Raulis. – Mane labiausiai erzina jų noras gyventi poromis. Vyrai ir moterys skuba susirasti porą, nors patys savęs dar nepažįsta. Dažniausiai jie taip daro iš vienatvės baimės. Besituokiančius dvidešimtmečius jaunuolius galima palyginti su statybininkais, kurie pabaigė statyti pirmąjį namo aukštą ir nusprendė drauge statyti kitus aukštus, tikėdamiesi, kad uždengę stogą vis dar bus drauge, o jų meilė bus sustiprėjusi. Tačiau jiems retai kada pasiseka. Štai kodėl daugėja skyrybų. Tobulėdami, tapdami vis sąmoningesni, jie suvokia, kad reikia kitokio partnerio. Tiesą sakant, kad būtum pora, reikia būti keturiese: vyras ir jo moteriškoji pusė, moteris ir jos vyriškoji pusė. Dvi visavertės būtybės neieško kitoje to, ko pačios neturi. Jie gali nefantazuodami susijungti su idealia moterim ar idealiu vyru, kadangi juos jau atrado savyje, – postringauja mano dangiškasis bendražygis.

– Gal save laikai Edmondu Velsu? – pajuokauju. – Pradedama nuo postringavimų, o baigiama enciklopedijomis, įspėju tave.

Jis pasipučia ir apsimeta, kad neišgirdo mano pastabos.

– Kas vyksta pas tave?

– Jie bendrauja, kalbasi.

– Kaip tavo Žakas?

– Nekaip. Jo galva apibintuota.

187. ŽAKAS. 26 METAI

Mano galva apibintuota, bet jaučiuosi geriau. Natalija Kim kalba, aš ją girdžiu tolumoje.

– O, kaip juokiausi iš vienos scenos jūsų knygoje, kurioje rašėte apie riebią kvailą katę, visą dieną žiūrinčią televizorių. Ir kaip jūs visa tai sugalvojate!

Negaliu atplėšti akių nuo JOS, sėdinčios kitoje staliuko pusė-

je. Jaučiu virpančią savo širdį. Negaliu ištarti nė žodžio. Tiek to, juk turiu alibi – apibintuotą galvą. Klausausi jos. Matau ją. Geriu ją. Laikas sustoja. Neapleidžia įspūdis, kad ją jau pažįstu.

– Jau seniai svajojau jus sutikti Knygų mugėje, bet jūs ten retai lankotės, ar ne taip?

– Aš... aš...

– Iš kur ta aistra Rojui ir anapusiniam pasauliui? – klausia manęs, o aš kaip įmanydamas stengiuosi įkvėpti ir iškvėpti orą.

Natalija susimąsčiusi nuryja kelis žaliosios arbatos gurkšnius.

– Viename interviu skaičiau, kad jūs naudojatės savo sapnais. Taigi, jūsų sapnai panašūs į mano. Mane sukrėtė jūsų paskutinė knyga, nes jūs aprašėte Rojų lygiai taip, kaip aš jį įsivaizduoju: šviesos spiralė, ją sudaro skirtingų spalvų zonos, kurias reikia pereiti.

– Aš... aš...

Ji kresteli ilgus juodus plaukus, tuo parodydama, kad supranta. Pagaliau panorau prabilti. Mes kalbamės ilgai. Pasakojame vienas kitam apie savo gyvenimus. Jie panašūs. Visi vyrai, kuriuos Natalija pažinojo, ją nuvylė. Galiausiai ji nusprendė gyventi viena.

Ji sako, kad jai atrodo, tarsi mane jau seniai pažinotų. Sakau, jog ir man lygiai taip pat atrodo, tarsi būtume susitikę po ilgos kelionės. Nudelbiame akis, nes sumišome, kad taip greitai pasidalijome savo nuojautomis. Sekundės prailgsta. Jaučiuosi tarsi sulėtintoje filmo scenoje. Prasitariu jai, kad šiandien, rugsėjo 18 dieną, mano gimtadienis. Kad pokalbis su ja – pati gražiausia mano dvidešimt šeštojo gimtadienio dovana. Pasiūlau jai šiek tiek pasivaikščioti. Mona Liza III dar palauks savo ėdalo. Nesileisiu terorizuojamas katės.

Vaikštinėjam kelias valandas.

Ji man pasakoja apie savo darbą. Ji hipnotizuotoja.

– Septyniasdešimt procentų mano pacientų yra žmonės, kurie nori mesti rūkyti, – taria ji.

– Ar tai padeda?

– Tik tiems, kurie dar prieš ateidami pas mane jau yra apsisprendę.

Nusišypsau.

– Taip pat padedu stomatologams. Yra žmonių, nepakeliančių anestetikų. Taigi nuskausminu hipnozės būdu.

– Jūs pakeičiate anestetikus?

– Būtent. Anksčiau aš užprogramuodavau pacientus, kad jiems nebėgtų kraujas, kai jiems išrauna dantį, tačiau nesusidarydavo joks krešulys ir dantenos neužgydavo. Dabar jiems įsakau: „Trys lašeliai, tik trys lašeliai." Mūsų smegenys iš tiesų viską valdo. Išbėga tik trys lašeliai kraujo, ne daugiau.

– Priklausomybė nuo tabako, raunami dantys, kas dar?

– Kai užhipnotizuoju, liepiu žmonėms grįžti į praeitį, kad atrastume „bugą" – programavimo klaidą, pastūmėjusią juos į nesėkmes, kurių nepavyko išvengti. Jei to nepakanka, pradedu ieškoti „bugų" praėjusiuose gyvenimuose. Tai gana smagu.

– Jūs šaipotės iš manęs.

– Suprantu, tai jums gali pasirodyti... keistoka. Aš iš to nedarau jokių išvadų. Tačiau pastebėjau, kad mano pacientai labai smulkiai pasakoja apie įvairius savo praėjusių gyvenimų veikėjus, po to jie jaučiasi geriau. Nebūtina tikrinti, ar tai tikros istorijos. Vien tai, kad jie pasakoja, yra gera terapija.

Ji šypsosi.

– Sutikau daug žmonių, kurie blaškosi neracionaliame pasaulyje: mistikų, šarlatanų, apšviestųjų... Lankiausi klubuose, asociacijose, gildijose, sektose. Esu lyg dvasingumo turistė. Manau, toje maišalynėje reikėtų truputėlio etikos.

Ji man pasakoja apie savo praėjusius gyvenimus. Ji buvo šokėja Balyje ir dar aibė kitų personažų, gyvūnų, augalų ir mineralų. Ji mano, kad dar prieš Didįjį sprogimą gimė kitoje plotmėje, kitoje visatoje – mūsų visatos dvynėje.

Man nesvarbu, net jei jos pasakojimai tėra gryniausi išsigalvojimai. Tariu sau, kad tai bus gražūs pasakojimai prie židinio ilgais žiemos vakarais. Aš galiu tiek daug iš jos išmokti. Ar mums pakaks vieno gyvenimo, kad viską vienas kitam papasakotume, jei pokalbiams teskirsime penkias ar šešias valandas per dieną?

Užsimerkiu ir mano lūpos ieško jos lūpų. Arba viską prarasiu, arba laimėsiu. Arba gausiu antausį, arba...

Jos lūpos prisiliečia prie manųjų. Jos tamsūs vyzdžiai švyti. Jos širdis pulsuoja lyg žvaigždė, jaučiu ją savo širdimi.

Natalija. Natalija Kim.

22 valandą 56 minutės paimu jos ranką. Ji sugniaužia ją. 22 valandą 58 minutės pabandau pabučiuoti aistringiau, ir ji atsako į mano bučinį. Savo kūnu prisiglaudžiu prie jos, kad pajusčiau jos formas. Ji apglėbia mane dar stipriau.

– Aš tavęs taip ilgai laukiau, – šnabžda man į ausį.

Tariu sau, kad net jei visa mano, kaip literato, karjera atnešė tik šią akimirką – buvo verta. Visi nusivylimai, atstūmimai, nesėkmės iškart išsitrina.

22 valandą 59 minutės pirmą kartą gyvenime mąstau: „Vis dėlto tikriausiai tai mano planeta.“

188. ENCIKLOPEDIJA

IŠGYVENTA ISTORIJA IR PAPASAKOTA ISTORIJA. Istorija, kurios mus moko mokykloje, – tai karalių, karų ir miestų is-

torija. Bet toli gražu tai ne vienintelė istorija. Iki 1900 metų daugiau nei du trečdaliai gyventojų gyveno ne miestuose: kaimuose, miškuose, kalnuose, prie jūros. Su karais susidūrė tik maža dalis žmonių.

Tačiau Istorija iš didžiosios „I" reikalauja rašytinių šaltinių, o raštininkai dažniausiai būdavo tik rūmuose – metraštininkai, klausę savo šeimininko įsakymų. Jie pasakojo tik tai, ką karalius liepdavo pasakoti. Jie rašė tik apie tai, kas rūpėjo karaliams: mūšiai, kilmingųjų santuokos ir sosto paveldėjimai.

Kaimo istorija pamiršta ar beveik pamiršta, nes kaimiečiai neturėjo metraštininkų, o kadangi jie patys nemokėjo rašyti, savo gyvenimus perteikdavo sakmėmis, dainomis, mitais, pasakojimais ar net anekdotais.

Oficiali istorija mums siūlo Darvino žmonijos evoliucijos teoriją: stipriausiųjų atranka ir silpnųjų išnykimas. Išeitų, jog Australijos aborigenai, Amazonės miškų tautos, Amerikos indėnai, papuasai yra istorijos klaida, nes jų karinė galia buvo silpnesnė. Tačiau galbūt viskas yra priešingai: vadinamosios primityvios tautos savo mitais, socialine santvarka, medicina gali duoti tai, ko mums trūksta ateities gerovei.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

189. ANGELAI

Įbedę akis į savo rutulius stebime bučinį. Už nugaros Edmondas Velsas taria:

– Na taip, kompensavote tikslumo trūkumą, bet vis dėlto jums pasisekė, nes turite „gerus" klientus.

190. VENERA. 35 METAI

Man nepavyksta pastoti.

Kadangi abu norime susilaukti vaiko, Raimondas nusprendžia daryti dirbtinį apvaisinimą. Į mano gimdą buvo įsodintos septynios apvaisintos kiaušialąstės, kad nors viena išgyventų.

Nuo tada mano pilvas pučiasi ir aš darausi bjauri. Be Raimondo nebūčiau ištvėrusi šio eksperimento. Ši būsena man primena bulimijos laikotarpius. Nėštumas – labiausiai įtemptas mano gyvenimo periodas. Echoskopu kuo puikiausiai matau penkis mergaičių ir du berniukų embrionus. Sakoma, kad jei turi dukterį, vadinasi, myli savo mamą. Taigi, aš ją myliu (penki septintadaliai). Berniukai labai ramūs. Mergaitės bruzda. Viena mergaitė netgi atlieka šokio žingsnelius, gal tai Salomėjos reinkarnacija?

Visas mano kūnas pasikeičia. Didėja ne tik pilvas, bet ir krūtys, veidas suapvalėja. Mano siela irgi.

Priešingai negu pranašavo gydytojai, visi embrionai išgyvena. Aš pavirtau didžiule statine, kurią lengviau ridenti negu priversti eiti. Šis septynetukas yra pati didžiausia likimo išdaiga, kokią tik jis galėjo man iškrėsti. Juk geriau išspręsiu problemą su savo dvyniu, jei stebėsiu, kaip mano vaikai spręs tarpusavio problemas?

Atėjo didžioji gimimo diena. Raimondas atlieka Cezario pjūvį ir ištraukia septynis rausvus gličius rutuliukus, kurie netrukus pradeda spiegti.

Dabar geriau suprantu savo mamą. Būti tėvais – tai tokia profesija, kurioje pasisekimas neįmanomas. Reikia pasistengti padaryti kiek įmanoma mažiau blogo.

Naktį Raimondas keliasi maitinti iš buteliuko visos vados.

Mes laimingi kartu, visi devyni. Septynetukas gražiai auga,

aš juos prižiūriu namuose. Vakarais Raimondas grįžta tai su gėlėmis, tai su šokoladu, tai su žaislais, tai su vaizdo juosta, kurią pažiūrime lovoje prieš miegą.

Daugiau nebeturiu ko norėti. Vienintelis dalykas, kurio trokštu, – kad rytojus būtų dar viena šiandiena. Tik jokių pokyčių, jokių staigmenų ar netikėtumų. Svajoju: gyvenimas kaip plokštelė, sukasi ratu iki begalybės, ir aš kiekvieną rytą matau Raimondą, ruošiantį man pusryčius iš dribsnių, šviežių apelsinų sulčių, šalto pieno, bananų.

Retai kada jutau tokią pilnatvę. Kad išvengčiau staigmenų, visiškai atsisakiau aktorės karjeros. Tai nuostabu. Žmonės nepamatys manęs senstančios ir visuomet prisimins „Mis Pasaulio" paveikslą, kurį jie garbino mano filmuose.

Aš myliu Raimondą Luisą ir jis mane myli. Mes suprantame vienas kitą iš pusės žodžio. Kiekvieną sekmadienį einame iškylauti į tą pačią vietą. Kiekvieną penktadienį mano vyro šeima mus pasikviečia į didžiules vaišes. Viskas nuostabu.

Nebesusitinku su mama, nes ją kamuoja dažna nuotaikų kaita.

Kai mąstau apie praeitį, man atrodo, kad visada svajojau būti ūkininke. Kaip Ava Gardner savo gyvenimo pabaigoje: turėti savo daržą, auginti kopūstus ir pomidorus. Ravėti piktžoles. Gyventi gamtos apsupty. Turėti šunų.

Mano grožis neleido patenkinti paprastų pomėgių. Grožis man ilgai buvo tarsi prakeiksmas. Jei galėčiau atgimti, norėčiau būti negraži. Kad galėčiau ramiai gyventi. Bet kartu aš bijau pasenti ir būti negraži. Visos aktorės galiausiai tampa mumijomis, o paparacai visada nufotografuoja ir sugadina karjerą. Svajoju, kad mano grožis nenuvystų.

Raimondas padovanoja man kelionę į Prancūziją.

Važinėjame automobiliu Nicos pakrante, netoli miestelio,

kurio pavadinimas Fajansas. Vaikus palikome pas jo motiną, o patys išsinuomojome automobilį be stogo, kad pasimėgautume geru oru. Pakelėse svirpia cikados, o aš kvėpiu levandų kvapą.

Koks gražus oras. Kad tik nepasikeistų!

191. ŽAKAS. 35 METAI

Natalija tokia graži!

Jau devyneri metai, kai gyvename kartu, ir viskas taip, kaip pirmąją dieną. Ji vairuoja mūsų seną šeimyninį griozdą. Aš padėjau ranką ant josios. Gražus oras. Mes tęsiame pokalbį, kurį pradėjome, kai susitikome pirmąjį kartą. Nuo to laiko jis niekada nenutrūko.

– Sakai, kad nesi tikintis. Tai tu manai nugyventi savo gyvenimą vedamas savo laisvos valios? – ūmiai paklausia manęs.

– Aš manau, kad vyro laisva valia padeda išsirinkti moterį, kuri sureguliuos jo gyvenimą už jį patį, – atsakau.

Ji nusijuokia pasišaipydama iš manęs ir pasilenkia manęs pabučiuoti.

192. PO GALAIS!

Atsargiai, Žakai ir Natalija, dabar tikrai ne laikas bučiuotis!

193. VENERA

Kas vyksta toje mašinoje priešais? Ji važiuoja zigzagais! Ji nebesilaiko dešinės.

194. ŽAKAS

Užsimerkiu. Mes bučiuojamės.

195. PO GALAIS! PO GALAIS!

Bet juk jie... Siunčiu Žakui įspėjimo signalus. Raulis – Natalijai. Siunčiame jiems vaizdinius, kad liautųsi glamonėtis, bet jie ir toliau bučiuojasi, kuo toliau, tuo aistringiau.

Mudu su Rauliu parodome jiems automobilių susidūrimų vaizdus, bet dabar jie nemąsto, todėl negauna šios informacijos.

Jie net neužsisegė saugos diržų. Katė! Siunčiu jai tiesioginį nurodymą. Mona Liza III pašoka nuo galinės sėdynės ir kiek galėdama apdrasko Nataliją.

Tai suveikia. Natalija pamato tiesiai priešais, priešinga eismui kryptimi atvažiuojantį automobilį. Iš visų jėgų spaudžia stabdžio pedalą ir pasuka vairą, kad išvengtų susidūrimo. Natalija važiavo kaire puse, ji atsitrenkia į uolas. Venera su Raimondu laikėsi dešinės, jie nuo stataus skardžio nučiuožia jūros link ir krinta į tuštumą.

196. ENCIKLOPEDIJA

MUTACIJA. Neseniai atrasta menkių rūšis, galinti itin greitai mutuoti, nustebino mokslininkus. Ši rūšis gyvena šaltuose vandenyse ir, pasirodo, yra daug labiau išsivysčiusi negu kitos, šiltuose vandenyse ramiai sau gyvenančios rūšys. Manoma, kad menkės, gyvenančios šaltame vandenyje, dėl šios temperatūros

patiria stresą, ir tai sustiprina neįtikėtinas savybes, padedančias išgyventi. Žmonės taip pat prieš tris milijonus metų patyrė sudėtingų mutacijų, tačiau jos ne visos išreikštos, nes paprasčiausiai šiuo metu nėra reikalingos. Jos saugomos atsargai. Taigi šiandieninis žmogus turi genuose slypinčių didžiulių išteklių, tačiau jais nesinaudoja, nes kol kas nėra reikalo jų žadinti.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

197. VENERA. 35 METAI

Išgirdau gydytoją sakant, kad su manimi jau nieko nebeįmanoma padaryti. Skardos gabalėliai susmigo į gyvybinius organus. Aš greitai mirsiu. Priekinio stiklo šukės susmigo tiesiai į veidą. Gimiau graži, o mirštu subjaurota. Kadaise troškau, kad mano priešininkę ištiktų toks likimas. Tai atsigręžė prieš mane pačią. Kokia ironija! Galbūt, kai linkime kam nors bloga, kažkur įrašoma, o paskui bumerangu grįžta mums patiems.

Keista, bet paskutinio atodūsio metu mąstau apie visą blogį, kurio linkėjau Sintijai Kornvel – pamirštai varžovei.

Viskas baigta. O aš maniau, kad galiu gyventi pasislėpusi nuo pavojų, bet nuo jų negali niekur pabėgti. Net jei atsargiai vairuoji saugų automobilį demokratinėje šalyje, prisisegęs saugos diržą, šalia globojančio sutuoktinio, kad ir kokie būtų medicinos, technikos ir žmonijos laimėjimai, niekur negali jaustis visiškai saugus.

Galbūt nereikėjo mums su Raimondu vykti atostogų? Gal mums derėjo ramiai gyventi užsidarius namuose?

Raimondas.

Man bent jau pasisekė šeimoje. Žinau, kad tuoj mirsiu. Ir šią

paskutinę akimirką jaučiu, kaip mane užplūsta tikėjimas. Ar reikia būti arti mirties, kad įtikėtum Dievą? Tikriausiai taip. Aš tikėdavau angelais, kai teturėdavau menkų keblumų ir tikiu Dievą, kai artėja didelė nelaimė.

198. ŽAKAS. 88 METAI

Man aštuoniasdešimt aštuoneri metai ir žinau, kad greitai mirsiu. Kodėl aš taip ilgai gyvenau? Nes to reikėjo, kad gerai įvykdyčiau savo „misiją".

Trisdešimt septynios knygos. Norėjau išleisti po vieną per metus ir man beveik pavyko.

Rašau paskutinę, kuri paaiškina ir susieja visas kitas knygas. Skaitytojai supras, kodėl mano knygų veikėjai turi tą pačią pavardę. Tiesą sakant, visos mano knygos buvo kitų knygų tęsiniai, todėl niekad nebuvo pabaigos. Pagaliau paaiškinu, kas siejo knygą apie žiurkes su knyga apie Rojų, su knyga apie smegenis ir kitomis.

Nešiojamuoju kompiuteriu, kurio paprašiau iš ligoninės, kur guliu, parašiau paskutinį žodį: „Pabaiga".

Idealiausia būtų, kad ir mirčiau rašydamas šį žodį, kaip Moljeras scenoje. Aš laukiu. Mirtis vėluoja. Pradedu savo jau n-tąją suvestinę. Visada buvau neramus, bet su Natalija pasikeičiau. Su ja atsikračiau vienatvės, nes abu įgyvendinome magišką formulę: 1 + 1 = 3.

Mes abu buvome savarankiški. Mes abu papildėme vienas kitą. Mes nebandėme keisti vienas kito ir pagarbiai priėmėme vienas kito trūkumus.

Su Natalija išmokau atsipalaiduoti. Dabar jau įstengiu išbūti daugiau nei dvidešimt sekundžių nieko nemąstydamas ir tai la-

bai padeda pailsėti. Su Natalija sužinojau, ką reiškia tikra pora. Tai galima apibendrinti vienu žodžiu: „sutarimas". „Meilė" – pernelyg suterštas žodis, kad dar ką nors reikštų.

Sutarimas. Tarpusavio supratimas. Pasitikėjimas.

Natalija visada buvo mano pirmoji skaitytoja ir geriausia kritikė. Ji labai domėjosi hipnoze, praėjusiais gyvenimais, todėl pasakė man, kad jau pažinojome vienas kitą praėjusiuose gyvenimuose, kai buvome gyvūnai ar žmonės. Netgi kai buvome augalai. Aš buvau žiedadulkė, o ji – piestelė. Ji man pasakė, kad mylėjome vienas kitą Rusijoje, taip pat ir senovės Egipte. Nežinau, ar tai tiesa, bet man gera apie tai mąstyti.

Be „kelionių į praeitį", tik viena jos savybė mane erzina. Ji visada teisi! O kas gali labiau erzinti!

Susilaukėme trijų vaikų: dviejų dukterų ir sūnaus. Jiems leidau daryti tai, ką jie nori. Bet visada įspėdavau dėl ateities. Iš pradžių naudojausi mokslu kaip įrankiu. Dabar manau, kad mokslininkai neišgelbės pasaulio. Jie neras tinkamų sprendimų, tik nustatys blogų sprendimų sukeltą žalą.

Jau per vėlu vaidinti revoliucionierius. Man derėjo išmokti nervintis ir bartis, kai buvau jaunas. Pyktis – įgimta savybė. Leidžiu kitiems, pavyzdžiui, savo itin maištingai ir kerštingai vyriausiajai dukteriai, ieškoti išeities.

Profesinėje srityje, regis, padariau viską, ko siekiau. Aš buvau ta laisva žiurkė, kuria troškau tapti. Brangiai sumokėjau už tai, kad neturėčiau nei viršininkų, nei pavaldinių. Bet man tai atrodo normalu. Savo vaikams pasakiau: „Geriausia dovana, kurią galiu jums įteikti, – tai laimingo tėvo pavyzdys."

Aš esu laimingas, nes sutikau Nataliją.

Aš esu laimingas, nes mano gyvenimas nuolat atsinaujino, buvo daug netikėtumų, daug dvejonių, skatinusių tobulėti.

Šioje ligoninėje aš irstu. Žinau, kad dėl naujų medicinos atradimų galėčiau gyventi ilgiau, bet nebeturiu jokio noro kovoti. Netgi su mikrobais. Jie jau laimėjo karą su mano limfocitais. Jie neatsisakys ir mano vidurių.

Mano sena širdis mane po truputį apleidžia. Laikas po truputį grąžinti tai, kas man buvo duota. Testamentu palikau savo turtą šeimai ir labdaros organizacijoms. Parašiau, kad noriu būti palaidotas savo sode. Ne bet kaip, o vertikaliai: kojos – į žemės centrą, galva – į žvaigždes. Ir jokių karstų, jokių apsauginių maišų: tegu kirmėlės graužia mane į sveikatą. O virš galvos paprašiau pasodinti vaismedį.

Man labai knieti kuo greičiau užimti savo vietą gamtos cikle.

Po truputį ruošiuosi didžiajam šuoliui. Esu sunkus ligonis jau devynis mėnesius, lygiai tiek, kiek reikia gimti. Sluoksnis po sluoksnio išsilaisvinu iš savo drabužių.

Atvykęs į ligoninę kostiumus pakeičiau į pižamą. Kaip kūdikis. Stovėjimą pakeičiau gulėjimu lovoje. Kaip kūdikis.

Atidaviau dantis, tiksliau – dantų protezus, nes dantys jau seniai iškrito. Mano dantenos dabar plikos. Kaip kūdikio.

Artėjant pabaigai atidaviau vis labiau silpstančią savo atmintį. Prisimenu tik tolimą praeitį. Tai man padeda iškeliauti be didelio liūdesio. Labai bijojau susirgti Alzhaimerio liga, kai ligonis nebeatpažįsta savo artimųjų nei savęs paties. Tai buvo mano didžiausia baimė. Ačiū Dievui, man šis išbandymas nebuvo skirtas.

Atidaviau savo plaukus. Vis tiek jie jau visiškai žili. Aš plikagalvis. Kaip kūdikis.

Grąžinau savo balsą, regą, klausą. Tapau beveik nebylys, aklas ir kurčias. Kaip naujagimis.

Tampu tikru naujagimiu. Kaip kūdikį mane vysto, maitina košėmis, o mano kalba tampa gugavimu. Vadinamoji „silpnaprotys-

tė“ tėra tik filmo atsukimas atgal. Viską, ką gavome, turime grąžinti, kaip grąžinami sceniniai kostiumai pasibaigus spektakliui.

Natalija – mano paskutinis apsauginis sluoksnis, mano paskutinis „drabužis“. Turiu ją atstumti, kad mano mirtis nesukeltų jai didelio sielvarto. Ji abejingai klausosi mano protesto, šypsodamasi purto galvą, tarsi sakydama: „Man tas pats, aš vis tiek tave myliu.“

Vieną dieną mano gydytojas ateina lydimas kunigo. Tai jaunas, labai išblyškęs kunigas, jis smarkiai prakaituoja. Netikėtai pasiūlo man paskutinį patepimą. Regis, jie nori su manimi pasielgti kaip su Žanu de Lafontenu. Mirties patale iš jo buvo pareikalauta išsižadėti savo erotinių kūrinių, kad būtų padoriai palaidotas kapinėse, o ne bendrame kape. Žanas de Lafontenas nusileido. Tik ne aš.

Paaiškinu savo pažiūras. Visi tikintieji mane nervina. Koks įžūlumas vaizduoti, kad žinai, kas vyksta anapus!

Aš visiškai įsitikinęs, kad religijos nebemadingos, tad kokia priežastis tuo domėtis? Pakeliu akis į lubas ir pamatau vorą, audžiantį tinklą. Kokia priežastis tuo domėtis? Žaibiškai gaunu atsakymą: „Gyvenimas.“

Gyvenimas, toks, kokį jį matome. Jis toks magiškas, kad nėra reikalo prikurti kažko daugiau.

– Gal norėtumėte pasikalbėti apie jūsų mirties baimę? – klausia kunigas.

– Mirties bijome tada, kai žinome, kad dar ne laikas. Dabar aš žinau, kad man atėjo laikas. Todėl nebebijau mirties.

– Ar jūs tikite Rojumi?

– Deja, Tėve. Aš manau, kad po mirties nieko nėra.

– Ką?! – sušunka jis. – Jūs, kuris rašėte apie Rojų, jūs niekuo netikite?

– Tai tik romanas, ir nieko daugiau.

Tą patį vakarą numiriau. Natalija buvo šalia ir užmigo laikydama mano ranką. Mano kūnas susisuko į embriono pozą. Mano paskutinė mintis buvo: „Viskas gerai."

199. ENCIKLOPEDIJA

KARMA-LAZANIJA. Man kilo keista mintis. Galbūt laikas yra ne linijinis, bet „lazanijinis". Laiko sluoksniai ne seka vienas po kito, bet kraunami vienas ant kito. Tokiu atveju mes gyvename ne vieną inkarnaciją po kitos, bet kelias inkarnacijas vienu metu.

Galbūt vienu metu gyvename tūkstančius gyvenimų skirtinguose ateities ir praeities laikotarpiuose. Tai, ką mes vadiname „kelionėmis į praeitį", tėra tik susipažinimas su savo paraleliais gyvenimais.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

200. MANO KLIENTŲ TEISMAS

Igoris su Venera ilgai laukė Skaistykloje, mąstydami apie savo gyvenimus. Vienos sielos skuba kuo greičiau stoti į arkangelų teismą, o kitos linkusios kiek palaukti ir pamąstyti apie savo kančias. Igoris su Venera priklauso šiai sielų kategorijai.

Tai techninis paaiškinimas. Paprasčiau sakant, manyčiau, kad jie abu jautė poreikį pasikalbėti su savo mirusiais artimaisiais. Igoriui reikėjo dar pasikalbėti su motina, Venerai – su broliu. Be to, jie žinojo apie Žaką, karminį savo brolį, todėl laukė jo, kad galėtų būti teisiami visi trys kartu.

Kai Žakas mirė, Venera su Igoriu jį sutiko taip, tarsi jie visi būtų vienos išsibarsčiusios šeimos nariai. Mane labai graudina klientai, kurie laukia vieni kitų, kad kartu stotų į teismą.

Kad ir kaip būtų, keista matyti visai jauną Igorį, kiek brandesnę Venerą ir senuką Žaką sveikinant vienas kitą tarsi amžinus draugus, kurie susitinka po ilgo laiko.

Jie viską suprato. Žinau, kad jie jau patys save nuteisė dar prieš teismą. Taigi klausiu savęs, kam reikalingi arkangelai? Reikėtų leisti kiekvienam pačiam sau paskelbti nuosprendį.

Kadangi esu jų advokatas, užimu vietą, kuri kadaise priklausė Emiliui Zolia. Mano klientai iškviečiami vienas po kito, pagal jų mirties datą.

Pirmiausia Igoris. Teismo posėdis vyksta greitai. Savo praėjusiuose gyvenimuose jis jau turėjo 470 taškų. Taip, jis išsivadavo iš neapykantos savo gimdytojai, bet tai jam nepadėjo pakilti. Jis nužudė daug žmonių, išprievartavo aibę moterų ir galiausiai nusižudė. Tai sunki našta. Jo lygis nepakito. Buvo 470, lieka 470.

Jam nepasisekė. Be to, arkangelai primena mums, kad jis turėjo gražų tenoro balsą, dovaną, kurios niekad nesugalvojo panaudoti.

– Į reinkarnaciją.

Venerą išteisinančių argumentų turiu daugiau. Jai pasisekė šeiminis gyvenimas. Ji tinkamai auklėjo savo septynis vaikus.

Buvo 320. Ji pakyla iki... 321. Nekas. Tik vienas pažangos taškas? Ji net nepasiekė 333, žmonijos lygmens.

Arkangelai praneša man, kad ji turėjo talentą dailei. Jau daug gyvenimų svajojo tapti dailininke ir buvo pasirengusi šiai misijai jau seniai. O dabar, užuot tapiusi, ji išmoko dažytis!

Nenusileidžiu. Įrodinėju, kad mano klientė savo filmuose pui-

kiai sukūrė naujovišką veiklios moters įvaizdį. Arkangelai atmeta mano argumentus ir teigia, kad ji linkėjo visa ko blogiausia savo varžovei, kad ji kankino vyrus žaisdama jų jausmais, lankėsi pas mediumą, susisaisčiusį su klaidžiojančiomis sielomis.

– Bet juk dėl šio susitikimo ji rado laimę su Raimondu!

Arkangelas Rafaelis nužvelgia mane iš aukšto, menkai patikėjęs:

– Na ir? Tai dar blogiau. Ar matėte juos drauge? Kokia nauda iš letarginės laimės? Tai buvo ne tobulėjimas, o sąstingis. Sąstingis yra blogiau nei regresas. 321 iš 600. Į reinkarnaciją!

Prisiartinu prie Veneros. Iš arti ji dar gražesnė nei stebėjimo rutulyje. Pasilenkiu, kad pabučiuočiau jai ranką.

– Iš čia stebėjau jūsų visą gyvenimą, taip pat visus jūsų filmus. Tai buvo tikrai... nuostabu, – pagarbiai tariu.

– Ačiū. Jei būčiau žinojusi... kad angelai gali žiūrėti filmus...

Jaučiuosi toks sutrikęs, kad jai nepasisekė.

– Kitą kartą bus geriau, aš įsitikinęs, – sušnabždu jai į ausį.

Tai sakinys, kurį milijonams angelų-advokatų teko ištarti gausybei pralaimėjusių sielų, bet šiuo metu nežinojau, ką kita pasakyti, kad ją paguosčiau.

– Žakas Nemrodas.

Jo byla laikoma neverta dėmesio. Jis gyveno baimėje. Jis buvo negrabus, tingus, vienišius, neryžtingas. Jam nepasisekė praktiškai visur, kur tik galėjo nepasisekti, ir be Natalijos Kim pagalbos jis greičiausiai būtų tapęs bevaliu žmogeliu.

Aš išdėstau visus argumentus jam apginti.

– Jis mokėjo panaudoti savo sapnus, ženklus ir katę, kad suvoktų mūsų žinias.

Arkangelai patempia lūpą.

– Taip, ir ką?

– Jis panaudojo vienintelį savo talentą – rašymą.

– Ne visos jo knygos yra geros, – taria arkangelas Gabrielius. – Visi jo kliedesiai apie Rojų, leiskite pasakyti, mano brangus Mikaeli, mus lygiai taip pat suerzino kaip ir jūsiškės.

– Net jei tik viena iš jo knygų tebuvo priimtina, jis įvykdė viską, kas jam buvo skirta.

Trys arkangelai pareikalavo atidėti posėdį, kad galėtų pasitarti. Atrodo, jie diskutuoja labai karštai. Pertrauka pailginama. Pasinaudoju proga prieiti prie Žako.

– Mikaelis Pensonas, angelas sargas, jūsų paslaugoms.

– Malonu susipažinti. Žakas Nemrodas. Atleiskite, aš aprašiau visą šį folklorą savo knygose, nes buvau įsitikinęs, kad tai neegzistuoja. O jie trys, tai...

– Taip, arkangelai. Jūs juos taip ir įsivaizdavote?

– Ne visai. Niekada nemaniau, kad Rojus yra toks „kičas". Savo romane aš aprašiau kur kas avangardiškesnę vietą, panašiai kaip *2001 m. kosminė odisėja.*

– Žinoma. Bet turėkite galvoje – paprastai nė vienas žmogus nesiskundžia. Beje, nepatikėtumėte, jei jums pasakyčiau...

Nebaigiu sakinio. Grįžta arkangelai.

– Žakas turėjo 350, pakyla iki 541.

– 541? Bet kodėl ne į 542 ar 550?

– Toks arkangelų sprendimas.

Pajuntu, kaip mane apima pyktis. Kol gyvenau pasaulyje, niekada nemokėjau pykti. Dabar arba niekad. Be to, daug lengviau supykti dėl kitų nei dėl savęs. Susikaupiu ir pradedu melsti Emilio Zolia sielą ir toliau mane apšviesti.

– O aš manau, kad šis nuosprendis yra neteisingas, skandalingas ir kenksmingas visuomenei. Aš manau, kad tai pasityčiojimas iš teisingumo pačioje švenčiausioje vietoje ir...

Pasistengiu atsiminti visą Emilio Zolia išmonę. Jei jam pasisekė, vadinasi, pasisekti gali. Nuostabiausias dalykas su arkangelais yra tai, kad vis dėlto jie gana „žmoniški". Pajuntu, kad juos stebinu. Pastebėjęs tai, žengiu pirmyn. Jie irgi pastebi, bet nežino, kaip mane sustabdyti.

Prisimenu advokato Murėjaus Beneto, laikinojo Veneros sugyventinio, žodžius. „Kalti klientai gerokai įdomesni nei nekalti."

Arba viską prarasiu, arba laimėsiu. Jei pralaimėsiu šį procesą, kiek man dar reikės sulaukti klientų, kad galėčiau peržengti Smaragdo vartus?

Jeigu Žakas sugebėjo gauti 200 taškų, vadinasi, jis nėra beviltiškas klientas. Be to, tokiu būdu laimėčiau lažybas su Rauliu, nes būčiau išgelbėjęs klientą, kurį auklėjau labiau lepinimu, o ne baudimu. Nereikia pasiduoti. Pasistenkime.

– Mano klientas, aišku, buvo nerangus. Bet tokia buvo jo technika. Visada suklusti, kad išvestų gerą formulę. Kaip žaidime *Mastermind*: tik tada, kai padarai viską klaidingai, gali rasti teisingą kelią.

– Bet jis juk visiškai nieko nerado. Jis ieškojo, bet lotyniškai tai yra *circare*, o tai reiškia – „eiti ratu".

– Jis atrado originalų savo paties kelią ir, kaip pabrėžė jo konkurentas, žymusis Augustas Merinjakas, tai atneš vaisių kur kas vėliau. Net jei... ir daug vėliau.

Nelabai tobula... Aš pažėriau kaltinimų seriją, kuri turėtų sunervinti šiuos tris teisėjus. Lemiamą akimirką aš pagaliau ištariu:

– Kaltinu šį teismą aplaidžiu darbu. Kaltinu arkangelus Gabrielių, Rafaelį ir Mykolą, kad...

– Pakaks! – taria vienas arkangelas. – Jei norite apginti savo klientą, pateikite faktų.

Staiga man šovė į galvą mintis: likimo sferos. Pasiūlau objektyviai išmatuoti Žako įtaką sferoms. Ji sudaro 0,000016 procento.

– Nedidelė... – taria Gabrielius.

Dabar juos pribaigiu:

– Taip, tačiau net lašas vandens gali užtvindyti vandenyną. Kiekviena siela, kuri pakyla aukščiau, pakelia visą žmoniją!

Pagaliau trys teisėjai ima dvejoti.

Pavargę nuo šios kovos, jie duoda 600 taškų. Taigi, nors ir per plauką, Žakas Nemrodas išlaisvinamas iš kūniško kalėjimo.

Man pavyko išlaisvinti sielą iš reinkarnacijų ciklo!

– Ėėė... – taria mano rašytojėlis, sugriebdamas man už rankos. – O ką dabar man daryti?

Jam net nešauna mintis manęs pasveikinti. Kokie egoistai tie klientai!

Žinau, kas būna po mirties. Viskas labai paprasta: iš vienos pusės yra Rojus – žmonėms, kurie gražiai elgėsi, geriesiems, iš kitos pusės – pragaras, skirtas blogiesiems. Rojus yra baltas. Pragaras yra juodas. Pragare žmonės kenčia. Rojuje jie laimingi.

Šaltinis: atsitiktinis gatvėje apklaustas žmogus.

201. SUDIE DRAUGAMS

Artėju prie Smaragdo vartų toks pat linksmas kaip kadaise Emilis Zolia. Pagaliau sužinosiu. Kas yra aukščiau?

Mane sustabdo Edmondas Velsas ir pasisveikindamas tapšnoja per nugarą.

– Didžiuojuosi tavimi. Visad maniau, kad tau pavyks.

– Nežinau, kaip jums atsidėkoti.

– Turi dėkoti tik sau pačiam. Tu to nežinojai, bet pats mane išsirinkai instruktoriumi, lygiai kaip vaikai pasirenka savo tėvus.

– O jūs, Edmondai Velsai, ką dabar veiksite?

Jis man pasakoja, kad šiuo metu angelai labiausiai užsiėmę naujo – šeštojo sverto (mineralo) įdiegimu.

– Viskas prasidėjo nuo mineralo, greičiausiai su mineralais viskas turi ir tęstis. Ryšys žmogus–mineralas, kurį materializavo informacinės technologijos, yra naujas išminties šaltinis, – paaiškina man Velsas.

– Mineralas? Jus turite omeny silicį, kurio yra kompiuterių mikroschemose?

– Žinoma. Be to, dar ir kristalai. Kvarco kristalai padeda sureguliuoti elektronų srautus, jie yra tokie pat artimi akmeniui, kaip protingas žmogus artimas neišprususiam. Sąjunga tarp kristalo ir išmintingo žmogaus gali sukurti gyvą kompiuterį. Tokia yra evoliucija.

– Bet juk kompiuteriai yra negyvi daiktai! Tereikia ištraukti laidą iš lizdo, ir viskas baigta.

– Neapsirik, Mikaeli. Internete jau yra tokių programų, kurios dauginasi tinkle kaip virusai ir gali įsikurti bet kurios skalbimo mašinos ar bankomato elektros srovės grandinėje. Tokiu būdu jos dauginasi kaip gyvūnai, mutuoja, tobulėja be jokio žmogaus kišimosi. Yra tik vienas būdas jas sustabdyti: reikėtų vienu metu išjungti viso pasaulio elektros prietaisus, o tai šiais laikais neįmanoma. Taigi, šalia „biosferos“, „idėjosferos“ atsiranda „kompiuterio sfera“.

Nežinojau, kad ir Rojuje galima domėtis informatika.

– Kol kas iš čia mes neturime didelės įtakos kompiuteriams, mums pavyksta tik sukurti „nepaaiškinamų gedimų“. Tačiau

kompiuteriai šiuo metu darosi vis išmintingesni. Kaip daktaras Frankenšteinas su savo monstru, taip ir žmogus iš kompiuterio daro savo pakaitalą. Tai, ką turi geriausia, įdiegia į tas miniatiūrines kvarco, silicio ir vario daleles. Viskas vyksta taip sėkmingai, kad po truputėlį šiose mašinose randasi sąmoningumas. Net tavo Žakas Nemrodas apie tai jau kalbėjo, prisimink: „Pijus 3,14"*, informatikos popiežius, tokia buvo mintis.

Tai man sukelia daug apmąstymų. Atrodo, suprantu.

– Normalus žmogus, ketvertukas, gali tapti išmintingu žmogumi, penketuku, dėl mineralo. Galime sakyti, kad 4 + 1 = 5.

– Teisingai. Nuo mineralo, augalo, gyvūno, žmogaus mes evoliucionuojame iki „žmogaus sąjungos su mineralu". Vėliau gal evoliucionuosime iki „žmogaus sąjungos su augalu", paskui „žmogaus sąjungos su gyvūnu" ar net iki trigubos sąjungos – „mineralas–augalas–žmogus", net keturgubos „mineralas–augalas–gyvūnas–žmogus". Viskas dar tik prasideda. Sąmoningas kompiuterio mineralas – tai tik būsimas valdymo įrankis, tačiau greitai sąmoningumas bus išreikštas šiomis naujomis „sąjungomis". Klausyk, reikėtų apie tai parašyti *Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedijoje*. Juk žinai šį mano didįjį veikalą, ar ne?

Palinksiu galvą. Apsidžiaugiau, kad jis nesupyko ant manęs, jog sutrukdžiau jo raštininkui Papadopului. Greičiausiai jis jau rado, kuo jį pakeisti.

– Vienas iš naujesnių mūsų projektų bendraujant su žmonėmis kaip mediumus pradėti naudoti kitus gyvūnus, ne tik kates. Dar dvejojame, ką pasirinkti: delfinus ar vorus. Aš asmeniškai rinkčiausi vorus, tai originaliau, tačiau manau, kad greičiausiai

* Žodžių žaismas. Prancūziškai vienodai tariamas ir skaičius „pi", ir vardas „Pijus" – „Pie".

bus pasirinkti delfinai. Juos dauguma žmonijos mėgsta, be to, jie leidžia labai subtilius garsus.

Įtemptai jo klausausi.

– Ar gali man dabar pasakyti, kas yra septynetukai? Dievas? Ar tu pats esi septynetukas?

Edmondas Velsas pažvelgia į mane draugiškai šypsodamasis.

– Aš esu pasiekęs septynetuko sąmonės lygmenį, tačiau nusprendžiau būti žemesnio lygmens instruktoriumi. Ar pameni, per tavo, kaip mirtingojo, teismą tau buvo pasiūlyta arba grįžti į Žemę ir būti „DĮ“, Didžiuoju Įšventintuoju, kuris tiesiogiai padėtų žmonėms gyvendamas tarp jų, arba tapti angelu, padedančiu jiems iš aukštesnio lygmens. Man irgi buvo pasiūlyta rinktis. Kaip pasiekusiam septynetuko lygmenį, man pasiūlė grįžti pas angelus ir būti savotišku Angelų Didžiuoju Įšventintuoju, tai yra arkangelu.

– Tai arkangelai yra Angelų Didieji Įšventintieji?

– Taip. Mes esame septynetukai, savanoriškai pasilikę žemesniame lygyje, kad padėtume pakilti kitiems angelams. Taigi aš, Edmondas Velsas, esu lygiai toks pats arkangelas kaip Rafaelis, Gabrielius ir Mykolas. Turėjau galimybę pasirinkti: arba tapti arkangelu, arba pakilti aukštyn, kad jus kontroliuočiau iš aukščiau. Pasirinkau pirmąjį variantą. Kurį pasirinksi tu?

Ryžtingai atsakau:

– Noriu sužinoti, kas yra viršuje!

Mes perskrendame Rojų ir sustojame prie Smaragdo vartų. Pakeliui Raulis Razorbakas, Fredis Mėjeris ir Merlin Monro mane pasveikina. Raulis Razorbakas ir žavisi manimi, ir pavydi.

– Tiek to. Pasirodo, įmanoma išgelbėti klientus ir švelniais metodais. Tu laimėjai lažybas, Mikaeli.

– O tu? Kur tavo Natalija Kim? Turėtų irgi būti neblogai.

Jis atsuka delną ir pasižiūri į mano buvusio kliento žmonos rutulį.

– Ji jau turi 590. Ji man teikia daug vilčių. Kol kas gedi tavo Žako. Tikrai jį mylėjo, ar žinai?

– Tikiuosi, tau pasiseks ir mes vėl būsime drauge ir patirsime nuotykių.

– Dabar, kai žinau, kad gali pasisekti, tikrai nepasikuklinsiu, nebijok! – taria Raulis.

Ir jis man sušnabžda rodydamas į Smaragdo vartus: „Jei galėtum, pasistenk man pranešti, kas yra anapus."

Fredis Mėjeris mane apkabina. Jis vėl prižiūri savo klientus.

– Greitai prisijungsime prie tavęs, Mikaeli. Mes dar pasibastysime po Raudonąją.

Merlin taip pat draugiškai su manimi atsisveikina, bet jaučiu, kad nereikia užtęsti atsisveikinimų.

– Perduokit linkėjimų Zozui, kai jį sutiksite, – tariu.

Ir kartu su Edmondu Velsu drąsiai peržengiu Smaragdo vartų slenkstį.

Kažin ką dabar pamatysiu?

202. ENCIKLOPEDIJA

REALYBĖ. „Realybė yra tai, kas ir toliau egzistuoja, kai liaujamės ja tikėti", – teigė rašytojas Filipas K. Dikas. Taigi turėtų kažkur egzistuoti objektyvi realybė, kuri nėra susijusi su žmonių žiniomis bei tikėjimais. Štai prie tokios realybės norėčiau priartėti ir ją suprasti.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

203. PASKUTINIAI ATRADIMAI

Edmondas Velsas uždeda ranką man ant peties.

– Kodėl tu nenori staigmenos? Kodėl tu nori viską žinoti iš anksto? Negi tau nepatinka keliauti nežinant, kas laukia už kito posūkio? Pasakysiu tau... greitai tu tapsi visai kitoks... aukštesnis. Kol kas gali žinoti tik tiek.

Bandau išsisukti.

– Na, bet turiu dar vieną klausimą. Jei nenorite, galite neatsakyti: ar jūs tikite Dievą?

Jis kvatoja.

– Tikiu Dievą, kaip tikima skaičiais. Ar egzistuoja skaičius 1? Ar galėtum kada sutikti skaičiaus 1, 2 ar 3 inkarnaciją?

– Ne. Tai tik sąvokos.

– Taigi, jei skaičiai 1, 2 ir 3 tėra tik, kaip tu sakai, „sąvokos", jie padeda išspręsti daug problemų. Koks skirtumas, tikime jais ar ne, jei tai padeda...

– Tai ne atsakymas.

– Vis dėlto tai mano atsakymas.

Ir stumteli mane į priekį.

– Kur jūs mane vedate?

– Kadangi smalsumas yra pagrindinė tavo charakterio savybė, pasufleruosiu atsakymą į patį svarbiausią tavo klausimą.

Jis mane nusiveda į apvalų kambarį, šis didelis šviečiantis rutulys pripildytas mažesnių rutulių.

– Štai angelų likimo rutuliai, – praneša man.

Atsuka savo delną, vienas rutulys atsiskiria nuo didžiojo rutulio ir nusileidžia jam ant rankos.

– Štai... tavo siela, – paaiškina. – Pažiūrėk, kas tu esi iš tikrųjų, – liepia instruktorius.

Prieinu. Pirmą kartą aiškiai matau savo sielą – peršviečiamą rutulį su viduje spindinčiu branduoliu. Instruktorius paaiškina, kaip perskaityti savo sielą ir sužinoti savo istoriją nuo pat pradžių pradžios.

Prieš tapdamas Mikaeliù Pensonu, kukliu tanatonautikos pradininku, nuo 1850 iki 1890 metų buvau gydytojas Sankt Peterburge. Karštai troškau pagerinti chirurginių operacijų higienos sąlygas. Buvau vienas pirmųjų gydytojų, pareikalavusių plautis rankas su dezinfekuojamuoju muilu ir užsidėti kaukes, kad pacientai būtų apsaugoti nuo seilių lašelių. Tuo metu tai buvo gana nauja. Aš mokiau šios higienos universitetuose, o galiausiai miriau nuo tuberkuliozės.

Prieš būdamas gydytoju, buvau balerina Vienoje. Labai graži, gundanti, koketiška šokėja, kuri be galo domėjosi vyrų ir moterų santykiais. Be gailesčio manipuliuodavau savo gerbėjais. Aš išnaudojau daug vyrų. Kitos kordebaleto šokėjos mane laike savo drauge. Troškau suvokti, kaip veikia meilė, atskleisti pasąmonės paslaptis. Save laikiau širdžių karaliene, bet vis dėlto nusižudžiau iš meilės gražuoliui, kuris man buvo abejingas.

Dvyliktame amžiuje buvau samurajus Japonijoje. Mokiausi kovos menų, kol atradau tobulus judesius. Aš nemąsčiau, o tik aklai paklusau savo šogunui. Miriau kare, dvikovoje.

Aštuntame amžiuje buvau druidas, trokštantis perprasti augalų paslaptis. Turėjau daug mokinių, mokiau juos gydyti žolėmis ir gėlėmis. Dalyvavau viename Rytų barbarų puolime. Buvau toks sukrėstas žmonių žiaurumo, kad nusprendžiau verčiau nusižudyti nei likti tarp jų.

Senovės Egipte buvau faraono haremo odaliska. Klaidžiojau

linksma, išlepinta, dykinėjau rūmų soduose ir stengiausi ištraukti iš savo mėgstamiausio eunucho kuo daugiau apie astronomijos mokslą. Prieš mirdama senatvėje perdaviau visas savo žinias mylimiausiai draugei.

Tiek gyvenimų, tiek noro išplėsti žmogaus žinių ribas, tiek nesėkmių.

Edmondas Velsas mane paguodžia:

– Visur ir visada siekei skleisti savo žinias. Dabar viską pamatei; po tiek gyvenimų, tiek patyrimų, po tiek nusivylimų ir tiek vilčių.

Jis man atskleidžia, kad Paukščių Take yra dvylika gyvenamų planetų. Bet nebūtinai kūniškų, panašių į žmogų būtybių.

– Saulės sistemos Žemė labai mėgstama sielų vasarojimo vieta, kadangi ten jos įgyja stipriausios patirties: materijos patirties.

– Materijos?

– Žinoma. Net jei ir aplankei Raudonąją, sielos inkarnuojasi ne tik planetose. Materija nėra labai paplitusi. Štai kodėl tau teko nuskrieti tiek šviesmečių, kol radai gyvybę. Net labai brandžios sielos yra nepaprastai laimingos, kai pirmą kartą patiria džiaugsmą turėti kūną ir jausti pasaulį. Penkių pojūčių malonumas yra viena ryškiausių patirčių visatoje. Ak! Pajusti bučinį! Net dabar ilgiuosi jūros vėjo ar subtilaus rožės kvapo. Bet...

Jis nutaiso liūdnoką veido išraišką ir tęsia:

– Bet visa Žemės žmonija atsilieka ir turi pasivyti kitas. Todėl nusiunčiame sielų iš vienuolikos kitų planetų, kurios turi daugiau nei 500 taškų, kad pakeltume Žemės gyventojų, teturinčių 333, lygį. Tai, pavyzdžiui, Natalijos Kim, puikios sielos, atvykusios iš toli, atvejis.

Edmondas Velsas pasideda mano sielą ant smiliaus galiuko ir žaidžia su ja tarsi žonglierius su kamuoliuku. Paskui staiga padaro siaubingą gestą. Jis sugrūda šį švytintį rutulį man į krūtinę!

204. ENCIKLOPEDIJA

ŠRIODINGERIO KATĖ. Kai kurie įvykiai atsitinka tik todėl, kad jie buvo pastebėti. Jei nėra kam jų matyti, jie nevyksta. Tokia eksperimento, vadinamo „Šriodingerio kate", prasmė.

Katė uždaroma sandarioje, neperšviečiamoje dėžėje. Aparatas atsitiktiniu būdu paleidžia elektros iškrovas, kurios yra gana stiprios, kad nužudytų katę. Įjungiame aparatą, paskui išjungiame. Ar aparatas paleido srovę? Ar katė dar gyva?

Klasikinės fizikos atstovui yra vienintelis būdas tai patikrinti – atidaryti dėžę ir pasižiūrėti. Kvantinės fizikos atstovui priimtiniau sakyti: yra 50 procentų tikimybė, kad katė žuvo, ir 50 procentų tikimybė, kad katė dar gyva. Kol dėžė neatidaryta, joje yra pusė gyvos katės.

Tačiau nepaisant šių diskusijų apie kvantinę fiziką, yra viena būtybė, kuri, dar net neatidarius dėžės, žino, ar katė žuvo, ar liko gyva: pati katė.

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

205. AUKŠTESNIOJO PASAULIO LINK

Mano siela spindi manyje kaip maža saulutė. Argi galėtų būti, kad man grąžino mane? Argi gali būti, kad virš manęs nebėra lėlininko? Pradžioje pajuntu, kaip įeinu į visiškai laisvą valią, ir tai labai jaudina. Suvokiu: nors visuomet troškau tokios laisvės, tačiau niekas manęs neišmokė jos prisiimti, ir man būtų smagiau manyti, kad kažkur aukštai yra paslaptingos, už mane protingesnės būtybės, kurios saugo mane ir rodo man kelią. Tačiau

šis siaubingas Edmondo Velso gestas privertė mane tapti pačiam už save atsakingam. Jei būčiau žinojęs, kad toks atpildas šešetukams, greičiausiai būčiau atvėsinęs savo įkarštį. Kokia bauginanti ta laisvė! Kaip sunku pripažinti, kad galima tapti vieninteliu savo paties šeimininku!

Bet nebeturiu laiko mąstyti, instruktorius mane vedasi į koridoriaus galą.

Koridorius baigiasi kaip Kleino butelis – kilpa, kuri apsisuka ir vėl panyra į butelį, taip, kad išlindęs iš butelio kaklelio vėl patenki į butelio vidų. Pačiame viduryje atsiduriu prie... Pradėjimų ežero.

– Nesuprantu, – tariu.

– Ar prisimeni mįslę, kurią užminei savo *Tanatonautuose*: kaip neatitraukus rankos nupiešti apskritimą ir tašką jo viduryje? Atrodytų, paprasta vaikiška mįslė. Tu pateikei sprendimą: užlenkti lapo kampą. Tada belieka nupiešti spiralę. Tiesą sakant, savo menkute mįsle tu įminei didžiausią mįslę iš visų: kad galėtum tobulėti, reikia pakeisti matmenį.

Viskas paaiškėjo. Spiralės šešetukas. Dvasinis šešetas. Dvasingumas. Dvasinga yra eiti spiralės vijomis nuo pradžios centro link. Aš ėjau savo centro link, o dabar einu angelų šalies centro link.

– Eik paskui mane! – liepia Edmondas Velsas.

Atsiduriame visai vieni po vandeniu Pradėjimų ežere. Paviršiuje atpažįstu angelų instruktorius, atsivedusius savo naujus angelus mokinius, kad išsirinktų sielas. Pamatau net Žaką Nemrodą. Tai jis nusprendė tapti angelu...

– Jie mūsų nemato? – paklausiu.

– Ne. Kad galėtų matyti, turi suvokti. Kam galėtų šauti mintis ko nors ieškoti Pradėjimų ežero dugne?

Dabar suvokiu, kiek daug laiko praradau.

– Vadinasi, būčiau galėjęs ateiti tiesiai čia?

– Žinoma. Nuo pat pirmosios dienos judu su Rauliu būtumėte galėję viską atrasti tyrinėdami „viduryje ir viršuje“, o ne „toli ir viršuje“.

Mes tobulėjame būdami vandenyje, vos vos klampesniame už orą. Edmondas Velsas mane veda ežero centro link. Pačiame dugne žiba maža rožinė žvaigždutė.

– Susikaupus galima pasiekti centrą, jis pereinamas, kad patektum į aukštesnį matmenį. Kaskart, kai iš išorės nukeliauji į centrą, pakeiti matmenį, taigi, pasikeičia laiko ir erdvės suvokimas. Tu ištyrei viską, ką buvo galima ištirti šiame pasaulyje, todėl eime su manimi, parodysiu tau kitą pasaulį.

– Ar mes... mes keliaujame į dievų pasaulį?

Jis apsimeta neišgirdęs mano klausimo.

Mes priartėjame prie rožinės švieselės ir, mano nuostabai, viduje yra...

Mokslas labai gerai paaiškina, kodėl mirdami žmonės mato vaizdinius. Jokio stebuklo. Tai tiesiog endorfinų iškrova, kuri sutrumpina paskutinius skausmus agonijos metu. Ši iškrova paveikia smegenų dalį, vadinamą pogumburiu, ir sukelia psichodelinių vaizdų seką. Panašiai kaip dujos anestezijos metu prieš chirurginę operaciją.

Šaltinis: atsitiktinis gatvėje apklaustas žmogus.

206. PERSPEKTYVA

Nukrinta žvaigždė.

Pagyvenusi moteris iš savo balkono seka ją akimis ir sugalvoja norą.

Jos anūkėlė prieina ir sužvangina didelį narvelį.

– Kas yra, Milena?

– Noriu tau parodyti naują žaislą, gavau jį Kalėdoms, močiute.

Moteris pasilenkia ir pažiūri į narvo vidų. Ji pamato tris išsigandusius žiurkėnus, jie kaip įmanydami slepiasi. Savo letenėlėmis ir dantimis bando iš laikraščio pasistatyti urvelius.

– Atrodo, jie išsaugoti man. Juos būtų atidavę laboratorijoms ir eksperimentuodami išoperavę gyvus.

Milžiniška akis priartėja prie įkalintųjų.

– Kaip juos pavadinai?

– Yra du patinėliai ir patelė. Pavadinau juos Amadėjumi, Denisu ir Noemi. Jie mieli, ar ne?

Milžiniškoji akis atsitraukia.

– Ar žinai, kad augindama žiurkėnus turi prisiimti atsakomybę. Reikia juos prižiūrėti, šerti, neleisti peštis, valyti jų išmatas. Jei ne, jie sunyks.

– O ką jie ėda?

– Saulėgrąžas.

Mergaitė padeda narvelį ant žemės ir grįžta su pilkomis sėklomis, sudeda jas į indelį, o girdyklą pripildo vandens. Po kurio laiko įsidrąsinęs žiurkėnas įlenda į didelį ratą ir vis greičiau ima jį sukti.

– Kodėl Amadėjus taip juda visą laiką? – nustemba Milena.

– Žinai, jie neturi ką daugiau veikti, – atsidūsta moteriškė.

Mergaitė nepatenkinta susiraukia.

– Močiute, o gal reikėtų juos išleisti iš narvelio, kad jie kiek pamankštintų savo letenėles kambaryje?

Moteriškė paglosto vaikaitei galvą.

– Ne. Jie sutriktų. Jie visad gyveno narvelyje. Jie nežinotų, kur eiti.

– Tai ką tada daryti, kad jie būtų laimingesni?

– Geras klausimas...

Natalijos Kim žvilgsnis atsitraukė nuo vaikaitės ir vėl nukrypo į dangų. Žiūrėdama į dangų, visuomet jausdavosi ramiau.

„Galbūt Žakas ten“, – mintyse taria sau Natalija.

Mažutis baltas taškelis šalia Mėnulio pajudėjo visu greičiu. Tai nebuvo krintanti žvaigždė. Nereikia sugalvoti noro. Tai net ne palydovas. Ji žinojo, kas tai. Didelis lėktuvas. *Boeing 747*.

Mergaitė prisiglaudė prie senelės.

– Močiute, ar manai, kad kada nors mano žiurkėnai mirs?

– Cit... nereikia apie tai mąstyti, Milena.

– Bet juk reikės ką nors daryti, kai taip nutiks, ar ne? Juk neišmesime jų... į šiukšliadėžę! Aš manau, kad turėtų būti žiurkėnų Rojus...

Natalija Kim pasitaisė ant akių užkritusią ilgą baltą sruogą. Po to švelniai pakėlė savo vaikaitės smakrą. Parodė jai neaprėpiamą dangaus skliautą.

– Cit, žiūrėk į žvaigždes ir mėgaukis, kad esi gyva.

207. ENCIKLOPEDIJA

TIKĖTI. „Tikėti ar netikėti, nėra jokio skirtumo. Vienintelis svarbus dalykas yra kelti sau vis daugiau klausimų.“

Edmondas Velsas,
Sąlyginio ir absoliutaus pažinimo enciklopedija, IV tomas

208. KITA PERSPEKTYVA

Trys žiurkėnai liovėsi daryti, ką darę, ir, įveikę įgimtą baimę, per grotas ėmė stebėti dideles judančias formas, kurios viršuje judėjo ir leido šaižius garsus.

Turinys

Werber, Bernard
Ve-142 Angelų imperija : romanas / Bernard Werber ; iš prancūzų kalbos vertė Virginijus Baranauskas. – Vilnius : Tyto alba, 2008. – 396, [2] p.

ISBN 978-9986-16-659-7

Bernardas Werberis (g. 1961 m.) – teisininkas, mokslo žurnalistas, rašytojas. Prancūzų kritikai vadina Werberį „genialiu chuliganu“, nonkonformistinės fantastikos kūrėju. Tai šiuo metu vienas populiariausių pasaulyje šiuolaikinių prancūzų rašytojų, jo stilius apibūdinamas kaip nuotykių romano, mokslinės fantastikos ir filosofijos mišinys. *Angelų imperija* – romanas, toliau tęsiantis visiems rūpimą (pripažinkime) pomirtinio gyvenimo temą. Romane *Tanatonautai* buvo pasakojama apie tanatonautikos pirmeivių atradimą – gebėjimą laisvai nukeliauti į Galutinį, mirties, kontinentą ir grįžti iš jo atgalios. Filosofiškai, šmaikščiai ir ironiškai rašytojas iš aukšto stebi daugybę pasaulio taškų, kuriuose sielos susiduria su mirtingaisiais, ir kuria ryškią, paveikią, kartais komišką būsimo gyvenimo versiją.

UDK 840-3

BERNARD WERBER
ANGELŲ IMPERIJA

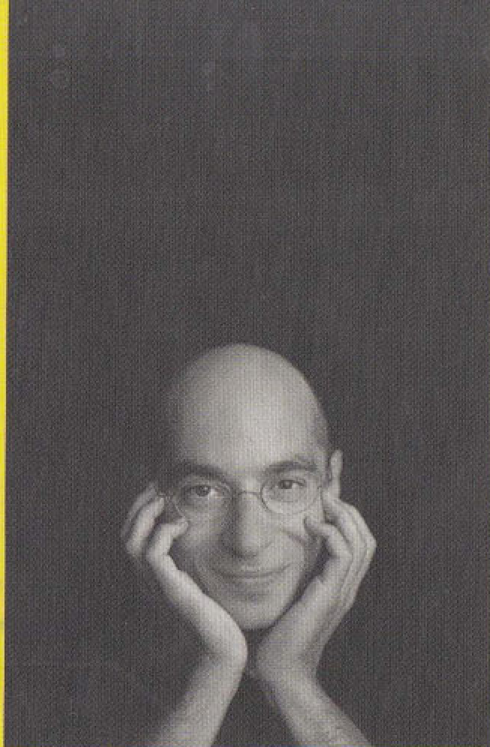
Romanas

Iš prancūzų kalbos vertė *Virginijus Baranauskas*
Viršelio dailininkė *marija jure.*

Tiražas 2000 egz.
SL 1686. 2008 10 06. 14,13 apsk. l. l.
Išleido „Tyto alba“, J. Jasinskio g. 10, LT-01112 Vilnius,
tel. 2497598, info@tytoalba.lt
Spausdino AB „Aušra“, Vytauto pr. 23, LT-44352 Kaunas

Užsakymas 1059

24,94 Lt

Bernardas Werberis (g. 1961 m.) – teisininkas, mokslo žurnalistas, rašytojas. Prancūzų kritikai vadina Werberį „genialiu chuliganu", nonkonformistinės fantastikos kūrėju. Jo kūriniai išversti į 36 kalbas, o visame pasaulyje parduota daugiau nei 15 milijonų egzempliorių. Tai šiuo metu vienas populiariausių pasaulyje šiuolaikinių prancūzų rašytojų, jo stilius apibūdinamas kaip nuotykių romano, mokslinės fantastikos ir filosofijos mišinys.

– Tavo siela bus pasverta, – paskelbia aukščiausias iš visų trijų, Gabrielius. Tai ši ektoplazma tikrai yra mano siela...

Angelų imperija – romanas, toliau tęsiantis visiems rūpimą (pripažinkime) pomirtinio gyvenimo temą. Romane *Tanatonautai* buvo pasakojama apie tanatonautikos pirmeivių atradimą – gebėjimą laisvai nukeliauti į Galutinį, mirties, kontinentą ir grįžti iš jo atgalios. O dabar smalsieji mokslininkai savo kailiu išbando, kas iš tiesų nutinka, kai siela leidžiasi į paskutinį skrydį, – į Mikaelio Pensono butą netikėtai įsirėžia Boeingas. Ir iš tyrinėtojo lieka tik... klajojanti ektoplazma. Filosofiškai, šmaikščiai ir ironiškai rašytojas iš aukšto stebi daugybę pasaulio taškų, kuriuose sielos susiduria su mirtingaisiais, ir kuria ryškią, paveikią, kartais komišką būsimo gyvenimo versiją.

ISBN 978-9986-16-659-7

www.tytoalba.lt